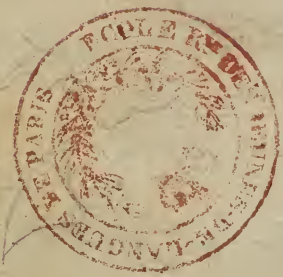

1

9
20
1800
30
1923
Cakuo دولتشو

1810.

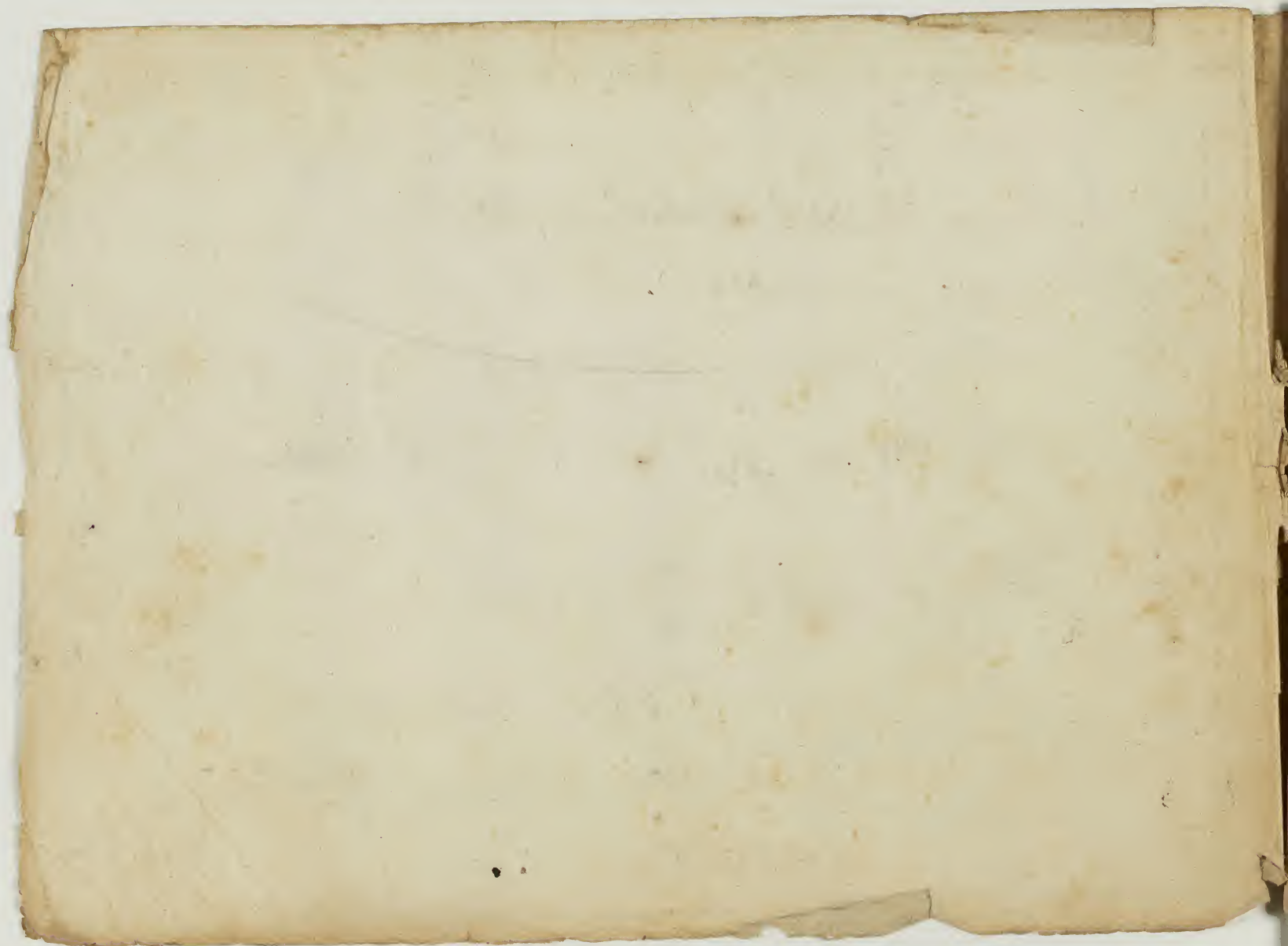
ابراهيم پاشا

Beuscher

ms. Turc 262

Relation d'Ambassade

de Mehmed Effendi

ترجمان 2 سزه فرمان اولديغنى كندينه سويلدى كى ايدى ياخود كورنمدين طوغزو بورايه مى كلك

عثمان 1 ترجمان بك دولت عليه خدمتده اولهلى اوتوز قرق سنهيه واريپور يولسز حركت

اتم صويه وارمدين انك چمرنم ابتدا كا كدم نصل مناسب كورسن اويله ايدرم

ترجمان افرين چاوشى اغا سن كيت طوغزو قپويه او دعوا جيسى بولوب ياننده اكلك بن

شمى يى باقى كوندروچ بازركانى بورايه چاغردم برابر آلور قپويه كوتوردم

عثمان ابو ترجمان بك اللهه اصمردق بن پاشا قپونك ياننده كه (قرهوه گمى) بلكرم كلكلر

ايله برابر يوقى چقارز

ترجمان چاوشى اغا صفا كلك خوش كلك ان شا الله فرنك ايشى ابو اولورسه كا زيادهسى

ايله اكرام ايتدردم

اون كزبنى مكالمه

ترجمان فرنك بازركاتنى پاشا قاپوسنه كوتورمك اوزده

ترجمان يى باقىيه احمد باشا كينجه دك سى غلظه بزم بازركان جورجيسى بيلورسن افى

بوریه کتور

احمد بازارکانه بوزمانکز خیر اولسون سنی بزم ترجمان يك استر دیدیکه چاپلی کلسون

بازرکان

یاشنده کسه واری یوخسه بالکری

احمد

شمدی یاشنده کسه یوق اولی هر دیوان چاوشی کلدی کندی لکن بنم امله یغم
سنی برار قپویه کوتوره چک تیر اول

بازرکان ترجمانه

افندم صباح دولتکز خیر اولسون نیچه مزاج شریفکز بویله ارکندن بنی چاغرتنک
اصلی نه در

ترجمان

صفا کلدک بازارکان سنی بوکون قپویه کوتوره جلم دعوا جالی وار فرمان ایله چاوشی
کلدی دعوا جینک قپویه ایتمش چاوشی بکا دعوا جینک ادینی سویلدی استانبولده

عطار محمد چلبی دیرلرشی

بازرکان

افندم بن دعوانک و دعوا جینک اصلینی شوکاغده یازوب حاضرلده بکا سول
اولنورسه بیلدرم دیوب آلاک

ترجمان

یک ایو کوزل اتمشسن بده عقلولقد رپیورکز امدی

دعواجيله بازگان ترجمان چاوش پاشا ~~پاشا~~ وشوسنه چتق اوزره

چاوش ترجمانه اغور اوله ترجمان بك سز يوقار وه اكلنك بز براز دخی بوراه اكلنورز قاضيعكر
افندی دخی کلدی

ترجمان دیوان ترجمانه افندم بو بازگانك بر دعواجیسی واریشی آلدیم کلدیم چاوش دخی اشافده
دعواجيله طورر دخی قاضيعكر افندی کلدی دیدی کرم ایدك سز بونی دشی افندییه اکلنك
بوکیکی ^{طوغور} دعواکویله ایدی اصابت قاضيعكر افندی ده کلیور بن واریم عرضی او طه سنك اوکنده
بولنهیم ابتدا بن اینه ایدك

دیوان ترجمانی پك كوزل ترجمان بك سزایشکن باقك بن دشی افندییه سویلم اقاییلورسن
که قاضيعكر افندیلر دعویای نصل فصل ایدرسه اوپله اولور
چاوش پك ایو ایتدیگز ترجمان بك هن بز کیره لم

يکرمې مکالمه

باشانک وقاضيعکړک صورتوب دعواي شاهده حواله اتمک اوزره

وزير چاوش دعواي کم دعوا ايتديکي آدم کم

چاوش افندم اشته قرمانکز

وزير قاضيعکړ افندي حضرتکي شعور ضحال او قو و وجه شرعي شرعي اوزره دعواي شويلا فصل

ايلملي که بکا سوال اتمکه جواب ويرمکه بر قالسون

قاضيعکړ افندي چاوش دعوا جيلر يان يانه ايلري کتور محمدک دعوا ايلديکي فرنک بوي

چاوش اوت افندم بودر

قاضيعکړ ترجمان سنده بری کل محمد جلبيه دوستم سن عرصا لکه شويلا يارمشن که حقوقه

متعلق دعوام وارديو بو فرنکدن نه استرس

محمد افندم بو بازرکاندن اوتوز بش کيسه افچه لک بهاره متعلق شي آلدن ايکي تقسيطه ادا ايتدم

ادادن صکر بکا کلدی که سن بکا بيک غرو شدن غيري برشي ويرمک ديو غلطه محکمه سنده بندن دعوا

ايتدي اوکون يانده شاهدن بولنم خيله بولنر بيوک بازرکاندر در يلان سويلز سويلر نه يعين اتمکه قورق

دیو آمینه حواله ایلدم اکلدم که یمن ایدم جلت حضوره فرمان اترمنک حکمتی بودر اللهات امرینه

قائم

قاضی

عجزم

واریدک

بوکون

اوتوز

بش کیسه

اچیهی

تماما

ادا ایتدیکه

شاهدم

واردد

دیر

بازرکان

افندم

بوکونده

یارنده

کرت

سرت

حضورکرده

کرت

اللهاتی

حضورنده

خلدنی

قبول

ایتم

بو آدم

دکالت

یاشنده

بکا

بیت

غروش

تسلیم

ایتدی

باقی

ذمتنده

اوتوز

اوج

کیسه

اچیه

حقم

واردد

استرم

اللهات

امرینه

قائم

قاضی

عجزم

واریدک

بوکون

اوتوز

بش کیسه

اچیهی

تماما

ادا ایتدیکه

شاهدم

واردد

دیر

بازرکان

افندم

بوکونده

یارنده

کرت

سرت

حضورکرده

کرت

اللهاتی

حضورنده

خلدنی

قبول

ایتم

بو آدم

دکالت

یاشنده

بکا

بیت

غروش

تسلیم

ایتدی

باقی

ذمتنده

اوتوز

اوج

کیسه

اچیه

حقم

واردد

استرم

اللهات

امرینه

قائم

قاضی

عجزم

واریدک

بوکون

اوتوز

بش کیسه

اچیهی

تماما

ادا ایتدیکه

شاهدم

واردد

دیر

بازرکان

افندم

بوکونده

یارنده

کرت

سرت

حضورکرده

کرت

اللهاتی

حضورنده

خلدنی

قبول

ایتم

بو آدم

دکالت

یاشنده

بکا

بیت

غروش

تسلیم

ایتدی

باقی

ذمتنده

اوتوز

اوج

کیسه

اچیه

حقم

واردد

استرم

اللهات

امرینه

قائم

قاضی

عجزم

واریدک

بوکون

اوتوز

بش کیسه

اچیهی

تماما

ادا ایتدیکه

شاهدم

واردد

دیر

بازرکان

افندم

بوکونده

یارنده

کرت

سرت

حضورکرده

کرت

اللهاتی

حضورنده

خلدنی

قبول

ایتم

بو آدم

دکالت

یاشنده

بکا

بیت

غروش

تسلیم

ایتدی

باقی

ذمتنده

اوتوز

اوج

کیسه

اچیه

حقم

واردد

استرم

اللهات

امرینه

قائم

قاضی

عجزم

واریدک

بوکون

اوتوز

بش کیسه

اچیهی

تماما

ادا ایتدیکه

شاهدم

واردد

دیر

بازرکان

افندم

بوکونده

یارنده

کرت

سرت

حضورکرده

کرت

اللهاتی

حضورنده

خلدنی

قبول

ایتم

بو آدم

دکالت

یاشنده

بکا

بیت

غروش

تسلیم

ایتدی

باقی

ذمتنده

اوتوز

اوج

کیسه

اچیه

حقم

واردد

استرم

اللهات

امرینه

قائم

قاضی

عجزم

واریدک

بوکون

اوتوز

بش کیسه

اچیهی

تماما

ادا ایتدیکه

شاهدم

واردد

دیر

بازرکان

افندم

بوکونده

یارنده

کرت

سرت

حضورکرده

کرت

اللهاتی

حضورنده

خلدنی

قبول

ایتم

بو آدم

دکالت

یاشنده

بکا

بیت

غروش

تسلیم

ایتدی

باقی

ذمتنده

اوتوز

اوج

کیسه

اچیه

حقم

واردد

استرم

اللهات

امرینه

قائم

قاضی

عجزم

واریدک

بوکون

اوتوز

بش کیسه

اچیهی

تماما

ادا ایتدیکه

شاهدم

واردد

دیر

بازرکان

افندم

بوکونده

یارنده

کرت

سرت

حضورکرده

کرت

اللهاتی

حضورنده

خلدنی

قبول

ایتم

بو آدم

دکالت

یاشنده

بکا

بیت

غروش

تسلیم

ایتدی

باقی

ذمتنده

اوتوز

اوج

کیسه

اچیه

حقم

واردد

استرم

اللهات

امرینه

قائم

قاضی

عجزم

واریدک

بوکون

اوتوز

بش کیسه

اچیهی

تماما

ادا ایتدیکه

شاهدم

واردد

د

اوزدرینه مباشر اولان چاووش و بیئی التی جریه جی کتون کرک فرنکی و کرک شاهد کرک احوالی ه
کیفیتلرنی و اوتهدن برو عادتلی نه ایسه تصحیح اتسونلر آلاک طشره بونلری هپسی بردن
طشره جقدلر

قاضی عسکر
افندم کوزل بیوردیکز و سزک پوستکرک اقتضاسی بویله در لکن شرعه سوال بعده
جواب شاهدلر دکلنور شاهدلی محله لردن تصحیح ایدرز سزی و بالدن صقنم بلکه بو شاهدلر
کرچیک شاهدلر شاهدیدر صکر غدر کلی اتمشی اولور سز بنده کره حواله بیورد سز ارایه مصلحین
کیرسون بینلرین بولسونلر باقسون سز بیلور سز

وزیر بوه مناسب ترجمانی چاغزک باق ترجمان بو فرنک ایله عطارک تراعلرینی قطع ایسه
زیرا بویله مخلق دعواسزک طایفه یه یاقشمر

ترجمان فرمان افندم کرک افندم قولک ده بویله دوشنور ایدم بر ایوسی که هپسی طشره ه
بوکر بولندی قولک رابطه ویرم ده افندی حضرتلرینک قوناغنده ابرا اسقاط ایتدورم
وزیر هایه امدی کوزجه نظام ویر

ترجمان ايله دعواچيلر بريم کلوب قول ايماء اوزره

ترجمان ای کلک شودايه بقیهیم بو کون ایو صتی یدیک سزک حاطرکز ایچون محمد چلی علم
آیقین بیلورم که شو بازارکانه بیک غروشدن غیری اچه ویرمدک لکن شمدی افندم تصحیح ایله
دیسمنی تصحیح ائدکنصکره هم شاهدک هم سن کوریه کیدرسکز او وقت دیه چکسکز که کوردکی
وزیره قاضی عکره فنکه صاحب چقایور بزایاقلر التند قلداک بویله اولمدن ایسه او توزای
کیسه اچه نلک او توزنی ویر

محمد چلی باق ترجمان بک سن او یله اغزلر کلم باهپسنی بردن ویررم یا بر پاره اچه ویررم
ترجمان بازارکانه کزنجه ای دوستم ایستدک که بز حریفه نه سویلدک اوله بزه نه جواب ویردی
نه دیرسن برازشی باغشلیه لم باغشلیه لم می

بازرکان ترجمان بک سن بنی بیلورسن بر قضا در باشمه کلدی قط قلا اون کیسه اچه یه دلک
قایلم که بویله مسخره اولیم بیلن بیلین هر بری بر دورلو سویلر

ترجمان بازگان کوزل سويلدك اما بنده بر ايو اكلیم ده اکا کوره ایش کوره یم سنک اون
کیسه اچه یه دك قائم دیدیکل اکر اوج کیسه اچه دن واز کچوب ده اون کیسه اچه المغه ی
قایلین بوخسه اوتوز اوج کیسه دن اون کیسه اچه بغشلیغهی

بازگان اوت اون کیسه اچه یه ی بغشلیوب اکر اوج کیسه آلمه قائم
ترجمان سن قارشمه باق یلرلن شاهد لری کرچک یینه کچدیکی وقت بتون اچه ک کیدردی
بن اون بی کیسه اچه ویرمه دك قائم که سوز اوز ~~مزن~~ مزن

بازگان سن بیلورسن

ترجمان محمد چلبیه محمد چلبی بن ایشه علی ایله واقف سن بکا اویله اغز کلم دیدک اما بن
هیچ کلم ابتدا رئس افندی اولمه قنار صاحب دولت افندمرک ایاغنه صایلورم که عنایت ایدو
کرک بو شاهد لری کرک دعواجیی تصحیح ایله اگر شاهد لره و ده دعواجیده قباحه بولورسه ده
حقندن کل یوق اگر انلرک صوچی یوغیسه بزم فرنگک حقندن کل که جمله سنه عبرت اولسون
نه دیرسن بن بازگانه سوز دوشریه دك اوج کیسه اچه ده باط باغشلاده یم

محمد چلبی بن سویله چلی سویلدم سن بیلورسن

چاوش محمدك قولغنه سويلر محمد چلبى بن شويله اكرمه تصحيح ايدر ايسه شاهدك يلدن
 شاهدك اولديغى معلوم اولور صكه سنك ده سوزك يلدن چقر هم دكانه مالكي الورر هم
 سن ده قضايه اوغراسن بونلر فنلدر سويلشمك كوجدر بنم سوزنى دكتر سن بو بازركانه هيچ اولركه
 اون بش كيسه اچقه قدر ويرملوسن كه ~~سنى چقمسون~~ سنى چقمسون

محمد چلبى چاوش اغا بن بونى ويرديكم وقت ضرر ايدرم برقيوندن ايكي درك چقرى لكن بريوت
 عطارلر ادم دللمسون ديو اون كيسه ويريم راضى اولركه كندى بيلورنه ياپره ياپسون اولدن
 اوتك وارى

چاوش اى اغام عرضك تكيلى ايچون بنم ديديكه راضى اول فنا اولورسه بكا سوك الله كا غيرى
 ردن عنايت ايدر

محمد خوش ايمدى باشمه كله جك قضا مالله كلدى ديرم ده صبر ايدرم وار نصل بيلورسن اويله
 نظام وير

چاوش ترجمانك قولغنه ترجمان بك نصل ايدلم بن سويلشدم قائل اوليور اما زورايلاه كوكلنى ² ايتيم كه
 بازركانه اون بش كيسه اچقه ويرمكه كوكلنى ايتيم

ترجمان ای بینرزه چوق برشی قالدی لکن اوج کیسه ^{فارقدی} بن بازرگانی اون بش کیسه آچه
الک الله راضی ایتدم

چاوش ترجمان بك هاید ایدی ایکی دعواجیی کونوره لم بینرین بوله لم اوج کیسه یه ده قالنجه الله
کریمدر بن اوج کیسه یی دخی الیوررم اما اوراه اولان خرجه مصرفه قرشیوز
ترجمان : عجایب شمدی حاضر پشمنی اشه صووق صومی قاته جقسن بو قدر آچه ویرن ادم ه
مصرفینده چکر دعوای او قالدردی بویله ایده جکنه بکا کلیدی ده شونه نظام ویر دیدی بوندن
ایو نظام ویرر ایدم

چاوش خوش ایدی کیده لم ده انکه قولاین بولورز محمد چلبی نك قولغنه قرداش نظام ویردك
اما اوج کیسه آچه جك دخی ویررن هم مصرفده چکر سن
محمد ارتق بو کون بزی قالدق ایتدیگز آ الله بر قولنی حکیم ^{الله} حاکمه دوشرمسون نه حالک
وارایسه کور

چاوش آشکاره ترجمانه ترجمان بك بو کون کیدك یارین ساعت اوچه قاضی عکر قپوسنه
بولوشه لم

يکرم ایلکچی مکالمه

7

ابرا اسقاط اوزرینه

چاوش

افین محمد چلبی بن سزک کلشدر دیوردن کلشسکز ترجمان بك كوردکی

محمد چلبی

خیر بن کلام کللی کسه ظهرد امدی صالت سز تشریق ایلدیکز اشته کلیوردلر

ترجمان

ماشا الله اغالر بزدن غیرتلی بولنشسکزآ

چاوش

ا ترجمان بك ارکن کلانك ایشی احسان بترکیج کلانك ترسنه کیدر مشهوردر ایلکچون بزر

بر ایشه

ارکن کلورز هم بیورک چقه لم یوقی

ترجمان

اچه کتوردکری یوخسه نافله ینه کیدجکی اتر

چاوش

ترجمان بك بر قضا در کلدی ایوی بر ساعت اول بترمک اچه حاضردر بوندن غیریه اچه

یوق آل اشته اون بش کیسه اچه بر صارقان اوچ کیسه اچه ایچونده سکز یوز غروشی خرج مصرف ایچونده
ایکیوز غروشی تدارک ایتدم

ترجمان بازرکانه اشدکی بازرکان هم اچه بییه کوردک بوقدر سوزی دکلدک بوک بونده راضی اول الله

سکا غیرک یوزدن ویرر

بازرگان او له اوڼه اولسونه

تړحان چاوش اغا دوش اوکړه افندی حضرتلرینک یاننه وارالم
قاضی عسکر افندی او صبا کلز خیر اولسون تړحان بک ایشه نظام ویردیگری یوخسه ه
کوشکی براقدیگر

تړحان افندم امرایلدیگر که بو ایشه نظام ویردیو همتگر عالی اولدیچی ایچون نظام ویرد
عامه دعوادن ذمتلرینی ابرا ایتدردک بری بررنده آلوب ویره جلگری قالمدی باقیسن سز بیلورگر
قاضی عسکر چاوش بوايله بینرنده زاعلری قطع اولندی

چاوش بلی افندم
قاضی عسکر بازرگان بو آمدن الاجغک اوکان اوتوز اوچ کیسه اچیهی تماما آلوب ه
ذمتکی ابرا ایتدکی

بازرگان اوت افندم آلوب قبول ایتدم و عامه ذمتی ابرا ایتدم
قاضی عسکر محمد چلبی سنه بو بازرگانه ویردیگر اچهدن ذمتکی ابرا ایتدکی

محمد چلبی ۸ ایندم افندم

قاضی عسکر بری بریکزه آلوب ویره جکیز اولدیغنه وبری بریکزدن ذمتلرکری ابرا ایتد کره شو
الکملر ادملر شاهد اولسونی

بازرگان اولسونلر افندم

قاضی عسکر ترجمان بک چاوش چقک طشره نظامنی ویرک حجتکری آلک

چاوش ایله ترجمان ایکسی بر افزدن فرمان افندیملک دعواجیلر هایله طشره چیقوب حجت آلوب
راحت اوله لم
یکری اوچنبی مکالمه

یهودی عطار محمد چلبی به کلمک و محمد چلبی یهودی صانکه بیلیموب قووق اوزینه

یهودی ماشا الله محمد چلبی بن تبدیل اولدمه نزهیه کتدیکز ایسه برابر کتدم ایو یا او قدر اولسون
ال ویرر سن حصه فی ایردقدن صکر بنده حصه مه یدی کز کیسه اچه دوشر آبه هی افندم جانم
چیغه یازدی که وقت دکانه کیدر دیو

محمد چلی آنه استرس بازركان الله عنايت ايليه

يهودی افندم بن دلنجی دکلم بنی بلمدگی بن سکا اون بشی اون التی کیسه اچه قراندران دلال

صاموئل دکلم

محمد چلی یهودی سن چودردکی دمیندن بریدر کلک دکانک اوکنه دیر دیر دیو یلیورون

دلیساک کونک حاضر دلنجی ایسه ک الله ویر ادبیز ایسه ک بن سندن زیاده ادبیزم سنی بن اکلم
بوکون کسه ی کنه صوفه مشش دینسز یقل دکانک اوکندن یوخسه سنک ققانی پاره لرم
یهودی یولله کیدر کنی کنده نه های اللهک قضا نه اوغریه سن بن بیلوردم

یویله آدمردن خیر کلیه جایی ارالکده بازركانک یانتد یوزم قاده اولدی جانم چقه ایده بو حرینک
سمتنه اوغرامیه ایدم مشهور سوزدر خیله ایله اوکشه صیجان اوکوردی خیله کارک موی اخشامدن
سوز خیله ایله کلن اشکک لولوروی اولوی صودندر بزبونلری بیلورکن ینه الداندق شمدن صکر
توبه اولسون که مسلمانلرک سوزنه اینانوب برکسه ی الداتیم ینه اسکیدن سرداشمز اولان
ادملر ایله ایشمزی کودرز

ثم ثم ثم ثم
ثم ثم ثم ثم
ثم ثم ثم ثم
ثم ثم ثم ثم

المجملك ايله ارسال اولنان محمد افنديك سفارت در

تم تم تم تم تم
 تم تم تم تم تم
 تم تم تم تم تم
 تم تم تم تم تم
 تم تم تم تم تم

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

أما بعد
فإننا قد علمنا
أن الله تعالى
هو الذي
هو الذي
هو الذي

محمد افنديك سفارتي

البحيلك ايله ارسال اولنان محمد افنديك سفارتي در

الله الواحد الابدی

اثنين Lundi

و به ثقتی و علیه اعتمادی

بج. Cour. forteville

ایلمچیلک ایله ارسال اولنان محمد افندینک سفارتی در

بیك یوز اوتوز ایکی سنه سی ذی الحجّه سنک دوردنجی

اثنين کونی فرانسز ایلمچیی طرفندن ویریلدن بازارکان قلیونته سوار

اولوب بیك یوز اوتوز اوچ سنه سی محرم الحرامنک یکرمنجی

جمعه کونی علی الصبح تولون نام محله داخل اولوب نظرتو

ایماننده تیمور براغوب اون برپاره سلام طوی اتدق و اطراف

ایمانده اولان برجلردن اوچ یوز پاره طوب آیلوب شلکراینه

درعقب قپودان وکیلی طرفندن بر قپودان کلوب قلیونه قریب

محلدن قپودان سلام ایله حال و خیر عز صوروب صفا کلد یکرمنجه

Au nom de Dieu unique et éternel en qui je mets
mon soutien et ma confiance.

11

Voyage de Me'héméd effendi enoyé en ambassade.

Lundi quatrième jour du mois de Zelhidge de
l'année 1132. nous montâmes sur un bâtiment marchand
donné par l'Ambassadeur de France. Le Vendredi vingtième
jour du mois de Mohârem de l'année ~~1132~~ ¹¹³³ nous
entrâmes le matin dans un lieu nommé Coulon et
nous jettâmes l'ancre dans le port du Lazaret.

Nous tirâmes onze coups de Canon de salut - et on
tira des fortresses, situées dans les environs du Port,
trois cents coups de canon en forme de réjouissances.

Aussitôt un officier vint de la part du Lieutenant
Capitaine. Il s'informa de l'état de notre santé et
nous salua d'un lieu proche du Païsseau et nous

کونل ایدی قدوم مسعود کن منتظر ایدک دیو عرض سرور ایتدیلر
 بونلرک ولایتلرنده هسته لك اولدقه آخر ولایتدن کلان ه
 کسنه له برچه ایام قیشیوب بغیر عماشه مکالمه و مصاحبت
 ایدر لر بزم وادیغز ائناه بامر الله مارسلیه ده عظیم هسته لیک
 ظهور ایدوب معاذ الله سکان بیک قدر نفوسی تلق اولمش
 پروانسه ایالتنه دخی ظهور ایتمش تولون شهرک ایسه اول
 ایالتنه اولمغیله کندول سرایتدن زیاده خوفلی اولدغندن کلان
 کسنه له یکرک اوتوز کون بعضیلری قرق کون مرود ایتدیکجه تفر
 ایتمز لر بو ایام مفارقه نظر تو و قرائتنه تعبیر ایدر لر بناء علی ذلک
 بونلر دخی قلیونه چقیوب بسط عذر معهود ایتدیلر اخشه مه
 قریب قلیونمن میوه و شکرله و سبزوات مقوله سی وافر
 نزل و نعمت کتوردیلر و کندیلر ایرتسی سبت کونی دوتما یرنک

قدوم *Orisue*.

معسور *heureux*

منتظر *qui attend*

عرفی سرور ایتک *manifeste de joie*

عماشه *action d'espérer*

تلق ایتک *faire poirir*

سرایت *Contagion*

مفارقة *separation*

بسط *épandre action de toucher*

عذر *excuse*

معهود *usage d'ordinaire*

دوتما *flotte*

بذل *don libéralité*

manifesta sa joie en disant: Soyez les biens venus, il
 ya plusieurs jours que nous attendons votre heureuse
 arrivée. Si la peste vient à se manifester dans leur pays
 ils sont plusieurs jours sans communiquer avec les
 personnes qui arrivent d'un autre pays et leur parlent
 sans les toucher. Dans le temps de notre arrivée, par
 l'ordre de Dieu, une grande peste s'était manifestée
 à Marseille (que Dieu nous en préserve). 80000 personnes
 étaient mortes. Elle s'était manifestée aussi dans la
 Provence, et comme la ville de Toulon fait partie de
 cette province et que les habitants craignent beaucoup
 la contagion, ils restent vingt ou trente jours et quel-
 =ques fois même quarante jours sans s'approcher des
 personnes qui viennent du dehors. On appelle ce jour
 de séparation Lazaret ou Quarantaine. A cause de cela
 ils firent suivant l'usage ^{de ces contrées} de ce qu'ils ne montaient pas
 sur le vaisseau. Vers le soir ils apporteront à notre vaisseau
 beaucoup de provisions consistant en fruits, confitures et

و خلقك امورينه موكل اولان كمنه كه انظمنان تعبیر اولنو

non existence عدم

confus سپارش امتك

بر صمدال ايله اولدخی كلوب كنار قلیونه مراسم استقبالی

après de députés مهراندارلق

on envoie aux ambassadeurs pour les recevoir aux frontières

ادا و بسط عذر ايله عدم تقرب تقصیری و جمعه كونی قوتونه

اولمغله كله مدكنی عفو رجا ایلدی و كنار شرهه قال باغچه كی

Dorure بالدیز

جنایلی ایچون دوشنوب آماده قلمشدر دیدی و بزم حصو كونه

temps de la عصر

soirée entre midi et le coucher du soleil

مهماندر لغه متعلق امور بالجمله مسفوره سپارش اولنش

en ordre en haie صف

بعده مسفور كتدكه سوار اولوب كلدیكى یالیزی صندلی

بزم ایچون كوندرب وقت عصره بزدخی صندله كیروب شره

عزمت ایلدك واروب اسكله یه چیققدقه اول محله قیودانلر

صف باغملش برنی استقبال ایدوب اشناقلر ایلدی و ایکی

آت حاضر و اماده اولمغله برینه فقیر و برینه او غلم سوار اولوب

چوقدار لر عز ايله باغچه یه عزمت ایلدك ایکی جانبین عسكری

il s'en allerent. Le lendemain samedi une personne, préparée
aux affaires des flottes et des matelots, qu'on appelle intend-
-ant nous aussi dans une chaloupe; elle observa les règles
d'aller à la rencontre d'un lieu pour du poisson et nous
fit mille excuses de ce qu'elle n'approchait pas et nous
demanda pardon de ce qu'elle n'était pas venue vendredi à cause
de la tempête. Elle dit: le jardin du Roi qui est proche de
la ville a été préparé pour votre excellence. On avait confié au
susdit toutes les affaires concernant le mik mandarin de notre
personne. Le susdit s'étant en allé, envoya pour nous la bar-
que d'oreiller qui est sur la quelle il était venu. Vers l'après-midi
nous montâmes aussi dans la barque et nous nous dirigeâmes
vers la ville. En débarquant à l'échelle, les officiers se
rangerent sur deux bords, sur deux bords et firent avec
beaucoup de pompe au devant de nous. Comme on avait préparé
deux chevaux moi, notre serviteur, je montai sur l'un, et mon
fils sur l'autre et je me dirigeai ainsi vers le jardin, avec
mes matelots de suite. De chaque côté des soldats je tenais

طایفه ک آلات حرب ایلله سلامه طوروب جسته جسته *musique militaire* مهر خانه
 مهر خانه لر چاللوب کندولن مخصوص ساز لر ایلله بر قایج بیك آدم *jeu d'un instrument* چالمق
 بعین و یسار موزه رفتار ایدر يك باغچه یه کلدك ینه عظیم طوپ *escalier* زردبان
 شنلکری ایتدیلر داخل سرایده زردبان باشنه انطنطان *amitie* اشنالق
 دخی استقبال ایدوب من غیر تقرب اشنالقر ایدوب بز محلمن *partid. se coucher* افول ایماک
 نزول و اولدخی خانه سی ^{طرافه یول} سمتنه افول ایلدی ایرتسی کون ه *entretien* مذاکره
 باریسه کماک ^{دکتر} حوصی مذاکره اولندقه دریادن کتیه من مناسب *Samie, ee.* حل
 کورلکه ایدی عدد طرطنه تعبیر اولنان شیطیه لر حاضر ایدوب *feuille. papier.* ورق
 بز سوار اوله جغز سفینه ده محلوک اوطه یایوب حل و دقر لاله *ornes.* تزیین
 تزیین اتمش لر و بز ایچون بر امور دیده قیودان تعیین اولنوب شهر *mardi.* ثلثا
 سفر تحیرك اونچی ثلثا کونی *forme de* متوکل
 متوکل *mettre sa confiance* وکل

sous les armes pour nous saluer, et de distance en distance
 on jouait des airs militaires avec des instruments qui leur
 sont tout particuliers. Plusieurs milliers de personnes
 marchaient à notre droite et à notre gauche, et lorsque nous
 arrivâmes au jardin on tira de nouveau le Canon. A notre
 entrée au Palais l'Intendant vint à notre rencontre au haut
 de l'escalier, nous fit beaucoup d'amitié sans nous approcher,
 et nous fit descendre à notre demeure et ~~lui~~ se retira ensuite
 dans son appartement. Le lendemain la conversation étant
 ayant roulé sur notre voyage à Paris, et notre départ
 ayant été jugé plus convenable par mer, Il préparâmes de
 Chéited comme qu'on nomme baroque, au nombre de sept, firent
 une chambre exprès sur le bâtiment sur lequel nous devions
 monter et l'ornèrent avec des feuilles d'or. Un capitaine
 expérimenté ayant été désigné pour nous conduire, Mardi
 le dixième jour du mois de Mars le Sacré plein de confiance
 en Dieu nous nous embarquâmes sur les bâtiments.

اولوب اول کچه قرار و ايرتسی پنجشنبه کچهک اهو ماسعه اولمغيله
 نصف آليله بادبانکشی صوب مراد اولدق بعد انظر بوقه تعبير
 اولدن قلعه لیمانده لنگر انداز اولدق هوامتغير دورت کون مکت
 اولنوب اثنین کچهک نيه ماسعه هوايله يلکن اچوب وقت
 عصره بعون الله سلامت ايله ست قلعهک لیمانده داخل
 اولدق در عقب اول قلعهک انطنطانی قرب سفینه یه کلوب
 ترهنيه قدوم ایدوب سرائکز آماده در بوکچه سفینه لرتدارک ایدرز
 یارین علی السمر تشریف بیور سرز دیدیلر مکر حاضر ایتدکری محل اوچ
 ساعت مافده موبایلر شهرک مقابله سنه بر صغیر اظه
 بر کهنه خرابه کلیسه ایسی قوه یولی اولامغيله ايرتسی علی السمر حاضر
 ایتدکری سفینه یه سوار اولدق وقت عصره منزلنه واصل
 اولوب قوم مقورک حستلکدن اصرار لری فوق الغایه اولمغيله

Moimui — نصف آليله

Letter d'ancre — لنگر انداختن

Permission du Dieu — بعون الله

sollicitation — هلند ترهنيه

isle — اطه

au dessus — فوق

Nous restâmes cette nuit à l'ancre et la nuit du lende-
 main au jeudi le vent étant venu favorable, nous déploy-
 âmes les voiles, sur les minuit et nous partîmes pour notre
 destination. Après midi, nous jettâmes l'ancre dans le port
 de la forteresse, appelée Bouca et comme le vent était contraire
 nous nous y arrêtâmes quatre jours. Dans la nuit du lundi le
 vent étant venu de nouveau favorable, nous ouvrimus nos
 voiles et au temps de l'equindi, nous entrâmes ^{sain et sauf} par la
 grace de Dieu, dans le port de la forteresse de Sette.
 Aussitôt le Commandant de la forteresse vint au port du vaisseau
 pour nous féliciter de notre arrivée et nous dit: Notre
 Palais est prêt, cette nuit nous préparerons des vaisseaux
 et demain matin vous vous y rendrez. Or le lieu qu'ils avaient
 préparé était une vieille église ruinée, en face de la Pile de
^{Montjoie} ~~Montjoie~~ à trois lieues de distance. Comme on ne
 pouvait y aller par terre le lendemain matin nous nous embar-
 quâmes sur les bâtiments qu'ils avaient préparés et nous arrivâmes,
 sur l'Equindi, à notre demeure. Des précautions du peuple
 susdit, pour se garantir de la peste étant au delà de toute

اول محل بر خالی بر اولوب آمد شدن مبرا اولمغیله قرانته اتمکه ده *Libre* بر *Libre* مبرا

مناسب کور مشر بز دخی علی آغغله کلشی بولندق رجعت مشکل *exempt* *negligence* غغله

اولمغیله هزار کونه فکر و ملاحظه لایله ینه دامن صبر تشبثدن غیر *de précaution* *ملاحظه*

تدبیر حسن بوله مدق هله هر نه حال ایسه قرق کون تمام اولنجه اول *observation* *contemplation*

جای ضیقده قرار اولندی قرانته تمام اولد قد نصره تعیین اولنا *faru* ماعده

بکزه یا نزه کلیوب جبر کوندر مشکه بز کند و خذ متبرینه تعیین و مأمور اولد *promesse* وعد

لکن قرالمزدن کندولر سلام ایله تهنیه قدوم سپارش اولنشد رانشا *étroiti* ضیق

الله تعالی یارین سفینه یه سوار اولوب اثنا راهده فرو نیتنان قلعه

محکات ایچون قشرف ایدر لر مخصوصی بر حاضر اولنشد بز دخی اول محله وارو

کندولر بولوشرز لکن قال جانبدن قونپلنتا ایله کلنله قال خاطر ایچوت

اکرام اولنه کلنشد اول قنونه رعایت رجا ایدرز بز دخی وجه مناسب

اوزده ماعده یه وعد ایدوب ^{اقرار} علی السمرکه شهر ربیع الاولت ایگزی

expression, que ce lieu ~~est~~ ^{étant} inhabité et qu'il en exempt
 de tout commerce avec les allem et les Venant on l'avait jugé
 convenable pour faire la ~~quarantaine~~ ^{quarantaine}. Tant arrivés là sans y
 penser et le retour étant difficile, après avoir fait mille
 réflexion nous ne trouvant pas de meilleur moyen que de
 prendre patience. Quelque fût notre situation, nous restâmes
 dans ce lieu étroit jusqu'à ce que quarante jours se fussent
 écoulés. La quarantaine étant finie, le seigneur qui avait été
 désigné ne vint pas auprès de nous, il nous envoya dire qu'il
 avait été désigné pour notre service et qu'il avait été chargé
 par son souverain de nous féliciter de notre arrivée. Si il
 était à Dieux ^{vous dirai} nous, demain nous nous embarquerons et dans
 la route nous nous arrêterons pour manger à la forteresse de
 frontignan parce qu'on a préparé un lieu exprès pour nous. Je
 me rendrai dans cet endroit et nous nous trouverons ensemble.
 Comme on a coutume de rendre des honneur aux personnes qui
 viennent féliciter de la part du Roi, pour lui faire plaisir nous
 nous faisons d'avoir égard à cet usage. Nous nous ^{procurerons} ~~procurerons~~
 s'y avoir égard ^{à l'usage} ~~à l'usage~~ manière convenable. Le lendemain samedi

التنحي كونيكله يوم سيب ايدى سفينه به سوار اولوب عزم راه ايتدك
وضولمزه سفينه دن چيقوب حاضر اولان هنطوايله آماه ايتدكلرك
حانه به نزول ايتدك جزي توقدن صكره بكره اسباب اختشاي
ايله كلوب بز دخی مها امكن رسمه رعایت ايدوب قشويه قشو
صندلی نشين اولدق بعده بكره سوزه اغاز ايدوب ~~حاله~~ حاله نجب
افدم فراجه پادشاهي دولتو عادتو افندی حضرتلرنتك كندو
ملكترلينه عادتله دخولنى استماع ايمكله كمال سرورندن ناشى
بو قوللى كندو خدمت خاضرلنده ايكن خاصه دولتو عادتو افند
حضرتلرنتى او تود قوناق منزلدن استقبال و تهتيه ايچون ارسال يوردر
بو حركت سولق ايامدن برو ايكن دولت بيشته منعقد اولان دوستق
و مصافقه تقويت ويره چكى محقد رزرا جناب عادتلى انتخاب
اولنوب ارسال اولمشدر و بو خصوصك عهده سندن كملكه قادر

Dispar - عزم
attente - توق
magnificence pour - اختشام
autant que possible - مها امكنه
N'ai certain - محقق
de - انتحاب
Noir - عهده
obligation - كملك
remplir une obligation -

سالفه

26 Du mois de Février nous nous embarquâmes et nous partîmes.
 à notre arrivée, en descendant du Bateau nous nous rendîmes
 à notre Hôtel d'antun Carde qu'il étoit arivé préparé avec un carde
 qui se trouvoit là. Après avoir attendu quelques instans le Seigneur
 Nôtre avec ses habits de cérémonie nous obférâmes, à son égard, autours
 que possible les règles de l'étiquette. Il s'assit dans la barque,
 Nôtre à Nôtre de nous. Ensuite prenant la parole il dit: fortune
 Seigneur, le Roi de France présente mon maître ayant
 approuvé l'honneur arrivé de votre ~~Excellence~~ Excellence dans son état
 a été tellement content qu'il a envoyé, particulièrement moi
 qui son serviteur, à 30 lieues pour recevoir votre personne
 fortune et la félicité. Il est certain que ce procédé raffermira
 l'amitié, et la sincérité qui existent depuis les temps
 anciens, entre les deux cours. Car c'est le motif pour
 le quel on a choisi et envoyé votre Excellence. [#] Je ferois
 tout ce qui ^{pourra} en mon pouvoir pour remplir cette obligation
 (# S'il y plaît à Dieu il nous sera connu que j'aurai fait)

اولدیغم قدر جان و دلدن سی ایدجکم انشا الله تعالی معلوم شریفک *action de pointes à la bouche.*

اولور دیو ختم کلام ایلدی بو ائشان سف دشنوب وافر شکرله مقولک *fruit* فاکهه *19.5* فواکه *pretens quel'on tiens à la main.* شریک قونسلو شری اعیان وایت ایله فواکه و شکرله مقوله *long* دور

دستاویز ایله تبریک قدومه کلوب دور و دراز تهینه خوانلق ایتدیل *action de benir* تبریک بعد هذا قالقوب سفینه یه سوار وینه ست قلعه عزمت اولند *senger en baie* درمات

سفینه دن چقدقه دوق ده رقلیور منیلرودن هنطونی ارال
ایتمشی امشی اکا سوار اولدق و قلعه ده نقدر طویلر واریه ایتلوب
شنلکر ایتدیلر و جمله عکری قبودانلریله و مهرخانه و آلتلریله نزول
ایده جکر سرایه دک دزیلوب طوردیلر ناسک کترتی و خصوصاً زناتک
و فرنی قایل تعیر دکل حلقی سیرایده دک منزله نزول ایلدک
حاضر ایتدکری سرائی شکرخانه امشی عظیم کارخانه و بناسنه برقاچ

Ensuite il cessa de parler. Sur ces entrefaites on apporta
une table sur la quelle on avoit placé quantité de sucreries,
après en avoir mangé un peu le Consul de la Ville le
grand Du Bay Nienm nous félicita sur notre arrivée, et
nous firent des présents consistant en des fruits et de
confiture de toute espèce et nous firent ^{donner} mille complimens.

Ensuite nous étant levés, nous nous embarquâmes et nous nous
dirigeâmes de nouveau vers la forteresse de Sette. En sortant du
batiment nous trouvâmes la voiture ^{que} le Duc de Noaqueau,
qui nous avoit envoyé de ^{monseigneur} ~~la forteresse~~. Lorsque nous montâmes
dedans on tira tous les Canon de la forteresse et on fit
de grandes réjouissances. Tous les soldats avec leurs officiers,
les ^{musiciens avec leurs instruments} ~~musiciens~~ et leurs armes, se tenaient rangés en haie jus qu'à
l'hôtel où nous devions descendre. Il est impossible de décrire
la quantité d'hommes et surtout de femmes qu'il y avoit. Nous
arrivâmes à notre demeure en regardant le peuple. Le palais
qu'il nous avoit préparé étoit une sucrerie. Tous —

یوزکیسه صراولفتی اعیان و ضابطان تهیه لایندوب قدومزدن عظیم ظهر 4 شهریور 1240
مستتر.

ادنا با.

سرور اظہار ایندیلر بعدہ زنان اور اون بشر کلمکلاہ باشلیک ایشا

ساعت بشه و اینج منقطع اولمادیر اطراف و اکثافدن خصوصاً موئیر *Don limitee. plus qu'il ne commence au dela des bornes.* حد دن زیاد

Destination مقصود

حدث در ۴۰ محدث

chose nouvelle. inventer.

روافه *passant. allant.*

grüne. ¹ست

بوقال دیدگری اطراف و اکثافدن جمع اولفشی

از باب تجارت و اینا میل یا بکردن بچه مسافه ایله روانه اولوب

یا خود بردن مشقت و مصارف ایله آمد شد ایدر لمیش کون انباء سیل

۱ - در کتب اربعه

وڪڙ اهل تجارته آسان اولمغيله هم قصر مسافه وهم سهولت نقل
و تحويل جهتيه ناس كثير اولمغيله باج و مكركدن انتفاع زيان اولق هـ
ملاحظه سله بر قاج بين كيسه اچه لخرج و صرف ايدوب بونهرى
احداث ايتشر آكان اق دكردن بر مناسب سفينه ايله شهرى
و هو قى ادا سنده قويه آيق بسمدن بحر محيطه وصول ميسر اولمش
و فوق المأمول نفقى حاصل و ظاهر اولمش و زيان مال كمتشد نفقى الامر
عسب الاقتضا عظيم بنال يا بلش ذيرا افدا نهرى زمينده مونتازو
ديد كلرى محل وارنجه يوز يكرى ذراع بلند اولوب سفانى ايه
فران سوق محال اولمغيله اول نهر معهوده يونه طاش لرايله خوضلر
يا پمشر كه هر يينه اوچر دور در سفينه صفار و اول خوضلر ايكى جابنده
محكم قبولى وار سفينه خوضه كيردكه و ارا سنده اولان قيو قيانوب
اوكنده اولان قيوه ايكى سوراخ و ار كه سئكه لرايله قيانوش و اول قيو

Particip de ملاخظه

نظر de, speculer dans la pensée.

قرية M. de Village قري

mettre pied à terre ايق بجمق

Dans l'âme de نفس الامر
chose en effet.

souffrir سوق

impossible محال

défigurer مهود

utilité نفقى

il en certain ظاهر

propre. compris حق
être contenu.

derrière دار

Vie. منكنه

20
avantage non seulement pour les voyageurs mais encore pour le
négoce. ~~Comme~~ ^{et qui} beaucoup de personnes demandent qu'on
abrége la distance et qu'on facilite par ce moyen le ~~transport~~
~~et l'échange~~ ^{commerce}. Dans l'espérance qu'on retirera un grand profit
du droit de Badj et de Kouane on a dépensé ~~pour la~~
~~construction~~ ^{faire} ~~de~~ le canal Soudi plusieurs milliers de livres
d'argent ~~et on a~~ ^{pour} faire le Canal Soudi. Maintenant on peut
aller avec un bâtiment convenable, de la mer méditerranée à
l'Océan, sans mettre pied à terre, en passant au milieu de
Villages et des Villages. Il est certain qu'il est d'une grande utilité
et qu'on a dépensé beaucoup d'argent. C'est la nécessité
à force de faire de grandes constructions, puisqu'il a fallu élever
une batisse de 120 coudées de haut. Montagnes rochers jus qu'à
la rivière d'Agde. Comme il est impossible de pousser les bâtiments
sur la hauteur, on a fait dans le fleuve Soudi des
bassin en pierre de taille. chacun d'eux contiennent trois ou
quatre ^{bâtiments} ~~bâtiments~~. De chaque côté de ces bassins il y a des portes
solides. Lorsque le bâtiment est entré on ferme la porte de derrière
et comme à la porte ^{avancée} ~~avancée~~ il y a deux trous qui se ferment

*Empoachemens
obstacle. dique.*

*quars.
la bord.*

*interfe. contraire
عکس*

article maniere

*destruction
خلل*

*disjoints
تقسیم*

*detruire. B.
مختل*

*de
detruire.
حل*

اوکنده اولان ماء نهر سد اولیش و اول سفینه کیردیکی زمینده ایکی
دزاع بلند در اول منکنه لری اچوب ایکی سوراخدن صو خفنه جریانده ه
باشلیوب صو اقدچه سفینه یوقی قالوب ربع ساعت کچمدن خوض لولوب
سفینه ایکی دزاع بلند اولان زمینده چقدقه اوکنده کی قبو اچیلوب
سفینه ینه کالاول جریانده باشار و سفینه ده دراز التک باغلیوب ساحل
نهردن اوچر ایکشر قاطر چکوب کتوردر قاتمونتا روز دیدکلی محلله فراز
تعام اولنجه کسان خوضدن بومنوال اوزره کداز اولنور بعد نشیبه ه
باشلیوب قولوسه وارنجه ینه ایگرمی دورت خوضدن وارندن نشیبه
اینه رک عکس ماء ایله کداز اولنور و اثناء طریقه بعضی نهر لر منندن مثاله
جریه ایتمشر و قنال نهرینک نظامنه خلل ویرمک لایم کلمکن سدر ایله و
نجه صنعتلر ایله ماء نهری اوילה تقسیم ایتمشر که نظامی مختل اولماشی و
نهرلک دخی زمیننی قنال نهری، زمینده آچقده بولماغلا قنال نهری

avec du tir, ~~cette porte~~ ^{est élevée} vers en même temps de l'écluse à l'eau
 du fleuve. Lorsque le bâtiment est élevé de deux coudées de
 l'endroit où il est entré, on retire les deux tir et l'eau com-
 mence à couler par les deux trous, dans le bassin. L'eau en coulant
 élève le bâtiment et en moins d'un quart d'heure le bassin se
 trouve rempli. Lorsque le bâtiment est élevé de deux coudées au-
 dessus de l'endroit où il est entré, on ouvre la porte de dessus et
 le bâtiment commence à marcher comme au paravant. On
 attache aux bâtiments de grandes machines qui l'on fait tirer par
 deux ou trois mulets jusqu'à Montagnes Noires, lieu où finit
 la montée. On nous fit passer de cette manière par quatre-vingt
 bassin. Ensuite nous commençâmes à descendre. Jusqu'à ce que
 nous arrivâmes à Toulouse, on nous fit passer en sens inverse
 en allant de la montée vers la descente par vingt-quatre bassin.
 Comme il y avait dans le chemin plusieurs rivières qui coulaient de
 la droite à la gauche du fleuve et qu'il ne fallait pas interrompre
 le cours du Canal, on a si bien dirigé les eaux du fleuve avec
 des digues et des machines que le cours n'en a pas été dérangé.
 Le lit de quelques rivières se trouvant plus bas que le lit du
 fleuve

او غرق *rencontrés*.

نقب *percus four*.

مر *route*.

دواب *M. de*
biter de femme.

ماشیه *M. de*
animal. quadrupede.

سوار *voyageur*.

اجرا ایچون عظیم کوپرلر یا پوب نهری اول کوپریدن اجرا ایتمشلر سفینه ایله
اول کوپریدن کنار اولنور مع هذا بر نهر عظیم دخی کوپرلر التندن جریات
ایتمکه و بر محله دخی نهر معروف بر طافه او غرقش غیرک چاره بوله میوب
طافی نقب ایتمشلر و عظیم اهتمام ایله یونه طاشدن کر ایتمشلر ایکی یوز ذراع
طولی وار طافی التنده تهر ایله کنار اولنود و نهر مزبور احداث اولندقد
یعنی و یساره بولنان بجه دولری قطع و فصل ایتمشلر دواب و موک
و عابر السبیل کنار ایتمک ایچون بلند کوپرلر یا پمشلر عظیم کر ایتمشلر سفینه
اول کوپرلر التندن کنار ایدوب کیدرلر بو جهتلر و افرمال خرج و صرف
اولندیغی ظاهر اولور اخشامه افدا شهرینه کلوب بو محله خوشک
برندن کنار اولندی و سفینه دن چیقوب درون شهر دن احضار اولنا
خانه یه نزول اولندی صباح ینه سفینه یه سوار اولوب خوشلردن

on a fait de grande ponts pour faire couler les eaux du Canal
 et on a fait couler le fleuve sous ces ponts. et on nous y fait
 passer avec des batimens commodes. Il y a encore un grand
 fleuve qui coule sous ce pont et comme dans cet endroit le
 fleuve susdit vient à rencontrer une montagne on a pu trouver
 de meilleurs moyens que de la percer. A force de soins on a
 fait une route en pierre de taille, dont la longueur est de 200
 coudées. On nous y fait passer sur le ^{canal} fleuve, ^{deffous} ^{cette montagne} ~~ce pont~~.
 (2) Lorsque l'on fit le canal susdit ^(D comme a) on coupa plusieurs chemins
 qui se trouvaient à droite et à gauche ~~mais~~ on a fait de
 grande ponts pour que les voyageurs, les quadrupèdes et les
 bestiaux puissent passer, ainsi que de grande routes. De sorte
 que les batimens passent sous ce pont et peuvent continuer leur
 route. Il est donc évident qu'on a dépensé beaucoup d'argent
 pour cet ouvrage. Le soir nous arrivâmes à la Ville d'Agde. Dans
 cet endroit on nous fit passer dans un des bassins et étant
 descendu du batiment nous nous dirigeâmes vers l'hôtel
 qu'on nous avait préparé dans l'intérieur de la Ville. Le lende-
 main nous nous embarquâmes de nouveau et nous arrivâmes

Bourg قصابه

6. de la G. ماشا

دوردنی جمع ایرتسی کونی تولوز شهرینه وصول میسر اولدی و قنال ایله *spectacle d'edification* مشی

کلرکن خلک عماشیه دخی بر مرتبه ایدیکه دورد بشر ساعک یردن کاتو قدح *et de la mer* تقدح *proceded. aller en avant.*

کنار نهر دن بری سیران ایدرلر ایدک و بر برینی تقدح و سابق ایچون کنار *P. de la 4. de* ملحق *opéra. j'ouir. qui rencontre.* نهر دن صویه دوشرلر ایدک و قنال نهرک تولوز اوکندن جریک ایدن فارونا

peuple. معمر

renommé. معتبر

P. de انقال *fardeau. bagage.* ثقل

اولوب محل نزوله روانه اولدق تولوز شهرک غایت بیوک شهر د لکن بر مقدار

خرابدر چندان تجارت یری اولمادیغندن معمر دکلدر اما مابنلرنه معتبر
شهر د قلعه عکرندن ایکی قبودان بیر اقدار لری و قراقیلله اوکومن دوشوب

خانه مز کتودیلر فارونه نهرینک دخی باشقه سفینه لری اولوب قنال

سفینه لردن اجمال و اتقال مز نقل ایدنجه اوج کون مکت اولندی چهار شنبه

کونی آلاک ایله اسکله یه کلوب ینه سفینه یه سوار اولوب فارونا

à la Ville de Coulouge Samedi quatrième jour du mois de
 Rebiut esset, en passant continuellement de bassin en bassin et
 en nous arrêtant chaque soir dans quelque bourg ou quelque
 village. Tandis que nous voyageions sur le Canal, le désir qu'avait
 le peuple de nous voir était à un tel point qu'il n'en avait ~~de si~~⁴
 ou ~~quatre~~^{cinq} lieux à la ronde pour nous voir du bord du Canal et
 il y en avait qui en cherchant à dépasser ^{l'autre} tombaient
 dans l'eau du bord du Canal. Le Canal qui coule devant Coulouge
 se termine à l'endroit où il se joint avec le fleuve de la Garonne.

Nous sortîmes alors du bâtiment nous montâmes en carrosse et
 nous nous rendîmes au lieu de notre demeure. La Ville de Coulouge
 est une très grande ville mais elle est un peu ruinée. Comme
 elle n'est pas une ville de commerce elle n'est pas peuplée.

Cependant elle est considérée parmi les villes. Deux capitaines
 de la garnison de la forteresse vinrent au devant de nous avec leur
 soldats et leurs enseignes et nous conduisirent à notre demeure.
 Comme il y a d'autres bateaux pour aller sur le fleuve de la Garonne
 il nous fallut attendre 3 jours temps nécessaire pour transporter
 nos effets des bâtiments du Canal. Le Mercredi nous nous rendîmes
 en pompe à l'Échelle et nous nous embarquâmes de nouveau.

نهریله مرغ راه ایتمک قوناق به قوناق کیده رک جمعه ایرتسی بودو نظرا
 شهرینه وصول میسر اولدی سفینه دن چیتوبینه هنطوع ایله درون
 شهر دخول ایدوب جمله اهالی قلعه استقبال ایدوب آکای ایله خانه من
 کتوردیلر بودو شهر کوردکمز شهر لر نظیری یوق کرک بنا جهتیله
 کرک ابنا جهتیله غایت دعنا طریی خوب طرزی مرغوب غایت معمور شررد
 و غارونا نهری شهر مزبورک اوکنده بر مرتبه وسعت پذیر اولشکه
 استانبول لیماننه مشابه اولشی بحر محیط بوغازی یگرمی ساعت
 مسافه اولغیله قرق پاره طوپ چکر قلیونلر کلوی شهر اوکنده تیمور برافور
 بز وادیغمز بشار آلتیوز پاره قلیون و شیطیه و بحر محیط کبیر واریک
 ایام صیفه ایکی بیک پاره یلکن اول لیمانه جمع اولورشی و سموغز اول
 جزو مد احوالتی بو محله سیرایتمک میسر اولدی بحر محیطدن یگرمی
 دورت ساعتیه ایکی دفعه جزو مد ظهور ایدیه بودی بشار ساعت

نظیر Pl. de

semblable.

جهت cote. face.

respect. - regard.

دعنا beau. ارعن و.

طرح position.

طرز forme.

مرغوب agreable.

یذیر reculant - ayant
admettant.

مشابه semblable.

صیق etc.

جرر و مد flux et reflux.

et nous continuâmes notre route sur le fleuve de la Garonne.
 en allant de poste en poste nous arrivâmes le samedi à la Ville
 de Bordeaux. Nous sortîmes du Vaïseau et étâmes montés de nouveau
 en ^{carrosse} ~~Vaïseau~~ nous entrâmes dans la Ville. Tous les habitans
 vinrent à notre rencontre et nous accompagnèrent avec prompte
 jus qu'à notre demeure. De toutes les Villes que nous avions vues
 nous n'en vîmes pas de pareille à celle de Bordeaux non seulement
 sous le rapport des édifices mais encore pour le rapport de
 habitans. Elle est d'une belle position, d'une forme élégante et
 très peuplée. Le fleuve de la Garonne est si large devant la Ville
 susdite qu'il ressemble au port de Constantinople. L'embarcadere
 de l'Océan étant à la distance de vingt lieues, les Vaïseaux
 de quarante pièces de Canon viennent jeter l'ancre devant la
 Ville. Lorsque nous arrivâmes il y avoit dans ce port cinq à six
 cent Vaïseaux, navires et autres bâtimens de l'Océan. Dans le
 jour d'été il y a ordinairement deux mille voiles. Dans cet
 endroit il est facile de voir les effets du flux et reflux dont
 nous avions entendu parler. Le flux et reflux ont coutume de se
 manifester deux fois en 24 heures dans l'Océan. Le flux dure

جرزد ایدوب یدی ساعت مد اید یور مد استدکه بودودن دورت *Courant d'eau* اقدی
 بشی ساعت یوقارویه دک واروب نهرک اقدیسی دز قفا ایدوب *le derriere de la tête* قفا
 جرزد استدکه غایت سرعت و زیاده شد قله نهر جانب بحر جریه اید یور *promptitude* سرعت
 و بر ذراع دن زیاده نهرک چوغالوب و ازلیخی دای العین عیاناً مشاهده *force* شدت
 ایلدک و ساحله قریب بولنان سفاین جرزد وقتند قوه ک قالوب مد *augmenter* چوغالق
 وقتند ینه صویه چیقار و آمد شد ایدک سفاین جرزد و مد و قتلیری *diminuer* ازلق
 کوزدوب اقدی ایلک حرکت اید یور من لم یر لم یصدق قیلند *à vue d'œil* دای العین
 بر امر غریبدر و اهالی ولایت کلوب بودود قلعہ سی وصف ایدوب *bord* ساحل
 تماشا سنده ترغیب ایتدیلر بزدخی غرمت ایلدک قلعہ خارج شهره
 نهر کنارنده بنا اولمش غایت مطبوع و خوش طرز و متین مستحکم بنادر
 و اردقه عظیم شغلطرا ایدوب دزدارک یرینه چیققد قه فوقاینده بردعنا *général d'eau*
 باغچه طرح اولمش و بلند قصر یا بلشی که جمله شهرک و لیمانی تماشا ایدر *général d'eau* قیل
description وصف
désir ترغیب
agréable مطبوع
fon متین

Cinq heures, tandis que le reflux dure sept heures. Lorsque le
 reflux a lieu il remonte quatre ou cinq lieues au-dessus de
 Bordeaux et repousse en arrière le cours du fleuve. Mais aussitôt
 quand le flux a lieu le cours du fleuve va avec beaucoup
 plus de rapidité et de force du côté de la mer. Nous vîmes
 de nous mêmes et de nos propres yeux la diminution et
 l'augmentation du fleuve de plus d'une coudée. Pendant le flux
 les bâtimens qui se trouvent sur le bord restent à sec, ~~dans~~
 pendant le reflux ils remontent de nouveau sous l'eau. Aussi
 les bâtimens qui sont à Niennem observent-ils les temps du
 flux et du reflux pour partir avec le courant. Celui qui ne
 n'a pas vu ne peut pas le croire. Dans son genre c'est une
 chose étrange. Les habitans de la Nille vinrent au-devant de
 nous, nous firent la description de la ~~Nille~~ forteresse de Bordeaux
 et nous engagèrent à aller la voir. Nous y allâmes. La forteresse est
 bâtie sur le bord du fleuve au-dessus de la ville; elle est ~~très~~
 belle, ~~forme~~ d'une forme agréable et d'une grande solidité. A
 notre arrivée on fut de grande joie. Nous allâmes chez le
 Commandant qui avait un superbe jardin au haut de la forteresse
 et qui avait fait bâtir un ~~appartement~~ ^{appartement} qui avait des ~~salles~~ ^{salles}

بعده با فحش کشت و کذار ایلدک مکر دزدار شکوفه پرور ایشی تخم
 قتی وافر کید لاله یثد مش حتی اولوقته دورت دانه قمر لاله
 آچمش ایدی و بز توکونه کلدیکردن بو وقتهدک هر وارد یغز قوناقلر
 سنبل و بنفشه کی بهار چچکری کتودر ایدی بعده بری بر او طله
 کتودیلر بر او طله که بری جراه کان ایلر بر نقش و نگار اولش مرشال ^{وارد فرید} بر
 قیام و استقبال ایدوب عرض شوق و محبت ایلدی قهوه لر و شربت لر و
 شکرله لر حاضر ایشلر بر مقدار تناول اولوب بعده سن اکر امده اولر
 قصور بری عفو ایدک دیو اعتذار ایلدی بز دخی عنونیت کوستروب
 بعده خانه مزه کلدک مکر مرشال عثمانلی کریموب بری کرمک استرشی
 خانه مزه کلمکله جنابی تحمل ایشوب دعوت ^{ایستک} ایلمی دخی اجابت
 ایشلر دیو عاقبت قلعه سیرنی تدبیر ایشلر و بز تحریک ^{ایتمه} نک اصلی

شکوفه fleur.
 قمر double.
 تخم graine
 بنفشه Niolette
 جره Vifage.
 بری esprit
 نقش Peinture.
 شوق gaite de coeur.
 عنونیت reconnaissance.
 تحمل supported.
 تدبیر Deliberation.
 تحریک remuer.

et toute la ville. Nous parcourûmes ensuite le jardin. Comme le
 Commandant étoit de fleur, il avoit fait venir avec de la
 graine quantité de Tulipe de Crète. Dans le temps que nous
 y étions il y avoit quatre tulipes doubles qui étoient ouverts.
 Depuis notre arrivée à Coulon jusqu'à ce moment dans tous
 les endroits où nous arrivions on nous apportoit des bouquets
 de fleurs de Jacinthe et de Pionette. On nous fit ensuite
 aller dans une chambre qui étoit remplie de tabeau ou
 il y avoit des figures d'argent. A notre arrivée le maréchal se
 leva et vint à notre rencontre. C'étoit un homme très gai et
 très aimable, il fit préparer le Café, le sorbet et les confitures,
 après en avoir goûté un peu il nous pria de l'excuser du
 peu d'honneur qu'il nous rendoit. Nous lui en témoignâmes
 notre reconnaissance et nous allâmes ensuite à notre Hôtel.
 Le Maréchal n'avoit pas encore vu de musulmans, désirant
 nous voir. Comme il ne vouloit pas venir à notre Hôtel il nous
 invita à venir voir la forteresse, de peur que nous ne voulussions
 par le recevoir, et que si'il nous invitait nous ne voulussions
 par le y aller. Celle fut la cause de notre déplacement.

La nécessité ~~me~~ força de nous arrêter trois jours dans ce lieu
 le mardi nous nous embarquâmes à l'aube du jour et nous —
 nous dirigeâmes vers la forteresse de Balana, ~~et~~ ^{à peine} arrivés
 nous y entrâmes. Etant sorti du bâtiment nous remarquâmes qu'on
 nous avait ^{(22) ainsi qu'il} envoyé douze chevaux demain avec leur bride
 et les ornemens des chevaux du Roi, ~~ainsi~~ ^{un} seigneur qui
 était écuyer du Roi. Un des chevaux avait des ornemens et
 un frein garni d'or. On avait aussi préparé, et envoyé
 un carrosse et on avait aussi préparé un cheval sur le bord
 du fleuve. tous nous demanderent sur lequel irez vous. Comme
 le temps était à la pluie et que nous étions dans l'hiver,
 nous montâmes dans le carrosse, nous nous dirigeâmes vers
 notre hôtel, où on nous conduisit avec pompe. Les personnes
 qui étaient venues pour nous conduire à Paris nous attendaient —
 dans cette forteresse avec toutes les choses nécessaires. Nous
^{sur des carreaux} vîmes fus qu'à ~~la~~ ^{ce} lieu et endroit, c'en là que se termina
 notre voyage sur mer. Le Vendredi dix septième jour du
 mois de Rebiul ~~thé~~ nous nous dirigeâmes vers le lieu de

مرامه عطف لجام ایلدك طی مراحل ایدهدك اتناى طریقه بر فخره *tourner pincer.* عطف

یرنه بر قرال سرای بنا اولمش طرح خوشنماى شى قبه بخوردانه مشایه *pour courir* طی *Plus de.* مرحله *chemin, station.* مراحل

خرده کارلقه پیشی تحته ساعتیه بکزر فرانسوا پرمیه نم فرانچه پادشاهی *encensoir* بخوردانه بنا ایستدوشی و حاکم قرالک در کورمدقچه حوصله تعبیر کنجایش بدیر اولوق *travail de petit objet.* خرد کارلق

ملکن وکلدر و سرای اطرافنه یدی ساعتک یرهدك داغ و صحرای *armoire sur la quel on met une pendule.* پیشی تحته تحته دیوار ایلله احاطه ایتمشر و جایجا قبولر قوشلر بزر دنی قبولدن

مرور و عبور ایستك اول محل صید کاهدر وقت گذاره و افزیکلر کوروشی *interpretation* تعبیر *être contenu.* کنجایش بدیر

ایدك لکی قرال محله اولوب اخردن مکینه صیادلوق ایده مزبعده بو *entourer.* احاطه

محلدن قالقوب اورلیان نم بر شهر اعظمه واصل اولدق که پارسه یگرى *de lieu en lieu.* جایجا *Art.* کیک

ساعت یر اولوب دار آدمی مقامنده اولمخله قلعه کهنه قالب تقید *maison de tranquillité.* دار آدمی

ایتمز و قالک شامبه نیه تعبیر اولنان معتبر مکنتی انده قشلاقده ایتمی *Nieus. Ancien.* کهنه *son.* تقید

قشلاق *quartier d'hiver.*

notre destination, Comme en voyageant nous vîmes sur notre route, dans un lieu agréable un Palais du Roi, sa forme agréable, semblable à une encensoir à six routes, ressemble à une pendule de couple travaillé en ivoire. C'est François premier Roi de France qui l'a fait construire. Il appartient présentement au Roi. Lorsqu'on ne l'a pas vu, on ne peut s'en former une idée. On a entouré, à sept lieux à la ronde, les montagnes et les plaines, d'une muraille de bois et de distance en distance on a placé des portes. Nous aussi nous passâmes de sous ces portes. Comme c'est un lieu de chasse, nous vîmes lorsque nous traversâmes quantité de Cerfs. Ils sont là express pour le Roi, et personne autre que lui ne peut les chasser. Partant de ce lieu nous arrivâmes à une grande ville nommée Orléans qui n'en est éloignée de Paris que de vingt lieux. Comme elle est située dans un lieu bas, elle ne forme aucun loir de la forteresse qui tombe en ruine. Le fameux régiment du Roi, nommé Champagne se trouvait alors en

جمعه آلاک ایله طور مشرایدی بو محلدن خدمتمن تعین اولنوب برسانک
بدن بزی قارشو استقبال ایدوب شهره کتور مشردر اعیان و کایت *in cognito* تبدیل
اسلوب سابق اوزره دینه بولشوب اوطه مری پری جهره کان ایله *Deligifemens - Changemens*
نکارخانه چینه دوندر مشرایدی برکون مکث ایدوب ایرتج چهار شنبه *manifeste - Clair* آشکاره
کونی یوله غرمت ایدوب طی منازل ایده رک جمادی الاولک طقوزنجی *nocer* دوکون
سبت کونی باریسی شهرک کنارنده احضار اولنان سرایه نزول میسر
اولدی سرای مزبوره بر هفته مکث اولندی کیچه کوندره خلعت
کترتی و رجال و نسانک و رفتی بروجهه قابل تعبیر دکل ایدی و رجال
و نسانک کباری کیمی تبدیل کیمی اشتهاره کلوب دوکون اولرنده بومرتبه
دخام اولدیغی کورلاشد ایلکچی کونده بونلره بر منصب و ارکه صاحبنه
انترود قنود دیرر ایلیجیلر محلول خوش کلدیکز دیکله و آلایه بندرمله و

quartier d'hiver, se trouvait sous les armes à notre arrivée. —
 Comme il avait été désigné pour notre service, dans cet endroit, il
 nous à une lieue de distance, au devant de nous et nous accompa-
 gna jusqu'à la ville. Les grands du pays vinrent nous voir
 comme au paravant. On avait arrangé notre chambre comme une galerie
 de tableau de la Chine en l'honneur avec de figures d'anges. Nous
 nous y arrêtâmes un jour, et le lendemain Mercredi nous nous remîmes
 en route. En allant de poste en poste, nous arrivâmes enfin
 Samedi, neuvième jour du mois de Djimazialel, à l'hôtel,
 qu'on nous avait ^{préparé} pour Paris. Nous demeurâmes une semaine
 dans l'hôtel susdit. Il est impossible de dire la foule de
 monde, la quantité d'hommes et de femmes qui vinrent nous
 voir jour et nuit. Des hommes et des femmes de grande naissance
 nous voir être une inconnite, les autres en se faisant annoncer
 et jamais on ne vit autant de monde réunir dans une maison de
 nocer. Deux jours après une cérémonie en place, et qu'on
 nomme introducteur, et dont les fonctions sont de féliciter le
 Ambassadeur de leur arrivée, de les accompagner avec promptitude,

Distribuer توزیع

parfait مملد

قراله کتومکه متعین ایش اوکسه کلوب قرال جانبندن ترهینه قدوم ایلدی
و ایلی کوند نصکره ینه کلوب قرال^{بازار} کونی وقت ظهورده سری شهر دعوت
ایدر محاللی خانه احضار اولمش در و مزین عکر ایله آلیکن و سلامکن دورق
ایچون رقیب ایشکرده و سری کتودمکه باشی مرشال تعین اولمشدی
لکن قرال تربیه سیله مشغول و کندو اختیار و علیل اولوب آتیه بنمکه قدرتی
اولدینغیندن اوچنجه مرشال دتره تعین اولندی انشا الله تعالی بازار کونی
نصف نهاردن مقدم قرالک هتلاویه سری آلی یه بندر مکه کلور و کندو
ایله رفاقت ایدر زدیدکی و ایرتم فورک بردیقی بو حلو سه ناظر ایشی
کلوب آلیکنز رقیبنی دفتر ایشمکه کلام سوار اوله جو قاج ادمکر وارد در قرال
اخور لردن مملد آتکر کتوده لم دید که وجه مناسبتله دفتر اولوب ویرلدی
بعده قرال سر اخور لردن مو قونیار کلوب هر که توزیع ایلدی بعده

de les présenter au Roi. Nous nous nous félicités de
 notre arrivée de la part du Roi. Deux jours après il revint
 nous dire, notre Roi nous invite à venir à la Ville, dimanche, sur
 les midi. On nous a préparé un hôtel et on a désigné de
 corps de troupe nouvellement équipés pour se tenir sous le
 armes et nous saluer. On avait aussi désigné le premier Maréchal
 pour nous accompagner, mais comme il est chargé de l'éducation
 du Roi, qu'il est vieux et qu'il a beaucoup de peine pour
 monter à cheval on a désigné le troisième Maréchal, qui son
 nomme Destré. S'il plaît à Dieu très haut, dimanche avant
 midi il viendra dans un carrosse du Roi, pour nous ^{présenter} ~~conduire~~ avec
 prompt à la majesté, et même nous accompagnera. Le lendemain
 un compagnon du fusil désigné pour ce cérémonier nous
 dire, nous sommes venus pour régler l'ordre de notre marche. —
 Combien avez-vous de personnes qui monteront à cheval, afin que
 nous puissions amener des chevaux des écuries du Roi. Ayant fini
 de parler il nous donna l'ordre de la marche suivant la manière
 convenable. Ensuite M. Comiad un des écuyers du Roi nous
 pour distribuer des chevaux à chacun de mes gens.

مرشل دقر انرودقتودايله قال هتوینه سوار اولمشو کلدیلر بز دخی ه
استقبال ايله رعایت ایلدك قالز کندو هتوینی سزك ایچون کتدردیلر
و ^{مجلس} کبار دولتمز کندو هتوینی سز اکرما ارسال ایتشلرد دیویوز *qui a delabarbe*
قدر مزین و رعنا هتولر کلدیلر بعده وقتدر اذنکر ايله اکیمی یورتمکه باشلاده
دیوب قالقدیلر مقدا قالک کندویه محللر آتدو عکرندن بر رکنند *presau précieux* اغر
یوریدوب اردنجه بزخ آدملی سوار ایدوب بر مقدارینه کورکلر کیدیروب *belli* مسرج
الینه تفنکر و برمشیدك و بر مقدارینه کراکه کیدیروب الینه *loup* مرزاقلر
و برمشیدك انلری یوریدوب اردنجه اغاوات مقولهک صقالو اولنلر
یوریدوب بعده امام افندی و قیوچیلر کتخد ^{وبعد} ها اوغلز ايله کتخد از هعنان
اولوب عقبلرنجه التي عدد يدك آفر کسه ليله مزین و مسرج چلدیریلوب
تامنده قالک سراخوریله ترجمان کیدوب کندهز دخی دیوان باطی
و عبائی ايله مسرج براسبه سوار اولوب میمندن مرشل و یسایرن

Puis le Maréchal et l'Introduit^{eur} étant montés dans un carrosse
 de sa Majesté Altesse nous trouva. nous eûmes l'attention d'aller
 au devant d'eux. Ils nous dirent le Roi a envoyé pour vous son
 propre Carrosse, et tous les grands par honneur pour vous, ont aussi
 envoyé les leurs. Il arriva à l'instant même, ce carrosse de toute
 beauté, ensuite ils se levèrent et nous dirent il est temps que
 nous fassions marcher le cortège. W'abord on fit ^{avancer} ~~marcher~~ un
 régiment du Roi, ensuite on fit monter nos gens, à cheval, ~~à~~
 j'avais ~~donné~~ fait habiller les uns avec des pistoles et ~~leur~~
 leur avais donné des fusils, j'avais fait habiller les autres ~~et~~
 avec des manteaux et leur avais donné des lances. C'est dans
 cet ordre qu'ils marchaient. Venaient ensuite les Agbas à
 Barbe, derrière eux marchaient l'Imam ~~et~~ le chef du
 capoudjin, après eux mon fils et mon quiaya marchaient
 sur le même rang, ~~enfin~~ ^{enfin} ~~on~~ ^{on} faisait ^{avancer} à cheval de
 main, capparacomi avec des ~~seul~~ ^{troupe} précieuses. enfin marchaient
 l'Interprète et l'Empereur du roi. Nous même ^{montés} montés sur un
 cheval richement orné ayant un manteau du Divan, le
 Maréchal était à notre droite et l'Introduit^{eur} à notre gauche.

انترودقتور ایله عزمت اولندی و عقیمزه دخی بر کمند آقاو دیزیلوب
بعد هم هنلور علی مراتهم دیزلدیلر پارس شهرینک زوقاقری غایت
و مستلیدریان یانه بشی التی عربیه کفک ممکن ایکی بعضی محله زحام ناسد
اوج سوار کوجیه مرور ایدردک کویا شهره اولان جهه خلق آلاک سیرینه
کملشرایدی و خانه لری دوردر بشرقت اولوب پنجره لری زوقاقره
ناظر در هر پنجره کنجایش پذیر اوله حق و بیه دن افزون مرد و زندن
متزاحم اولمشرایدی بر ترتیب ایله احصار اولنان خانه یه نزول اولبو
سلامه دوران عسکر دخی علی الترتیب خانه مز اوکندن کذارایدوب
تأمینده مرثال دخی برنی و داع ایدوب خانه سینه کتدیینه رجال و نه
کیمی زیارت و کیمی سیر طریقیله تراحم اوزده کلوب حاصلنا طعام ایدولرکی
~~باقعه ایدولرکی~~ ~~باقعه ایدولرکی~~ ~~باقعه ایدولرکی~~ ~~باقعه ایدولرکی~~ ~~باقعه ایدولرکی~~
قری و فلان کسینه نک قرشی طعام ایدولرکی ~~ایدولرکی~~ باقعه اذنکن

کنجایش *Capacite*.

افزون *plus*.

متزاحم *foible en combat*.

Derrière nous venait un régiment de cavalerie et les Caros
suivants leur rang. Les rue de Paris sont très larges, cinq
ou six voitures y purent passer de front. Cependant la foule
des hommes était si grande dans quelques endroits, que ce
ne fut qu'avec peine, que trois cavaliers purent passer, -
comme si tous les habitants de la ville étaient venus pour
voir le cortège. Les maisons sont à quatre et cinq étages
et les fenêtres ou du sur la rue. Chaque fenêtre était
remplie de plus d'hommes et de plus de femme qu'elle
n'en pouvait contenir. Ce fut avec cet ordre que nous arri-
vâmes à l'hôtel qu'ils nous avaient préparé. Les troupes
qui se trouvaient dedans nous saluèrent et firent en
rang devant notre maison. Ensuite le Maréchal ayant
pris congé de nous, retourna chez lui et de nouveau
les hommes et les femmes vinrent en foule les uns pour
nous voir, les autres pour nous rendre visite. Comme
ils désiraient surtout nous voir manger. On nous envoya
dire que la fille et la femme de tel et tel nous demandaient

رجا ایدر لر دیو خبر لر کلوب کیمنی دفع ایدمه یوب ناچار دخلت ویردک *faus remede* ~~فلسفه~~ ناچار
پرهیزری وقتنه محادق اولمغین کند وری اکل ایتیمب سفره فی احاطه *Carême* پرهیز
ایدوب سیر ایدر لر ایدی خاطر ایچون صبر ایدرک اندر ایه سیر طعمه *entourer* احاطه
مألف اولمشر فرضا قرالک طعم ایدوکنی سیر ایتیمک استین واروب *Par exemple* فرضا
سیر ایتیمکه رختیاب اولور عادتکری امتی دخی غریب بوکه قرال فراشدک
نصل قلقار و نامل کینور سیر ایتیمکه کیدر لر ایتیم بنا علی ذلک بن دخی
بوکونه تکفلر ایله ثقلت ایدر لر ایدی ایکی کوند نصره ینه انترودقتور
کلوب جمعه کونی قرال سزی دعوت ایدر انشا الله کیدر لر اگرما
پرنجی آنکی تعیین ایتیمر معاً کلورز و کا اول همعان کیدر لر بو
اندرک کلن ایچیلر مرشال و پرنجی تعیین اولدیغی نو قدر و اولکین
ذیان آلاک قریب اولمشر وفامه هایونی تسلیم ایتدقه هر

la permission de nous regarder manger. nous ne refusâmes
à personne et nous donnâmes permission entière pour tous
ceux qui viendraient. Comme ils étaient dans leur Carême ils
ne mangeaient ~~pas~~ mais ils tournaient autour de la table
en nous regardant. ~~Pour~~ Par rapport à elle il nous fallut
prendre patience. Elle nous accoutuma à regarder manger.
aussi lorsqu'elle veut manger le Roi elle y nous
et obtient ~~la~~ la permission de le voir. C'est un usage chez
eux; mais ce qu'il y a de plus singulier c'est qu'elle nous
voir comme le Roi se lève et comme il s'habille.
à cause de cela elle nous importunera par de pareilles
cérémonies. Deux jours après l'introduit nous. De nouveau
nous dire le Roi nous invite à venir le voir Vendredi s'il plait
à Dieu nous viendrez, il a désigné par honneur le Prince de
Sambesque nous viendrons ensemble et nous marcherons comme
auparavant sur le même rang. Jusqu'à ce moment on n'avait
point désigné de maréchal ni de Prince pour les Ambassadeurs
qui ~~étaient~~ ^{viennent} venir et notre Cortège sera beaucoup plus beau
qu'auparavant. Lorsque vous aurez reçu la lettre impériale

جوابگری لاله ویره جک در و قالمر آیاب دنها بکرده قایم بولنه حق در *Nemue Nemue* آیاب
 سزدخی دوستلغه لایق معامله نه ایله اوپله ایدر سزدیدی *Sépart son aller* ذهاب
 و کیتدی جمعه اولدقه مزبور لر کلدیلر کالاول خلغری قریب *ceindre* قوشمق
 ایدوب انخی قلیجار قوشامیوب و تفنک و مزراق ویرمدک و او *enrichi d'ore* مرقع
 ایچونک افندی مقامنده اولمغیله ^{نامه} هایلون شوکت مقرونی ویروب *de prierie*
 انک ایچون مرقع لجاملو قهراق کتور مشرایدی اکاسوار و اوکمه *turban* دستار
 آلوب کندیمزدخی کابئی دستار و فراجه و سمور کورک ایله دیوان *freig* رخت
 رخت و باطیله اگر لغشی کندی اسمن سوار اولوب پرنجی کنبشک *enharacher* اگر مند
 میمنزه و اشرو دقتور دیاریمزه عزیمت ایلدک قال عکری
 نرغسیر ایتدیمک ایچون بعضی اطرفندن قشلاقده اولات
 پیاده و سوار رکندلرک کتوردوب و اکثرینه مجده لباسلری قطع

le Gouverneur nous donnera la réponse et notre Roi se tiendra de
bon à votre arrivée et à votre départ et nous pourrions
les procéder conformément à l'amitié nous nous y conformerons. Ensuite
il s'en alla. Les susdits Ninrents le Vendredi et diffuserent
nos gens comme auparavant seulement nous ne leur donnâmes
ni sabre ni fusil ni lance. Comme mon frère avait le rang
d'Esclandre nous lui remismes la lettre pleine de magnificence,
impériale. On avait amené pour lui une femme. Deux les
brides étaient enrichies de pierres. Il monta dessus et
marcha devant nous. Quant à moi je montai sur mon propre
cheval qui était en harnaché d'un mord et d'une troupe
du Wikon, ayant sur son dos un Carbande qui était
et sur moi un ferdje et une polisse de Samoud. Nous
partîmes ayant le prince de Sansbetque à notre droite et
l'introduit à notre gauche. Pour nous faire voir le
troupe du Roi on avait fait venir, des environs, les troupe
à pied et à cheval, qui s'y trouvaient en quartier d'hiver.
et à la plupart d'entre elle on avait donné des habits

ایتملر و جمعاً او توز بیکدن متجاوز عکر قریب ایدوب اولدغمز
خانه دن قرال سرینه دک درمشردی قرال سرینه باغچه طرفندن
واریلوب باغچه ایچنده دیزیلی و کندرک برینه آق آتلو و برینه سیاه
آتلو دیرریشی بو ایلی و کندرک عکرک زیاده معتبرک ایشی و بونلر
نفرائی جملة کبار زاده لر و بکرده لر در سرائی قیوسنک قرد باغ دینده
یان شوب آتدن ایوب قیودن ایچرو کیردکه تنقی ایشی ایچون
صاغ طرفنه بر اوطه به کتوردیلر قرال کتخدا سنک اوطه ^{ایشی} بر مقدار
استراحتدن صکره قالقوب یوقاری قردبانه عزم ایتدک هر مقامه
وارلدقه رجال دولندن برکنه استقبال ایدهدک دیوانخانه قیوسنه
واردق خلق کثرتی بر مرتبه ایدیکه اسبقباله کلنلر اطرفری
احاطه ایدوب کوچله کذار ایدردک دیوانخانه قیوسندن دخی اون ایلی
آدم ایله کذار ایلدک قرالک تحتی قرینه وارنجه ایلی طرفنه دوکون

le fond. le
bas le fond.

neut. On avoit assemblée ~~treize~~ mille hommes de troupe a
peu près et on les avoit rangés depuis le jardin du Roi
jusqu'à notre hôtel. Nous allâmes au palais du Roi, entrâmes
par le jardin. Là se trouvaient rangés des régiments de Cavalerie
l'un se nommait les mousquetaires blancs l'autre les
mousquetaires noirs. Ces deux régiments sont les plus estimés
parmi les troupes et tous les soldats qui les composent
sont ou des fils de Grand ou de Seigneur. Nous arrivâmes
dans cet ordre au bas de la porte du palais, nous descendîmes
de cheval et étant entrés sous le vestibule, on nous conduisit
dans une chambre, à droite, nous y reprîmes haleine après
nous être reposés quelques instans dans la chambre de l'introduc-
teur du Roi, nous montâmes en haut de l'escalier. A chaque
endroit où nous nous arrêtions, un grand de la Cour venait à
notre rencontre, étant enfin arrivé à la salle d'audience la foule
du peuple était si grande, que les personnes qui n'étaient au devant
de nous nous pressaient et ne faisaient qu'avec peine que nous pussions
passer. Nous entrâmes avec douze personnes dans la salle d'audience.

اَوْنده وضع اولنان سِرِر رُکِی بر قاج یوز سِرِرک بر برندن یوکسک
 وضع و رقیب ایتلر بونلره نقدار کبار قاریلری و قالک خنملری
 وار ایه جمع اولوب مجور و شمع لیا ایلله او تودش لر بز
 دخول ایتدقه جمله قیام ایتدیلر قریب اولدیغیزه قال دخی قیم ایللره
 نامه هایون شوکت مقرونی اوکومنه المشدق الیمزی کوکسمنه قویوب
 کویا نامه هایونه سلام ویرر وضعنی کوسترک قال یاقنه واردقه
 تمنا صورتنه الیمزی باشمنه قویوب بعده نامه هایونی آلوب شوکتلو
 عظمتلو و قدرتلو پادشاه اسلام ولی نعمتم افندم سلطان احمد
 خان ابن سلطان محمد خان حضرتلینک نامه هایون شوکت مقرونیلرید
 دیدک قال طفل اولمغله تعظیم ایلله وزیر الیمزدن آلوب قال یاننده
 وضع اولنان صرمنه سفره ایلله پوشیده اسکمله اوزره وضع ایلدی

parem - خلع

brillans - شمع

poitrine - کوکی

poriere foubai - تمنا

enfant - طفل

brode de - صرمنه

36
La nous vime qu'on avoit disposé ^{autour du} ~~de~~ trône du Roi plus
d'une centaine de sièges plus élevés les uns que les autres,
comme les sièges que l'on place dans les maisons d'encor. C'est
ce qu'il y avoit de parent du Roi et de femme de grands se-
igneurs rassemblés dans cet endroit. Il y avoit des vêtements
garnis de perles et de brillants. Ils étoient assis et à notre
arrivée tous se levèrent et lorsque nous ^{arrivâmes près du trône} nous ~~nous~~ ^{me} ~~présentâmes~~ ^{présentâmes} le
Roi ~~et~~ ^{le} Roi lui-même. Alors ~~notre~~ ^{le} ~~seigneur~~ ^{moi} ~~me~~ ^{la} ~~présentâmes~~ ^{lettre}
remplie de magnificence, Impériale, et ayant placé ^{notre} ~~ma~~ ^{main}
sur ma poitrine je me tins dans la posture d'un homme
qui salue la lettre impériale. ~~Mais~~ ^{Mais} ~~étant~~ ^{étant} ~~approché~~ ^{approché} ~~près~~
du Roi ~~je~~ ^{je} ~~mis~~ ^{mis} ~~ma~~ ^{ma} ~~main~~ ^{main} ~~sur~~ ^{sur} ~~ma~~ ^{ma} ~~tête~~ ^{tête} ~~en~~ ^{en} ~~forme~~ ^{forme} ~~d' ^{d'} ~~prière~~
ensuite ayant pris la lettre impériale je dis: C'est la lettre
Auguste, impériale du très magnifique, très grand et très puissant
Empereur de l'Islamisme, possesseur du bien-être, mon maître, le
sultay hamid han fils du sultay mehmed han. Comme le Roi
étoit enfant, son premier ministre la prit de nos mains et la
placât sur un tabouret couvert d'un drap brodé d'or, et la
qui se trouvoit tout près du Roi. Ensuite ayant pris~~

بعده صاحب دولت حضرتینک نامه آلوب بودخی دولتو سعاد^{تلو} داماد *Gendre* .
وزیر اعظم و داماد^{کلی} محترم ابراهیم پاشا حضرتینک نامه علیسی در *fortified* تاکید
دیدکده ینه وزیر للزدن آلوب نامه هاپون تحتنه وضع ایلدی بویکی *manifestes* بیان
دولت بیننه قدیمدن مرغی اولان قوی دوستلغی تاکید ایچون و *mutuelle* بموق
حشمتلو قرانجه پادشاهی حضرتینه اولان محبت و مودت و اعتبار *noye* متفرق
ورعیتلری عیان و بیان اینکیچون ایچیلک ایله بنی ارسال ایلدیله دیدیم *tourner le visage* تصدی
قال اون بریاشنی تمام ایدوب اون ایکی یاشنه باصمشی غایت حسن *choix* انتخاب
و جمال صاحبی اولوب الماسله متفرق زرین لباسلر ایله مجله شعشعه
انداز اولمشیدی کندی جوابه تصدی ایتمیوب لاله اولان مرشال دویلو
شوکتلو قدرتلو آل عثمان پادشاهی حضرتینک نامه لرندن و ایچیلکه
جنابلرینک انتخاب اولند قلدندن قال حضرتلری زیان محظوظ اولمشلرد
دیو جواب ویردی و جمله بیسی و یارنده قایم دورورلر ایدی بعده *contenu* محظوظ

ینه ایمر باشمن قویوب ویر قاج خطوه دن صکره ایمری کوکسمنه قویوب
 وداع ایلدک فرد باندن اینوب بنگ تلاشدن سوار اولوب کلیمز
 فریب اوزره خلقی و عکری تشا ایله رک منزله نزول ایلدک
 و بویوم جمعه روز نوروز ایدی وصی نک دخی رسم ملوکانه اوزره
 کند ویه ایلیجیلری بولشدرجی ^{abon} انترودقتور وار ایدی کلوب وصی یارک
 سزی دعوت ایدر انشا الله تعالی صباح هتو ایله کلور سزی الورج
 لکن خلیمز سزی سیر و تماشا یه غایت هوسکار درر اسبکن سوار اولسه
 خلیمز ممنون اتمشی اولوردکن دیدی صباح کله کله بر دخی قراله کلیمز
 هییت ایله اسب معهودیمنه سوار اولوب ^{جه} آدمایمنه آتارکتور و
 سوار اولوب کالاقول الای ایله عزیمت ایلدک و صینک سرینه
 واروب بری برندن کچه در اندر زر دیوانخانه لر و اوطه لر وار ایدی

خطوه Par.

tutent Regem و هی

attache par فنون

un bien fait.

ordre. هییت

38

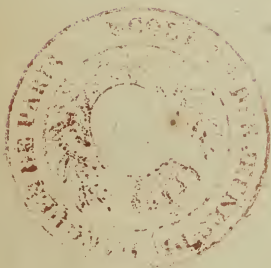
Vésicatoire ——— Pehlivan yakini.
Cautère ——— Nohoud yakini.

#

18

39

5e Cahier
1819.

Beuscher

Just

40

minist de nouveau la main ^{du ma-} ~~à notre~~ tête, et ayant fait plusieurs
pas en arrière ~~et~~ ^{sur} ~~placés~~ ^{sur} ~~la main~~ ^{sur} ~~notre~~ ^{sur} poitrine
et nous ~~forment~~ ^{sur} ~~conge~~ ^{sur} du Roi. ~~Les~~ ^{sur} ~~descendirent~~ ^{sur} l'escalier
et ~~étaient~~ ^{sur} ~~montés~~ ^{sur} à cheval ~~et~~ ^{sur} ~~nous~~ ^{sur} ~~rendirent~~ ^{sur} à ~~notre~~ ^{sur} ~~hôtel~~
Dans l'ordre où nous étions ~~venus~~ ^{en arrivant} ~~et~~ ^{en} regardant les troupes
et le peuple. Ce jour était un Vendredi: le R^{oi} ~~avait~~ ^{avait}
aup^{res} son introducteur qui lui présentait les ambassadeurs
suivants l'étiquette royale. Il dit nous voir et nous dit:
le R^{oi} nous invite à venir demain; s'il y a lieu à l'heure
je viendrai vous prendre dans un carrosse, mais comme notre
peuple a le plus grand désir de vous voir, si vous montez
sur votre cheval, nous lui ferai le plus grand plaisir. Le
matin ~~était~~ ^{allons} ~~venus~~ ^{sur} ~~et~~ ^{sur} ~~montés~~ ^{sur} ~~sur~~ ^{sur} ~~le~~ ^{sur} ~~cheval~~ ^{sur} ~~su~~ ^{sur} ~~dit~~ ^{sur} ~~et~~ ^{sur}
dans le même ordre, ~~et~~ ^{que celui où} ~~et~~ ^{et} ~~le~~ ^{et} ~~quel~~ ^{et} nous étions allés chez le Roi.
On amena des chevaux pour nos gens et nous partîmes avec
la même pompe qu'auparavant. En arrivant chez le
R^{oi} nous vîmes une longue enfilade de chambres et
d'appartements ornés d'or qui communiquaient tous les
uns aux autres. Il était dans l'appartement du fond

كندی نهایتی کی دیوانخانه سنده اسكله نشینی اولوب آیین ملوكانه
 اوزده رقیب دیوان ایتشیدی بزی کوردکده قیلم و اوچ خطوه استقبال
 ایدوب شبقه کنی چیقاردی بز دخی رسم مودته رعایت ایله الیز کوکسمن
 قویوب وقتکز خیر اولسون دیدک و نامه ی آلوب دولتلو عنایتلو وزیر
 اعظم و داماد محترم ابراهیم پاشا حضرتلرینک فامه عالییریدر دیدیکزده کندو
 الینی اوزادوب یداً بید اخذ و قبلی ایله کی و بعضی محبت و مودته متعلق
 جواب ایلیوب و داع ایتدک و دخی ایرتسی وزیر مقامنده اولانه
 وادوب کورشدک برقاچ کوندن صکره قرال صیداً حقیقه جقدر رغبت
 ایدرکز بیوردیکز دیوبکزاده ترغیب ایدوب بز دخی سحری سوار اولوب
 هنطو ایله عزم ایلدک فنای شهرده قرال اتباعی و ختملری اولان زنان
 جمع اولوب قدوم قراله منتظر ایش بز دخی انلریاننده عنان کشیده اولد

نهایت fin.

آیین usage.

خطوه par.

اوزاتق alonget.

فتا place.

تابع ~~نایب~~ Mo.

Servant. Courtyan.

عنان Bride

جزوی وقتہ قرال دخی ہنلو ایلہ کلوب یاغزہ کلدکدہ شپقہ کی چیترو *Gesten gracings* غنچ
 بڑہ اشناق ایتدی بزدخی ہنلو ایچیدن اشناک ایلدک کندی سوار *adresse dacher* سوار
 اولوب بڑہ دخی صیدکاهی غاشا ایچون اولمزیز دیدی بزدخی سوار *Epertier* طوغان
 اولوب لدا ایلہ هعنان اولدق بو ائنان قرال اقربا اولان زنک و *oiseaux de proie* قوش
 سایر کبار قاریلری دخی ہنلو لردن چیتوب لباسی مردن ایلہ سوار *trepiw. Cage* پا
 اولوب غنچ و دلال ایلہ سحرورلق ایتمکہ باشلایر انلری غاشا *suspendre* طاقق
 ایدرک صیدکاهہ واروب قرال اوجیلری شاهین و طوغان و *Grud* طورنا
 صنقور و سیغی و بابان مقولہ قوشلری ہ پار ایلہ بوغاز زرنہ طاقو *dacher* قیو ویرما
 کتور مشلر ایدی کاه طوشانہ قیو ویروب سیغیلرہ الدر لر ایدی و
 کاد طورہ نا و بالقجین و قارطال و قرہ قوش صالی ویروب شاهیندر
 ایلہ غاشا و سیرین ایتدک بعدہ منزلی عودت ایلوب اعیانلری

قیو ویرما
 حانی ویرما

42

Nous lui même en Carosse. L'étant approché de nous il retira
son chapeau et nous donna des marques d'amitié. Nous lui
fîmes aussi des politesses de dedans la voiture. L'étant monté à
cheval, il nous demanda si nous n'y monterions pas pour voir
le lieu de chasse. Nous montâmes à cheval et nous allâmes sur le
même rang que le gouverneur. En même temps les parents du
Roi et les autres femmes des Grands descendirent de leur
carrosse et étaient montées à cheval avec des habits d'homme.
commencèrent à faire ^{le manege} ~~caracoles~~ leurs chevaux avec grace.
Nous allâmes au rendez vous de chasse tous en les regardant.
Là nous vîmes les chasseurs du Roi qui avaient ^{apportés} suspendus
à leurs côtés ^{en} dans des cages, des oiseaux de proie tel que des
faucons, des éperviers, des gerfaux de ^{si} fithir et toute
sorte de babans. Tantôt ils les lancaient par des lièvres et
les faisaient prendre par des fithir, tantôt ils lancaient
des gruds, des pelicans et des aigles. Nous les vîmes aussi
chasser avec des faucons. Ensuite nous retournâmes à notre

جسته جسته کلوب کوریشور ایدی کلا مرشال بن کلدکه قرال *fori, boin* خیابان
عکرینک وقت جنگه قرتیب و حرکتی نه کونه اولدیغنی عاشان *caulust d'heraud* زمرد فام
حظ ایدر کنز یارین قرال عکریتی عاشایه چقا جقدر دیو عاشایه *parvenant* منتهی
قرغیب ایلوب ایرق غریخت ایلک بر خیابان دن گذار ایدوب بر مقام *oil* بصر
زمرود فامه واردق پیان عکریراقلین اچوب مد بصر منتهی اولنجیه دک
بشی التي قت صف بغلیوب دزیشلر قرالک اقربا پر بنجسنر و دشیر
هنلور ایله قراله منتظر اولدقلری جمعگان بز دخی مترقب اولدق ه
در عقب و می اولان اوغلری ایله و برقاج مرشال ایله و رجال دولترینک
کبار ایله کلیدلر بز دخی سوار اولوب آت اوزرندن کوریشوب حال و
خاطر سوال ایدرکن قرال دخی کلا سیله کلوب سوار اولدیلر و زنان
دخی کلا قول لباسی مردن ایله سوار اولوب کاکل پریشان اولدیلر کلا

Hôtel où les Grand-Vireux-nous Roi par corps. Le Maréchal
Gouverneur Vireux-aussi et nous dit: si vous voulez voir comment se
font les évolutions des troupes du Roi en temps de guerre, le
Roi doit demain passer ses troupes en revue. Je vous engage
à les aller voir. Le lendemain y étam^s allés nous passâmes par
un bois et nous arrivâmes à un lieu couleur d'émeraude. Là
nous vîmes l'infanterie qui avait déployé des drapeaux ^{renque}
~~et qui~~ ^{glorieux} sous forme cinq ou six ~~par~~ qui s'étendaient à perte de
vue et qui étaient rangés en ordre de bataille. Les parents
du Roi, les Princes et les Ducs étaient dans leurs carrosses
en attendant l'arrivée du Roi. Nous attendîmes aussi au lieu
du rendez-vous. À l'instant même le Regin et ses fils Vireux
avec quelques maréchaux et quelques grands de la cour. Nous
montâmes à cheval et nous nous vîmes ainsi. Tandis que nous
nous informions de la santé du Roi, Il vint lui-même avec son
gouverneur, ils monterent à cheval et les femmes y monterent aussi
comme auparavant avec des habits d'hommes. Elles avaient
leur chevelure ^{épars} détachée. Le Gouverneur nous joignit à son côté;

بزى يافته آلوب همعان اولدق قال اوکونجه عكرى عااشا اينه
 خلقك نهايته دك واردق بعده عودت ايليوب وسط ضفه كلدكه
 آلا دغه جه برپشته يه قال چيعوب بزى دغى يافته آلوب همعان عكره
 متوجه دوردق بعده ميدان اچيلوب باش جنرال ات سوروب برنله
 عكره ارانده عنان كشيده اولوب عكره متوجه دوردى دودت
 طبل طرف عيبنده ~~و دورت~~ طرف ياره بعيدجه محاله دوردى
 بعده جنرال دستمالنى چيقاروب بر كره صالحه طبللى ضرب ايندiler
 عكرى دغى فى الحال تبديل هيئت اينه دوشدiler بردغى صالحوب
 جه طبللى ضرب ايندجه عكرى دغى فى الحال يكپاره بر شكله دغى
 كيردiler هر ^{گاه} دستمال صالحوب طبللى ~~ضرب~~ اولند فچه تغيير شكل و هيئت
 ايندرايدى بر وجهه كه كويا جمله شى واحد در هر اشارته كاه نقشگر

Milieu وسط
 cote ضفه
 éloigné آلا دغه
 colline دوشته
 marcher دستمال
 changer تبديل
 position هيئت
 forme شكل

44
nous marchâmes sur le même rang que lui. Le Roi était devant
nous. Nous arrivâmes au bout de la foule en regardant les
troupes. Ensuite nous retournâmes sur nos pas. Etant arrivés au
milieu, le Roi monta sur une colline un peu éloignée. Il nous
prit à son côté et nous restâmes sur le même rang que lui en
regardant les troupes. On fit ensuite une grande place, le
Général en chef poussa son cheval et s'arrêta comme nous au
milieu des troupes et ^{les} regarda. Il y avait quatre tambours
à droite et quatre tambours à gauche qui se tenaient dans
un lieu un peu éloigné. Le Général ayant ensuite tiré son
mouchoir l'agitte une fois et les tambours se mirent à battre
et les troupes changèrent à l'instant de position. Il agitta
~~de nouveau~~ ^{encore} son mouchoir et les tambours se mirent à battre de nouveau
et les soldats prirent à l'instant une autre position. Toute
les fois qu'il agittait son mouchoir les tambours battaient
et les troupes faisaient des évolutions différentes. Mais les faisaient
de telle manière qu'on aurait dit qu'elles n'étaient qu'un seul
corps. A chaque signe qu'on faisait tantôt elles mettaient

قوله آلب کاه چوکوب کاه قالعوب کاه عینه کاه یاره توجه ایدر *Più le Genoux* چوکوب
ایدی بر ساعت قدر بوحرکتی تماشا اولند قد نصکر عودت اولنوب *troupe* گروه
ینه بر مناسب محله دوردق عکر دخی رکند لیله بیراقری ایله کروها *blepé* مجروح
کروالای ایله اوکومزه کچدیلر تمام اولدقه قراله وداع ایدوب منزلن *incapable d'agir* عمل مانده
عزیمت ایله ک بر ایکی کوند نصکر بر وزیرری واردر او مورسفریه *refpa* فواله
موکل زیارتن کلوب کورشدک اثنای صحبتیه بزم عکر عزدن مجروح *instancer* تکلف
و عمل مانده اولانر تعیش ایتکیچون مخلوق بر سرای یابلمشدر که سیره *Ad* قال تناول
شایشه در سزی اول محلی تماشایه دعوت ایدر زدیدکه بز دخی اجا *manger*
ایدر ز دیو ایرت واروب عظیم جمعیت ایتمش و فواله خصوصنه زیان
تکلف ایتمش وق الی قدر کونا کون سازنده لر کندولن مخلوق نجه
کورمدیکمز ساز ایله اطعمه ی تناول ایدنجه نجه پردازلق ایتدیلر بعد

leurs fusils au bras, tantôt elle se mettaient à genoux, tantôt
 elles tiraient, tantôt, elles tournaient à droite, tantôt à gauche.
 Après avoir vu ces évolutions pendant une heure nous revînmes
 sur nos pas et nous nous arrêtâmes de nouveau dans un lieu où
 les soldats défilèrent par bataillons et par régiments avec leur
 drapeaux. Lors que tout fut fini nous prîmes congé du Roi
 et nous retournâmes à notre hôtel. Deux jours après un
 ministre qu'il a eu préposé aux affaires de la guerre vint
 nous voir. Au milieu de la conversation il nous dit: On a
 construit un ~~palais~~^{hôtel} exprès pour ^{faire vivre} ceux de nos soldats qui
 sont blessés, et les militaires invalides. C'est un Palais qui
 mérite d'être vu. Je vous engage à aller voir cet hôtel.
 Nous acceptâmes l'invitation; et nous disant, nous irons
 demain. A notre arrivée, nous vîmes une grande
 assemblée; On nous fit des instances répétées pour nous
 faire manger. Pendant que nous dinions quarante ou
 cinquante musiciens, avec toutes sortes d'instruments, qui leur
 sont particuliers, et que nous n'avions pas encore vu, jouèrent
 des airs de toute beauté. Nous nous levâmes ensuite pour.

سرای تماشانه قالقوب کندی اوکمن دوشوب انده اکن اولان *cure. maladie.* تیمار

طبيب *medecin.*

عکريدن حسته اولانلری تیمار ایلدکلری محله کتودوب بشی التی

بللور *Oriflat.*

یوز قدر پاك فیراشلر کوردک و عمله و خدمه دزملشر و بعضی حسته

مدور *Nond.*

فراشه و طبیبلر یانلرنده آمان لوازم نه ایسه جمله یی حاضر کوردک

دوا *Remede.*

بونلردن صکره دواخانه دینه واردق بر قاج بیک بللور مدور شیشه لی

cap. Cabins.

حجره

انواع ادویه ایله علوم حجراته وضع اولمشی پنجه دورلو هاونلر و انکرو

Mortier.

هاون

الك *tamar.*

اجزایه متعلق آلتر رقیب اولمشی بر محل ایدی دخی بوکا متعلق آت

اجزا *Progn.*

مطبغ سیر ایندیروب عرضی کالایندی و اوچ بیک قدر محل منده موبو

کالا *ustensile.*

ایندی و اول سرای غایت و سعتی و اوچ قات کیار کیر بنا اولمشی

construction.

کار کیر

piere.

اول سرای حنیفه بر کلیساینا اولمشی
قبه بلند ذرا اندر ذر نفوشی عجیبه ایله تزیین اولمشی و غایت تکلفی

یا بلمش بر کیر ارغنون و ارایدی کلیسای سیر ایله کده نغمه پرداولق

46
Voici l'hôtel. le ministre marchait devant nous. Il nous
conduisit d'abord dans l'endroit où l'on prend soin de ceux
des soldats, de cet hôtel, qui tombe ^{en} malade. Nous vîmes dans
cet endroit cinq à six cents lits propres et préparés ~~et~~
^{des invalides} domestiques qui étaient rangés dans la salle. Quelque
malades qui étaient au lit, et les médecins à leurs côtés.
~~et~~ nous vîmes aussi qu'on avait préparé toutes les choses qui leur sont ~~nécessaires~~
nécessaires. Ensuite nous allâmes à leur pharmacie. Nous vîmes
plusieurs milliers de bouteilles rondes ~~en~~ ^{faites de} cristal, qu'on avait
remplies de toute sorte de médicaments qu'on avait rangés
dans des cases. On avait aussi rangé tous les instruments
concernant la médecine tels que des mortiers, des tamis. On
nous fit voir un endroit où se trouvaient les instruments de cuisine.
Le ministre nous les fit voir. Il y avait dans cet hôtel, environ,
trois mille invalides. Ce palais est très grand et très solide.
Il a trois étages et est ~~construit~~ ^{tout} en pierre de taille. Il y a un
dôme ~~sur~~ tout couvert d'or, et orné de peinture admirable
qu'on a construite avec beaucoup de peine. Il y avait un grand
orgue. Pendant que nous regardions l'Eglise on joua des airs.

ایدو راییدی بر قاج کوندن صکره لاد مرشال ضیافت ترقیب ایدوب بزی *festin* ضیافت

دعوت ایلدی قرال سراینده اولمغله اول محله واردق عظیم اکرام ایلدی *déjeûner* شوق
قرالی کورمکن حظ ایدر میسر دیو سوال ایلدی بز دخی اظهار شوق *s'attacher à* باپشوق
se poromenir کزینمک

اتدک طعام حاضر اولنجه سن قرالی سیرایتدیریم دیو الیمه باپشوب *qui rencontre* ملاقی

کتدک قرالی مقدما نامه هالون تلمند بولشد یغز دیو اتخانه ده بولدق *Poignard* خنجر

بر قاج بکراهه لیلله کزینورایشی لاد سیله بزی معا کورنجه طرفین توجه *Caille* قد

ایدوب ملاقی اولدق وافر محبت آمیز مصاحبت اولندی جمله هر *Pl. de membre* اعضا

لباسری و خنجریری یکان یکان تماشا ایلدی لاد مرشال قالمزک *Changer* غایبتی

حسن جمالنه نه درسر دیو سوال ایلدی ماشا الله دیدک هنوز اون

بر یاشنده دورت ایلقدر شمدی بو قدر ایله متناسب الاعضا اولرنی

خصوصا صاحبی غایبتی دکدر بقک دیو قرالی طوئوب ارقه کن چویرک

بز دخی صاحبی سنی ایدوب اوخشادق رفتاری دخی کوزلدن شویله

mélodieux. Quelques jours après le Gouverneur Maréchal ~~ayant~~
^{dormant} ~~fait~~ un repas où il nous invita. Comme il demeurait au Palais
 du Roi, nous allâmes dans cet endroit. Il nous fit beaucoup
 d'honneur et nous demanda si nous voulions voir le Roi.
 Ayant montré ~~notre~~ ^{le} désir de le voir, il nous pria pas la main
 en disant alors voir le roi jusqu'à ce que le dîner soit prêt.
 nous fîmes ~~le~~ ^{le} Roi dans la salle où nous avions ~~précédemment~~ ^{renu}
 la lettre impériale. ~~Il vint~~ ^{aller} dans la salle d'audience ~~il se~~ ^{qui}
 promenait avec plusieurs seigneurs. Lorsque il nous vit avec son
 Gouverneur il vint au près de nous et nous nous rencontrâmes.
 nous eûmes une conversation pleine d'amitié pendant la quelle
 il regarda un à un et avec beaucoup d'attention nos habits et
 nos poignards. Le Maréchal Gouverneur ~~nous~~ ^{me} demanda, ce que
 je pensais de la beauté du Roi, admirable lui répondis je.
 Voyez nous dit-il; il n'a encore que onze ans et quatre mois
 ses membres ne sont-ils pas bien proportionnés à sa taille?
 Regardez ses cheveux, ne sont-ils pas beaux, en disant cela il pria
 le Roi et lui fit tourner le dos. Nous touchâmes ses cheveux
 et nous le caressâmes. Il ajouta, sa démarche est majestueuse.

یوریکز کورسونلر دیوب قال دخی دیوانخانه میانه دک دفتار ایدوب *promptitude* سرعه
ینه عودت ایله دی دخی سرعتی حرکت ایله قوشد و غری دخی کورسونلر *courrier* قوشق
دیوب قال دخی تکرار هروله ایله میان دیوانخانه به وارنجه کردوب *trois* هروله
ایله دی مرشال بکندگنی دیو سوال ایله دی باریک الله دیو جواب ایله دک تصویر *trouvé agréable* یکمک
بعده دیوانخانه اوخته اولان تصاویر عجیبه سیرینه آغاز ایدوب قال ایله *tableau Peinture*
معاکشت و کنار ایله دک بعضیلرینی بو فلاندر دیو کندی تعریف ایدوب
اندن کندی او طه لینه کتوروب یطان یطان سیر و تماشا ایتدردی کندو
واشنی و خواجه دن او قودینی برری دخی کوستر دک نصکره و داع ایدوب
طهر چیققدق طعام حاضر اولوب بعد التناول قالک جوهر لینی سیر
ایدر میسر دیدی حظ ایدردک دیدک بیوردک کیده لم دیوب الیمز یاشد
ینه او طه سنه کیردک قال قایم طور ردی بتون او طه ناک ایچنه هه
خرنه دار لر جوهر لری فراشی ایشلر بکان بکان تماشایه باشلق اوک

48
et il lui dit : marchez un peu afin qu'on la veye. Le Roi marcha
jusqu'au milieu de la salle d'audience et revint ensuite par
ses pas. qu'on voye comment nous courrez vite, le Roi se mit
aussitôt à aller le trot jusqu'au milieu de la salle d'audience et
revint ensuite par ses pas. Le Maréchal nous demanda s'il nous
avait plu; nous répondîmes bien soit. Ensuite nous nous
mîmes à voir les belles peintures qui se trouvaient suspendues
dans la salle d'audience. Le Roi nous accompagna. Il nous en
expliquait quelques unes et nous disait : Celui-ci est d'un tel. Il
nous fit conduire ensuite dans ses ^{appartements} ~~sa chambre~~ et nous le
fîmes voir un à un. Après ^{avoir} ~~avoir~~ montré son li et l'endroit
où il lisait avec son maître nous prîmes congé de lui et nous
partîmes. On avait préparé le dîner. Après avoir mangé un
peu ~~il~~ le Maréchal nous demanda si nous désirions voir
les joierriers du Roi. Lui en ayant manifesté le désir, il nous
prit par la main et nous dit : allons, partons. Nous entrâmes
de nouveau dans la chambre d'audience. Le Roi était debout.
Les trésoriers avaient étendu les joierriers dans toute la
chambre; nous les regardâmes les uns après les autres d'abord.

اوج قات لباس طاقی کوردک بری انجوايله الوان لعل و باقوت ايله. *assortiments* طاقم
 مرصع اولمش و بری دخی انجو و الماس ايله ترصیع اولمش و بوانجور فندق لون *couleur* *دله الوان*
 قدر پاك و بیاضی و هموار انجور ایدی و بری جمله الماس ايله ترصیع اولمش *rubin* لعل
 هر بر الماس دلمه بریره بولفایان ذی ^{قیمت} خوشی اندام جوهر ایدی و ایکی صر *saphir* یاقوت
 انجور کوردک جوز بوا قدر تحته او توردقه قرال او موزی باشنه اویره ایدر *ad.* هموار
 ایشی بز دخی بولشدقه اویره ایشی غایت کرانبها جوهر ایدی *proportion* اندام
 و برقلی ایچنه دریمه مالک ایشی نظری یو قدر دیو کو ستر دیلر جوز بوا *noir de muscade* جوز بوا
 جرمند اولقدر مدور درکه کویا کره حقیقیدر و غایت بیاضی و براق و *suspendu* اویره
 سوداجی نظری یوق بر اینه اوزره وضع اولندقه اصلا ساکن اولیو *precieux* کران
 دما حرکت ایدر درغلطان دیدکاری بوا ایشی و بو الماسلر صاف *precieux* کرانبها
 الماسلر کوردک و برقلی ایچنه مثلث آ شکل اجوردی بر الماس *boite* قللی
 کوردک غایت کبیر و سنگین ایدی و برکوک یاقوت کوردکله مربع *orfebeler* یتیمی
roule مدور *boule* کوره *brillans* براق *jamais* اصلا

nous vîmes trois habillemens complets. L'un étoit orné de
perles, avec des saphirs et des rubis de toutes espèces, l'autre
étoit couvert de perles et de diamans. Ces perles étoient comme des
neiges, parfaitement blanches et de la même grosseur. L'autre
enfin étoit tout couvert de diamans. Ils étoient tous d'une belle
proportion et on auroit de la peine à en trouver de pareils dans
un autre lieu. Nous vîmes aussi deux rangs de perles de la
grosseur d'un noyau de muscade. On les attache sur l'épaule du
Trois lorsqu'il est assis sur son trône. On les suspend pendant
que nous étions là. Ce sont des perles d'un grand prix. On
nous montra dans une boîte une perle unique, qui n'a pa-
raître. Elle est de la grosseur d'un noyau de muscade.
Elle est tellement ronde qu'on la prendroit pour une boule.
Elle n'est point percée et elle est d'un éclat et d'un brillant
éblouissant. Si on la place sur un miroir, elle ne reste jamais
tranquille, elle est toujours en mouvement. C'est pour cela qu'on
l'appelle la perle roulante. Parmi ces diamans nous en vîmes de
jaunes. Nous vîmes dans une boîte ^{une pierre} gros bleu, triangulaire très
grand et très gros, nous vîmes encore un saphir céleste
coupe carrément et de la ^{longue} grosseur d'un pouce. Nous vîmes

غلطان roulant.
شکل figure. forme
مربع 4 côté.
49

قراش اولمش باش پرمق اوز قلغنده و برالماسی دخی کوردک که قریب *Mois de Mustcade* جوز دومی

العربه انگلیزدن التي بيك كيهه افجه به اشتر اولمشی وسطی مربع *frontiere* سرحد
وايكی جانبی قبه لی غایت مصنع اشلمشی ذباه براق و بیاضی اصلا عینی *lieu rempli de montagne* کوه‌ها

یوق یوز اوتوزیدی قیراط ایمنی واقعا جوز دومیدن کیرایدی و *faubourg* وادوشی

قرال بعضی جوهر لری کندوک الیمزه و یروب کوستر ایدی بو ائشان مرشال *qui a un corps* مجسمه
conforme مطابق

قرالدن سوال ایدوب جوهر لری کیمک دیدی کیمک اوله بتمد دیدی

یوق سنک دکل تاجنکر دیدی منه قراله و داع ایدوب طش جیقدق

بعده جوانب اربعه سرحد لرنده و قریب برده مالمک اولد قاری

قلعه لک صغیر و کیرینی صحرال ایلله و باغچه کوه سار ایلله و شهر و

واروشل ایلله و نشیب و فراز لیلله مجسم رسم ایتمش انلر پاشا ایتمک

کویا اول قلعه لک هر یرنی بنامها مشاهده ایتمک کبیر و اهقار اولمشدر

که هر قلعه نلک صوقا قاری و خانه لری و کلیا لری و کوپرو لری بعینه هر

aussi un Diamant — qu'on avoit acheté dernièrement de
 l'Anglais six mille livres d'argent. Le milieu étoit carré et
 les deux extrémités élevées en forme de dôme étoient travaillées
 avec beaucoup de soin. il étoit très clair et très brillant.
 il n'a point son pareil. il étoit de 137 Carats. Il est
 véritablement plus gros qu'une noix de muscade. Le Roi nous
 montra lui même des pierreries et nous les mettoit dans
 la main. Pendant que nous étions là, le Maréchal lui demanda:
 à qui sont ces pierreries, si elles appartiennent à quelqu'un
 du Roi: elles sont à moi. Non elles ne sont pas à vous, lui
 dit le Maréchal elles appartiennent à la Couronne. Nous prîmes
 de nouveau congé du Roi et nous sortîmes. On a dessiné
 en relief les places grandes et petites que le Roi possède sur les
 quatre côtés des frontières et des lieux environnants, avec leurs
 plaines, leurs jardins, leurs montagnes, les villes et leurs faubourgs
 les monts et les descentes. Lorsqu'on regarde ces plans, c'est
 comme si on voyoit en réalité chacune de ces places. On s'en
 fait avec tant de soin, que les rues, les maisons, les églises, les
 ponts ~~sont~~ des forteresses sont dessinés exactement à l'échelle.

l'original. On a mis tant de soins pour les faire que si un ennemi
vient à paraître on voit de quel côté il peut entrer, et de quel
côté il faut porter du secours. C'est comme si le Roi voyait de
ses propres yeux aussi pour se procurer ces plans, a-t-on dépensé
beaucoup d'argent. On ne montre ces plans à personne; Cepen-
- dans il nous dit: si vous désirez les voir on vous les montrera.
nous répondimes avec plaisir. Le Général chargé du soin des
forteresses ~~ou les temps de l'attaque ou les temps de la défense~~ ^{lors qu'il fait l'attaque ou la défense} nous desan-
nous. il nous mena à une grande et longue salle qu'il
ouvrit avec une clef et où il nous fit entrer. Nous vîmes le
Plan de cent vingt cinq forteresses. Aucune d'elles n'avait
été placée sur un tabouret de la grandeur d'un sofa. En vérité
c'est vain avec tant de soins ^{qu'on voit} que les lieux qui sont aux environs
des forteresses, ~~que les plaines les verges, que les arbres qui sont~~
dans cet endroit, ~~pour~~ ^{pour} l'autre de la grandeur d'un pouce ^{donc} et que
~~les~~ ^{les} feuilles sont en feu. On voit en core de quel côté viennent
les eaux si elles entourent la ville ou bien si elle coule au
milieu, à quel endroit sont placés les ponts, les fossés

و قبولی نه وضع اوزده در شهرک صوقاقلرینک و صی و ضیعی و *Granchée* متریسی
خانه لرنک پنجره لری دخی کویا شهر ایچنده تماشا ایدر کی مشاهده اولنور *aller loin* ایمعان
بعضی فتح ایندک لری قلعه لری نه طرفدن محاصر ایتمش و بجه متریسی *fenêtres*
آلمش انلری کوسر مشر نفسی آلامره بونلره ایمعان نظر ایله هر قلعه ناک *absolument* غالباً
احواله وقف تحسیل ایتمک میسر اولور اثنای سیره قرال دورامشی *quelques fois* کاهیجه
ینه یانم چیه کلدی غالباً ایلمی افندی کورمکدن حظ ایدرس دیدیلر
بیلورم اول دخی بنی کورمکدن حظ ایدر دیو جواب ویردی بر مقدار
تماشادن صکره چیقوب کتدی اول کون قرال ایله اوچ دفعه کورشمک
اولدی بز دخی بر اینکی ساعتده جمله رسمری تماشا ایدوب بعده لاد
مرشال ایله وداعلنوب خانه منه کلدک پاریسی شهرینه محلوقی بر لعب
وایریش اوپرا دیرلر ایشی عجایب صنعتلر کوسر در ایشی عظیم جمعیت
اولورمشی کبار شهر واردلر ووصی دخی اکثریا واروب قرال دخی کاهیجه

52
et les portes de la ville, si les rues sont larges ou ^{étroites} ~~petites~~ ou ^{ou non} ~~petites~~, les
fenêtres des maisons, comme si on était dans la ville. On nous
montra de quel côté on avait ^{intérieur} ~~accès~~ quelques places, et de quel
côté on les avait ^{blague} ~~accès~~ et comment on avait et enterré la
tranchée. il est facile de connaître les environs de chaque
forteresse en les considérant avec soin et en s'en pénétrant bien
de ces plans. Le Roi ne s'était point reposé, il vint de nouveau
à notre côté. On lui dit: Vous desirez donc bien voir M.
l'Ambassadeur; Je sais dit-il, qu'il desire lui-même me voir.
Après nous avoir dit, il partit et s'en alla. Ce jour là je me
trouvai trois fois avec le Roi. Nous vîmes une ou deux
heures à regarder tous ces plans; ensuite nous prîmes congé
du gouverneur Maréchal et nous retournâmes à notre hôtel.
La Ville de Paris a un spectacle qui lui est tout particulier,
on le nomme Opéra. On y montre des choses surprenantes.
il y a toujours une grande assemblée. Les Grands de la
Ville y sont. Le Roi même y va ^{trois ou quatre} ~~quelques~~ fois le Roi

کلور ایشی انی سیر کیده جک اولدق برکون و صینک سرینه متصل بر *Contigu* متصل
 یمه واردق اول محل محضوکی اوپرا ایچون یاپیشی علی مراتب الناس هر *Nebour* قطیفه
 کک محضوکی او توره حق برری وار بری قال او توردیغی بر کتوردیلر *Galerie balus = trace* طربزون
 قرمری قطیفه ایله دو شمش ایدی وصی دخی کلشی برنده او تودر ایدی *colonne* عمود
 و دجال و نا ایله ملد مال اولشی ایدی و یوزدن متجاوز انواع ساز حاضر *muraille* جدر
 ایدی اخشامه بر ساعت وار ایدی او محل قبائی اولغله بر قاچ یوز *Platond* سقف
 بال موی یاغشی و بللور اوینره یحاسب موملر یاغشی ایدی اول محل *carre* حاکاری
 زیاده تکلفی یاپلوب جمله طربزونلری و عمودلری و جدران اربعی و *toff de pui* دیبا
 سقفی حاکاری اولوب و کلن ناء دیبال و جوهرلر مستغرق اولوب *lunier eclat* شعله
 موملرک شعله سندن بر حالت پرتو قرا ظهور ایشکله تعبیر اولمور و *qui augmente l'eclat* پرتو قرا
 پیشکاهن سازنده ل اولدیغی محله بر منقش کیر برده اوینره ایشلر ایدی *orne de peinture* منقش
 تمام یرلشله کد نصره ناکاه اول برده دفع اولوب و راسته بر سرائی

y va quelques fois. Nous desions aller le soir. Un jour nous allâmes
 à un lieu qui fait suite au palais du Régem. Cet endroit a
 été fait exprès pour l'Opéra. Il y a des places où chacun peut
 s'asseoir suivant son rang. Nous allâmes dans la loge du
 Roi, elle était garnie de velours rouge. Le Régem y s'assit aussi.
 Il s'assit à sa place. La salle était remplie d'hommes et de femmes.
 On avait préparé plus de 100 instruments de différentes espèces
 et était une heure du soir. Comme ce lieu est fermé de tous côtés
 on avait allumé plusieurs centaines de bougies et des lumières
 sans nombre étaient suspendues à des lustres. Cette salle a été faite
 avec beaucoup de dépenses. Toutes les galeries, les colonnes, les murs
 et les plafonds sont dorés. Toutes les personnes qui venaient étaient
 revêtues de robes de soie, et toute couronnée de perles. La réverbé-
 ration des bougies produisait un tel éclat ^{qu'on ne peut le décrire}. On avait suspendu une
 grande toile garnie de peinture, tout à fait en face des musi-
 ciens. Un jour que la salle fut pleine, on leva tout
 d'un coup la toile. On voyait dans le fond un grand palais.

عظیم ظهور ایلدی و صحن سرایده بازنده لباس *مخوفه* ایلله یکر می *acteur* بازنده
 قدر برک پیکر مَرُصَع لباسی فستانلر ایلله مجلسه تکرار شعله انداز اولوب *robenfuge* فستان
 سازد دخی یلکاره سروه سرافاز ایتدیلر بر مقدار دققی اولوب بعده *chant melodye* سروه
 اویره یه باشلادیلر بونک مائه بر حکایه یی مجسم کوسترماک هر حکایه *dance* دققی اتمانه
 بر کتاب ایدوب بمشدر جمعاً او توز کتاب اولمش هر برینک آدی *faire imprimer* بمق
 وار هر مجلسه بر گونه حکایه یی هنوز ظهور ایدیه یورکی کوستردر بنم *ce qui frappe* سرکذاشت
 اولدیغیز مجلسه بر پادشاه وار امش بر غیری پادشاهک قرینه عاشق *pas de tête aventure*
 اولوب طلبکار اولمش اما قزدخی بر غیری پادشاهک او غلنه عاشق *devant-en face* نظرگاه
 امش بینلرینده کچن سرکذاشتکی عینی ایلله کوستردیلر مثلاً پادشاه *lieu ou l'on regarde*
 قزلک باغچه سنه واره جوق اولدی نظرگاه هره اولان سرائی آن وحده *orange* ترنج
 غیب اولوب یرنده بر باقیه ظهور ایتدیکله لیمون و تورنج انجلیله مالامال *prie* تصرع
 ایدی و بر وقت اولدیکله تصرع و نیاز ایچون کلیه یه واره جوق اولدی

au milieu du Palais, des acteurs avec des habits particuliers,
 qui ressembloient à une vingtaine de figures d'ange ^{petits anges} ~~qui montaient~~
 des noueures d'éclat sur l'assemblée ~~tout brade~~ ^{avec leurs} vêtements tout
 brodés. Les musiciens jouèrent tout d'un coup des symphonies.
 on dansa un peu; ensuite on commença l'opéra de bus de
 ce spectacle en de représenter en réalité une histoire. Il y a un
 livre pour chaque histoire, que l'on a imprimé. Il y a environ
 trente livres. Chaque'un d'eux a son nom. Dans chaque soirée
 on représente une histoire comme si elle avoit lieu dans le
 moment. Cette soirée là il y avoit un Roi qui étoit amoureux
 de la fille d'un autre Roi. Il la demandoit en mariage. Mais la
 fille étoit amoureuse du fils d'un autre Roi. On représente
 exactement les aventures qui se passaient entre eux. Par exemple
 le Roi devoit aller dans le jardin de la fille, le Palais qui
 étoit devant nos yeux disparut en un instant. On se trouva
 à sa place un jardin rempli de citronniers et d'orangers. Il y eut
 un moment où il fallut aller à l'église pour faire la messe.

اول باغچه یرنه فی الحال بر بیوک کلیه ظاهر اولدی و بینرندنه بینرهای *refroidir* تبرید
تبرید و تفریق ایچون سحریه مراجعت اقتضا ایدوب درلودرلو سحر *Magicien* سحره
کوستروب آتش باز لقلر ایتدیلر و اقلوبیاه عکرایله جنطکر کوستردیلر *magie* سحر
enchantement
و کوکدن بولوت ایله ادملر اینوب و یردن آدملر اوچوردیلر نتیجه کلام اول *Voies* اوچوق
قدار حیرت قراشیلر کوستردیلر که تعبیری قابیل دکلدر و رعد و برق کوستردیلر *conclusion* نتیجه
substance
هکله کورلمدکجه اعتماد اولمیه حق قدر عجایب و غرایب تماشا اولندی و *Place* وضع اوضاع
حالات عشقی بر رتبه اظهارد و اجرا ایدرلر ایدیکه کرک پادشاهک *action. aventure*
و کرک کرک و کرک قرال زانه ک اوضاع و اطوار لینه باقلدکجه طبعه *Place* اطوار
limites. action. mouvement
دقت کلور ایدی و بو او پرانک کبار ناسدن بر معتبرکنه ناظری
وار کثیر المصارف بر صنعت اولغله ایرادنی دنی تطبیق ایشلر و عظیم *emotion. cor-
= tion.*
میرک باغیشلر و افروشی حاصل اولور ایشی بو شرک خواضدن ایشی اوچ *associer.* تطبیق
combine. compare.
ساعت قدر و قنده تمام اولوب ینه خانه من کلوب قرار ایلدک بر ایکی *revenir.* ایراد
particularite خواض

à la place de ce jardin parus tout à coup une grande église.
 pour refroidir les liaisons des deux amans, on eut recours aux
 magiciens. On fit toutes sortes d'enchantemens. On fit des feux
 d'artifice. Des troupes à pied et à cheval combattirent entre eux
 des hommes descendirent du ciel dans des nuages et ~~des hommes~~ ^{des hommes}
 s'enlevèrent de terre. Enfin ils montrèrent des choses si éton-
 nantes qu'il est impossible de les décrire. Ils firent voir des
 éclairs et ~~à entendre le tonnerre~~. Nous vîmes des choses si
 étonnantes que celui qui ne l'a pas vu ne peut s'en faire une
 idée. Ils représentaient si bien les situations de l'amour, qu'on était
 touché de compassion en regardant les actions du Roi, de sa
 fille et du fils du Roi. Une personne distinguée parmi
 les grands du royaume à l'inspection sur l'Opéra. Comme
 c'est un spectacle qui entraîne dans de grande dépense, on
 a déterminé les fonds et on y a attaché de grands revenus. On
 en retire de grands profits. Ce spectacle est une des particularités
 de la Ville. Il dura trois heures nous retournâmes après à
 notre hôtel où nous nous reposâmes. Un ou deux jours

کند نظره ینه انتر و قور کلوب قال سرائنده اوپرا جمعیتی اوله چقدر اگر کلور کتر *sans doute* بی اشتباه
غایت حظ ایده حکم بی اشتباه در قال ایله بر مجلسه او تودرسز قالک *Platon* سقف
صاغ طرفنده اقربا و برنجیه و وارد و صول طرفنده ایلیار یری و اردر کله طرفنده *ornement* زیوره
علی مراتبهم او تودرسز و سز جمله ایلیار تصدرا یدوب قاله قریب او تودرسز دید *passer* قعود
بزدنی رغبت ایدوب اول کون وقت عصره و اردق قال دیوانخانه هر
جنبه بویله جمعیت ایچون محمول بر رقصی خانه یا پلش اولکیدن و عتلی
و غایت تکلفی در و دیواری مردن و ذر اندر زر تصاویر عجیبه ایله
مزین و سقفه و ایچه دورت قات نشینلر یا پلش حل کاری مرمر طرز و نلر
ایله غایت خوشنما محل ایدی و اردیغمزده کبار قاریلرینک اکثری ذرو زیوره
مستغرق مجوهر لباسی ایله کلمش هر برک بر نشیننده قرار ایتشار ایدی
بزدنی نردباندن ~~چو چیتقدق~~ قال ایچون بر اسکله قومش بجانب
یسارنده اولان اسکله لک اولنه قعود ایلدک و ناسک کترتی

après l'Introduit nous de nouveau et nous dit: Il y aura au Palais
 du Roi une représentation d'Opéra, Il n'y a pas de doute que si
 vous y allez vous y amuserez beaucoup. Vous serez assis dans la loge
 du Roi. à la droite de sa Majesté se plac^{ront} les parents et les
 princes, et à sa gauche il y a^{ura} une place pour les Ambassadeurs.
 Lorsqu'ils y viendront ils se placeront suivant leur rang. Quant à
 vous, vous aurez la prééminence sur tous les Ambassadeurs puis que
 vous serez assis près du Roi. Nous acceptâmes l'invitation et au
 jour désigné nous y allâmes au temps de l'Aquindi. On a fait une
 salle de danse sp^{eciale} pour ces sortes d'assemblées au p^{re}mier de la cha-
 mbre du Roi, elle est plus vaste et plus belle que la première des
 murs sont en marbre et ornés de belles peintures toutes dorées. Il
 y a quatre rangées de sièges jusqu'au plafond. C'est un lieu très
 beau dont les galeries sont en marbre doré. La notre arrivée nous
 vîmes que la plupart des femmes des grands étaient venues avec
 des vêtements garnis de perles et enrichis d'or et d'ornement. Chacune
 s'était placée à sa place. Nous montâmes l'escalier, on y plaça un
 fauteuil pour le Roi, et nous nous assîmes sur le premier siège qui
 se trouvait à la gauche du Roi. Il y avait plus de monde

شهر او پر اسنه غالب ایدی قرال دخی بو ائشان کلوب یرنده قرار ایلد *Oncle*. عمم
 صاغ طرفنه عمی زاده بر دختر و صول طرفنه بر غیر عمی زاده بر دختر دخی *fille*. دختر
 جوهر لره مستغرق کلوب او توردی بز دخی اکامتصل او تودوق پیشگاه بر *Contigu*. متصل
 مصنع و منقش پرده آویخته اولمشیدی ناکاه دفع اولنوب و راسنه رقص *Place. Cour*. صحن
 اولنا جق صحن پری پیکر لر ایله ملا مال اولمش و بر شمس متبر کویا طلوع ایش *Paraissant*. نمایان
 غایان اولدی اول شمس جرم کیر سنی قدر فرضی اولنوب الواند *Corps. tactile*. ظهور
 اولله صنعتله یا پلمش که وار سنده شمعلر فروزان اولمش کویا نور شمس *deffiner*. فرعی
 معانی حالتی حتی اولنوردی و او پر سرود خانه سنک سازنده لرنی *allumé*. فروزان
 کنور مشلر یکبارده نغمه به سر آغاز ایدوب رفاصلر رقصه باشلدیلر و بو *M. de*. معات
 رقصی اید فلز پر نیجه او غلری و مرشال زاده و دوقه و بکزان لر ایشی قرال *rayon*.
 مجلسنه بونلر رقصی اید لر ایشی قذ و قامتله و سن و سله اقران اولنلر *Vois. fentis*. حتی ایتمک
 سکرز سکرز رقصی ایتدیلر و بونلرک مخلوس رقصی لباسلری وار جمله صرمه *tacte*. قامت
age. سن
age. سل

qu'à l'Opéra de la Ville. Le Roi arriva sur ces entrefaites et
 s'assit à la place. Une de ses cousines Nims s'assit à sa gau-
 che droite, et une autre Nims s'assit à sa gauche. Elles étaient
 couvertes de perles. Nous nous assîmes auprès de l'une d'elles.
 Devant nous on avait suspendu un rideau garni de peinture
 et fait avec art. On le leva tout d'un coup. Dans le fond
 était une place où l'on devait danser, remplie de figures d'anges.
 Nous vîmes un superbe soleil qui semblait se lever. La grandeur
 de ce soleil était de celle d'une table, il était peint bien couleur,
 et fait avec tant d'art que lorsque les lumières étaient allumées
 derrière lui, on croyait voir les rayons du soleil. On avait
 fait venir les musiciens de l'Opéra, ils commencerent tous en-
 semble à jouer des symphonies alors des danseurs se mirent
 à danser c'était des fils de princes, de maréchaux, des
 ducs et ^{des} seigneurs. Il ont coutume de danser devant le Roi
 ceux qui étaient de même âge et de même taille dansaient
 l'un à l'un. Il ont des habits exprès pour la danse.

ایله دیبا اوزینه اشله و باشلینه دنی سرفوج شکلنده بر مفرج سربوش *travaux brodes* اشله
کیوب غالیه و غازه ایله قدر حسنلینه امداد ایده یودر او پر خلقی *Chapeau à plumes* سرفوج
طاقیله جمله انده اولمغله عجایب و غرایب تقلیدلر ایدوب او یوندر اویناد *forme* شکل
مجلسی تمام اولدقه قرال قالعوب کیدوب بز دنی خانه من کلدک بعده *agréable* مفرج
وصی اولان دوقه دورلیانک شهر بر ساعت یرده بر سرائی وایمش *coiffure* سربوش
سقلو دیرلر ایش *partum* غالیه *far. rouge* فازه
دعنا باغچه واردد اگر سیر ایتمک دیرلر کز کیده لم دیدکده دعوته اجابت *Place. milieu* فنا
ایدوب کیتدک فناء شهردن باغچه به وارنجه جمله خیابانندن کچوب هواد غری *Place* — هواد
اولمش بلند اغاجلر اراسندن گذار ایلدک سرایه وارددقه یرطرح مطبوع تحفه *Plantier* غری
تماشا ایلدک که تعبیر اولماز اوطه لرینی یکان یکان سیر و تماشا *Petit-tapis* قالیجه
ایدوب صرمه ایله اشلمش قالیجه لر ایله تزیین اولوب بیحاب تحف *Pl. de* تفریق
و تفریق وضع اولمش بعده طعه مه مباشرت اولندی صکره باغچه *Partie. objet réparé* تقلید
imitation *representation*

58

1777

6000

500

360000

1500000

6e Cahier
1810.

Beuscher

60
Nous avions des habillemens ~~en~~ prodés avec de l'or trau.
et portaiens sur la tête de jolis coiffures en forme de panache.
Il augmentaiens leur beauté avec du rouge et du parfum.
C'est la troupe de l'Opéra f'y trouvaient. On representa des
choses admirables et on joua toutes sortes de jeux. La représen-
tation étant finie le Roi se leva et partit et nous aussi
nous nous en allâmes. Ensuite on vint nous dire qu'il y avait
un Palais ^{appelle St. Louis} situé à une lieue de la Ville, qui appartenait au
Duc d'Orléans, qui était Régent. On l'appellait St. Cloud.
Il était habité par sa mère qui était encore en vie. Il y avait un
très beau jardin, si vous désirez le voir allons y. Nous accep-
tâmes l'invitation. Depuis la place de la Ville jusqu'au
jardin, nous passâmes par toutes sortes de bois plantés dans
des lieux plats. Les Oisans passé au milieu d'arbres élevés nous
arrivâmes au Palais où nous fîmes une position agréable
qu'on ne peut décrire. Nous examinâmes les appartemens un
à un. Ils étaient ornés avec des petits tapis faits avec de
l'or trau. Ils sont garnis de choses précieuses et de curiosités
sans nombre. Ensuite on se mit à manger après le dîner.

سیرینه عزمت ایلهك اولا برخوضه كلك اطرافى بلند و بلاد *Contour* محاط
قد اشجار ایله محاط ایدی وسط خوضه بر فواره وار مرزاقدن *Jet d'eau* فواره
قالن صوفوران ایدردی اول بلند اشجاردن برایکی آدم یوقاردو *Louillomer pilli* فوران
صحراردی و سوال ایلهك یوز الی قدمه فوران ایدرمشی بزم قدمه *Sauter* صحرامق
ایله اوج قدم بر ذراعدر که الی ذراع فوران ایتشی اولور اولقدر رشحه *Goutte* رشحه
باشی اولوردیکه شمس خوضی اوزده پرتو انداز اولمغیله قوی قرچ *qui s'parfille des gouttes* رشحه باشی
شکلنی مشاهده ایلهك بو فواره فك اروپا ناطیرکی یوقدر دیو *arc en ciel* قوی قرچ
خبر ویردیله و برخوضی دخی کوردك فرازدن نشیبه متوجه منقش
مرمرردن زردبانلر ایتشله صور اقدچه قدمه ارستور قالمغیله یلپاره
صودن زردبان کورینور جسته جسته فواره ار قومشله و اژدر اغرتی *cache* مستور
~~یلمشله~~ یلمشله بر حالت ایله جریان ایدردیکه بالضروره رویتی حالت
فرا ایدی هموار اغاچلر دیکوب بر برینه موصل صوقاقلر باپیش هر صوقاقدن *Dragon* اژدر

64
nous allâmes voir le jardin. Nous arrivâmes d'abord à un bassin
dont les bords étoient élevés et qui étoit entouré d'arbres fort
hauts. Au milieu il y avoit un jet d'eau d'où sortoit de l'eau
de la grosseur d'une lance. ~~Il~~ qui s'élevait deux pieds plus
haut que ces grands arbres. Nous demandâmes à combien
il s'élevait. On nous dit: à cent cinquante pieds. Mais
je ne rapporte à nos pieds trois pieds sous une coudée, de sorte
qu'il s'élevait à cinquante coudées. Il répandait tellement ses
eaux que lorsque le Soleil lançait ses rayons sur le bassin, on
voyait la forme de l'arc-en-ciel. On nous dit que ce jet d'eau
n'avait pas son pareil dans l'Europe. Nous vîmes aussi un
bassin où l'on a fait des escaliers en marbre de diverses couleurs
dirigés de la hauteur vers la descente. Toutes les fois que l'on
fait couler l'eau, les degrés des escaliers et l'escalier paroît
une nappe d'eau. On a placé des jets d'eau de distance en
distance et on y a mis des queues de Dragon. L'eau coule
de telle manière que la vue en est réjouie sans force. On a planté
des arbres régulièrement et on a fait des allées contiguës les

کیدرکن ایکیش طرفی مزراق بو یونجه سبز دیوار ایدیکله بربرندن متفاو *De la taitte* بو یونجه
اولیوب ساقلر اویله ملتفه که کویا یکپاره کورینوردی باغچه نك جرئی *Ners* سبز
دورت ساعتك قدر مسافه ایمنی بزر ~~هنگام~~ *هنگام* ایلله بربریحق ساعت *Distance* متفاوت
کشت ایلدك بوند نصکره ورشال یمثال سیرینه کیده جك اولدق *qui se joins* ملتق
تدارکری کوردوب جمله اقباعز ایلله نقل ایلدك یول اوزرنده واقع مودون *le matin* سحری
دیرلر قرالك بر معظم سرای باغچه وار ایمنی عطلکی آنده ایتمك اوزنی *temps du matin* *London* *محوه*
قول اولمنش ایدی سحری عزیمت اولنوب ~~محوه~~ *محوه* کبراه واردق ابرس *Description* وصف
تماشا ایتمك که وصفی ممکن دکل موقع سرای بر مرتفع برده واقع *publie* فراموش
اولغله جمله باریس شهرینی تماشا ایدردی غایت خوش مقام ایدی
طعام ینوب ینه اول باغچه یه مخلوق قرالك هنگامونه وار اولو
باغچه یی کشت ایتمک باشلاق سنقولیده کوردیکمز رقیب عجیب
اوزره اشبر و صوقاقلر و سبز دیواری فراموش ایلدك وقت عصره

unes aux autres. Des deux côtés on a fait des murs de verdure
de la hauteur d'une lance, qui ne sont pas éloignés l'un de l'autre.
Les troncs sont tellement entrelacés qu'ils ne semblent qu'une
seule pièce. Le jardin a quatre lieues de tour. Nous le parcour-
râmes en carrosse en une heure et demie. Comme nous désirions
aller voir Versailles l'incomparable, nous fîmes nos préparatifs
et nous y allâmes avec toute notre suite. Il y avait sur la route
un grand palais du Roi, avec son jardin, appelée Meudon.
Comme il était convenu que nous y dînerions, nous partîmes à
l'aube du jour dans une grande voiture. Nous vîmes un Palais
d'où on ne peut faire la description. Il était situé sur une
hauteur d'où on apercevait toute la ville de Paris. C'est
un lieu très beau. Après dîner, nous montâmes dans un
carrosse du Roi, qui appartenait à ce jardin, et nous nous
mîmes à le parcourir. Là nous oubliâmes les arbres, les allées
les haies de verdure faites avec tous d'ard, que nous avions
vues à St Cloud. Nous nous y promenâmes jusqu'au temps

کشت و کذار اولنوب و رشال غرخت ایلدک اخشامه قریب کلدک وصفه *de* اوصاف
qualite.
بر سرای فرحزاد بر طرح عجیب غم زدا مشاهده اولندیله اوصاف *admirable*. بدیعه
بدیعه سنده قلم مشقوق آلاسان مقتدر آلبیان اوله مز صبا^{قله} اولد *Noue*. تکرلک
اول باغچه ناک غوره نوری و سایر معتبر مؤکلری کلوب باغچه سیرینه *Bois*. قوری
بیورک دیدیلر قرال سیر ایچون سوار اولدیغی ایکی تکرلکی بر مفرج *lieu de rencontre* ملتقا
عربه کتوردیلر دورت کشی چکرک ابتدا بر محله کتودیلر که کویا باشقه *qui raconte*. حاکی
بر دایره بری برینه متناسب آشجار ایله مخلو بر قوری بونلرک اراسین *planche* لوح
هموار صوقاقلر ایتمشله که جمله بر برینه موصول و هر ملتقا بر شادروان
ایله بر حوضی بجه ایتمشله و هر بر شادروان بر کونه حیوانات شکلده
توجدن رسم ایتمشله صور انلردن فوران ایدر جمله او قوری ایچونده هر
اوتوز طوقور عدد شادروان وار که هر بری همایون نامه حکایه لیدن
بر حکایه بی حاکی اولق اوزره وضع ایتمشله و قنغی حکایه اید و کن بر

De l'Equinde, ~~temps~~ et nous nous dirigeâmes vers Versailles.
Le soir en y approchant, nous vîmes un Palais superbe, d'une
belle proportion, qui chasse la mélancolie. La plume au bec je n'en
peux décrire les belles qualités. Le Gouverneur du jardin
et les autres inspecteurs, distingués, vinrent nous voir le matin
et nous engagerent à venir voir le jardin. On fit venir une
superbe voiture à deux roues dans laquelle le Roi a coutume
de monter pour se promener. Elle contenait quatre personnes.
On nous conduisit d'abord, dans un endroit qui ressemblait à
un cercle rempli d'arbres proportionnés les uns aux autres, et
au milieu duquel on a fait des allées régulières qui se con-
= tinue les unes aux autres. Dans chaque lieu de rencontre on
a fait de petits jets d'eau, et ~~sur~~ ^{sur} chaque jet d'eau on a
fait ~~la~~ ^{sur} la figure d'un animal. L'eau jaillit
de ces figures. Dans ce bois il y a environ trente-neuf jets d'eau.
Chacun d'eux sert à raconter une histoire de Boumaïoum même.
et on a gravé sur une planche le titre de chaque histoire

لوح اوزره قازوب اشكال اراسنه قومشلا اندن بریره واردك
 كه اوتوز ایلکی عمود اوزره اوتوز ایلکی کمر ایتمشلا و هر کمر التنه بر فواره
 قومشلا پارق قاللغنده فوران ایدر اندن بر کیر خوضه دخی کلدك
 كه وسطنده ایلکیوز اوتوز بشی فواره وضع ایتمشلا اوچ قات وسطی
 کسان قدمه فوران ایدر ایلکینی قاتی دخی ناقصی اوچینی قاتی دخی ناقصی
 مجموعی بر سیم سزو هیتمنده اولور و فواره لوله ای باشی پرمقدن قالدور
 و اندن بر خوضه دخی کلدك که اطرافنی ایلکی قات صماقی مرمردن مصنع
 طبرزدن چورلشی و شادروانی یوز یلکری قدمه فوران ایدر سنقوی فواره
 صکره بوندن بلند فوران ایدر فواره کورمدك ضرب ایلاه فواره ایتمه کندن
 زیاده رشحه باشی اولوب بر موزون سیم سزو اولور که انحق اولور آندن
 برو وسیع محله کلدك که خوضنك و سعی جمله یه غالب بشر چفته
 بر قایح قایق ایلاه ایچنده کرمك ممکن و ایلکیش صر باشی پادمقدن قالن

قازمق *Grave*

عمود *Colonne*

کمر *arcade Nocte*

ناقصی *diminuer*

سزو *Cyprien*

لوله *bouche de jet d'eau*

صماقی *tachete*

ضرب *force*

موزون *regulier*

کرمك *se promener*

ایلی طرفدن الوان مردادن
ایلی قصر بایلیش

et on l'a placé au milieu des figures. Nous allâmes ensuite
à un endroit où on a fait trente deux routes sur trente deux
colonnes. Sous chaque route on a placé un jet d'eau qui jaillissait
de la grosseur d'un pouce. Ensuite nous allâmes à un grand
bassin, au milieu duquel on a placé deux cent trente cinq jets
d'eau. Il y a trois étages. Les jets d'eau du milieu s'élèvent à
quatre vingt pieds, ceux du second s'élèvent un peu plus ha-
uteurs du troisième en core plus bas. Le tout ressemble à un cyprès
d'argent. L'embouchure des jets d'eau en fait la grosseur d'un pouce.
Nous allâmes aussi à un bassin entouré de galerie, ornée de marbre
tacheté, à deux étages. Des deux côtés on a fait ^{deux} parilloys en
en marbre de divers couleurs, son jet d'eau s'élève 120 pieds. Après
le jet d'eau de St. Cloud nous n'en vîmes pas qui allâssent plus
loin. Comme il jaillissait avec force, il dispersait les eaux et
ressembloit exactement à un cyprès d'argent. Nous allâmes ensuite
à un endroit très vaste où il y avait un bassin plus grand que
les autres, On pouvait s'y promener avec plusieurs barques à cinq
paires de rames, On y a rangé sur deux rangs soixante jets

Bl. 97. environné
entouré
de Parilloys.

64

الشمس عدد فواره دیز مشر صو اقدچه الشمس دانه کشتی سروی ایلی *inclina* خط اولفق
 صر دیزلشی بویله مشاهده اولنور و اوچ محلنه دخی اوچ شادروان *ligne droite* خط مستقیم
 قومشر هر برنه اون بشی فواره وار بونلک فواری خط مستقیم اوزره *oblique* محرف
 دکدر محرفدر هوایی فشک کبی بردن چقادر و هر بری بر جانه میل ایدر *superf. plane* هوایی فشک
 فواری ایدر و بر کبیر خوضه دخی کلک که وسطنه شادروانی بر قصر *géométrie* هندسه
 قدر وار و اطرافنه یوزدن متجاوز که توجدن مصنوع حیوان عجیبه وار *croix* چلیپا
 هر بری اویله هندسه ایله ترتیب و وضع اولمش که تماشا غم زدا و *excellentement* مطلق
 فرحرا بونک امثالی قتی وافر خوضلر و شادروانلر وار که هر برنه بر *étendre* دشمک
 گونه صنعت اجرا ایتمشر که غایر با فجه مشاهده اولمه مشدر و یوقد *tapisserie*
 خوضلرک ایقلرندن بر نهر حادث اولمش و بونر چلیپا شکلنه ایتمشر
 وافر قایقلر وار با فجه نک بر طرفنه بر سرای وار که تریانوم دیرلر اول و
 سرایی تماشا ایچون ایری کون بر مکلف دو شمش اوزری اورقلو قرال *couleur*

65
d'eau plus gros que le pouce. Toutes les fois que l'eau coule, on
voit deux rangs de cyprès d'argent. Dans trois endroits
différents, on a placé trois bassins, dans ^{chacun} ~~chaque~~ il ya quinze
jets d'eau. Ces jets d'eau ne sont pas en ligne droite mais en
ligne oblique. Ils s'élèvent ensemble comme des fusées volantes.
et se dirigent chacun de leur côté. Nous arrivâmes à un grand
bassin au milieu du quel il ya un jet d'eau de la grandeur
d'un pavillon. Autour il ya plus de cent jets d'eau ou il ya
des animaux admirables faits en bronze. Ils sont disposés
avec tant de symétrie que la vue en est ravissante. Il ya
beaucoup de jets d'eau et de bassins en ce genre ou on a
employé un art qui ne se voit pas dans les autres jardins.
Au bout de ce bassin il ya un fleuve en forme de croix ou il
ya une quantité de bateaux. Dans une partie du jardin il ya
un Palais qu'on appelle Triang. Le lendemain, pour voir ce
palais nous montâmes sur une barque élégamment ornée
et ~~la~~ ^{de} tapissée, et sur la quelle le Roi monta

سوار اولدیغی زورقه سوار اولوب نهر ایله روانه اولدق جانب *aller* روانه
یعنی منتهی اولدیغی محله اول سرای و باغچه قریب اولمش غایت مزج *forme, maniere* طرز
سرای بونک طرح و طریزی کندویه محلوس اولوب اوچر دوردرقات *seulemens* فقط
بنا ایدرر ایکن بونی فقط برقات بنا ایشلر باغچه دخی برکونه طرح اولمشکه *bassin* فقیه
تعبیر قابل دکل بونده دخی کونا کون فقیه و شادروانلر ایشلر که تعبیر *oiseau* قوش
اولمز جمله بی سیر و تماشا ایدوب منه زورقه سوار اولوب نهر مرقومک *animal* حیوان
جانب یارنه عزیمت ایتدک نهر منتهی اولدوغی محله بر سرای *thiore* کوشلی
دخی بنا ایشلر انی دخی تماشایه چقدق قوشخانه ل بنا ایشلر و حوش *tout à l'entour* دایر امدار
و طیور ایچون محلوس کارگیر کوشلر بنا ایشلر و هر بر کوشک اوکنده
باشقه دایره و میدانی وار و وسطنه خوضی و شادروان وار و
اطراف دیوار ایله محاط دایر امدار احاطه ایدوب جمله نک وسطنه بر
قصر عالی و ایکی طرفنه خرده کاری غایت مصنع نقشلر ایله مزین بر برندن

à l'endroit nous allâmes sur le Canal, à l'endroit où se termine
la partie droite; c'est là où l'on a construit le palais et le
jardin. C'est un endroit charmant. La position et la forme de ce
Palais sont toutes particulières. D'ailleurs de le bâtir à trois et quatre
étages, on l'a seulement fait à un seul. La position du
jardin est telle, qu'on ne peut la décrire. On y a fait tant de
bassins et de jets d'eau qu'on ne peut les décrire. Les ayant
tous examinés nous nous embarquâmes de nouveau et nous
nous dirigeâmes vers la gauche du fleuve Suddi. Dans
l'endroit où se termine le fleuve on a construit un palais.
nous sortîmes pour le voir. Nous vîmes qu'on avait bâti des
Noliers ainsi que des thioses en pierres de taille pour les
animaux et les oiseaux. Devant chaque thiose il y a un cercle
et une place et au milieu un bassin avec son jet d'eau.
On les a entourés de murs de tous côtés. Au milieu de
tous on a construit un Pavillon élevé, et de deux côtés on
a fait cinq ou six petites chambres qui communiquent les

کیمه بشر التشی کوچک او طه لری یابلیش بویله مصنع که هند پشته سندن *ameublement* دشمه
 لطیف و غایت ذی قیمت صرمة ایله مصنوع دوشمه لری ایله تزیین اولمش *creature* مخلوق
 اول قهرده اولتوروب جمله اولان و خوشی و طیوردی سیرایتمک عکندر *perer* نقب ایتمک
 آلدن حیواناتدن برشی یوق ایدی لکن مقدا و خوشی و طیور نقد جمع *pour le bique* قالدردم
 اولمش ایسه مجموعک صورتی اول قهرده تحریر اولمش ایدی عجایب *ou fait* این آفر
 مخلوقات تماشا ایلدک و اول قهردن حیوانات اولان محله دکیں مید *Pli. Nide* پیچ
 نقب ایدوب قالدردم طاشی ارالینه خرده فواره لری وضع ایتمشریجا *effort. mouvement* تاب
 خلق جمع اولوب پنجه لردن حیوانات سیرینه مشغول ایکن صوی
 قیویروب فورانه باشلیوب خلق بربرینه کیروب این آفر پیچ و قابلین سیر
 و تماشا ایدرلر ایشی حتی ایزدنی تراکتله بلرجه اولان ادملری قوشخانه لری
 سیرایلدک دیو اول حوالیه ایندیروب صویه کشاد ویردکه عظیم سیر
 و تماشایه سبب اولشدر و جوکا بکر زنجیه صنایع و غریب تماشا

unes aux autres et qui sont ornées de jolie peinture.
 Elles sont si bien faites, qu'elles sont plus belles que celles
 qui se trouvent sur les coffres de l'Inde. On les orne de
 meubles travaillés avec de l'or très précieux. Nous nous
 asseyions dans ce pavillon d'où l'on peut voir tous les animaux et
 les oiseaux qui y sont. Dans le moment il n'y avait aucun
 animal, mais on avait peints dans ce pavillon la figure de
 tous les animaux et de tous les oiseaux qui y étaient auparavant.
 Nous vîmes des créatures admirables. Depuis ce pavillon jusqu'à
 l'endroit où sont les animaux on a fait une place, et on a
 placé entre les pavillons de petits jets d'eau. Il y avait une grande
 quantité de monde pendant que le peuple regardait les animaux
 par les fenêtres on lâcha l'eau et les jets d'eau commencèrent
 à couler. ^{les serpents} la fontaine se précipitèrent les uns sur les autres en
 criant ou gémant. Nous aussi par malice nous envoyâmes les
 gens qui étaient avec nous, en disant allez voir la ménagerie.
 Lorsqu'on lâche les eaux c'est ^{très agréable} un grand spectacle qui
 mérite d'être vu. Nous vîmes encore beaucoup de choses

اولنوب ایرتم کون نهر چلیپانک جانب غربی سنده واقع مادی نام سراسر *agrement* نزهت
دلکش و باغچه و عمارت عاشقانه واروب بر نزهتگاه زیبا مشاهده اولمشد *beau agréable* زیبا
که مثلی یوق باغچه سنک طرح و طرزی عندمه جمله یه راجحدربونده *selon moi* عندمه
تعبیه اولان اشجار ملتفه آکافی بریره کورمک مثلاً ایکی جانبده اولان *Superieur* راجح
بلند اشجار دالیرینی بریرینه اولله امیخته ایتمش که بر سبز بلند کمریدا *Panger* تعبیه
اولمش بارانده هوا یوزندن دهر و اولان بارانیه یه محتاج اولمز و اشجار *pour* دهر و
قبوسیلله و دهلیز ایله اوطار یا پمشلر برک سبز ایله پوشیده اولمش *parce qu'il y a* بارانیه
و اشجاری کونا کون شکلله قومشله بر وضع و طرز اوزده ترتیب *qui a besoin* محتاج
ایتمش که رویتنه بالطبع فرح و سرور مشاهده اولنور و بو باغچه *Nestle* دهلیز
عمارت ایتمدقه و آله دنیا سجن المومن و جنت الکافر : مضمون شریفند *feuille* برگ
نکته لطیفی اشکاره اولدی بوندن ماعدا سراسر مقابلنده فازه دوغری *naturel. cour* طبع
یمشی ایکی بیاضی مرمردن بر زردبان ایتمش اون آدم یان یافه چیقاییلور *Prison* سجن
Pois نکته

68
étonnante dans le même genre. Le lendemain nous allâmes
voir un Palais qui réjouit le cœur et un superbe jardin qu'on
nomme Mearly situé dans la partie occidentale du fleuve en
forme de croix. Nous vîmes un endroit agréable qui n'a pas
son pareil. La forme et la position de ce jardin l'emporte
selon moi sur tout ce que nous avions vu. Car nulle part nous
ne vîmes des troncs d'arbres entrelacés comme ceux qui étaient
là. Par exemple, les branches des arbres qui se trouvaient ^{élevées} de deux
côtés sous tellement entrelacées que ça ressemble à un berceau
de verdure. Ceux qui y passent par un temps de pluie n'ont pas
besoin de parer à pluie. On a fait des chambres, avec les arbres,
qui ont leurs portes et leurs vestibules et on les a couverts de
feuilles vertes. On a placé des arbres avec des formes de toutes espèces
et on a mis tant d'arrangements qu'en les voyant la joie se
manifeste dans l'âme. Comme qu'on n'a pas vu ce jardin, on
peut bien rappeler cet ~~endroit~~ ^{passage} du livre saint. Que le monde est
la prison des fidèles et le Paradis des Infidèles. Outre cela on
a fait ~~un~~ en face du Palais, un escalier en marbre blanc, de 72
marches, qui va droit vers la montée. Deux hommes gardent y

و ایکی طرفته بشی اون بصامقده بر قواره قومشله و زردبان نهایت بولدیغی *Geometrie* هنده سه
محلله دخی جمله فواره ل دیزمشله و بو زردبان بر خوضی ایچنده ایشی صوری آقغه *Cristal* بلور
باشلد قده برهنده سه برله آقرکه اول عظیم زردبان یکپاره بلور جامدن یاپیشی *force* شدّه
ضی اولور برحالت مشاهده اولنورکه تعبیر اولماز و بر محلله دخی یکریمی *applanir* مطمح
بشی آبق زردبان ایشله اطرافنده فواره لی وار بونک صوینی شدت برله *Surface plan* مطمح
آقغله کوپوردوب اول زردبان یکپاره کوپلکن مصنوع بر شکل کیور غریب *Isolé* صتم
تماشادر و بریره دخی بر نیجه بیاضی مردن بر شادروان ایدوب اوزدی *fente* شکاف
مطمح و اول مطمح اوزده بر صتم اوتورمش صو قوران ایتدکه صتم *faite souner* دپه
سطحک بیننده اولان شکافدن هوار جریان ایلکین اول شادروانی قابلیت
یکپاره بر دپه جای کبی کورینور بونک دخی نظیری یوق و قتی چوق خوضی
و شادروانی وارد من حیث المجموع نظیرک کورلمشدر بو باغچه بر مقدار
مرتفع محلله واقع اولمغله اجرا اولنان صولره اولقدر صنعتلر واقعه لره

marches de front. Des deux costés de cinq en dix marches on a
 placé un jet d'eau et dans l'endroit où se termine l'escalier il
 y a une quantité de jets d'eau. Cet escalier donne sur un bassin
 lorsque les eaux commencent à couler; elles coulent avec tant d'air
 qu'on croit voir ce grand escalier comme un seul morceau de cristal.
 On voit dans cet endroit des choses qu'on ne peut décrire. Dans
 un autre endroit on a fait un escalier de vingt-cinq marches.
 il y a auprès de lui des jets d'eau qui coulent avec tant de force
 que l'eau écume alors cet escalier paraît toute d'écume. C'est
 une chose étrange à voir. Il y a aussi un jet d'eau fait de
 plusieurs morceaux de marbre blanc, le dessus en aplati et sur
 cette plate forme on a placé une statue. Lorsque l'eau coule, elle
 passe par la fente qui se trouve entre la plate forme et la
 statue, elle enveloppe ce jet d'eau qui ressemble à un dôme
 de verre. Ce jet d'eau n'a pas son pareil. Il y a dans ce jardin
 beaucoup de bassins et de jets d'eau du même genre, qu'on
 ne peut voir nul part. Comme ce jardin est dans un lieu un peu
 élevé, il a fallu dépenser tant d'argent, et employer tant d'art

خرج ایتشلر که حسابہ کلر اولا سن نہرینک صوینی آغہ محتاج اولشلر *forca'* محتاج
یوز الی ذراع آچقده واقع اولغیلہ یوقارو صوینی چیقار مقده حیلہ لر *être contenu* صغوق
ایتشلر که تعبیرہ صغماز نہری سد ایدوب اون ایکی عظیم و کبیر چرخلر ایتشلر *empêchement* سد
کہ آب نہرایلہ دوران ایدر و ہر بر چرخہ بر طولیہ قومشلر و طولیہ دن *confusion. tourment* دوران
حاصل اولان صوینی یوقارو چیقار مق ایچون آدم بلی قدر بشی صر یتمور دن *Pompe* طولیہ
یا بلشی کونکر دیزمشلر یوقشی یوقارو دور یورد و بونلرک نہایتندہ بر خزینه *Reine* بل
ایتشلر صو اول یرده جمع اولیور و صوینی یوقارویہ ضرب ایلہ قس ایتلک *canal* کونلر
ایچون چرخلردن نہایتہ وارنجہ بر برینہ متلسل یتمور دن بند لر ایتشلر چرخلر *Pouffe* قس
دوران ابتدا کچہ اول یتمور ~~بند~~ بند لر ایلری و کیری تحریک ایتکلہ طولیہ دن *lié joint* متلسل
حاصل اولان صوئی اول یتمور دن کونکرہ قسرایلہ ادخال ایدوب یوز الی *En arrière* کیرو
ذراع مرتفع ~~محلہ~~ محلہ نزدبانہ چیقار کبی چیتوب کیدہ یور بر صنعت ایتشلر
کہ سیر و نقلہ شایستہ در بعدہ اول خزینه دن بالادی کرہ تہ یتمور دن

pour faire couler les eaux, qm'on ne le peut compter. D'abord,
 il a fallu prendre l'eau de la source; comme elle est à cent
 cinquante toises plus bas, il a fallu employer des moyens ^{inexplicables} pour
 faire remonter les eaux en haut. On a arrêté le cours du fleuve
 et on a fait douze grandes et petites roues qui tournent par le
 moyen de l'eau; à chaque roue on a placé une pompe et on a
 fait cinq canaux en fer de la grosseur d'un homme, pour faire
 monter l'eau qui se trouve dans les pompes. Il y a des canaux
 qui vont jusqu'en haut et au bout des quels se trouvent des
 réservoirs où se réunie toute l'eau. Ensuite il y a des digues en fer
 jointes les unes aux autres jusqu'au bout des roues pour
 pousser avec force l'eau en haut. Lorsque les roues tournent
 ces digues de fer vont en avant et en arrière et font entrer, en
 poussant dans les canaux de fer, les eaux recueillies par les
 pompes. L'eau s'élève dans ce lieu à cent cinquante toises, comme
 si elle montait un escalier. L'on fait avec tant d'art que ça
 mérite d'être vu et rapporté. On a placé ensuite de grands canaux
 en fer depuis le réservoir jusqu'au haut de la route, On fait

عظیم ~~کونکر~~ کونکر دیزمشلر و کالاول آلات قسریله صونی کونکر
 ادخال و بالای کمر ایصال ایتمشلر و اقعا مثلی مسموع اولمدق بر صنعت
 اظهار ایتمشلر و آدمیلر مز بالای کمر یوزیکری بشی آبق نزدبان ایله صعود
 ایلدیلر و آکمال و رسلیه بر باغچه درکه دورت سرای و دورت باغچه
 عبارتدر بو مجموعک دوده یدی ساعت قدر مسافه ایتمی و دیوانخانه سینک
 ایکی جانبند غایت اعلی صماقیدن مصنع ایستلنمش کیر قوانوسی دیزمشلر
 و عرقاندن کیر قایه قوشلر و کورلده مقبول و معتبر احماردن قایه قوشلر
 ایله تزیین اولنمش بر جانبی کیر پنجره و باغچه یه فاضل و طرفی سراپا آینه
 قوشلکه دیوانخانه تکرار بردنی آینه ده عکس ایدوب غایت وسعتی
 کورینور و هر نه جانبند صعود اولنسه باغچه سیر اولنور او ایله مصنع اوطه
 وار که تعبیر اولنمز بونکر اوطه لرنک دیوار لرنی قالیچه لری ایله و محلوس کلیملر
 ایله یا خود قطیفه و قماش ایله ستر ایدر لر بو سرائیک اکثر اوطه لری صرمه ایله

monter. صعود

signification عبادت

un composé. ensemble. قوانوسی

cruche. عرقان

pietre précieuse. قایه

persane. عکس

reproduction. ععود

affair. سرپا

de latite au piro. قالیچه

petit tapis. کلیم

stoffs de laine. قطیفه

Nelour. قماش

stoffs de soie. ستر

coexistence. ستر

vide.

entre l'eau dans ces canaux, en la poussant avec les machines,
 comme auparavant; de sorte qu'elle flots jusqu'au haut de la
 route. On a fait paraître dans tout cela un art qu'on ne peut
 comprendre. Nos gens monteront au haut de la route par un
 escalier de cent vingt cinq pieds. Les revenus de Perse font
 un ^{parc} ~~jardin~~ qui ^{renferme} ~~est composé~~ quatre palais et quatre jardins. La
 circonférence est de sept lieues de tour. Des deux côtés de
 l'appartement on a mis ^{un} grand vase en porphyre très
 beau et fait avec soin, on les a ornés de mosaïques en pierre
~~précieuse~~ et en mosaïques faites de pierre précieuses et estimées
 que nous n'avons pas encore vues. D'un côté on a fait de
 grandes fenêtres qui donnaient sur le jardin et on a placé
 des glaces de haut en bas. L'appartement se réfléchissait de
 nouveau dans la glace et paraissait très grand. De quel côté
 qu'on s'appuyait ^{l'appuyé} ~~s'appuyé~~ on voyait le jardin. Les appartements sont
 si bien arrangés qu'on ne peut les décrire. On a orné et couverts
 les murs de ces appartements de petit tapis et la plus part des
~~chambres sont ornées~~ d'une étoffe de soie, de velours ou bien avec du velours

منقشی ایشلمشی کلیملر ایله مستور و مزین ایدی حاصلًا قرالک ایکی فراشی *Noir de sapin* مستور
کوردکله ذی قیمت و غایت آغایه مصنع ایشلمشی ایدی و بر ساعت *beaucoup* غایت آغایه
کوردک که بر خورس رسم ایتشلر ساعت کلد کده قنادین صالوب و *à la* قناد
اغزین اچوب بعینه خورس کی اوچ کن صدا ایدر ایکی قپو اچیلوب تحت *frapper* چالمق
اوزرنده قرال چیقار و دخی اوستنه بر قپو اچیلوب کویا بر ملک آلدنه تحفه *à la* تحف
تاجیله چیقوب قرالک باشی ~~کوردک~~ اوزدینه طور و بالای ساعتده شکل تفریق *Plus de* تفریق
آفتاب طلوع ایدر بو افتاده ساعت فصل ایتکه باشلیوب تمام ایتدکده *objet séparé* شهرت
اشکال مکلفینه عودت ایدوب قپور قپانوب ساعت دخی چالار و اولقد *débité* شهرت
تحف و تفریق سیر و تمشا اولمشدر که قابل تعداد دکل و آلیاصل بر سر ایدر *figura* شعار
که اوردوپانه نظیری یوقدر دیو شهرت شعار در و سرای قرشوسنده ایکی
آخور بنا ایتشلر برینه بیوک آخور و برینه کوچک آخور دیرر هر بری باغ
و باغچه سیله و متعدد و مکلف اوطار ایله بر سرای عالی در و آقلر بغلیا جق *pour faire* تکلف

et la plus part des chambres sont ornées et couvertes avec de
 étoffe brodée avec de l'or trait. Nous vîmes particulièrement deux
 lits du Roi, qui étoient très précieux et très bien travaillés. Nous
 vîmes aussi une pendule dans laquelle on a fait un coq. hors que
 l'heure est ^{verme} ~~siens~~, il agite ses ailes, ouvre le bec et chante trois
 fois comme un véritable coq. Deux portes s'ouvrent, le Roi sort assis
 sur son trône. Audessus il y a encore une autre porte qui s'ouvre
 un ange sort un couronné à la main et la place sur la tête du
 Roi. Audessus de la pendule, on voit le soleil qui se lève, alors
 la pendule commence à sonner, lors qu'elle est ~~fini~~ fini, les figures
 reprennent leurs places, les portes se ferment ^{et} et la pendule sonne
 encore une fois. Ils nous montrèrent tant de choses précieuses et
 tant de curiosités qu'on ne peut les compter. Enfin c'est un Palais
^{renommé} qui n'a pas son pareil dans l'Europe. Vis à vis le Palais on a
 construit deux écuries, on les appelle l'une la grande, l'autre la petite
 écurie. Chacune d'elle est un palais élevé avec ses vignes et ses jardins
 et d'innombrables et élégants appartemens. L'endroit où l'on attache

یرلری دخی کورمدیکمز طرز اوزده وضع اولمشی جمله کارکی و قبه و کمر ایلله
 یاپیشی بر بنا عجیبدر بر آخورد ایچون بوقدر تکلفه نه حاجت وار ایدی دیدم قصد
 مقارندر قراچه پادشاهنک آخوری چاسر سرائندن مکلفدر دیمک ایچون بو
 تکلفه همت صرف اولمشدر که جمله یوللرینی سیر ایلدک بر بلند پشته
 اوزده بر دریاچه یاپیشلر جمله صور اول خوضده مجتمع اولوب اندن سرائ
 جوارندن بر علی محرن بنا ایتمشلر یوز قدمه منجاوز تر دبان ایلله صعود اولنور
 و بلاسنه بقردن بر کبیر خوضی ایتشلر و بشی عددینه بقردن ایچنه آدم
 صغر کونکر وضع ایتشلر ایچندن صور جریان ایدو. خوضی طولدرمش
 و اول خوضدن طرف طرف جریان ایده جک یوللر یاپیشی مقصود اولان
 جنبانه جریان ایدر و اطرفنده اون ساعتک یره دک بر ماصوره صو
 بولند قچه یوللر یاپیلوب جمله کن بر یره جمع ایدوب کویا بر نهر اولمش اول
 پشته اوزده دریاچه یه جریان ایتکله در عجایبات دهردن عد اولنغه

طرز forme
 مقارندر prophete
 دریاچه lac-étang
 جوار proximity
 بقر airain
 ایتمشدر intention
 کلن صوره
 دخی اول قدر تکلف
 مقصود désigné.
 ماصوره filu d'eau
 دهر tempo scinde

اولمشدر دیدیلر و بوبالغینه
 دخی اول قدر تکلف

les chevaux en d'une forme que nous n'avions pas encore vue. Il
 en fait tout en pierre de taille avec des dômes et des voutes
 c'est une construction étouffante. Je demandais, quel besoin
 a-t-il d'un tel d'élégance pour une écurie, on me répondit: en
 mettant tant d'élégance on a eu l'intention de faire dire que les
 écuries du Roi de France sont plus belles que le Palais ~~de~~ de
 l'Empereur ^{et comme on a employé beaucoup d'or pour faire venir des cailloux d'Inde on} de
 Allemagne. Nous ~~avons~~ ^{en} tous les canaux. On a fait un
 lac sur une hauteur. Toutes les eaux se réunissent dans ce bassin
 l'eau pour le Palais on a fait un grand réservoir où l'on monte
 par un escalier de plus de cent degrés. Sur le haut on a fait
 un grand bassin en bronze, dans lequel on a posé cinq canaux
 en bronze de la grosseur d'un homme. Les eaux coulent en-
 de dans et remplissent le bassin. Dans ce bassin on a fait des
 canaux ^{qui font couler l'eau de chaque côté du bassin} ~~qui font couler l'eau de chaque côté du bassin~~
~~conduits pour en faire couler~~ ^{conduits} ~~l'eau à sa destination~~ ^{à sa destination}.
 Dans les environs à dix lieues de distance, comme il se trouve un
 fief d'eau, on a fait des conduits qui rassemblent l'eau dans un
 même endroit. On dirait que c'est un fleuve. De cette hauteur il
 va couler dans le lac. La position en est admirable et mérita d'être

شایسته بر طرح بدیع آلاسلوب در بش کون مکث اولنو *Changement d'ordre* بدیع
اسلوب *ordre*

بعده ینه پاریسه نقل اولنو منزله کلک و شهر ایچنده عجایب *police de l'écriture* عبادت
و غرایب بنار و سرائلر و باغچه لری و ارکه تعدادی ممکن دکل بر باغچه *displegue* تشریح

دخی کلک که قوالک ایش و بو باغچه بر قاچ دایره دن عبارتدر بر دایره *maître* مدرسی
graille ششم

تشریح خانه در محفل مدرسی وار و خوش و طیوری تشریح ایدوب محفل *Nude nud* عاری

اوطار و یرلر وضع ایتمش از جمله بتون فیلی تشریح قلوب زنجیر ایاس *os* عظم *Plu* عظام
برجنسی وضع ایتمش که کویا ایاق اوزده طور لکن لحم و شمدن عاری *separe* منفصل
jointure des os مفصلی

اولوب عظامی بر بردن منفصل اولنق ایچون هر بر مفصلی آخر تیمور * کویا لری *os* کویا لری
قللریله بند ایتمش هر عضوی سیر اولنور و لحم و شحم و عروق و عصب *os* عظمه و غوثی و طیور دخی کلک
دخی مشاهده اولنق ایچون بال مومیدن هر عضوی مجسم تصویر ایتمش و متعدد رجال و زنان و
یکان یکان تماشا اولنور و طالبلره وقت درسه ارات ایدرلر و عروق و اطفالدن انسان و از هر
عصبانک الواتی شبه ایتمش بو مقوله اموره ققید و اهتماملرینه *os* عظمی

confeté parmi les merveilles du monde. Nous nous arrêtons cinq jours
ensuite nous retournâmes à Paris. Nous allâmes à notre demeure
Il y a encore dans la Ville beaucoup d'édifices, de palais de jardins
admirables qu'on ne peut décrire. Nous allâmes aussi dans un jardin
qui appartient au Roi. Ce jardin consiste en ~~trois~~ plusieurs
encentes. Dans l'une d'elle est le cabinet d'anatomie. Il y a
un maître exprès. On a fait aussi des chambres et des lieux pour
y disséquer les animaux et les oiseaux. Parmi ceux qu'on a disséqués
il y a un éléphant qui est tellement assujéti avec des chaînes
qu'on dirait qu'il se tiens de bout. On lui a retiré la chair
et la graisse, et pour que ses os ne soient pas séparés les uns des
autres on a attaché chaque jointure avec un fil de fer. On voit
chaque membre comme il faut. Il en est de même des oiseaux et des
animaux. Il y a quantité de corps d'hommes de femmes et d'enfant
dont on voit chacun des membres. Pour qu'on puisse voir la chair
la graisse, les veines et les nerfs on a fait chaque membre en
cire. On les voit un à un. On les montre aux étudiants pendant
la leçon. On a représenté au naturel les couleurs des membres et
des veines. Il n'y a pas de paroles pour exprimer le soin que

فل قد يتدبر.

كذلك

طفل ر. د. اطفال

Enfants.

عروق

veine. artère

عصبه

nerf.

مجموع

revetu d'un
corps.

تصوير

peint.

طالب

Etudiant.

سوزیو قدر و بر دایره طب خانه در آنک دخی محلولی مدرک و اراول
باغچه اکاتلیم اولمشدر دواخانه یه واردق محلولی اوطاری جمله حجره *Plu. de حجره*
و شیشه لایله انواع ادویه بی جمع ایتمشدر بر وجه ایله که دنیان موجود *cap. cellule*
اولاندن برشی خارج قالمق اوزره نیچه بر و بحر عجایبندن اجار و ایستجار *Plu. de ملح*
و املاح و معادن جمع ایتمشدر که قابل قدر دکلدر کلدر باغچه یه کتب *herbe*
طبته مسطور اولان نباتاته نقدر و ارایه جمع ایتمکه بر مرتبه اهتمم زهر *Plu. de زهر*
ایتمشدر که محجم و اوزبک دیارنده حاصل اولان نباتاتدن کتور و دیکمشدر *complet*
و هند و چیندن و علی الخصوص یکی دنیان اولقدر اشجار و ازهار و نباتاته *faire catinaire*
کتور مشدر که لایعده و لا بحلی غریب کورملدک اشجار و ازهار و نباتاته *depeindre*
کوردک که کورمیندره تعریف و توصیف ایله افان ممکن دکلدر پارس *afan*
هوا بارد اولغله یکی دنیا نباتاتک تربیه سنه نامناسب اولغله لیونلق *quartier d'hippe*
کبی مشنار یاپوب اطرافی جام چارچویه ایله احاطه ایتمشدر و بونلر *As affir*

à mis à ce genre d'établissement une autre enceinte forme l'école de
 médecine. Il y a aussi un maître exprès, auquel on a confié le jardin
 nous attâmes à la pharmacie. Il y a des chambres exprès où on a
 placé toutes sortes de remèdes dans des caisses et des bouteilles.
~~Il y a aussi une~~ ^{autre} manière on y a rassemblé ^{tant} d'espèces d'arbres, de sel-
 dex mines qui font des merveilles de la mer et de la terre. ~~C'est~~
 ce qui fait qu'il n'y manque rien de ce qui existe dans
 le monde, qu'on ne peut ^{les} décrire. Nous attâmes au jardin où
 on a rassemblé tout ce qu'il y a de plantes inscrites dans le
 livre de médecine. On y a mis tant de foins, qu'on y apporte
 et qu'on y a planté des herbes qui croissent dans le royaume
 de Perse et d'Arabie. On y a fait venir ^{tant} d'arbres, des fleurs
 des plantes de l'Inde de la Chine et particulièrement du nouveau
 monde qu'on ne peut les compter. Nous avons des arbres des fleurs
 des plantes admirables que nous n'avons jamais vues. On ne peut
 les faire connaître par description à ceux qui n'ont point été
 à Paris et au froid, et peu convenable à l'éducation des
 plantes du nouveau monde, on a fait des quartiers d'hiver en forme
 d'orangerie, qui sont entourés de tous côtés de chapiteaux. Comme le

تحتلری خالی اولوب او جا فکر ایتشار شدة شتاده یکی دنیا هوا سنه *semblable* معادل
معادل اوله حق قدر اتشار یا قغله حمام کی تحتندن تسخین ایدر و *faire chauffer* تسخین
سخونتی معتدل اولسون دیو سرکین بقرایله قرصلر ایدوب انکله تسخین *famier* سرکین
ایدر لرابر مرقبه مطلوبلرینه وصوله دقت ایدر و دخی نچه سرایله و کلیسای *Par. Egal.* ساد
و کتابخانه لرابر و تماشا اولمشدرکه تعداد اولنمز و کلیم با فکر ایچون محلول *sculpter* مصور
بر کارخانه وارکه قرالکدر قال طرفندن ناظر اولان کس نه نک اذنی و معرفتی *form* قلابدان
اولد چقه کس نه یه کلیم فرخت اولنمز و طوق و قوق اسنین ناظر دن مأذون *suspendre* اصمق
اولوب خرجین و یروب دو قودور و غایت کر انبها در مثلاً بر ساد منقش *mettre. tifier* بافتن
و مصور کلیم اوچ دورت کیسه اچیه ایدر اگر قلابدان یا خود صرمه ایله *doigt* انگست
دوقنور ایسه اکا کوره ذی قیمت اولور مزبور دخی واجب آسیرد *bouche* دهان
دیو واردق ایلمی کله جلکدر دیو نقدر دوقمش حاضر و موجود کلیمار واریسه *faire tifier* طوق و قوق
کارخانه نک دیوارینه اصمشر عظیم کارخانه اولغله دیوارلر یوزدن متجاوز *tifier* طوق و قوق
کلیمار اوینه ایتشار ایدی سیر ایتدی کمره انگشت حیرت در دهان اولدق
le doigt de l'homme

dessous en Aïde ou y a fait des cheminées. Dans le fort de l'hiver
 on allume des feux et l'on proportionne la chaleur à l'air du nouveau
 monde. On échauffe ces chambres en dessous comme une salle de
 bain. On nous dit: Pour que la chaleur soit tempérée on fait des montes
 de fumier de vache, et on l'échauffe comme cela. Ils s'attachent
 à atteindre le degré de chaleur que demande les plantes. On
 nous fit voir quantité de Palais, d'Eglises, de Bibliothèques qu'on ne
 peut compter. Il y a une manufacture, où firent les tisseurs de
 tapis, qui appartient au Roi. On ne peut vendre un tapis à qui
 que ce soit sans la permission et la connaissance de l'inspecteur
 désigné par le Roi. Quelqu'un veut-il faire tapisser, il demande la
 permission de l'Inspecteur, paye les frais et fait tapisser. Ces tapis sont
 très chers. Par exemple un tapis brodé simplement, ira jusqu'à 3 ou
 4 Courpes d'argent. Si l'on brode avec de l'or ou du fil d'argent
 il coûtera plus dans le travail. Nous dîmes ça mérita d'être vu allongé.
 sachant que l'Envoyé devait venir tout ce qu'il y a d'air de
 tapisser, soit au tisser ou les avoir suspendus aux murs de la fabrique.
 C'est une grande manufacture dans la quelle on avait suspendu
 plus de cent tapis, aux murs. En les voyant nous fûmes frappés
 d'étonnement. On a fait des fleurs, en les regardant on dirait

مثلاً شکوفه *florid* ایستادگار باقد قد کویا مجسم شیشه ایله دور
 و تصویر زینتی نکاهی و مزگان و ابروی حصصاً باشارنده صاچری و نجیه کر
 بر مرقبه کوستریشی که خطایی کاغد اوزره بر مرقبه صنعت اجرا ایتمکد مانی
 و بهرآد عاجز اولود کیمند اظهار سرور ایچون خندان کوستریلوب و کیمند
 حالت حزن اظهار ایچون محزون و کیمی دخی خوفدن هر اسان و کیمی کریان
 و کیمی بر وجیدن منام کوستریشی که بادی نظره هر کسک حالتی فهم اونو
 هرفه قدر توصیف اولنه تصور اولناندن زیاده در و دخی دستکاهلریتی
 تماشا ایتدک یوزدن منجاوز و بشی التیوز عله باقنده لک ایدر لر قارلری هموار
 ایستادیشی یا پانی اولوب یودری الوان ایپک در بعضیلری قلدبدان و بعضیلر
 صرمه ایله دو قوزدی هر کلمه نقشی اولنه جو نقوش و تصاویر دوغنی بوغایی
 اوزره الوانیله تحریر اولمش و انلری قارلر سبا ایله رسم ایتملر و اصل رسم *ce qu'on reçoit* در که
 دخی یا نلرند نظر کاهلرند دور و ب نقوش و تصاویر و شکوفلرینک الوانی
 بود لر ایله اکا تطبیق ایدر لر بر عظیم کارخانه دخی وار که آینه خانه در بو
 یاقاق *canova* *haime-longue* *et fine*

qu'elles sont dans des caractères. Les figures des portraits les cit-
les sourcils, particulièrement les cheveux, la barbe, ont été
si bien représentés que Moani et Behrad seraient incapables
de mettre en exécution, autant d'art que du papier de Catet.
Dans les uns on a représenté le sourire pour témoigner la joie.
Dans d'autres la tristesse pour exprimer l'affliction. Les uns
sont ^{représentés} paisibles d'effroi, d'autres pleurant d'autres enfin souffrant
quelques douleurs de sorte qu'au premier aspect on sent l'impression
de chacun. Quelque description qu'on en fasse, ^{elles seraient} ~~on ne peut~~ ^{elles seraient}
de ce qu'on peut ~~les~~ figures. Nous vîmes les ateliers. Il y a
environ cinq à six cents ouvriers qui y travaillent. Les métiers sont
égaux. Ils sont en laine. ^{longues et fines} Les caneras sont de fil de différentes
couleurs. Les uns sont tissés en fil argenté, les autres en or noir.
Les figures et les dessins qui doivent être exécutés sur des tapis
sont tracés en couleurs sur des toiles grasses, ensuite on les trace
en noir sur les caneras. Les originaux restent auprès des
ouvriers. On imite ^{sur le} ~~avec leur trames~~ ^{caneras} les couleurs des fleurs, des
des figures, des broderies. Il y a encore une grande fabrique, qui
est celle des glaces. Elle appartient au Roi. On ne

77

دود caneras. fil
dans les uns de la longueur.
روغن huile. grasse

و قالی toile pour peindre

تطبيق rendre conforme

دنی قرالک در بونده دنی فاضر معرفتیه فروخت ایدر آینه پرداخت *Pois* پرداخت
ایند کلرینی کور میچون اکا دنی واردق بونده دنی ایکیوزدن متجاوز دستگاه *Platre* آچی
وار و بیك قدر عمله وار برجام آینه نی آچی ایله دستگاه اوزرینه یاپشیر *adherer* یاشیق
و ایلیک دنی اراسنه مخلوق بر قوم وارانی صوایله دوکوب دور *Sable* قوم
آدم اول آینه کی بر برینه سوردر قاشقونتی کدوب ملادت کلنجه بعد *Nerf* دوکوک
طرف اخیری دنی بویله ایدوب تمام املی اولدقه باشقه دستگاه *frotte* سورمک
قویوب بر سرخ ترابی مخلوق آلات ایله سورمکه جلد ویردر بحساب *aspéritè* خشونه
آینه کی وار ایدی صاحب کارخانه ایکی آینه کوستر دیکه نه قدر بیوک *poli uni* املی
آینه یاقوق عکس در دیوسعی بلیغ ایله تجربه مراد ایندک بومر قبه به دکن *rouge* سرخ
ایده بیلدک بونک طولی یوز دورت پارمق و عرضی التمش دورت پارمق عجا *terre* تراب
بوندن کبیر اولمازی دیوتقید ایندک بونی یاپدق لکن عرضی طولینه مطابق *éclat-luisant* جلد
ایده مدک طویل اولمغله عرضی ناقصی اولدی و بونک طولی یوز اون دور *qui parvient grand* بلیغ
پارمقدر لکن عرضی قرق سکر پارمق در دیدیلر و هر بری کویا بر یوکک قدر *en ce qui* عجا
مطابق *proportionnel* *diminue moins* ناقص

علی

الحمد لله الذي جعلنا من هذه

انق

32

و

7e. Cahier

1819.

Deutscher

بوسشرايکني مرچنه دل اوغلان فراجه

سلطان محمود علی پاشایه مکتوب همامی در

حاک و وزیر اعظم و سردار اکرام علی پاشا سنی سلام سلامت انجام ایله قاطن ایلمکه سلفک دروشی
پاشا فلک علت مزاجی و ساد دل اولدیغندده امور دولت علیه ملی و عباد الله میمنه او مورزنده
سقامت و قدرتی اولدینی یقیناً معلوم شاهانم اولمغله اولدن برو سنک مامور اولدیغک مصالحه
غیرت و صداقت معلوم شاهانم اولمغله اقران و زرارلک میافنده انتخاب و مهر صداری سکا تفویض
ایلمشدر کوره ایم سنی امور عباد الله سنی فان عزیز و لم غنم و روغن زیت استانه علیه مه کثرته اهتم
ایدوب فقرا و رعایان دوام شوکمه دعاالدرمغه اهتم و امور دولتمه غیرت و صداقت ایدفلدن
کوکل بر یوب اهتم ایله سنی و اتفاق ایله سنی سنلی ایله اتفاق ایدوب امور دولتمه اهتم وجد و سنی
ایدنلری حق تعالی حضرتلری ایکی جهرافه بر مراد ایلیه آمین

On y prend qu'avec la connaissance de l'Infecteur. Nous y allâmes pour
voir polir les glaces. Il y a plus de deux cents ^{plus} ~~attelier~~ qui renferment
mille ouvrier. On ~~se~~ ^{place} ~~fait~~ ^{un} métier en posant un miroir de verre
Entre deux miroirs ~~il y a un sable~~ ^{on met un sable} ~~expiré~~ ^{expiré} que l'on frotte avec de l'eau
quatre hommes frottent ces glaces l'une sur l'autre pour faire en aller
les aspérités. Après que l'on a fait venir le poli, on fait de même de
l'autre côté. Lorsqu'elle est finie de poli on la met sur un autre
métier, sur lequel il y a une terre rouge, on la frotte avec de
instruments expirés pour lui donner le brillant. Il y a des miroirs
sans nombre. Le Directeur de la fabrique nous montra deux miroirs
et nous dit: nous avons voulu éprouver avec le plus grand soin, quel
était le plus grand miroir que l'on pourrai faire et voici le point où
nous sommes arrivés. La longueur de ce miroir est de cent quatre doigts
et la largeur de soixante quatre doigts. Et ce qu'il n'y en a pas de
plus grande. Voici ^{celle} ~~celle~~ que nous avons fait, mais ^{l'usage m'a} ~~la largeur m'a~~
~~pas~~ ^{proportionnée} ~~à~~ ^{la largeur} ~~à~~ ^{à sa longueur}. Comme elle est longue
la largeur est diminuée. La longueur de ^{celle} ~~celle~~ ci est cent quatre
doigts et la largeur de quarante huit doigts. Chacun de ces ^{miroirs} ~~faces~~
forme la charge d'une bête de somme. Voici notre compte.

يوكاك charge
d'une bête de somme

80

ایندی و برنج حاکمه پادشاه حاکمی بناذراعیه ایگری دورت پادشاهی بر ذراعدر *rangée. étage* طبقه
آیینیه اولک طوی دورت ذراع سکر پادشاه و عرضی ایکی ذراع اون اتی پادشاه *troupe* گروه
ایدر و آیینیه قانینک طوی دورت ذراع اون سکر پادشاه و عرضی ایکی ذراع عیال *Plu. d. Eil*
ایدر پادشاهی نفسی آلامره استامبول قدریوقدر و لکن بنالری اوچ *famille. domestique* کرمک
دوردرقات اولوب یدی قاة یاپیشی خانه لری دخی چوقدر و هر طبقه سنده *pepromener* کرمک
برگروه اهل و عیال لریه ساکن اولور و صفاقلرنه خلق زیاده چوق کورینور *le dedans d'interieur* ایچ
زیرا اعورقلر صوقاقلره دایما خانه بنخانه کرمکه در اصل اولرنه او تودمرز *foule de gens grappe* غلیه لک
و رجال و *mele* مخلوط اولغیله شهرک ایچی زیاده غلیه لک کورینور و دکانلر *quarre* مربع
او تودوب الشی و برش ایدنلر زندر و صفاقلری زیاده و سعتی اولوب سراپا *toile* یونق
مربع یونلشی قالدرد طاشیلله فرش اولمشدر و خانه لری کرمک اکثری کار کرمنا *parce* قلدرد
در و متانت اوزده یاپلوب و خوشی طرحدرد و شهرک و سطنده سی *4. de متانت*
فرزری گذار ایدوب اوچ اطه حادث اولمشدر شهرک و سطنده قالوب *force* اطا
سراپا *de la tère aux poides*

81
en comparant le doigt à la coudée, vingt-quatre doigts forment une
coudée. La longueur du premier miroir est de quatre coudées ^{ou} huit
~~doigts~~ ^{doigts}, la largeur de deux coudées ~~ou~~ ^{ou} seize ~~doigts~~ ^{doigts}. La longueur
de la seconde glace est de quatre coudées, dix-huit ~~doigts~~ ^{doigts}, la
largeur de deux coudées. En réalité la Ville de Paris se ressemble
par à Constantinople. Les maisons sont à trois et quatre étages
il y en a même à sept. Il y a beaucoup de maisons et à chaque
étage demeure une famille avec toute sa suite. On voit beaucoup
de monde dans les rues car les femmes qui sont dans les rues sont
toujours à se promener de maison en maison. Elles ne restent jamais
chez elles. Les hommes et les femmes étant mêlés on voit beaucoup
de monde dans l'intérieur de la ville. Elles s'occupent dans les boutiques
et font le commerce. Les rues sont extrêmement larges, elles sont
couvertes de pavés coupés carrément. La plupart des maisons
sont en pierres, et sont bâties solidement et sont d'une très belle
proportion. Au milieu de la ville coule le fleuve de la Seine
et forme trois îles dans l'intérieur de la ville. On le passe

جسر لایله طرف طرف گذار اولنور بو اثنانه رمضان شریف کلوب
صائم اولدق و کیمجه لایله جماعت لایله تراویح قلدق فجر مقدم ظهور ایستکله بش تراویح صائم
بحق ساعتہ امساك ایدردك هنگام صیفه ایکی آکی قدر فجر کیمجه لایله *Partams briden*
زمان یسره غیبوت ایدر دیو منیم باشیلری خبر ویردی و رمضان *Amasak*
شریفك اون التبی سبت کونی وداع ایچون منوال مسبق اوزره مقد *crepuscule*
بولشدیغمز دیوانخانهیه واردق قال نختنده اوتوروب ۷۸ مرشال قفاسنده *facilité*
وصی میسند و کلدک میمنه و میسره علی مراتبهم دیرلمشلا ایدک بز کورد کلرنده قلم *absence*
ایله یلر بز دخی وجه سابق اوزره قیینه واردیغمز و داعه کلدک دیو خوشنور *cause*
ایلدك مرشال دخی قال اغزنندن جواب ویروب سرك ایلمچیلکاز ایکی دولت
مابیتند اولان قدیمی دوستلغك محکم اولمهنه باعث اولدیغی بی هر
اشتباهدر دیوب فامه قال الله ویردی قال دخی فامه سی وزیر الله ویروب
اولدخی بز ویردی بز دخی آکوب دیوان افندیسنه تسلیم ایتدك بعده وجه

de differens cotés sur des ponts. à cette époque le Namagan
arriva, alors nous jeunâmes. Pendant la nuit nous brûlions des
parfums avec nos serviteurs. Nous commençons à jeuner à cinq
heures et demie ^{avant} le lever de l'aurore. Les moudjib bachis nous
annoncèrent que pendant deux mois de l'été le crépuscule du soir
disparaîtra tout à fait. Un samedi seizième jour du mois de Namagan
nous allâmes à la salle d'audience, où nous nous étions trouvés
précédemment, pour prendre congé, suivant l'usage. Le Roi
était assis sur son trône. Le Gouverneur maréchal était derrière
le Regem à sa droite, et les autres ministres se trouvaient
placés suivant leur rang à droite ou à gauche. Dès qu'il nous
vit ils se levèrent. Nous approchâmes comme au paravant pour
dire au Roi. Nous lui fîmes des complimens en disant: nous sommes
venus pour prendre congé. Le Maréchal répondit au nom du Roi
Notre Ambassade a été un motif de raffermir l'ancienne amitié
qui règne entre les deux cours. En même temps il donna une lettre
au Roi; le Roi la donna lui-même à son ministre, celui-ci me la
donna je la priai et la donnai au Wixay effendi, ensuite nous

مشروع اوزره و دای ایدوب چیققدق خانه منه کلاک و بو افتاده جمله ایله *Astronomie* منجم
 علی المراتب و دایعشوب و جمعه ایری کونی بیرام ایلاک و بو شره قوجه *objets épiés* رصد
 قرال بر منجم خانه بنا ایتشی و قاسینی نام بر استاد کامل ایچون رصدگاه ایتشی *Ette Nide* خلا
 بر عظیم ^{قلعه} بنا ایتش کارگیر اوج طبقه در و هر طبقه ^{منه} متعدد اوطه ری *être poleni* ملا
 و ارکه آلات نجومیه و رصدیه ایله سلام مال و جر افعال صنایعنه متعلق نجه *art. artificie* صنایع
 آلات و خلا و ملایی تجربه ایچون آلات و بصوری نشییدن فزاده چقارمق ایچون *merveilleux* بدیع
 نجه آلات و دخی صنایع بدیعه غریبه یه متعلق بی حساب آلات و ارکه تعدا *Caprole* سنی
 اولمنز و کبیر طعم سینی قدر دمشق آینه دن مقعر آتشکل پرتو سوزر وار *concare* مقعر
 پوکه ده پال اوزینه وضع اولمنشی کراسته پاره ری طوقدیلر علولنفا سوزان *raison d'être* پرو
 اولدی و قورشون طوقدیلر بلاد توقیف مذاب اولدی و هئت و هندسه آتلیک *brille* بر
 خود بی حساب ایدی و پوکه کرسیر اوزره که هر برینک ایچینه اوج *longue* رسون
 آدم او تورمق قابل ایدی و دخی نجه کورلک آلات نجومیه لر سیر و تماشا *acier* پولاد
 ایلاک که علم نجوم دن ادنی خیردار اوکان آدم بو آلات ایله زمان سیره استاد *bais. polanche* کراسته
prendre feu علولنفا
liquide مذاب
figure du ciel هیئت
globe کن

primes congé suivans la manière expliquée et nous sortîmes. Nous
retournâmes à notre hôtet et nous primes congé de toutes les personnes
suivans leur rang. Le lendemain samedi nous célébrâmes le baïram.
Un ancien Roi a fait bâtir dans cette ville un ~~Observatoire~~^{Observatoire} pour les
astronomes et en a fait un observatoire pour un maître célèbre
nommé Cassini. On a bâti une grande tour toute en pierres de taille
et à trois étages; à chaque étage il y a plusieurs chambres qui sont
remplies d'instrumens d'astronomie. De plusieurs instrumens pour tirer
les fardeaux, de plusieurs instrumens pour fonder le vide et le plein
pour faire monter les eaux et mille autres instrumens concernant des
arts merveilleux et admirables qu'on ne peut compter. Il y a des verres
grossissans de forme concave en terre de Damas de la grandeur d'un
plateau de table. ils sont sur des tripieds en acier. On y met
des morceaux de bois, ils y font feu et deviennent ardens. On y met
du plomb, en un instant il fond. Les instrumens d'astronomie
et de géométrie sont innombrables. Il y a sur des plaques en acier
des globes qui peuvent contenir trois personnes. Nous vîmes
aussi des instrumens d'astronomie que nous n'avions jamais vus
avec ces instrumens l'homme qui a le moins de connoissance de
l'astronomie peut devenir maître en très peu de temps.

a des géométrie.
301 Le moins
le plus.

83

اولی متصور در از جمله خوف و کسوف بلکه چون بر آلت ایجاد ایتمثل بر قایم ^{possible} متصور
^{imaginable. concevable.} دایره دن مصنوع و اطراف ارقام ایله موضوع و شمسی و قمر اشاره اولمش دایره ^{eclipse delum.} خوف
دور اولند قده ساعت عقربی کی بر میل وار اوجی اچمه کی مدورگاه شمس وگاه ^{id. delum.} کوف
قمر اوزاند قده بتونی ستراید رفاقه می ستراید هر قدر ایدر سه قلان آید ^{inventat.} ایجاد
خسوف وار و شو قدر اصبعه دیو حکم ایدر کذا الک شمسی دخی بویله در و ^{Plu. de} رقم ارقام
^{chiffre.} ثوابت و سیاراتی سیر اچون بر دور بین پید ایتمثل بویله که ایننه بر برشته ^{pointe. aiguille.} میل
قدر تنه که دن قبور ایتمثل قیو طولومیه کی اولمش و طوی الی ذراع دن متجاوز ^{bout.} اوج
و برکی سرنی اولوق ایدوب ^{etendre.} انک ایچنه یا تر دوب بند ایتمثل و اندن صغیر ^{doigt.} اصبع
بر ایننه دخی دور بینک باشینه قیو ب. جمعا ایکی ایننه وار اوصد کا مید انک ^{Plu. de} ثابت ثوابت
^{etote fixe} سیاره ^{Plu. de} سیاره ^{planete.} بر محله کی سر شدن عمود وضع ایدوب باشنه مقعر شکلنده بر تکرلک وضع ^{telescope.} دور بین
ایدوب بر آلت اوخته ایتمثل اول آلتک بر اوجنی دور بینه محکم بند ایدوب ^{tube.} قبور
بر اوجنه دخی ^{pointe} قوشو فلر و تیمور در آویز ایتمثل جر افعال صنعتی اوزره بر آدم ^{verge.} سرن
^{canat. tube} اولوق

On a inventé entre autre une machine pour connaître les eclipses
 de Lune et de Soleil. Elle consiste en plusieurs cercles ~~fixes~~
~~dont les deux~~ ^{dont les deux} cotés sont entourés de chiffres. On a représenté le
 Soleil et la Lune. Lorsque l'on fait tourner les cercles, il y a une aiguille
 comme celle d'une pendule, dont le bout en rond comme une pièce
 de monnaie. Tantôt elle s'allonge vers le Soleil, tantôt vers la Lune.
 Elle cache ^{la lune} toute ~~entière~~ ^{entière} ou en partie, il y a eclipse de Lune
 dans la partie qui reste. On décide qu'il y a tant de Doigts. Il
 en est de même du Soleil. On a inventé aussi un telescope pour voir les
 étoiles fixes et les planettes il est tel que la terre est comme un miroir de
 barbie. Le Tube est en fer blanc et ressemble à une pompe de puits. Sa
 longueur est de 50 coudées on a creusé une vergue de bâtiment et on a
 mis le tube dedans et on l'a attaché. On a encore placé un verre plus
 petit à la tête du telescope. Il y a en tout deux verres. Dans
 un endroit de la cour de l'observatoire on a mis des colonnes
 de la grandeur d'une vergue de bâtiment. Au bout on a mis une
 roue semblable à une poulie. On y a suspendu une machine
 et au bout de cette machine on a attaché fortement un
 telescope ~~auquel~~ on a suspendu du plomb et du fer à l'autre
 bout. D'après l'art de tirer des poids, un homme peut mettre

يا قوم ^{faire étendre}
 عمود ^{Colonne}
 مقعر ^{Poulie}
 تكرلك ^{Roue}

اول دوربین کرانی پست و بلند و بیش و کم و یمن و یساره تحریک ایدہ *Bas* پست
 میلور بزدنی دوربین ایلہ قمر بقدر جرمی غایت کبیر کورینور دوربینہ صغیر *En arrivee* پسر
 وهشتنی بویله مشاهدہ ایلدک کہ ایچی سونکرکشی برصمون امک و طندن *جرك ۲۴۰۰* تحریک
 شق ایلدک اول صورت حالتی وارایدی کویا جرم قمرہ اغوار و دھار اولو *مئلہ جرم*
 چقودیرر کولکہ اولغین کبود رنگ کورینوب زمینی بیاضی و برآق کورینوردی *Interior* ایچی
 بعد آلعید پنجنہ کونی جانب وطنہ عودت مراد ایتشدک *قوالک کتخد* شوق اولوق
 اقرب اقربا اولان مو دوق صغن صیدینہ کیمک ایچون بزی چفتلکنہ عار *۲۰۰۰* اغوار
 دعوت ایدوب هر چند عذر ایتدکیہ مقید اولیوب بالضرورہ اجایت ایلدک *grotte* دھار
 ایرم کیدوب بعد العصر واروب اوکیچہ اندہ قالب سحری صیدکاهہ روانہ *Bleu* کبود
 اولدق ویردورت بارکیرنی برهنلوہ بنوب کندو اعوان و انصار ایلہ ایکی *Paqum* عید
 یوز قدر آدم سوار اولدیلر بر اورمانہ کیردک کہ سراپا صوقاقلر یاپلوب *baïram*
 ایکی طرفی هموار برک سبز ایلہ پوشیدہ مقر اضلر ایلہ قرقلمشی بلند دیوار اید *patro* وطن
 ی *Cert* صغن *bete de pomm* بارکیر *Yavill*
 اعوان *aides, couch* *agnon* انصار

en mouvement à l'Élégance posant soit en bas, en haut, en avant
en arrière, à droite et à gauche. Nous regardâmes la lune
avec un télescope. Son disque paraissait très grand et n'était
pas contenu dans le télescope. Nous regardâmes sa forme. ~~de~~
^{son} ~~manière~~ le milieu ressemble à un corps spongieux. Si l'on sépare
un pain en deux parties on en aura une idée exacte. On dirait
qu'il y a dans la lune des cavernes des grottes. Les creux formant de
l'ombre paraissent bleus. La terre en est blanche et brillante.

Le Jeudi, après le Baïram nous désirâmes retourner dans notre patrie.
L'Entendant Du Roi, M. le Duc, un des plus proches parents nous
invita à sa maison de campagne pour voir la chasse du cerf. Nous
eûmes beau lui faire mille excuses, elles furent inutiles. Nous acceptâmes
de force. Le lendemain nous partîmes après l'Équinoxe, nous passâmes
cette nuit chez lui, et de grand matin nous allâmes au rendez vous
de la chasse. Nous montâmes dans une voiture à quatre chevaux. En
comptant les personnes de leur suite deux cent personnes, environ,
monteront à cheval. Nous entrâmes dans un bois qui avait des allées
d'un bout à l'autre. Des deux côtés il y avait des murs élevés
~~en~~ couverts régulièrement de feuilles vertes, et taillés avec des ciseaux.

سوراني
وقت
عشاء
coupé.

85

یثی الی ساعت قدر اول هوار مفر اشدن کچمش اورمان صواققری *ce qu'on chaffe.* شکار
 ارا سنده شکار اردنجه رزک و ناز ایدوب بعد استیقا الحظ عودت ایلوب *flacquetté.* استیقا
 سرایه کلک قرشو طرفنه عظیم بنار کورینوردی اورایه واردق هکر وخوشی *Plaisir tout-à-soup.* حظ
 خانه وقوش خانه ایمنی ابتدا بر محله وارقله کارگیر کوچک او طه رکبی یاپیلوب *grille.* پرمقلق
 محکم نیمود پرمقلق ایمنی برنده اوچ ارسلان کبیر وارایدک و برنده دنی ایکی *Coque.* قبلان
 قبلان وارایدک وسایر حجراته دنی آیور و قورقلر و ~~مکمل~~ دلوور و قه قولقلر *ours (aye).* آیور
 و میمون و شیکر و نجه کورمدیکمز حیوانات غریب آکشل ایله ملا ایدک *finger.* میمون
 و یکی دنیادن کلمشی برنجه حیوان که طرفقلری کیلک کی و کوده دی صغر قدر *cert.* کیلک
 وار و قوللری قیون قوینه مشابه کردلری آة کردنی کی بلند و قوی و قولا *cert.* صغن
 و دربع آت قوللقلری کی لکی باشی و اقری و بوردنی و کوزلری کیلک کی
 ایدک و جیراقلر و سودکی بیاضی صغنار کودرک اندن بردایریمه دنی
 واردق انده دنی کونه حجراته ایدوب طبور قومشار طاولرک افوالی وار

nous poursuivîmes le gibier au milieu de ces allées régulières -
 taillées au ciseau pendant cinq ou six heures. Après nous être
 bien amusés nous retournâmes au Palais. On nous fit voir en
 face de grands batimens. nous y allâmes. C'était une ménagerie
 d'animaux et d'oiseaux. D'abord nous allâmes dans un endroit
 où l'on avait construit des loges en pierre, où on avait mis de
 fortes grilles en fer. Dans celles là il y avait trois grands lions
 et dans celles là il y avait deux tigres. Les autres loges étaient
 remplies d'ours, de loups, de renards, de genettes, de singes et
 quelques autres animaux extraordinaires que nous n'avions jamais
 vus. Nous vîmes quelques animaux de ce nouveau monde. Leur ^{corps} ~~griffe~~
~~poil~~ de pied ressemble à celle du Cerf. La forme de la taitte du Bœuf, leur
 poile ressemble à celui du mouton, leur cot est aussi grand et aussi
 fort que celui du cheval, leurs oreilles et leur peau ressemblent à
 celles du cheval. Leur tête, leur ~~figure~~ ^{bouche}, leur nez et leurs yeux
 ressemblent à ceux du Cerf. Nous vîmes des Daims et des cerfs blancs
 comme du saïn. Nous allâmes ensuite dans une autre enceinte où
 on avait fait des loges et mis des oiseaux. Il y avait toutes sortes de Paon.

سود کی بیاضی طاووس کوردک و بر حمره ایکی پاپافه کوردک که هیچ مثالی
کورلماش جثه طاوق قدر اغزلی انسان اغزی قدر وار ~~کوردک~~ قویوقلی *Grenade* غار
ایکی قرشدن زیاده در از بتون نار حیحکی رنگه آل اولوب سینه سینه صاری *temorencraige* آل
نقطه در وار برنی کورنجه رنگی الفاظه قریاد و مغانه باشلایلر ونجه کورمدیکمز *postrum* سینه
طیور کوردک که حیران اولدق اخشام قریب اولمغله سرایه کلدک بعد الطعم لفظ *plu* الفاظ
بیوک حوضه ناظر پنجه ره اردن باغچه سیرایده لم دیدیلر قچن باغچه یه باقدق *milieu* اورتق
اون بیکدن زیاده قنادیل ترین ایتشی بر وجهله که اورتق روز روشنه دونشی *reflexion* عکسی
وهوکی کبیر ایکی طرفلینه قندیلر دیزوب عکسی صویه اوردشی بر غریب *frapper* اوردق
نماشا ایتدی بو افتاده اکا کوردک که بیاضی شعله دن بر سه با ظاهر اولوب *flamme* شعله
اوزرنه بر شکل هلال هویدا و انک اوستنه بر قایچ پیدا اولدی بونلر هر *nouvelle lune* هلال
بر ملکه بر گونه علامت اشاره ایدر ایتشی برغ پادشاه کلامتی *manifeste* هویدا
قیر ایتشی برغ اراده ایچون اول شکل ساخت ایتش و یمین و یسارنده *faux-jurante* ساخت
image

Nous en vîmes de blancs comme du lait. Dans une loge nous vîmes
 deux perroquets sans pareil. Ils jouaient de la toilette d'une poule.
 ils ont la bouche semblable à la bouche d'un homme. Leurs queues
 à plus de deux palmes de long. Il y en avait un entre autre qui
 était rouge comme la fleur du Grenadier et qui avait des points
 jaunes sur la poitrine. Dès qu'ils nous virent ils commencèrent
 à prononcer des mots francs. Nous vîmes plusieurs oiseaux que
 nous n'avions pas vus et qui nous étonnerent. Le soir nous
 retournâmes au Palais, après le dîner on nous dit : regardez le grand
 bassin par la fenêtre qui donne sur le jardin. Nous regardâmes le jardin
 nous vîmes qu'on avait rangé plus de 1000 lampes de sorte qu'on
 croyait être au milieu du jour. On avait rangé des lampes de
 deux côtés du grand bassin, de sorte qu'ils réfléchissaient dans l'eau
 c'était un spectacle admirable. Sur ces entre faites on fit paraître
 un trépas, trépas au milieu d'une flamme blanche. Au dessus on
 fit paraître une nouvelle lune qui était recouverte d'une couronne.
 Les francs ont coutume de donner un signe à chaque royaume.
 Comme le signe de notre Empereur est la lune, ils l'avaient
 représenté pour nous le faire voir. À droite et à gauche on

عظیم فنك شلکری اولوب ایکی سیر و قماش اولندی بعد شوال
 المعظنك طغودنچی کونی پارسدن حرکت و جانب وطنه عزمت قلندی
 و دهکذا یرمده نچه قرا و قصبه سیرایده رک ست قلعه منه کلوب ماه
 ذی القعدة نك دوردنچی کونی بزم ایچون بکاک قلیونلردن ایکی قلیون که
 برک التمش پاره طوپ چکردی تعیین اولوب بزه منتظر ایمشی سوار اولوب
 ذی الحجه الشریفه نك اون التمنی کونی دار السلطته اعلیه یمانه وصول
 میسر اولدی

غم غم غم غم غم
 غم غم غم غم غم
 غم غم غم غم غم
 غم غم غم غم غم

بعنايت الله تعالى تمام اولدی

^{fin} un grand feu d'artifice. Nous vîmes ce spectacle pendant deux heures. Ensuite le neuvième jour du mois de Chéval nous quittâmes Paris et nous partîmes pour notre Patrie. Nous vîmes sur notre route plusieurs Villages et plusieurs bourg. nous arrivâmes à la forteresse de Sette, et le quatrième jour du mois de Zilhadé on nous désigna deux vaisseaux de l'état. Dont l'un portait soixante canons. Il nous attendait nous nous embarquâmes, le septième jour du mois de Zilhidje nous arrivâmes en fin au port de la sublime Porte.

عهدنامه هایون

Montré entrelacé dans le chiffre du grand Seigneur
l'Empereur Sultan Mahmoud, fils du Sultan
Moustapha, toujours le Victorieux.

سامی Sami

طغرا Le chiffre du
Grand Seigneur.

ستان qui occupe

نشان شریف عالی شان سامی مکان سلطانی و طغرای غرای
جهان ستان خاقانی نغده بالعون آرتانی حکمی اولدرکه

چون حضرت حق جل و علانک علو عنایه بی غایاتی و سرور انبیا علیه خاقان adj. de
titre des monarques tartares

نغده Penetre
être efficace

و علی اله و اصحابه افضل التحیاتک سمو معجزه کثیره البرکاتیلہ بنکہ سلطان
صنادید سلاطین خاقان اساطین خواقین قاج بخشی خسروان اورنک assistance
نشین ظل الله تعالی فی الارضین اولوب اشرف البلدان و آماکن و دینی Dini.

أبرک المداين و آماکن قبله جمله اسلامیان محراب توجه عامه دیانه
عنوان اولدن مکرمه و مکرمه منوره نک خادمی و قدس شریف مبارک
دome a Dieu, es aux
grands de la terre.

حامی و حاکمی و بلاد ثلاثه معظمه که استانبول و ادرنه و بروسه درانک
و شام جنت شام و ولایت طرابلس شام و مصر فادرة العصر نزهت ارتام
سرور chef.

و کلیاً عربستان و افریقیه و برقه و قیروان و حلب شربا و عراق عرب
افضل le plus abondant
تحتیه fahu.

Voici ce qu'ordonne ce signe glorieux et impérial, conquérant
du monde, cette marque noble et sublime dont l'efficacité
procède de l'assistance divine.

Moi qui, par l'excellence des faveurs infinies du très
bon - et par l'éminence des miracles remplis de bénédiction
chef des prophètes (à qui soient les plus salutaires les plus amples,
de même qu'à sa famille et à ses compagnons) suis le sultan des
glorieux sultans, l'empereur des puissans empereurs, le distributeur des
couronnes aux rois qui sont après eux les trônes, l'ombre de Dieu sur
la terre, le serviteur des deux illustres et nobles villes de la Mecque
de Médine, lieux augustes et sacrés, où tous les Musulmans
adressent leurs vœux; le protecteur et le maître de la sainte ville
de Jérusalem: Le souverain de trois grandes villes, Constantinople
Andrinople et Brousse, de même que de Damas de
Paradin, de Tripoli de Syrie, de l'Egypte, la rareté du ^{spick} ~~spick~~
et renommée par ses délices; de toute l'Arabie, de l'Afrique, de
Barca, de Cairoan, d'Alexandrie de cendre, des Trak arabes

سمو hauteur.
معجزات miracle
صناديد l. de
chef puissans
اسطوانات l. de
colonne chef.
اورنگ شين qui est
après le Trône
ابوك le plus saint
قبله Contre vers la
quelle se tournent les Musul.
pour faire la prière
محراب le lieu de la
mosquée qui est vers l'orient
عامه univ. palat.
ديانت عنوان l'emp
منوره Illuminée.
حامي Protecteur.
شم sud.
شم Syrie
نادره choferare.

عجم و بصره و لحسا و دیلم و خصوصاً بغداد دارالآباد و رقه و موصل و شروان
 و دیار بکر و ذوالقدریه و ارض روم بهجت روم و سیواس و آدنه و قرمان و قاز
 و چلدر و وان و جزیره موره و کرید و قبرسی و ساقز و ردوی و مغرب
 و حبشی و دارالجهاد جزایر و طرابلس غرب و تونس و اق دکر و قه دکر و جزیره دکر
 و سواحلی و دیار افاطولی و ممالک روم ایلی و جمیعاً کردستان و روم و
 ترک و قاقازستان و چراکسه و قبارطیان و کوردستان و دشت قیچاق و ایلاته
 تاتر دیر اول حوالیره واقع عموماً صغناق مملکت کفه و اطرافنده واقع
 جمله ایماقان و مضافاتیله عموماً بوسنه و قلعه بلغراد دارالجهاد و صربیه
 حکومتی و انده اولدن قلعه و حصون و بلاد اردودلق و بالتیم افلاق و بغداد
 و جوانلرند و واقع قلعه و تعریف و توصیفدن مستغنی نیچه بلدان و بقاع
 پادشاه معدلت پناه و شهرشاه نصرت دستکاهی السلطان ابن آلسطان
 و الخاقان ابن الخاقان السلطان آغاری محمود خان ابن السلطان مصطفی
 و الخاقان ابن الخاقان السلطان آغاری محمود خان ابن السلطان مصطفی

Sicile
 Delicieux
 Eger
 renommée
 coutures de
 Beauté
 les piques
 Crète
 Scio
 Barbaria
 Etriope
 Guerre
 Alger
 Harne
 tartare qui a
 de ceupl'espèce
 l'usage Caspien
 Serbie
 Plave
 Moldavie

عجم
 ترهت
 ارتع
 شربا
 بهجت
 روم
 کرید
 ساقز
 مغرب
 حبشی
 جهاد
 جزایر
 دشت
 قیچاق
 صرب
 حصون
 افلاق
 بغداد

es adjem, de Bassora, de Sahsa, de Wilem, en particulierement de
 Bagdad, capitale des Califs (maison de Salus) de ^{Orta} Baalkha, de Mossoul
 de Chermizour, de Diarbekhis, de Juhhadria, d'Exerum la delicieuse, de
 Lebaste, d'Adana, de la Caramanie, de Tharr, de Ekilois, de Ray; des iles
 de morie, de Candie, de Chypre, de Chios et de Rhodes; de la Barbarie,
 de l'Ethiopie des places de guerre d'Alger, de Tripoli et de Tunis; des
 iles et des côtes de la mer blanche et de la mer noire; des pays de
 Natolie, des royaumes de Nometie; de tout le Kourdistan, de la Grece, de la
 Turcomanie, de la Tartarie, de la Circassie, du Cabartan et de la Georgie;
 des nobles tribus des Tartares et de toutes les bordes qui en dependent.
 de toute la Sagharath, de Caffa et autres lieux circonvoisins, de toute
 la Bosnie et dependances; de la forteresse de Belgrade, place de
 guerre, de la Serbie, de meme que des chateaux et forteresses qui s'y
 trouvent; des pays d'Albanie, de toutes la Palachie, de la Moldavie,
 et des forts qui se trouvent dans ces endroits; plusieurs enfin de
 nombre de villes et de forteresses dont il est superflu de rapporter en de
 vant les noms, Moi qui fus l'Empereur, l'apote de justice le Roi des Rois
 Centre de Victoire, le Sultan fit de Suttan, le Khan fils de Khan, l'Empereur
 Mahmoud le conquerant, fils du Sultan Moustapha, fils du

خان ابن السلطان محمد خانكده منشور سعادت نشور سلطنتم توقيع
 ربيع سلطان البرين ايله موقع و مزین و مثال پیمثال خلافتم عنوان عظمت
 نشان خاقان البحرین ايله مَطَرَز و معنوند رحضرة و هَاب مالک الرقاب
 بتعالی شأنه عن شوايب اذتيابك کمال فضل و عنایتی ايله ملجاء سلاطین
 عالیتبار و ملاذ خواقین ذو اعتبار اولان عتبه عليه دولت مدارمق افتخار
 آلمراء العظام العیسویة مختار الکبراء الفخام المسیحیة مصلح مصالح جماهير القاطن
 انصرافية صاحب اذیال الحشمة و الوقار صاحب دلائل المجد و الاعتبار ولایت
 فرانجه ناک و اکاتباع نیجه ممالک وسیعة لکالک پادشاهی خشتانو اولور غبتلو
 قیدی صادق دوستمز اون بشنی لویز ختم الله عواقبه بالخیر و ارشاد و احسن شایبده شوايب
 الیه سبیل الصواب و آتداد جنابری طرفندن کمال خلوصی فواد و مزید هد
 خصوصیت و سداد کیفیتلرینک اشعار و ایرادینی حاوی دربار خلافت قرار
 خروانه مره نامه دوستی علامه لری توارد ایلکدن ناشی مشار الیه جنابرینک
 ملجاء
 مدار

diplome منشور

félicité سعاده

chiffre-titre توقيع

ordre مثال

titre عنوان

orné d'une large marge مَطَرَز

orné du titre معنون

qui répand نشور

général هَاب

gouverner مالک

cor رقاب

sh. شایبده شوايب

chiffes impure

doute ارتياب

style ملجاء

race illustre عالیتبار

refuge ملاذ

Centre siège مدار

Sultan Muhammed, Dou le Diplôme, qui répand la félicité en
 toujours orné du titre d'Empereur des deux terres, et Dou l'ordre
 incomparable de mon Khathifa est orné et emmarginé du titre illustre
 d'Empereur des deux mers. La gloire des grands princes de la croix
 de Jesus, l'éclat des grands et magnifiques de la religion du Messie, l'arbitre
 et le médiateur des affaires de la nation chrétienne, resète des Vraies
 marques d'honneur et de ^{dignité} ~~gloire~~, rempli de grandeur, de gloire et de
 majesté, d'Empereur de France et d'autres vastes royaumes qui en dépen-
 dent, notre très magnifique, très grand, très honore sincère et ancien ami
 Louis XV, qui Dieu termine les fins dans le bonheur et accorde tous succès
 de félicité, ayant envoyé à notre ^{auguste} cour siége de Khathifa, une lettre
 contenant les témoignages de la plus parfaite sincérité et de la plus parti-
 culière affection, candeur et droiture et la dite lettre ayant été
 destinée pour notre sublime porte de félicité, qui par la bonté
 infinie de l'Etre Suprême incontestablement majestueux, est l'asile
 des Sultans les plus magnifiques, et le refuge des Empereurs les plus
 respectables; Le modèle des ^{princes} seigneurs chrétiens, de même, le
 grand des seigneurs chrétiens, l'habile, le prudent l'estime

مختار *Cho. élite*
 فخام *Th. d. glorieux. magnifique*
 جمهور *Th. de. affaires publique*
 ذيل *Cho. d. d'habu*
 حشمت *hute nombreux*
 وقار *autorité.*
 ذليل *Th. d. seure*
 مجد *gloire.*
 ملك *Th. d. P. Aseniz. Costrue.*
 رفعتلو *de'firi. honore*
 ختم *il a termine*
 داد *vacature. chenu*
 فواد *du fuku. coeur.*
 خصوصيت *attachement*
 اشعار *faire savoir*
 ايراد *produire*
 دربار *cour*
 قوارد ايلك *arriver. parven*

ذكر اولنان نامه ولائيمه يني تبليغ و تسليم ايچون بالفعل ارباب استشاره ^{ندين} ^{solide} تمامه
اولوب حاله آستانه عادتنامه ايلچيلك خدمتنده اولان مقبول و معتبر و ^{faux parvenir} تبليغ
مدير و فراست كستر قدوة امراء الملة المسيحية عمدة كبراء الطائفة النصرانية ^{confessors} ارباب استشاره
لويي صالواتر ماركيه دويلنوف خمت عواقبه بالخير ^{extreme} معتبر ^{Sabir} مدبر
عنوان شاهانه من عرض و استيدان ايلدكه رسم ديرين دولت ابد قرين ^{qui repand} كستر
اوزره عوارف اذن خاقاني و عواطف رخصت خسرواينم مبذول و موصول عارفه ^{don} موهبت
قلنديغنه بناء موي اليه پيشگاه سير عادتصير ملوكانه و عز حضور فايفي ^{stermite} ابد
النور شهر يارانه مزه مظهر شرفا شهنشاهانه من اولد قد نصكرم مشار اليه ^{bienfa-}
جنابارينك سالف آلبيان نامه ~~عادتصير~~ والا دايمه يني كتور و تسليم ايتكله ^{biensais-}
قاعده قديمه عثمانى و ديدبه مستديمه جهانباني اوزره دستور اكرم مشير افخم ^{depute}
نظام العالم ناظم مناظم آدم مامل ناموي السلطنة العظمى مرتب مراتب ^{refuge} مصر
الخلافه الكبرى المخوف بصوف عواطف الملائكة الاعلى وزير اعظم ستوده ^{splendide} عز
^{magnificence} فايفي ^{abondant} عوارف ^{objets} مظهر ^{honneurs} شريفات

et l'honorable ministre Louis Salator marquis de Villeneuve
 son conseiller d'état actuel, et son Ambassadeur à notre Porte
 de félicité (dont les fins soient comblés de bonheurs) ayant
 demandé à notre Porte sublime porte, généreuse et Impériale, la
 permission de présenter et de remettre la dite lettre, ce qui lui
 aurait été accordé par notre consentement Impérial, conformément
 à l'ancien usage de notre cour, dont la durée est éternelle, et
 conséquemment le dit Ambassadeur ayant été admis jusqu'
 devant notre trône impérial brillant de lumière et de gloire,
 pour remettre la susdite lettre, a été témoin de notre majesté
 en participant à notre faveur et grâce impériale, Ensuite
 la traduction de la lettre affectueuse a été présentée
 lue et rapportée, selon l'ancienne coutume des Ottomans,
 au pied de notre sublime trône, par l'entremise du très
 honore Elhadji Mehemet Pacha, notre premier ministre
 l'interprète absolu de nos ordonnances, l'ornement du
 monde, le maintien du bon ordre des peuples, l'ordonnateur

33 بیان
 مستدیم
 دستور
 مشیر
 افخم
 امم
 مکمل
 قاموس
 مرقب
 ستون
 Indication
 qui dure long.
 modèle sèrie
 conseille
 très magnifique
 Plaque
 peuple
 qui rend compla.
 gloire
 qui dirige. rang.
 loué. louable.

شیم و وکیل مطلق فرزند قدّم الحاج محمد پاشا اَدَامَ اللّٰهُ تعالیٰ اجلاله و
شیم ^{caractère naturel} فرزند ^{bourgeois} ضاعف ^{qui double} بالنصر و التأيید اقتداره و اقباله و ساططیله ترجمه مفهوم مودت ^{mas. l'uni} مودت
مرسوم دخی پایه سریر اعلام عرخی و تاحیعی اولوب مضمون محبت مشو ^{Nictore} نصر
عهد پیشین و دور دیریندن الی اهد الحین اباء کرام و اجداد عظامر افا الله ^{faire durer et} قایتد
براهینهم حضراتیله حشمت اکتناه فراچه پادشاهلری مابینلرنده منعقد اولان ^{puissance} اقتدار
قدیمی دوستلق اسلوب سابق اودده مرغی اولوق اقصای امال و مشتهای ^{marque} مرسوم
ما فی آباللری اولمقدن ناشی فراچه دولتک الیحیری و قونسلوسلری و ترجمانلر ^{serm. ancien} ابا
و تاجرلری و سایر دعا یاری آسوده حال و مرفه آبال مرغی و محمی قلندر دیوه ^{arrivé au point} اکتناه
بوندن اسبق کریم الحیات نعیم الکماة مرحوم و مغفور له جد امجدم سلطان ^{extremite} اقصا
محمد خان طاب ثراه و نعم مشواه حضرتلرینک زمان میمنت نشانلرنده بیک ^{Am de} امل
کسان دورت نه هجرته تاریخیه مورخا تجدید اولنان عهد نامه ^{espoir de} امل
همایون ابرهت نفونک آوان بهجت اقتران شهنشاهانه مرده دخی تجدید و تالید ^{fin} منتها
Date مورخا

des grades de notre empire, l'instrument de la gloire de ²⁴ ^{ابرت} magnificence
notre couronne, le canal des grâces de la majesté royale, le ^{برجت} beauté.
Vertueux grand Vizir, mon Venerable et fortuné ministre, lieutenant ^{اقران} association.
général, que Dieu fasse perpétuer et triompher son pouvoir et
sa prospérité. Comme les expressions de cette lettre amicale font
connaître le desir et l'empressement de sa majesté à faire, comme
par ci devant tous les honneurs, et l'ancienne amitié jusqu'à présent
maintenus depuis un temps immémorial entre nos glorieux ancêtres,
(que sur eux soit la lumière de Dieu) et les très magnifiques
Empereurs de France et que dans la dite lettre il est question en
considération et la sincère amitié et de l'attachement particulier que
la France a toujours témoigné à notre maison impériale, de renouveler
encore, pendant l'heureux temps de notre glorieux règne, et de fortifier
et éclaircir, par l'addition de quelques articles les Capitulations
Impériales, déjà renouvelées l'an de ~~1144~~ l'égire ¹²³⁴, sous le
règne de feu Sultan Mehemmed notre auguste aïeul, noble et
généreux pendant sa vie et bienheureux à sa mort; les quelle
capitulations avoient pour but que les Ambassadeurs, Consul,
Interprètes, négocians et autres sujets ^{de} France, serai protégés et
maintenus en tout repos et tranquillité et qu'en fin il en fust

و بودمان شامخ الاركانه اولان و نور اخلاصی و مزید علاقه و اختصاصه *famille* دودمان
بناءً بعضی موادك ضمّ و الحاقه دخی تنویر و تشیید خصوصی یاد و تذکار *div. sublim* شامخ
و بوکیفیات ایلمچی موی الیه دخی و کلاک دولت علیه مزه شفاهاً *attachement* علامه
تقریر و اشعار ایلدیلی محاط علم عالم ادای اسکندرانه مز اولغله از قدیم *W'oumen* اختصا
دولت علیه روز افزونمز ایلله فرانجه دولتی بینده مرصون و مأمون اولان *ajouter* ضمّ
بنیان حبّ و ولا و بتخصی هنکام خلافت ظفر آثار و ایلم سلطنت *éclaircir* تنویر
ابد قرار مزه دخی خاصه مشار الیه جنابینک طرفلر دن ظهوره کلان خلوصی *fortifié. raffiné* نشید
وداد پیرایه و بویلله قیدی اولان مصافات و موالاتک فیما بعد دخی یوما *mention* یاد
فیوما مستحکم و استوار اولمک ماحوظاتنه بناءً انجم ملتقاتی حیز قبوله *rappeller aujour* تذکار
جلوه کر اولوب دوستلق مراسمنک غره و نتیجه اولان تجارة امودینک *en parlant en* شفاهاً
ترویج و تمشیتی و امد شد کانک رفیه و امنیتلر یچون تاریخ مرقومه بعضی *face de quelquel* اشعار
ضمیمه ایلله تجدید اولنان عهد نامه قدیمه بنامها طرف تم اشرف شرفشاهها *faire connaître* اشعار
qui orne آرا *augmenté* افزون *raffermi. consolidé* مرصون *Habitu. Constant.* مأمون
en particulier بتخصی *ornement* پیرایه *bon harmonie* مصافات

باد نکار، افسانه و مکتب

Handwritten notes in the left margin.

Handwritten notes in the left margin.

Handwritten notes in the left margin.

St. Catharines

1819

لندن
لندن

لندن

From

July

Mon

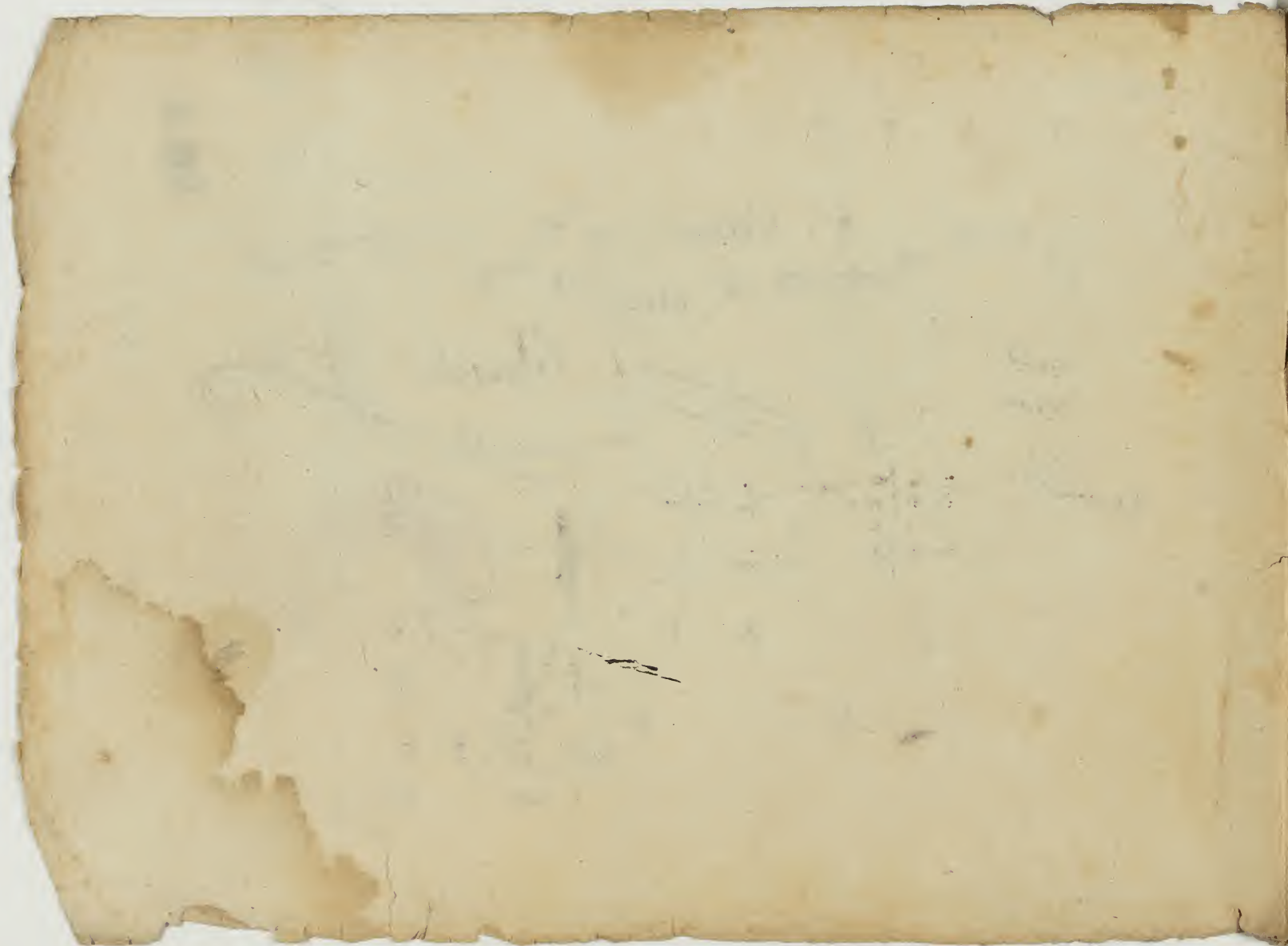
Handwritten numbers and calculations.

Beuschel

Contre
Livre

Handwritten notes and signatures at the bottom.

~~et enfin~~ Et qu'enfin il est parvenu à notre connaissance —
 impériale qu'il a été conféré sur ce point entre le D^e. Ambassa-
 = Deur et les ministres de notre sublime Porte; Les fondemen-
 de l'amitié qui, Depuis un temps immémorial, subsiste avec
 solidité entre la cour de France et notre sublime porte, et
 surtout les preuves convaincantes d'amitié que sa majesté a
 données particulièrement du temps de mon glorieux règne dont
 la durée est éternelle, faisant espérer que les liens d'une
 pareille amitié ne peuvent que se réfermer et se fortifier de jour
 en jour, ces motifs nous ont inspiré des sentiments conformes
 à ses desirs; Nous avons procuré au commerce une activité
 et aux arts et manufactures une sûreté qui sont les fruits
 que doit produire l'amitié, non seulement nous avons
 confirmé par ces présentes, dans toute leur étendue les
 capitulations anciennes et renouvelées, de même que les
 articles insérés lors de la susdite date. Mais —

Amitié réciproque
 استوار ferma. You-
 ماموظ l'espérance
 انجام succès de l'espérance
 ملتمسات demandes.
 حیرت bien
 جلوه کمال اولیq être resplendissant
 نتیجه son —
 ترویج faire que les
 رفیه marchandise
 ضمیمه pour la tranquillité
 ته الشرف addition.
 respectable.

دخی مقرر و معتبر طوقلد یغندن بشقه از قدیم ادا^{qui duratoris} و مستقیم اولان^{qui duratoris} مستقیم
مصدریه عفو نه و تمشیت امر تجارده و رفاهیت احوال امد شد کافه^{tranquillite} رفاهیت
دایر نیجه حلاله و کیفیات دخی دولت علیه مز طرفندن بو دفعه مأمور^{conference} مذاکره
اولنرایله مذاکره و ترتیبه و مکالمه و تهذیبیه و خلعت کامله و مأموریت^{arranger, ajuster} تهذیب
شامله اولان ایلمی موی ایله میانه لرنه بالدفعه بعد آلمذاکره انفع^{commission} مأموریت
و انسب اولق و جریله تسویه و تعدیل و قرارداد و تکمیل اولنوب^{qui comprend tout} شامل
جمله ینه وزیر اعظم و وکیل مطلق مشار الیه^{le plus d'avantage} و ساطنرایله رکاب^{id contentable} انسب
کامیاب خاقانیره عرخی و تلخیصی اولند قده مجرد حشمت نصاب مشار الیه^{arrête} قرارداد
جنابلرینک دوستلرده اولان ثبات و خلوی و مشاهده اولنان صدق^{achever, compléter} تکمیل
درون و لا منصوصلرینه احتراماً جدیداً عقد اولنان موادک دخی اجرا و^{fortune} کامیاب
انفاذ چون خط عنایت نقط شاهانه مز مبتنی اذن هایون موهبت^{origine principe} نصاب
مقرون ملوکانه من ادرانی قلنچ بو وجهه فرمان هایون مز شرف صدور و بولغاله^{stabilité, constance} ثبات
مقرون ملوکانه من ادرانی قلنچ بو وجهه فرمان هایون مز شرف صدور و بولغاله^{manifeste} منصوصی
احتراماً^{honorem} احتراماً
^{apprecians}

pour procurer encore plus de repos aux négocians, et donner plus
de vigueur au commerce, nous leur avons accordé l'exemption du
Droit de Mazeret qui s'étoit omis de tout temps et ~~en~~
~~même~~ l'Ambassadeur susdit muni du plein pouvoir, a même
définitivement réglé traité plusieurs autres points concernant le
commerce et la sûreté des allans et venans avec les performances
présentées de la part de la Sublime Porte. Une fois arrangés
traités égalisés, de la manière la plus convenable, mon Grand
Véizir, Lieutenant-général susmentionné, ~~et~~ en a rendu compte
à notre étre impérial; et notre Volonté étoit de témoigner
spécialement en cette occasion le cas et l'estime que nous
faisons de l'ancienne et constante amitié de l'Empereur de
France qui nous a donné des marques particulières de
la sincérité de son cœur, nous avons accordé notre signature
impériale pour l'exécution des articles nouvellement
conclus; et conséquemment les capitulations anciennes

98

انقاد fair app. ^{ter}
حقاً Autographe
نقطه marquer de
مبتنی point de
موهبت don. sign
ارزانی (trouver sign
à accorder

تجدید اولنان عهد نامه سابقه لفظ بلفظ بعینها تماماً رتبه مقدمه بسط *motif au mot* لفظ بلفظ
و تقریر و بر وجه مشروح جدیداً تعدیل و تسویه قلنان مواد کایقه ها *premier* مقدمه
دنی درجه مذیل ذکر و تحریر برله مجدداً اشبو عهد نامه هایون عنایت مقرو *ajouté* لاحق
شریف خانی املا و ایلمی مومی الیهات یدینه تسلیم و اعطا اولنغله فرمان *obéissance* انقیاد
هایون واجب ~~که~~ الانقیاد مزبو و جملله موهبت اراکی اصدار و ایراد *Plus de* رهابان
اولنورکه *moins* رهابان
فراجه لودن قدی شریف زیارتته کلوب کیدنله و قاما نم کینسه اولات *Religieux*
رهبانله دخل و تعرضی اولینه *inquietes* تعرضی
و فراجه پادشاهی اولنلر قدیمدن استانه عادتز ایله دولق اورزه *action* وضع
اولوب دوستلغه خلل ویرر بر وضعلرک اولما مغله مرحوم و مغفورله *qu'il lui* طلب
سلطان سلیم خان طاب ثراه زمانده ممنوع اولان مساعدن پنبه و *En* ترا
رشته پنبه و سختیان ویرله دیو حکم هایون ویرلشی ایمنی حال استانه *Prohibé* ممنوع
سختیان *Maroquin*

99

et renouvelées ayant été transcrites et rapportées —
exactement moi pour moi au commencement, et les —
articles nouvellement réglés et accordés, suivant la manière
expliquée, ayant été mis à la marge, ces présentes Capi-
tulations auroient été remises et consignées dans l'ordre —
susdit, entre les mains du dit Ambassadeur; et pour —
l'exécution desquelles, le présent commandement impérial
serait émané dans les termes suivans: Sçavoir.

On n'inquiétera pas les Français qui vont et viendront pour visiter
Jerusalem, de même que les religieux qui sont dans l'église du St Sépulchre
des Hamama.

2.

Les Empereurs de France n'ayant eu aucun procédé qui pour-
rait atteinte à l'ancienne amitié qui les unit avec notre Sublime Porte,
sous le règne de feu l'Empereur Sultan Selim, d'heureux mémoire,
il aurait été accordé aux Français un commandement impérial
pour la levée ci-dessus prohibée des cotons en laine, cotons filés
et moroquin; maintenant, en considération de cette parfaite

سعادتمند اولاد کمال اخلاصی و اختصاص برینه بناء اجداد عظامن نور الله *attachement* اختصاصی

مراقدهم زمانند ممنوعانند آنچه لایله بال موی و کون ویریلوب بر فرد مانع اولیه *qu'il illumine illustre* نور

دیو عهد نامه قید اولغین قیدمدن کماکان مقرر طوقیلو *Plus de* مراقده *plus. Combeau*

کون *Cuir*

و ولایتلرمتدن آدمیری و تجارتی کتوردکاری غروشدن مالک محرومه *Comm. il a été* کماکان

اولدن رسم النامغله حاله دخی طلب اولمیه و غروشرین آنچه قطع ایندر *batte* قطع

دیو خزینه دالر و ضربخانه امینلری دخل الیمیه ل

و فرانچه تجارتدن بعضی حربی کیلیرنه کیروب کندو حاللرند تجارت اوزده

ایکلی حربی کیده بوکندیکز دیو کندورین اسیر و اتوالیرین گرفت ایملک شرع

شریفه مخالف اولغین مادامکه کندو حاللرند تجارت اوزده اولوب قورسان

کیسند فاد اوزده اولمیه ل اول بهانه ایله اتوالیری گرفت و کندورلی

اسیر اولیه

100

amitié pour notre cause, comme il a déjà été inféré dans
les capitulations, que personne ne puisse empêcher d'acheter des
civres des cuirs, dont la sortie était défendue du temps de
nos magnifiques aïeux, ce privilège leur en est confirmé comme par le
passé.

3.

Et comme précédemment, les marchands et autres Français n'ont
point payé de droit sur les piastres qu'ils ont apportées de leur pays
dans nos états, on n'en exigera pas non plus présentement; Et nos
trésoriers et officiers de la monnaie ne les inquiéteront point sous prétexte
de fabriquer des monnaies du pays avec leurs piastres.

4.

Si des marchands Français étaient embarqués sur un bâtiment
ennemi, pour trafiquer (comme il serait contraire aux lois de pouvoir
les déposséder et les faire esclaves, parce qu'ils se seraient trouvés
dans un navire ennemi), on ne pourra, sous ce prétexte confisquer
leurs biens, ni les faire esclaves leurs personnes pourvu qu'ils ne
soient point en acte d'hostilité sur un bâtiment corsaire, et
qu'ils soient dans leur état de marchand.

و فرانچهلودن بری ملک کیسینه جری ولایشندن ذخیره تحمیل ایدوبینه جری *qui signifie proprement militaire ou en guerre, ou de guerre ici que les pays chrétiens ont eus que la Porte n'a pas conclue de traité.*
ولایتنه کیدرکن اهل اسلام کیلری راست کلاکرنه دشمنه ذخیره ایلدرکن *que les pays chrétiens ont eus que la Porte n'a pas conclue de traité.*
دیو کیسین گرفت و کند و لری اسیر ایتیه لر

و ~~میلردن~~ *tributaire* *payé* ذمیلردن بری مملک اسلامیته دن ذخیره آلوب کیدرکن گرفت
اولندقد فرانچهلوردن کیده اولان اجیر لر اسیر اولیه
خذ *Prendre.*

و فرانچهلور اهل اسلام کیلرندن اختیار لیه ذخیره صاتون آلوب جری *relacher, elargir* اطلاق ایتک
ولایتلرینه کتیوب کندو ولایتلرینه کیدرکن اهل اسلام کیلری راست
کلاکرنه اخذدن صکره کیسی گرفت و ایچنده اولنلری اسیر ایتیه لر و انک
کی فرانچهلو اسیر بولنور ایسه اطلاق اولنوب اتواجی ویرله
و مشارالیه فرانچه پادشاهنک رضا اوزره قاجر لری ولایتلرندن
کتوردکلری و آلوب کونوردکلری متاعدن قیدمدن نه بهایه طوتوب
مک انکه کلدیهینه اول منوال اوزره آلوب زیان بهایه طوتلیه

Si un Français, ayant chargé des provisions de bouche en pays ennemi, sur son propre vaisseau, pour les transporter en pays ennemi, et au rencontre par des bâtimens musulmans, on ne pourra prendre le vaisseau, ni faire esclaves les personnes, sous prétexte qu'il transporte des provisions à l'ennemi.

6.

Si quelqu'un de nos sujets emporte des provisions de bouche chargées dans les états musulmans, et qu'il soit pris en chemin, les Français qui se trouveraient à la solde dans le vaisseau ne seront point faits esclaves.

7.
Lorsque les Français auront acheté, de plein gré, des provisions de bouche des navires Turcs, et qu'ils seront rencontrés par nos vaisseaux, tandis qu'ils y en sont dans leur pays, et non en pays ennemi, ces vaisseaux Français ne pourront être confisqués, ni ceux qui ^{seront} dedans faits esclaves; et s'il se trouve quelque Français pris de cette manière, il sera élargi, et ses effets restitués.

8.
Les marchandises qui sous le bon plaisir de l'Empereur de France, seront apportées de ses états dans les autres par leurs marchands, de même que celles qu'ils emporteront, seront estimées au même prix qu'elles l'ont été anciennement pour l'exaction de Douane, qui se fera de la même façon, sans qu'il en soit fait aucune augmentation sur l'estime des dites marchandises.

و یع ایچون اخراج اولنان متاعدن ماعدا آخر اسکلایه کتمک استدکرند

متاعلندن کرمک طلب ایلمیه و آخر اسکلایه ایلمکه مانع اولیه

و حادث اولدن قصاصیه و رفت و باج و یاق قوی و اوچ یوز اچمه دن زیان

سلامتک رسمی طلب اولنیه

جزایر غرب قورسانلری لیمانته وارد قلمند رعایت اولوب باروت و قورشون

و یلکن و سایر آلات و یریلوب لکن مزبور فرایچه تجارینه راست کلدکندن اسیر و

ماللرین غارت ایدر ایتمی مرحوم جد بزرگوار مرطاب ثراه زماننده بالدفعات

قنبیه اولوب متنبه اولیوب تعدی اوزده ایملریو خصوصیه دخی رضای همایونی

یوقدر اول مقوله فرایچه لو اسیر و ایه اطلاق اولوب ماللری بیقصور و یرله

من بعد متنبه اولیان قورسانلرک شناعت ایله وکن مشار الیه نامه ایاه

اعلام ایله کده قنغی بکارکی زماننده اولور ایه اول بکارکی مغزول اولوب غارت

اولنان الدلری قضیین ایتدیرله بو خصوص ایچون دفعاتله قنبیه اولنیشکی مقید

(ille) غارت ایتک

defendre قنبیه ایتک

Corrige. amende متنبه

despoissance شناعت

desommages قضیین

qui en attentif مقید

qui se force

ofoposition تعدی

On exigera la douane que des marchandises débarquées pour être vendues, et non de celles qu'on voudra transporter dans d'autres échelles; à quoi il ne sera mis aucun empêchement.

On n'exigera d'eux, ni le nouvel impôt de ¹⁰ thapabie, ni besh, ni badi, ni Yassath thoully, et pas plus de trois cents aspres pour le droit de bon royaume de Selamettih.

11.

Quoique les corsaires d'Alger soient traités favorablement, lorsqu'ils abordent dans les ports de France, où on leur donne de la poudre, du plomb, des voiles et autres agrès; néanmoins ils ne laissent pas de faire esclaves les Français qu'ils rencontrent, et de piller le bien des marchands, ce qui leur ayant été plusieurs fois défendu sous le règne de notre aïeul, de glorieux mémoire, ils ne se seraient pas corrigés; bien loin de donner mon consentement à une pareille conduite, nous voulons que, s'il se trouve quelque Français fait esclave de cette façon, il soit mis en liberté et que ses effets lui soient entièrement restitués: et si dans la suite, ces corsaires persistent dans leur désobéissance, sur les informations par lettre qui nous en seront données par sa Majesté. Le beglerbey qui se trouvera en place, sera dépossédé, et l'on fera dédommager les Français des agrès qui auront été pillés. Et comme jusqu'à présent ils ne se sont pas beaucoup souciés des

اولد قلی اجلدن امر شریفه امثال ایتمک رایسه انلر دنی فرانجه ولایتنه وارد قلدن
 فرانجه پادشاهی طرفندن قلعه ایمنه ولیمایرینه قبول ایلیوب فادرین دفعه ایچون
 نقیده ایلدکرنه عقد اولنان عهده خلل ویرمز دیو اجداد عظامر زماننده ویریلدن ها
 حکم شریفک مضمونی کماکان مقرر اولد و بوبابده موسی الیهک شکر و شجاعتی
 مقبول هایونم اوله

و جزایر و توفه تابع استورغه کورقشکی نام محلهده اجداد عظام طاب قراهم زمانلر
 فرانجه لو مرجان و بالق صید ایلملر ایچون حکمر ویریشی اولدن جاری اولان عادت اوزده
 اول محلهده کماکان بالق و مرجان صید ایلملر و خارجدن کمنه یه دخل ایتدولمیه
 و ایلملری خدمتارنه اولان قهرمانلری اولیکلر و کی اوزده خراجدن و قصابیه دن
 و سایر بکالیق عرفیه دن معاف اوله لر

و فرانجه تجاری کیمارینه تحمیل ایلدکلری متاعدن و بعضی ذمیلمر کند و کیماریلر
 جری و لایتنه الدوب کتوردکلری متاعدن ایلملرینه و قونسولرینه عاید

امثال Obéissance

تقید l'appliquer

کوردقنی employer

مرجان gotte

عاید Corail

التمك transporter

Des dépenses répétées qui leur ont été faites à ce sujet; au cas que
Dorinaram n'agissent pas conformément à mon ordre impérial, l'Empereur
de France ne les souffrira pas sous ses fortifications, leur refusera l'entrée
de ses ports; et les moyens qu'il prendra pour réprimer leurs brigandages, ne
donneront aucune atteinte à notre traité, conformément au commandement
Impérial émané du temple de nos ancêtres. Donc nous confirmons ici la teneur
promettant encore d'agréer les plaintes de même que les bons témoignages
de sa Majesté sur cette matière.

12.

Nos augustes aïeux, de glorieuse mémoire, ayant accordé aux Français
des commandemens pour pêcher du Corail et du Poisson dans le Golfe
d'Usturgba dépendant d'Alger et de Tunis, nous leur permettons pareillement
de pêcher du Corail et du Poisson dans les dits endroits, suivant l'ancienne
coutume, et on ne les laissera inquiéter par personne à ce sujet.

13.

Les Interprètes qui sont au service de leurs Ambassadeurs, seront
exemptés du tribut des Ikharatch, du droit de thappachie, et des autres impôts
arbitraires dits Gekhiatf-urfié.

14.

Les marchands français qui auront chargé des effets sur leurs bâtimens,
et ceux de nos sujets qui trafiqueront avec leurs navires en pays ennemi, prêteront
exactement aux Ambassadeurs et aux Consuls le droit de Consuls et leur

اولان رسمارين و بابلج حقارين بي تصور و يروب عناد و مخالفت ايله لر
 و فراجه لورك بري بري اراسنه قان و يا خود آخر شاعت واقع اولور ايسه
 ايجيلري و قونلوسلري اينلري اوزره كوروب فصل ايدوب ضابطلردن
 بر فرد دخل و قعري ايله لر

mal. desordr. شاعت

mettre en rifoy. جسي ايتك

Potteriusd موخر

Préfenter. Roduin ابراز ايتك

Chaine ferie سلسله
 Succession.

race. famille. نسل

Met. مقلد

Gouvernement autorité حاكمت

conféré. intact- مسلم

Porte. عتبة

و قاجر ايتك احوالي ايجون نصب ايلدكلى قونلوسلردن بعضي كنه لر
 دغوى ايتدك كنه كند و ايرين جسي ايدوب اولرين مهر ليوب تعدى ايتيه لر
 قونلوسلري ايله دعوا اولنلرك خصله ايتانه عادتده استماع
 اولنه ذكر اولنان موادك خلافتنه مقدم و مؤخر امر شريف ابراز اولنور ايسه
 استماع اولنيوب عهد نامه همايون موجبجه عمل اولنه

و مشار اليهك سلسله نلى ملت مسيحه و ملوك طوايق عيسويه ميا فنده
 مشهور اولان قارلر و بانلردن مقدم مقاليد حاكمت مفتوحى و مسلم اولديغندن
 ماعدا ابا و اجداد عوالى نشامرك رما فندن بو آنه كلنجه عتبه عليه عدالت عنوانه

Sans opposition ni contravention quelconque.

15.

Si'il arrivoit quelque meurtre ou quelque autre desordre entre les Français, leurs Ambassadeurs et leurs Consuls examineront et décideront l'affaire selon leurs coutumes, sans qu'aucun de nos officiers puisse les inquiéter à cet égard.

16.

En cas que quelques personnes intentent un procès aux Consuls établis pour les affaires de leurs marchands, ils ne pourront être mis en Prison, ni leur maison scellée, et leur cause sera écoutée à notre Porte de Felicite', et si l'on produisoit des commandemens antérieurs ou postérieurs contraires à ces articles, ils seront de nulle Valeur, et il sera fait en conformité des Capitulations Imperiales.

17.

Comme la famille des Empereurs de France est en possession des Reines de l'autorité souveraine avant les Rois et les princes les plus renommés parmi les nations chrétiennes et que du temps de nos augustes peres, et de nos glorieux ancêtres, elle a conserve avec notre Sublime Porte, une amitié —

دخی جمله قرالردن زیاده خلوی بال ایله دوستلوق ایدوب شمدیه دک مایینه اصلد *Disposer rompre.* نکت
 نقض عهد و امان و نکت میثاق و ایمان واقع اولیوب سده سعادت من کمل اخلاصی *Pacte traité.* میثاق
 ایله اختصاصه ثابت قدم و راستخ دم اولیکلگی اجلدن استانه سعادت *Stable constant.* ثابت
 استیافه مزه میقم اولدن فرانجه ایچیلری دیوان بلند ایوانم کلد کرفنه و وزیرای *ferme.* راستخ
 عظم و مشیران ذوی الاحترامن وارد کرفنه اسپانیه و سایر قرالک ایچیلر منک *Souffle.* دم
 اوزرینه قیددن اولیکلگی اوزره تقدّم و قصدر ایلیه لر *Possesseur de l'honneur.* ذوی آد احترام
 و هدایا و لباسلری و مالک و مشروب و مکر مرهی ایچون اچیه لریله کتورد کری *trien honore.*
 نسه لدن کمرک و باج طلب اولغیه و بندرله اولدن بایلو سلی دخی اسپانیه *necessaire.* مهم
 و سایر قرالک بایلو سلی نه استانه سعادت من جاری اولدیغی اوزره تقدّم و *confiance.* استیمان
 قصدر ایلیه لر *Wish.* مضایقه

و فرانجه لورک کند و ماللری و سایر ائو ابلریله قالیونلری و سایر کیلری جمع زمانه
 اسکله لر و لیمانلر و سایر مالک محروسه من استیمانیله امن و امان اوزره ها
 کلوب کیدوب انک کبی دریاه فورقه مضایقه و یروب کیلر نه معاونت لدن اولدق

plus constante et plus sincère que tous les autres Rois, sans que ^{rien} depuis lors, il soit survenu entre nous de contraire à la foi des traités et qu'elle a témoigné à cet égard toute la constance et la fermeté possible, nous voulons que, lorsque les Ambassadeurs de France, résidant à notre Porte de félicité, viendront à notre Suprême Divan, et qu'ils iront chez nos Vésirs et nos très-honorés conseillers, ils aient — suivant l'ancienne coutume, le pas et la préséance sur les Ambassadeurs d'Espagne et des autres Rois.

18.

On n'exigera d'eux ni Donan, ni droit de badi sur ce qu'ils feront venir à leurs dépens pour leurs présents et habillemens et pour leurs besoins et provisions de boire et de manger; et les Consuls de France qui sont dans les Villes de commerce, auront pareillement la préséance sur les Consuls d'Espagne et des autres Rois, ainsi qu'il se pratique à notre Porte de félicité.

19.

Les navires et autres bâtimens français iront et viendront en tout temps sur la bonne foi et sur l'assurance de la paix dans les échelles et dans les ports de nos états. Lorsque leurs bâtimens seront exposés aux accidens de la mer, et qu'ils auront besoin de secours, nous ordonnerons

اول محله حاضر بولنان اگر خاصه کیمیلر خلقیدرو اگر غیر بدر معاونت و مظاهرت ایلیه
 و قالیونلرینک سرداری و رؤسناک مختاری قبولد انلرک قائم مقامی رعایتناک
 اهتامی حصولنه دقیقه فوت اولموب و آنچه لایله زاد و زواده لری قدارکنده سخی
 و اهتام ایلیه لر و اگر شدقه روزگار ایله دکن کیمیلرین قره به آترسه بکر و قاضیلر و
 غیرلر معاونت ایدوب قورتلان اسباب و اموال کیر و کند و رینه و ریلوب دخل
 اولمیه
 و بالجملا اگر قورینه و اگر دریاه کند و حالنده یوریمان فرانجه لوره و فرانجه پادشاهی
 بیرانگی ایله امن و امان اوزره کلوب کیدن تجارت طایفه کنه مقدما جریمردن اولعب
 صکره دن فرانجه رعایه کنه لاحق اولنلر کنه مانع اولموب دخل و تعری قلیه و
 اول دیار قاجر لری و تر جانلرک و سایر آدم لری دریادن و قره دن مالک محروسه
 کلوب بیع و شرا و تجارت ایلیوب شویملکی رسوم عادیه و قونسلوسلق عقید
 عادت و قانون اوزره ویردکنرند صکره کلشه و کید شده قبولد انلر دن و دریاه یوریمان
 خاصه و کوللو ریلردن و غیریدن و عکیردن کنه مانع اولمیه
 مختار *choisi*.
 قائم مقام *lieutenants*.
 قوت ایتمک *Passe-négligé*.
 لاحق *Incorpore*.
 مشوکه *ce que*.
 عادی *Opité*.
 کوللو *qui fait une*
chose de son propre mouvement

و بالجملا اگر قورینه و اگر دریاه کند و حالنده یوریمان فرانجه لوره و فرانجه پادشاهی
 بیرانگی ایله امن و امان اوزره کلوب کیدن تجارت طایفه کنه مقدما جریمردن اولعب
 صکره دن فرانجه رعایه کنه لاحق اولنلر کنه مانع اولموب دخل و تعری قلیه و
 اول دیار قاجر لری و تر جانلرک و سایر آدم لری دریادن و قره دن مالک محروسه
 کلوب بیع و شرا و تجارت ایلیوب شویملکی رسوم عادیه و قونسلوسلق عقید
 عادت و قانون اوزره ویردکنرند صکره کلشه و کید شده قبولد انلر دن و دریاه یوریمان
 خاصه و کوللو ریلردن و غیریدن و عکیردن کنه مانع اولمیه

que nos Vaisseaux de guerre, et autres qui se trouvent apportés, aient à leur donner toute l'assistance nécessaire, et que les commandans, chefs, capitaines ou lieutenans, ne manquent pas envers eux aux moindres égards, donner leur tous leurs soins et leur attention à leur faire fournir pour leur argent les provisions dont ils auraient besoin, et si par la violence du vent; la mer jettait à terre leurs batimens, les Gouverneurs, juges et autres secourons, et tous les effets et marchandises perdus du naufrage leur seront restitués sans difficulté.

20.

Nous voulons que les Français qui sont sur terre ou sur mer, — Lorsqu'ils sont dans les bornes de leur état, que les nations qui sont sous le pavillon français ainsi que celles qui n'avaient point précédemment d'ambassade à notre Porte, et qui sont actuellement incorporées dans la nation française ne soient pas inquiétés; que les marchands, drogman et autres aient et puissent librement aller sur terre et sur mer, pour vendre, acheter et commercer dans nos états; Et qu'après avoir payé les droits d'usage et de Consular selon qu'il s'en est toujours pratiqué, ils ne puissent être inquiétés ni molestés en allant et en venant par nos Amirautés, Capitaines de nos batimens, et autres, non plus que par nos troupes.

Letter. براق

Caution. کفیل

و تجارتخانه سنک رضاری یوغینکی بعضی متاع جبراً اوزدیرینه بر اغلوب تعدی اولنیه

legue par testament. وصیت

Compatriote. یرلویولدانی

کسته طوقلوب طلب اولنیه

officier du fife. بیت آلبانی

و اگر مرد اوله اثواب و اموالنه کسه دخل اتمیه کیمه وصیت ایدرایسه ایا ویرله اگر

officier d'audroit
d'aubani. قتم

وصیتسز مرد اولودسه قونسولسری معرفتله اول یرلویولداشنه ویرله بیت

Cautionnement. کفالت

آلباجیلر و قاملر دخل ایلیمه

Inscrire. ثبت ایتک

فراجه قاجراری و ترجمانلری و قونسولسری مالک محروسه مدیعه و شرا تجارت

Registre. سجل

و کفالت خصوصلرینه و سایر امور شرعیه قاضیه واروب ثبت سجل ایتدیر

Sentence du juge. حجت

و یا حجت الله لر صکر نزاع اولور ایه حجت و سجله نظر اولوب موجبی ایل

Témoin. شاهد

عمل اولنه ایکیسندن بری اولیوب مجرد شاهد زور اقامت ایدوب خلاف

produire. اقامت ایتک

Supercherie. قزور

شرع شریف نسه دغوی ایدر لسه مادامکه قاضیلرین مجتاری اولیوب

fausse atteste, prendre avidité. جلب

و یا خوه سجله مقید بولنیه انک کبی قزور ایتدیر لیوب خلاف شرع شریف اولان

دغوالری اسماع اولنیه و بعضی کسه لر بری مشتم ایلد کر دیو مجرد جلب و اخذ

21.

On ne pourra forcer les marchands françois à prendre, contre leur gré, certaines marchandises, et ils ne feront point inquiété à cet égard.

107

22.

Si quelque françois se trouve endetté, on attaquera le débiteur, et l'on ne pourra rechercher, ni prendre à partie aucun autre, à moins qu'il ne soit sa caution.

23.

Si un françois vient à mourir, ses biens et effets, sans que personne puisse s'y ingérer, seront remis à ses exécuteurs testamentaires; et s'il meurt sans testament ses biens seront donnés à ses compatriotes, par l'entremise de leur Consul, sans que les officiers du fisc et du droit d'aubain, comme les talmalgys et Cassam puissent les inquiéter.

24.

Les marchands, les drogmans et les Consuls françois dans leurs achats, ventes, commerce, cautionnements et autres affaires de justice se rendront chez le Cadi, où ils feront dresser un acte de leurs accords, et le feront enregistrer, afin que si dans la suite il survenait quelque différend, on ait recours à l'acte et aux registres et qu'on juge en conformité; et si, sans être muni de l'un et de l'autre de ces formalités, on s'en intente quelque procès contre les règles de la justice, en ne produisant que de faux témoins, tant qu'ils ne montreront pas la sentence du juge, et que ces actes ne seront pas inscrits sur le registre on ne permettra pas de ~~telles~~ pareilles supercheries, et leur demande, contraire à la justice ne fera point écouter; et si par pure avidité, quel qu'un accusait un

ایچون خلاف شرع شریف ربخیده ایدر سه منع و دفع اولنه بونلردن بری دینی ایدنه
و یا خود بر وجهله مُتَهَم اولوب غیبت ایلسه ~~ک~~ اناک ایچون کناهنز کنیل اولمیان
احزدن کسه ربخیده اولوب طوقلیه ~~و~~

و فرانجه لویه متعلق اسیر بولنور ایه ایچیلری و قونسلوسلری تعیین ایلوب
فرانجه لودر دیرر ایه اناک کبیلر صاحب لری و یا وکیللریله سه عادتیه کوندریله
قضیه کوندریله فرانجه لودن ممالک محروسه مده تمکن ایدنلردن خراج طلب اولنه

اسکندریه و طرابلسی شام و جزائر و سایر یرلرک اسکاه لرنده نصب اولنشی ها
قونسلوسلر منک یرینه اول خدمت عهده سندن کلور بر آدملرین تعیین ایلوب
کوندردک لرنه کسه مانع اولیه و تکالیف عرفیه دن معاف اوله

و فرانجه تجاری ایلاه بر کسنه ناک نزاعی اوله قاضیه وارد قده فرانجه لونک ترجمانلر
حاضر بولنر ایه قاضی دغوالرین استماع ایتییه اگر ترجمانلر مُتَهَم مصالحه ایه
کلنجه توقف اولنه اما انلردنی تعلل ایدوب ترجمانلر حاضر دکلدردیو عوق ایتیو
ترجمانلرین احضار ایلیه و اگر فرانجه لورلک بری بری ایلاه نزاعلری اوله ایچیلری

accuse' متهم
disparaitre غیبت ایلک
caution کنیل
affaire قضیه
poreffe' مهم
Precepte تعلل

français de lui avoir dit des injures, on empêchera que le français ne soit
inquiété contre les lois de la justice; Et si un français venait à s'absenter
pour cause de dette ou de quelque faute, on ne pourra saisir ni inquiéter
à ce sujet aucun autre français qui serait innocent et qui n'aurait point été
la caution.

25.
S'il se trouve dans nos états quelque esclave dépendant de la France,
et qu'il soit réclamé comme français par leurs Ambassadeurs ou leurs Consuls,
il sera amené avec son maître ou son procureur à ma Porte de Félicité, pour
que l'affaire y soit décidée. On n'exigera point le Kharch ou tribus des
français établis dans mes états.

26.
Lorsqu'ils enverront de leurs gens capables, pour remplacer leur
Consul établi à Alexandrie, à Crispoti de Syrie et dans les autres états,
personne ne s'y opposera, et ils seront exemptés des impôts arbitraires
dit le Khalif-urfie.

27.
Si quelqu'un a un différend avec un marchand français, et qu'il
se portât chez le Cadi, ce juge n'écouterait pas leur procès, si le drogman
français ne se trouve présent; Et si cet interprète est occupé pour lors à quelque
affaires pressantes, on différera jusqu'à ce qu'il vienne; Mais les français
s'empresseront de comparaître, sans abuser de l'absence de leur drogman. Et
s'il arrive quelques contestations entre les français, les Ambassadeurs et les

و فونسلو سلی عاد قریحه کوروب فصل ایده کسه مانع اولیه

Archer Nipile ارامق

mulete مزاعم

contraire متخاصم

Garde حفظ ایفاک

Gilled یغایفاک

فراجه کیلی عادت و قانون اوزره استابولده اراؤوب کتد کد نصکرم قانون قدیم اوزره
بردنی بوغاز حصارلی اوکنده اراؤوب اجازت ویریلور ایمنی حال قانون قدیمه مخالف
بردنی کلیبولیده اراؤور ایمنی من بعد عادت قدیمه موجبجه بوغاز حصارلی اوکنده
اراؤوب کیده

و عمالک محروسه مدن دریا یوزینه چقان کیلر و قدر غلر و دونمالر دریاچه فراجه کیلیرینه
بولشدقه بری بریله دوستلق ایدوب ضرر و زیان ایتمیوب مباد امله کند و رضایر لاله
هدیه ویرمه لر جبراً الات و اتوابلرین و امر و اوغلانلرین و غیره نسه لرین آلوب
تعذی ایتمیه لر

و ندنکویه ویریلان عهد نامه هایونده مسطور اولان خصوصیلر فراجه لوهقنده دخی
مقرر اولوب مشرع قیوم و عهد نامه هایونده مغایر کسه مانع و مزاعم و متخاصم
اولیه

مزبور قالیونلر و کیلر عمالک محروسه مه کلد کلرنده حفظ و صیانت اولوب آمن و سالم
کرو کیده لر اگر اتواب و اموال یغای اولمنشی بولنور ایسه غارت اولنان اتواب و اموالک

Consul en prendrons connaissance et en décideront selon leurs coutumes, sans que personne puisse s'y opposer. 28.

109
Il étoit d'un ancien usage que les batimens français qui partoient de Constantinople après y avoir été visités, l'étoient encore aux Châteaux des Wardanelles, après quoi on leur permettait de partir: On a introduit depuis, contre l'ancien usage, une autre visite à Gallipoli: Dorenavant, conformément à l'ancienne coutume, ils poursuivront leur route après qu'on les aura visités aux Wardanelles.

29.
Quand nos vaisseaux, nos Galères et nos armées navales se rencontreront en mer avec les vaisseaux français, ils ne feront aucun mal ni dommage; mais au contraire ils se donneront réciproquement toutes sortes de témoignage d'amitié: A si, de leur plein gré, ils ne font aucun prisonnier, on ne les inquiète pas, et on ne leur prendra par force ni armes, ni barbes, ni jeunes gens, ni aucune autre chose qui leur appartienne.

30.
Nous confirmons aussi pour les français tout ce qui est contenu dans les Capitulations impériales accordées aux Vénitiens; et défendons à toute sorte de personnes de s'opposer à aucun empêchement, contestation ni chicane, au cours de la justice, et à l'exécution de nos Capitulations Impériales.

31.
Nous voulons que les navires et autres batimens français qui viendront dans nos états, y soient bien gardés et soutenus, et qu'ils puissent s'en retourner en toute sûreté, et si l'on pillait quelque chose de leurs barbes et de leurs effets

و ادملر منك ظهوره كله بابنده سخی و اقدام اولوب اهل فساد هر كیم اولودایه ها *recouvrement* ظهوره كله

اولسون كركی كی حقارندن كلنه *quite justice* عدلت

permission جواز

oppression معاندة

malversation ساعی بالفساد

Nebelle طانی

bonne foi امان

abolu muni de مستقل

pleins pouvoirs

accorder عنایت ایتمك

بكلر بكیلر و سنجاق بكلر و قودانلر قولرم و قاضیلر و امینلر و خاصه و كوكلو

رسلر و عموماً محلك محروسه اهایسی اشبو عهد نامه همايونك مصمون

معدلت مقرونی ایله غل ایلیوب قطعاً خلافت جواز كو سترلیه مشوبله كه زمان

قضا جریانه مخالف و معاندة اوزره اولوب ساعی بالفساد اولان طایفه

طایفه دن اوله اول مقوله ان امان و زمان ویرلیوب حقارندن كلنه كه سایر ریزه

موجب عبرت واقع اوله و بالجمله مرحوم و مغفوره سلطان سلیمان خان و

اجداد عظام انار الله تعالی براهینهم زمان شیرعلنده عنایت اولنان عهد

نامه لر موجبجه عقد اولنان عهد و امانه مخالف اصلا دخل و تعرضی ایدرلیه

و بوندن اقدم استانه سعادتله مستقل ایچیلرک اولیان جری طایفه

فراچه پادشاهی بیرانی آلتنده تجارت و زیارت ایچون محلك محروسه كله

Non seulement on se donnera toute sorte de mouvemens pour le recouvrement
des biens que des hommes, mais encore on punira rigoureusement le
mal faiteurs, qu'ils qu'ils puissent être.

32.

Nous commandons à nos gouverneurs, amiraux, Vice Rois, Cadis, Gouverneurs
Capitaines de nos navires, et généralement aux habitans de nos états, d'exécuter
ponctuellement tout ce qui est contenu dans ces capitulations Impériales
symbole de la justice, sans y apporter la moindre contravention; De sorte
que si quelqu'un ose s'opposer et s'opiniâter contre l'exécution de mon
commandement Impérial, nous voulons qu'il soit regardé comme criminel
et rebelle, et que, comme tel, il soit châtié sans aucune remission ni
délai pour servir d'exemple aux autres. Enfin, notre volonté est qu'on
ne permette jamais rien de contraire à la bonne foi et aux accords
conclus par les Capitulations accordées sous les augustes règnes
de nos magnifiques aïeux de glorieuse mémoire.

33.

Comme les Nations ennemies qui n'ont point d'Envoyés
d'ambassadeurs, décidés à ma Cour de félicité, allions et venions ci devant dans nos
états sous la bannière de l'Empereur de France pour commerce, sou-pour

کتله اجداد عظام من طاب زاهم زمانرنه اذن هایدون ویریلوب فرانجه لوره ویریلدن عهد
 کلتیت اوزره *sur la totalité absolument* نامه لره دخی مسطور ایکنی بعده بعضی علت سببی ایله طایفه مزبورده مالک محروسه ماب
 کلتیت اوزره کلکدن منع و عهد نامه لرندن اخراج اولمشلر ایدی *retraité centre dans le cas que* تقدیرجه
 ایله فرانجه پادشاهی سده سعادت مابلرنه نامه کوفدروب جریملر تجارندن منع *demande le grand père au père* القامسی اتمک
 اولند قلمری تقدیرجه قدسی شریف زیارتنه اولدن واره کلدکلمری اوزره واروب کلوب
 رنجیده اولنیهلر و بغتار زمان طایفه مزبورده تجارت ایچون مالک محروسه ماب کلوب
 کتله رخصت ویریلور ایسه اول زمانده کیر و فرانجه بیرانی آلتنده کلوب کیدوب تجارت
 ایدهلر دیو القامسی ایمکین موی ایله فرانجه پادشاهنک اباعنی جد اجداد عظام من
 زمانندن الی هذا *لولا* اذن عتبه علیه عمره اولدن قیدی دوستلغنه رعایه دجا
 مقبول هایدونلری اولوب فرمان عالیشانلری شویله صادر اولمشکه ملت نصاردن
 مشار الیه فرانجه پادشاهی ایله دوستلق اوزره اولدن جریملردن قدسی شریف
 زیارتنه عزیمت ایلیلر اولدن کله کلدکلمری اوزره کیر و امن و امان ایله کند و حاللرنه
 کلوب کیدوب زیارت اتمک اسندکلمرنه کلشه و کیدمشه رنجیده و ریده

Pèlerinage, suivant la permission impériale qu'ils en avoient eue sous le
 règne de nos aïeux de glorieuse mémoire, de même qu'il en a été porté par
 les anciennes capitulations accordées aux Français; et comme ensuite pour
 certaines raisons, l'entrée de nos états avoit été défendue à ces mêmes nations,
 et qu'elles avoient même été retranchées des dites Capitulations: Néanmoins,
 l'Empereur de France ayant témoigné par une lettre qu'il a envoyée à notre
 Porte de bonté qu'il désirait que les nations ennemies auxquelles il étoit
 défendu de commercer dans nos états, eussent la liberté d'aller et de venir à
 Jérusalem, de même qu'elles avoient coutume d'y aller et venir, sans être au-
 cunement inquiétées, et que si par la suite il leur étoit permis d'aller et venir
 trafiquer dans nos états, ce fût encore sous la bannière de France, comme par
 ci-devant, La demande de l'Empereur de France auroit été agréée en consi-
 dération de l'ancienne amitié qui, depuis nos glorieux ancêtres, subsiste de
 père en fils entre sa majesté et ma sublime Porte, et j'en ai émané un
 Commandement impérial dont j'ai tenu, savoir: que les nations
 Chrétiennes et ennemies qui sont en paix avec l'Empereur de France, et qui
 désireront visiter Jérusalem, puissent y aller et venir dans les bornes de
 leur état, comme précédemment, et toute liberté et sûreté, sans que
 personne leur cause aucun trouble ni empêchement; Et si dans la

اولمیه و بعد زمان طایفه مزبور به ممالک محروسه تجارت ایچون کلوب کتله *ample. Details.* مفصل
اذن هایون ویرلک اقتضا ایدر ایه اول زمان اسلوب سابق اوزره فرانجه *manifeste. Explicit.* مصرح
پادشاهی بیرانی آلتنه کلوب کیدوب اخرك بیرانی آلتنه کلوب کتله قطعاً رضا *religion.* مذهب
کوسترلیه دیو وجه مشروح اوزره قیددن اجداد عظام زماندن بو آنه دکی *rite. usage.* این
الرنده اولدن مفصل و مصرح عهد نامه هایون ایله صادر اولان فرمان عالیشان *ایمانونری تجدید و فیما بعد ذکر*
موجبیه جمله دن بری فرانجه به قابع اولدن بسقیوسلو و سایر فرنک مذهبنده *اولئان موادی الحاق اولمغه*
اولدن رهبان طایفه هر نه جندن اولور ایه اولسون ممالک پادشاهیه
قدیمدن اولک اولد قری یرره کندو خالرنده اولوب اینلرین اجرا ایلد کلرنده
مکنه مانع اولیه

و قدس ~~شیرینک~~ شیرینک داخلنه و خارجنه و قماره نام کلیاه قدیمدن
اولیکدوکی اوزره تمکن ایلیان فرنک راهیلر منک حاله ساکن اولوب الرنده
اولدن زیارتگاهلر منه کماکان فرنک راهیلر منک الرنده اولوب مکنه دخل
ایلیه و تکالیف طلبیه دنجیده ایلیه و دعواری ظهور ایلد که محلنه فصل

Suite, il convient d'accorder aux dites nations la liberté de commerce dans nos états, elles iront et viendront pour lors sous la bannière de l'Empereur de France, comme auparavant, sans qu'il leur soit permis d'aller et de venir sous aucune autre bannière.

Les anciennes Capitulations impériales qui sont entre les mains des Français, depuis les règnes de nos magnifiques aïeux jusqu'à aujourd'hui et qui n'ont rien d'être rapportées en détail ci-dessus, ayant été maintenant renouvelées avec une addition de quelques nouveaux articles, conformément au commandement impérial émané en vertu de mon Khatt-cherif, le 1er de ces articles porte que les évêques dépendans de la France, et les autres religieux qui professent la religion franque de quelque nation et de quelque espèce qu'ils soient, lorsqu'ils se tiendront dans les bornes de leur état, ne seront point troubles dans l'exercice de leurs fonctions, dans les endroits de notre empire où ils sont depuis longtemps.

34.

Les religieux francs qui, suivant l'ancienne usage, sont établis dedans et dehors de la Ville de Jérusalem, dans l'Eglise du St Sepulchre, dite Hamama, ne seront point inquiétés pour les lieux de résidence qu'ils habitent, et qui sont entre leurs mains, les quel resteront encore entre leurs mains comme par ci devant, sans qu'ils puissent être inquiétés à cet égard, non plus que par des prétentions d'impositions; et s'il leur survenait quelque procès.

اول نماز ايه استانه معادته حواله اولنه

وقدسى شريفه وارن فرانسز وانلر تابع اولدن هرنه جندن اولور ايه

وارمه و كلمه كنه دخل ايلميه

غلطاه اولدن يزويت و قوجين نع ايكى فراجه رهبان طايغه لى قديمدن اللرنه

اولدن ايكى كليالى منه اللرنه ضبط و تصرفلرنه اولوب اول كليالىك برى

احراق اولمغله اذن شرعاه تعمير اولنوب منه كالاول قوجين اللرنه اولوب رنجيده

اولنيه ل كذاك ازميره و صيده و اسكندريه و ساير اسكله اولدن فرانسز

طايغه سنك كليالى منه دخل و رنجيده اولنيه و جو بهانه ايله اچه رين الميه ل

و غلظه اولدن يمارخانه لرنه كندو حاللرنه انجيل ندوة ايله كلرنه رنجيده اولنيه ل

فراجه تجارى مالك محروسه كوردكلى و آلب كوردكلى استعه دن قديمدن

جو آنه دكيني يوزده بشر و يروب لكن دولت عليه نك قديمى دوستلرن دن اولمغله

يوزده اوچ كرك و يرمك اوزده مجدد اللرنه اولان عهد نامه همايونلر منه الحاق اولفق

صنيط

تصرف

احراق ايتك

تعمير ايتك

قلادة ايتك

الحاق ايتك

bruler.

repare.

hire

ajouter. Inferer.

qui ne peut être décidé sur les lieux, il sera renvoyé à ma sublime Porte.

35.

Les Français, ou ceux qui dépendent d'eux, de quelque nation ou qualité qu'ils soient, qui iront à Jérusalem, ne feront point inquiéter en allant et venant.

36.

Les deux ordres de religieux français qui sont à Galata, savoir les Jésuites et les Capucins, y ayant deux églises, qu'ils ont entre leurs mains depuis longtemps resteront encore entre leurs mains, et ils en auront la possession et la jouissance comme une de ces églises a été brûlée, elle sera rebâtie avec permission de la justice; et elle restera comme par ci devant, entre les mains de Capucins, sans qu'ils puissent être inquiétés à cet égard. On inquiétera pas non plus les églises que la nation française a à Smyrne, à Séide, à Alexandrie et dans les autres échelles; et l'on exigera d'eux aucun argent sous ce prétexte.

37.

On inquiétera pas les Français, quand, dans les bornes de leur état, ils liront l'Evangile dans leur hôpital de Galata.

38.

Quoique les marchands français aient de tout temps payé cinq pour cent de douane sur les marchandises qu'ils apportaient dans nos états et sur celles qu'ils en emportaient, comme ils ont prié de réduire ce droit à trois pour cent, en considération de l'ancienne amitié qu'ils ont avec notre sublime Porte et de le faire insérer dans ces nouvelles Capitulations, nous aurions agréé leur

باینده استدعای عنایت ایتمیکن رجاری حیر قبوله واقع اولوب وجه مشروع اوزون *affixit auctor* عنایت
 و یروب زیاده طلب اولمینه و مکر کلرین ادا ایله کلرنده مالک محروسه ده جاری اولان *Plus de* نقود
 نقود خزیننه عامه یه ندیغی منوال اوردزه آتوب نقصان و زیاده طلبیه ریجیده اولمینه *argem complam monnaie*
 عام *cultiv. abondant* چیت *impérial*
indienne

و اسنانه سعادتده ایلمجاری و قونسلوسلر و کنخداری اولمیان پورتقال و چلیه
 و قاتلن و مسنه و افقونه و سایر حربی طایفه سندن فرانجه پادشاهنک بیرای
 آلتنه قدیمدن کلد کلرک اوردزه اختیار لر یله کلنلر کند و حالنده اولوب صلح و صلحه
 مغایر وضع و حرکت صادر اولد قچه سایر فرانسزلر کی مکر کلرین و یروب مکسه دخل
 ایلیمه

مصد ریه نی انکلتیه تجاری و یر دکلی اوزنه انلردی استانیوله و غلطه اولان
 مصد ریه جیلیم و یروب زیاده طلبیه ریجیده اولمینه و ائنا زیاده مرک تحصیل ایچون متاعلر
 زیاده بهایه طوئر ایه اچه یرینه متاع آلوب مخالفت ایلیمه لر و بر کره مکر کی ادا اولمش
 ایپک و چتک فکر ادر مکر کی طلب اولمینه و مکر کلرین ائنا الد کلرنده ادا تذکر لرین و یروب
 آخر اسکلاه یه کوقور مکله مانع اولوب و تکرار بر اسکلاه دی مکر کلر طلبیه ریجیده اولمینه

Demande, et nous ordonnons qu'en conformité on ne puisse exiger d'eux plus de trois poud cens. Et lorsqu'ils paieront leur douane, la recevra en monnaie courante dans nos états, pour la même valeur qu'elle en recue au trésor inépuisable, sans pouvoir être inquiété pour la demande de plus ou moins.

39.

Les Portugais, Siciliens, Catalans, Messinois, Anconais, et autres nations ennemies, qui n'ont ni Ambassadeurs, ni Consul ni agents à ma Sublime, et qui, de leur gré, comme il se faisoient anciennement, viendront dans nos états sous la bannière de l'Empereur de France, paieront la douane comme les Français, sans que personne puisse les inquiéter, pourvu qu'ils se tiennent dans les bornes de leur état, et qu'ils ne commettent rien de contraire à la paix et à la bonne intelligence.

40.

39. N°

Les Français paieront le droit de Majesté sur le pied qu'ils paient les marchands Anglais, et les receveurs de ce droit qui seront à Constantinople et à Galata, ne pourront les molestés pour en exiger davantage. Et si les receveurs de la douane pour augmenter leurs droits, veulent estimer les marchandises à plus haut prix, ils ne pourront refuser la même marchandise au lieu d'argent. Et quand ils auront été payés de la douane sur les soies et les indiennes, ils ne pourront l'exiger une seconde fois, et lorsque les douaniers auront reçu leur douane, ils en donneront l'acquies, et n'empêcheront point les Français de porter leurs marchandises dans une autre échelle, où l'on ne pourra plus les inquiéter par la prétention d'une seconde douane.

و فرایچه قوسلوسلری و انلر تابع اولدن دهیان و تجارتاینه و برحمانلری کند و نفلری
ایچون معتاد معینه قدر اولنده شیر صقوب و طشره دن خر کتوروب استعمال ایلدکلر
رنجیده اولنیه ر *Determini* معین
Preter. exprimum صق
Puote ثابت
Privilegio معافیت

و دورت بیک اچقه دن زیاده اولدن دغوالری دیوان هایدنده استماع اولنوب
غیر یره استماع اولنیه *Pius. grand. gloriosus* اجد

و فرایچه لور اولدیغی محللره قان واقع اولسه اول محللره بولنان فرایچه لوره مادامکه
اوزلرینه برسنه ثابت اولدقچه جریعه نامیله من بعد رنجیده ورمیده اولنیه *ajouter* ضم
idem الحاق
Demande ملتمس

و ایچیلری خدمتده اولدن برحمانلر فرایچه لوره عنایت اولنان معافیت انلر حقدنه
ای *futur. qui* اتی
la. venis

دی مقرر اوله دیوبالده اشاره اولندیغی اوزده جد اجدع مرحوم مشارالیه *completus* قتمیم
حضرتلر نك هنگام خلد فتلر نه تجدید اولنان اشیو عهد نامه قدیمه فی مقبول و معتبر
و مری و مقرر طوتدیغدن غیرک بود دفعه عقد و تنظیم و عهد نامه قدیمه مذکوره ده
ضم و الحاق ایله تسویه قتمیم قلنان مواده ملتمس آتیه دخی بوسیاق اوزده شرح
و بیان اولنورکه

115

نه

2 30

116

g Cabrio

1819

Beuscher

On Capitulation.

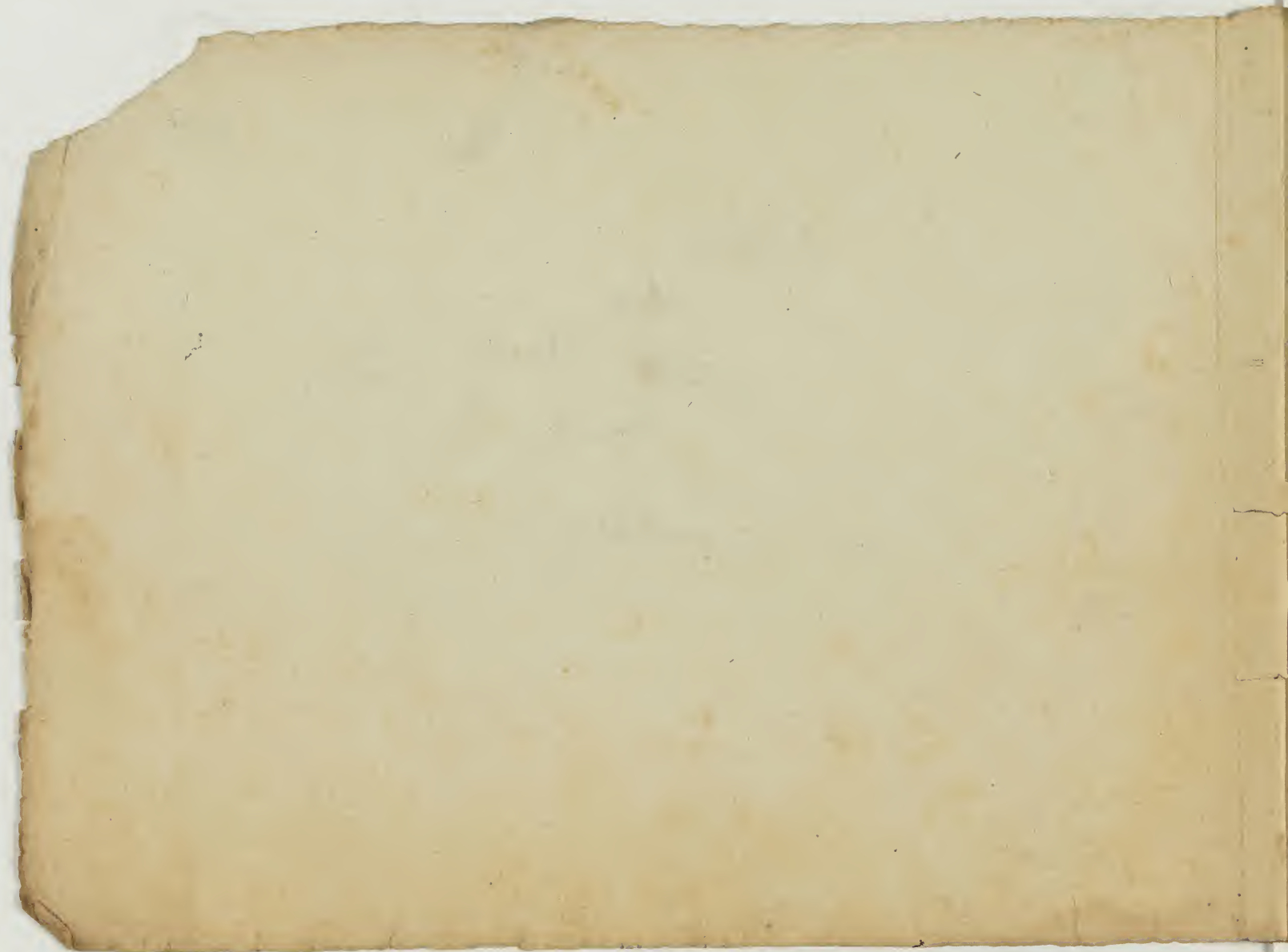

رای

ازانی

ازانی

137 - 20
68 20

41.
Les Consuls de France et ceux qui en dépendent; Comme Religieux, marchands
et Interprètes, pourrout faire faire du bien dans leurs maisons, et en faire
venir de dehors pour leur provision ordinaire sans qu'on puisse les inquiéter
à ce sujet.

42.
Les Procès et dans quatre mille affaires seront écartés à mon Divan
impérial et nulle part ailleurs.

43.
S'il arrivait quelque meurtre dans les endroits où il y a des Français,
tant qu'il ne sera point donné de preuves contre eux on ne pourra
deformais les inquiéter ni leur imposer aucune amende dite Dgerime.

44.
Les privilèges ou immunités accordés aux Français auront aussi
lieu pour les interprètes qui sont au service de leurs Ambassadeurs.

Non seulement j'accepte et confirme les présentes Capitulations
anciennes et renouvelles, ainsi qu'il a été rapporté ci-dessus, sous le
Règne de mon Auguste aïeul de glorieuse mémoire, mais encore
les articles demandés et nouvellement réglés et accordés ont été joints
à ces anciennes Capitulations dans la forme et tenus ci après;
Savoir:

حشمتلو فراخچه پادشاهنك ايلچيلرى وقونسلوسلرينك تقدم وقصدري ايچون القاب
بوندن اقدم عقد اولنان موادك مفهوسندن ماعد اطرف دولت دايم آقرامدن
شاراليرهم جنابلرينه پادشاهلق العاقى از قديم اطلاق اولمغله ايلچيلرى وقونسلوسلرى
دنى اشبو القابه مناسب اولان التفات ايله در دولت عليه مدن ملتفت
ومعامله اولنلر

حشمتلو فراخچه پادشاهنك ايلچيلرى وقونسلوسلرى ديلاكلرى برجانلرى
استخدام و استدكلرى ياقچيلرى اعمال ايدوب بو خصوصه كندولر مناسب
اوليانلرى استخدام ايله ديوجهر اولنيهلر

اصل فراخچه لودن بولنان برجانلر ايلچيلرك وقونسلوسلرك وكيللرى اولمغله برجه
صحت و حقيقتى اورزه اراد و وظيفه لرني اجرا ايلاكلرنه مؤاخذه وجسى اولنيهلر
و بر خصوصه تقصيراتلى ظهور ايدرايه ايلچيلرى وقونسلوسلرى طرفلردن
قأديب اولنوب آخر طرفدن رنجيده اولنيهلر

دولت عليه مك رعاياسندن اولوب ايلچينك سيرانده خدمت ايدنلردن يالكلر اون

Plus de
titre

attribution
attribution

honore
honore

traiter
traiter

fonctions, obligations
fonctions, obligations

reprimand
reprimand

corriger
corriger

45.

Outre le pas et la préjéan a porter par le sens ^{des} précédens articles en faveur des Ambassadeurs et des Consuls du magnifique Empereur de France; comme le titre d'Empereur a été attribué anciennement par ma Sublime Porte à sa dite majesté, ses Ambassadeurs et ses Consuls seront aussi traités et considérés par ma Porte de Vélité avec les honneurs convenables à ce titre.

46.

Les Ambassadeurs du très magnifique Empereur de France, de même que ses Consuls, se serviront de tels Droghmans qu'ils voudront, et emploieront tels Janissaires qu'ils leur plaira, sans que personne puisse les obliger de se servir de ceux qui ne leur conviendraient pas.

47.

Les Droghmans véritablement Français étant les représentans des Ambassadeurs et des Consuls, lorsqu'ils interpréteront au juste leur commission, et qu'ils s'acquitteront de leurs fonctions, ils ne pourront être ni reprismandés, ni emprisonnés; et si'il s'en vient à manquer en quelque chose, ils seront corrigés par leurs Ambassadeurs ou leurs Consuls, sans que personne autre puisse les molester.

48.

Les Domestiques raïas ou sujets de ma Sublime Porte, qui sont au service de l'Ambassadeur dans son palais, quinze seulement —

بشی نفر خدمه تکالیفندن معاف اولوب ریخته اولمیهلر

معاف *Exempt*

مرافعه *citer. Comparaitre*

Devant le Juge

التماس *Demande*

عیودیت *Soumission. Droit*

دولت علیه مک زیر حکمنده اولدن کرک اهل اسلم و کرک رعایادن هرکم اولور
ایسه فرانجه وی اصل اولدن فرانجه قونسلوسلرینی مادام بر همانلری بولنه بالفنی
مرافعه یه جبر ایتیوب قونسلوسلرینک تعین ایلدکلری بر همانان ایله حینی اقتضاده
مرافعه اوله

فرانجه قونسلوسلری و فرمانی اولدن و کیلاری از قدیم معتاد اوزره ساکن اوله
کلکلری پرلر رسم اوزره بیر اقلرینی دیلکه ولات و حکم و سایر ضابطان طرفلرند
مانعت اولمیه

قونسلوس قیورینک آمینتی ایچون قونسلوسلرک التماس ایلدکلری یاقچیلر
تعین اولنسی جایز اوله و جو مقوله یاقچیلر اوطا باشیلری و سایر ضابطلری
طرفلرندن صیانت و حمایت اولوب و جو خصوصی ایچون یاقچیلردن بردولو و برکو
و عیودیت طلب اولمیه

قونسلوس و بر همان و سایر فرانجه لویه تابع اولنلر کندو استعمالر ایچون ساکن

seront exemptés des impositions, et ne seront point inquiétés à ce
sujet.

49.
Ceux qui sont sous la Domination de mon Sublim Porte, musulmans
ou raïas, quels qu'ils soient, ne pourront forcer les Consuls de France
véritablement français, à comparaitre personnellement en Justice, lorsqu'il
auront des Drogmans; Et en cas de besoin, ces Musulmans ou raïas, plaie-
ront avec les Drogmans qui auront été commis à cet effet par leur
Consul.

50.
Les Pachas, Khadis et autres commandans, ne pourront empêcher
les Consuls, ni leurs substituts, par commandement, d'arborer leur
pavillon, suivant l'étiquette, dans les endroits où ils ont coutume d'habiter
depuis longtemps.

51.
Il sera permis d'employer pour la sûreté des maisons des Consuls,
Cela Janissaires qu'ils demanderont; et ces sortes de Janissaires seront
protégés par les Odabachis et par les autres officiers, sans que pour
cela on puisse exiger des dits Janissaires aucun droit ni reconnaissance.

52.
Lorsque les Consuls, les Drogmans et autres dépendans de la
France, seront veni du raisin pour leur usage dans les maisons

اولد قاری اولر نه اوزم کتوروب شیرہ صدق قلمنه و آخر طرفدن ذخیره لری اولق
اوزده کندوره کلدن حمرک نقل و ادخالنه یکچری اغل و بوستانچی باشی و طوبچی
باشی و ویدوکان و سایر ضابطان طرفلرندن بر دورلو ویرکو و رسم طلب اولنیوب
بو خصوصه سلاطین ماضیه دن ویریلدن و الی الدن ویريله کلدن اوارک مفروضه
اوزده عمل اولنه

قونسوسلرک و تجارتک سایر ملل نصارا قونسوسلی و تجاری ایله بینلرند نزام
واقع اولدقده طرفینک رضا و طلبلریله دعواری استافه سعادتده مقیم الیجیلر نه
حواله اولنغه جواز ویریلوب و مادام مدعی و مدعی علیه ک وضارک اولیه بو
مقوله بینلرند اولدن دعوایی وکات و حکام و قضاة و ضابطان و مرک امنا بزر
استماع ایدرز دیو جبر ایلیه ل

فراجه تجارتدن و فراجه لویه تابع اولنلردن برینک افلک قابت و ظاهر اولدقده آله حققر
اولنلر فلان اشیا سندن بورجی ادا اولوب داینک الله مادامکه فراجه الیجیلر
و قونسوسلرک و برهانلرک و سایر فراجه لودن برینک عمل به تکفل سندی اولیه

Passe. ماضی

Demandeur مدعی

Défendeur مدعی علیه

Banqueroute افلاس

contate. asire قابت

les Créancier آله جلی اولنلر

créancier داین

Halable معمول به

titre de تکفل سندی
cautionnement

où ils habitent, pour en faire du Nin, ou qu'il leur viendra du
Nin pour leur provision, nous voulons que les Janissaires aga, bostan-
=dy-bachy, toptchy-bachy, Noirodes et autres officiers ne puissent
demander aucun droit, ni donation pour l'entrée et le transport; et qu'on
se conforme, à cet égard, au contenu des Commandemens donnés à ce
sujet, par les Empereurs nos prédécesseurs, et qu'il a été dans l'usage
de donner jusqu'à présent.

§3.

Si il arrive que les Consuls et les négocians français aient quelques
contestations avec les Consuls et les négocians d'une autre nation chrétienne,
il leur sera permis, du consentement et à la réquisition des parties de
se pourvoir par devant leurs Ambassadeurs qui résident à la Porte; Et tant que le demandeur et le défendeur ne consentiront pas à porter
ces sortes de procès par devant les Bachas, l'adis officiers ou Houamier,
ceux ci ne pourront pas les forcer, ni prétendre à en prendre connaissance.

§4.

Lorsque ^{quelque} marchand français, ou dépendant de la France fera
une banqueroute avérée et manifeste, les créanciers seront payés sur ce
qui restera de ses effets; et quand même ils ne feraient pas munis de
quelque titre valable de cautionnement, soit de l'Ambassadeur, du
Consul, des Wrogmans, ou de quelque autre français, on ne pourra

او بابتد فرایچه ایلمجیری و قونسلوسری و ترجمانلری و سایر فرایچه لول قضیاتی ادعا میسند *reparation. Compensation. Satisfaction.* قضیاتی
مواخذ اولیه ل *Prétention.* ادعا

قورسان اشقیامسک و سایر دولت علیه مه خصوصت اودزه اولنلرک طرفلرندن *arrêter.* مواخذ اتمک
عالمک محروم هم سواجلندن برینه ایصال خساره کورینورایه او خصوصه مقدما *Plus de* شقی
malfeiteurs. Noleus. اشقی
ویریلان او امرک مفهومی اودزه فرایچه قونسلوسری و تجاری ریجده و تعدی *Inimicitie.* خصومت
اولیه ل و از بانید تعبیر اولنان اشقیادن طرفینک صیانت و امنیتی او مقوله *faire l'arteur.* ایصال
cause. اشقیانک معلوم اولمیرینه دغی توقف اتمکله فی الجمله بلخیلرچون فیما بعد غرب اوجاقلرک
attendre. dépendre. توقف
parquer. قفتیشی

و سایر لک قورسان سفینه لری دولت علیه مک اسکله لرینه کله کله حاکم و
ضابطان طرفلرندن یول کاغذ لرینه دقت ایله نظر اولوب بو خصوصه مقدما ویریلان
او امرکافی الاول مرئی طوقله و لکن مشول شرطله که دولت علیه مک اسکله لرینه
فرایچه بیر اغیلله کلان سفاین دغی صحیح فرایچه لو اولدقلری فرایچه قونسلوسلرندن
کذلک دقت ایله نظر و بیان اولوب بروجه محرر بعد التفتیشی کلان سفینه نک
کیفتیشی امنیتی طرفینی ایچون کرک ذکر اولنان حکم و ضابطان و کرن فرایچه هی

recherche à ce sujet les dits Ambassadeurs, Consuls, Drogmans, ni autre
français, et l'on ne pourra les arrêter en prétendant devoir en rendre respon-
sables.

SS.

Lorsque les Corsaires et autres ennemis de ma sublimé Porte auront
commis quelque déprédation sur les côtes de notre Empire, les Consuls
et les Négocians français ne seront point inquiétés ni molestés, —
conformément au contenu des commandemens ci-dessus accordés; et
Comme, pour la sûreté réciproque, il est nécessaire de reconnaître les
appelés ^{scélérats} barbares, afin qu'ils soient tous connus d'ici en là, lorsque
des bâtimens barbaresques ou autres Corsaires viendront dans les
échelles de notre Empire, nos Commandans et autres officiers, —
examineront leur Passe-ports avec attention, et les Commandans ^{en chef} ci-dessus
accordés à ce sujet seront exécutés comme par le passé, à condition —
néanmoins que les Consuls français examineront avec soin et feront savoir
si les bâtimens qui viendront dans nos ports avec le pavillon de France
sont véritablement français; Et après la perquisition d'amen faite
de la manière ci-dessus spécifiée, tant nos officiers que les Consuls de
France s'en donneront réciproquement des avis de bouche et même
par écrit, si le cas le requiert pour la sûreté réciproque des

قوله سري بر برينه لها وبالك قضا تحريرا اخبار ايلييه لـ

بومه harmonie مصافاة

سارمين، avoir وقوع بولق
lieu.

دولت عليه م ايله فراجه دولتي ما ققدمن مصافات و موالات اوزره اولوب و

être dans l'ouvrage دركار اولق
être employé.

بتخصيصي بو ائانه وقوع بولدن مصالحه لره حشمتلو فراجه ياد شاهنك و دولتنك

facile ماعده

سعي بليغي دركار اولق حصيله بعضي مناسب اولدن حصول ماعده اولنق تاكيد

fortifier. raffermir تاكيد

moyen, دلالت

موالفة و دلالت و بوندن بويلا دني ايفاي مراسم مصافاة باعث و بادي اوله حق حالت

dans la suite. بوندن بويلا
des plus en plus.

اولغلا ايمدي فراجه اسكله رندن تحمیل و صحيح فراجه سفينه و مير اغيلا و صحيح فراجه تجاري

objets remplis اينفا

د فريلا استلغه معادته كلوب و استانه معادتن كذاك صحيح فراجه سفينيله

cause, motif باعث
بادي

فراجه ملكنه كيدن اشيادن رسم كرك و مسدست اچه مقدما و يريلان عهد فامه

acheter. شرا

همايون موجبجه ادا اولند قد نصكره بو مقوله اشيا فراجه لويلا اترك بيننده بيع و

pardonner. معفو

شرا اولند قد بر درلو بهانه ايله رسم مصدريه طلب اولنماق اوزره يالكر مصدريه

ماتك معاف و معفو اولشدر

فراجه تجاري و اكاقابع اولنلر كند و ملكلر رندن تجارته متعلق اشيا اولق اوزره

ممالك مروسه كتود دكري و بوندن اول يره آوب كوتور دكري استعه ايچون

Deux parties .

§ 6.

122

La Cour de France étant, depuis un temps immémorial, en amitié et en bonne intelligence avec ma Sublime Porte, et le très magnifique Empereur de France, de même que Sa Cour, ayant particulièrement donné ses soins, dans les traités de paix qui sont survenus depuis peu, il a paru que quelque secours dans certaines affaires de conserance était un moyen de fortifier l'amitié, et un sujet d'en multiplier de plus en plus les témoignages; C'est pourquoi nous voulons que dorénavant les marchandises qui seront embarquées dans les ports de France, et qui tiendront à notre capitale chargés sur des bâtiments véritablement français avec manifeste et pavillon de France, de même que celles qui seront chargées dans notre capitale sur des bâtiments véritablement français, pour être portées en France, après qu'elles auront payé le droit de douane et celui de bon voyage, dit Selamittik-resmid, conformément aux capitulations antérieures, lorsque les français négocieront ces sortes de marchandises avec quelqu'un, on ne puisse exiger d'eux sous quelque prétexte que ce soit le droit de Mezeretier, dont l'exemption leur est pleinement accordée pour l'article de la Mezeretier seulement.

§ 7.

Comme il a été accordé aux marchands français et aux dépendans de France, de ne payer que trois pour cent de douane sur les marchandises qu'ils apporteront de leur propre pays dans les états de notre domination, non

شعین *Charge*.

ارات *Mount*.

طمع *avidité*.

صورقا *In apparence*.

معنی *réellement*.

ازدیاد *avantage*.

خالی اولق *celles*.

تفاوت *différence*.

وقوی *à un lieu incident*.

اجناسی *les diverses espèces*.

تجاوز ایلمک *exceder*.

یوزده اوچ رسم کرک ویرلرینه مساعد اولنغله مقدا ویرکن عهد نامه هایون
 موجبیه بنیه ورشته بنیه و سختیان وبال موی و کون و ایک مقوله اسندن بشقه
 اوتهدن برو سفینه لرنه تخمیل و ممنوعاتدن ماعدا آلوب ولایتلرینه کونورمک اوزده
 کرک انسانک تعریفه تعبیر ایلدکلری مهور دفترلرنه تصریح اولتان اشیا واستعدانک
 دخی رسم ~~کرک~~ مکرکری عهد نامه هایون موجبیه ادا اولند قده وضع و شعین اولنغله
 تعرض اولنیه
 فرانچه تجاری عهد نامه هایون موجبیه یوزده اوچر مکرکری کرک انسانه ادا و معتاد
 اوزده ادا قذکر سن اخذ و ارات ایلدکلرنه معتبر اولوب فکر ادرسم کرک طلب اولنیه
 و کرک انسانک بعضیلری طمع لرندن ثانی صورقا یوزده اوچ و معنی ~~اوچ~~ ازدیاد
 اخذندن خالی اولدکلری واستعدانک ~~مکرکری~~ قیمتلرنه دخی تفاوت و قوی دیگر اولدینغه
 بنا استامبول مکرکک تعریفه تعبیر اولتان دفترنه چوقه اجناسنک و کذلک بعضی
 اسکله لره و حلبه اولان تعریفه لره مذکور استعدانک مکرکری یوزده اوچری تجاوز
 ایلدیکی انرها اولنغله فیمابعد کتوردکلری چوقه ناک کرکی عهد نامه هایون موجبیه یوزده

plus que sur celles qu'ils emportent d'ici dans leur pays: quoique, dans la précédente Capitulation, on n'ait compris que les cotons en laine, cotons filés, marabouts, ciras, cuirs et soieries, nous voulons qu'indépendamment de ce marchandises, ils puissent en payer la Douane, suivant les Capitulations Impériales, charger sans opposition toutes celles qu'ils ont coutume de charger pour leur pays, et qui, pour cet effet, sont spécifiées dans le Tarif publié du Doirani, à l'exception toutefois de celles qui sont prohibées.

§ 8.

Les marchands français, après avoir payé la Douane aux Douaniers, à raison de trois pour cent, conformément aux Capitulations, et après avoir pris suivant l'usage, l'acquies du Wastehesi, lorsqu'ils le produiront, il y sera fait bonneau, et l'on ne pourra leur demander une seconde Douane. Et attendu qu'il nous aura été représenté que certains Douaniers, portés par leur esprit d'avidité, n'exigent en apparence que trois pour cent, tandis qu'ils en perçoivent réellement davantage, et que, par la différence qui existe dans l'appréciation des marchandises, ils se trouvent que sur les diverses qualités de draps, insérées dans le Tarif de la Douane de Constantinople, de même que dans les Tarifs de quelques échelles et notamment dans celle d'Alex., la Douane excède trois pour cent: pour faire cesser toute discussion à cet égard, il sera permis de redresser les Tarifs, de façon que la Douane des draps

اوچری تجاوز ایتمک اوزده و قطع نزاع ایچون تعریفه *redress* تصحیح اولنق جایز اوله و کتوردکلی
اشیالرنی دخی دولت علیه رعایا سندن و تجارتندن دیلدکلرینه بیع و فروخت ایلمک *forme. moule* قالب
مراد ایلدکلرینه بن آلود دیو آخر تعریفی و نزاع ایلمیه *Verfa. foudre* انواع ایتمک *Verfa.*

فراجه تجارتک کرک فراجه و کرک تونس طرفلرندن کتوردکلی فی ازمیر داخل اولدقه *Dambe* طونه
ازمیر میوه کرکی امینی فلرک کرکی بن آلود دیو هر بار فراجه ایدر ایشی دو ماده بر حسن
قالبه انواع اولنق کرم کلمکله فیما بعد فراجه تجارتک کتوردکلی فی مادامکله ازمیر
فروخت اولنیه امینی مذکور طرفندن کرک مطالبه اولنیه و اگر ذکر اولنان فی انده
فروخت اولنورایسه بر وجه معتاد رسم کرکی امینی مزبور طرفندن آله و اگر سالف
الذکر فی استانه کلو رایسه بیوک کرک امینه معتاد اوزده رسم کرکی
ادا اولنه

فراجه تجارتی منع عاقدن ماعدا تجارتیه متعلق اشیالری ایله مالک محروسه مدن بئرا و
بحراً و کذلک طونه ایله نهراً دوستلق اقاماسنده مقود اوردی و غیره مملکتله
کیدوب و ذکر اولنان یررن مالک محروسه مه کتوروب بیع و شرا ایلدکلی اقامه سایر

124
que l'on apportera à l'arsen, ne puisse excéder les trois pour cent, Confor-
-mément aux capitulations impériales; et lorsque'ils voudront vendre les
marchandises qu'ils auront apportées, à tête de nos sujets et marchand de notre
empire qu'ils jugeront à propos, personne autre ne pourra les inquiéter ni quereler,
sous prétexte de vouloir les acheter de préférence.

59
Lorsque les ~~gess~~ ou ~~bonnets~~ que les négocians français apportent de
France ou de Tunis, arrivent à Smyrne, le Douanier de la Douane des fruits de
Smyrne forme toujours des contestations à ce sujet, prétendant que c'est lui qui
est l'exacteur de la Douane des ~~gess~~; Il est donc nécessaire de mettre cet article
dans une bonne forme, nous voulons qu'à l'arsen le ~~dei~~ Douanier ne puisse
exiger la Douane des ~~gess~~ que les négocians français apporteront; lorsque'ils ne
le vendront pas à Smyrne, et en cas qu'ils s'y vendissent, le droit de Douane
sur ces ~~bonnets~~ sera, selon l'usage exigé par le ~~dei~~ Douanier; et s'ils viennent
à Constantinople, le droit de Douane en sera payé, selon l'usage, au grand
Douanier.

60.

Les marchands français voulant porter, en temps de paix, des marchan-
-dises non prohibées, dans les états de mon empire, par terre ou par mer, de
même que par les rivières du Danube et du Caucase, dans les états de
Moscovie, de Russie et autres pays, et en apporter dans mes états: de
qu'ils auront payé la Douane et les autres droits, quelque'ils soient.

مستأمن طایفه سندن ویرینه کلن کرک و رسوم هر نه ایه بونلرک طرفندن دخی
 ادا اولندقد بیوجه مداخله اولمیه
 اصحاب اغراضدن بعضیری فرانجه تجارینه خلاف عهدنامه تعرضی مراد ایدوب
 و اجرا اینه مدکلرندن فاشی تجار مرقومه نلک تجارتلرینه خلل ویرمیرچون وقت
 وقت بک صلاحیت سسارلرینه تعدی ایلدکلری انرا اولمغله فرانجه تجارتلر
 معالی ایچون تجارتلرینه واروب کلن سسارلر بر درو تعدی اولمیب استعمال
 ایلدکلری سسارلرینه ملتدن اولور ایه مکنه جبراً مانعت و مداخله ایلیمه
 ویرودی طایفه سندن و سایرلر دن بعضیری سسارلر و ارث اولمق
 ادعاسنه اولدقلر نه فرانجه تجارتی دیلدکلری مکته لری استخدام ایدوب
 و خدمتینه بولنارلر و یا خود مرد اولدقلر نه برلرینه کلنلر دن خلاف معتاد
 کدک و حصّه طلب ایلیمه لر و خلاف نه حرکت ایدنلرک حققلر دن کلنه
 فرانجه سفارته تجارتیه متعلق تمیل اولنان اشیا دن فرانجه ایلیملرینه و قونسولرینه
 قونسولت رسمی و بایلر ج تعبیر اولنان عواید ادا اولمسی ایچون بوندن اقدم عقد

تقرری *mutafer*
 صلاحیت *Probité. Bailly.*

ادعا *Pretention*
 مراد اینک *Appar.*

عواید *revenus, Droits*
Plus.

comme les paient les autres nations franques, lorsqu'ils feront ce commerce, il ne leur fera rien sans raison aucune opposition.

64.

125

Ajam-été représenté que certains ennemis et l'indicateur, voulant molester les négocians françois contre les Capitulations, et ne pouvant pas exécuter leur dessein, attaquent de temps en temps sans raison, et inquiètent leurs censaux pour trouble de commerce des dits négocians; nous voulons qu'à l'avenir les censaux qui sont et tiennent parmi les marchands, pour les affaires de dits négocians, ne soient inquiétés en aucune façon, et que, de quelque nation qu'ils soient les censaux dont ils se servent, on ne puisse leur faire violence ni les empêcher de les servir. Si certains de la nation Juive et autres prétendent d'hériter de l'emploi de censal, les marchands françois se serviront de telles personnes qu'ils voudront; et lors que ceux qui se trouveront à leur service seront chassés ou tiendront à mourir on ne pourra rien exiger ni prétendre de ceux qui leur succéderont, sous prétexte d'un droit de retenue nommé gbedeth, ou d'une portion dans les censeries, et l'on châtiara ceux qui agissent contre la teneur de cette disposition.

65.

Bien qu'il soit expressément porté, par les articles précédens, que les droits de Consulat et de bailage seront payés aux Ambassadeurs et aux Consuls de France, sur les marchandises qui seront chargées sur les batimens

اولنان مواده اگرچه تصریح اولنشد لکن بو خصوصه دولت علیه تجارتدن ورعایا سندن *Protégé difficile* تعلل
رسم مرقومك ادا سنده تعلل و معارضه اولندیغی انزا اولنغله دولت علیه تجارتی *contestation, opposition* معارضه
ورعایا طرفلرندن فرانچہ سفاینه تجارتہ متعلق تمیل اولوب مرک آله کلون اشیا *den* *faire un accord* *notifiquement* *tempo* *حين* *مقاوله*
حين مقاوله دول سفینه داخل اولیانلرینک بر موجب عهد نامه قونسودت رسمی *porter, retirer* *خراج*
ادا اولند قچه اشیا مرقومه مرکدن اخراج اولنامق اوزره مؤکد امر و تنبيه اولنه *redouble rigueur* *مؤکد*
ممالك محروسه مده ميوه مقوله سنك كثرتی اولنغله قودو یعنی انواعنك كثرتی سنك *ordre de défense* *تنبيه*
سنك بردفعه فرانچہ دولتندن ایلکی با اوچ قطعه سفاین کلوب ذکر اولنان ميوه دن *Protegé* *معی*
یعنی انجیر و قودو اونم و فندق و اکامانند ميوه انواعندن هر نه ایه اشترا و *ressembler*
مرکلیرنی عهد نامه هایون موجبیه ادا و بعده سفاین مذکوره یه تمیل و قتل اولنلرینه
ممانعت اولنیه فرانچہ سفاین قبرسی جزیره سندن و دولت علیه مه اولدن سایر
اسکله اردن مسلمینی الدیغی اوزره قوز اشترا و تمیل ایلمك مراد ابلد کلرنه حکام و
ولده و قضات و سایر ضابطانندن ممانعت اولنوب بوندن اقدام ویریلدن و بود دفعه
تجدید اولنان عهد نامه هایونم موجبیه معی قلنه ر

français; Cependant comme il a été représenté que ce point rencontre de
difficulté de la part des marchands et des raïas sujets de notre ^{Empire} ~~sublime~~ Porte
nous ordonnons que lorsque les marchands et raïas sujets de notre sublime
Porte chargeront sur des bâtimens français des marchandises sujettes à la
Douane, il soit donné des ordres rigoureux pour que les marchandises don-
le droit de Consulat n'aura pas été compris dans le nois lors du notifiement
ne soient point retirés de la Douane, à moins qu'au préalable le dit droit de
consulat ait été payé conformément aux Capitulations.

63.

Comme l'Empire Ottoman abonde en fruits, il pourra venir de France,
une fois l'année, dans les années d'abondance des fruits secs, deux ou trois
bâtimens, pour acheter et charger de ces fruits, comme figue, raisins secs,
noisettes et autres fruits semblables; Et après que la Douane en aura été payée
conformément aux Capitulations Impériales, on ne mettra aucune opposition
au chargement ni à l'exportation de cette marchandise.

Il sera aussi permis aux bâtimens français d'acheter et de charger du
sel dans l'île de Chypre et dans les autres échelles de notre Empire,
de la même manière que les musulmans y en prennent, sans que nos
commandans, gouverneurs, Radis et autres officiers puissent les en empêcher,
voulant qu'ils soient protégés conformément à nos anciennes Capitulations,
à peine renouvelées.

فراجه تجاری و اکا تابع اولنلر فراجه ایلمچیلرک و قونسلوسلرک اعلان کاغدی *attestation* اعلان کاغدی
اوزده بديرنه اولد قری مرور نامه لایله یوروپ و امنیت و راحتلی ایچون قاعده *aller en sens* کزنلک
ملکت اوزده کوه کیوب مالک محروسه مه کار و کسب ایلد کزنلک او مقوله کندو *assistance* اعانت
حالیله کزنلر جزیه و سایر تکالیف ایله ریجیده اولمیوب و عهد نامه هایون موجبیه کرکه *aider. assister* معاونت ایتمک
متعلق اشیا لری اولور ایسه بر وجه معتاد مرک رسنی دفی ویرد کزنلک مرور و عبور دزنه *monnaie* سکه
وکلت و حکم و ضابطان مانع اولیه ل و بر وجه محرد بديرنه ویرکلت اعلان کاغدی بزنلک *changer* تبدیل ایتمک
مغروی اوزده اقتضا ایدن یول کاغدی کند ویرنه *échange* *crime d'État* جرم
ملکی اولدن اعانت ایله معاونت اولنلر

فراجه تجاریک و بیرانی آلتنه اولنلرک مالک محروسه مه کتوردکاری و آلوب کوتوردکاری
آلتون و کش سکه دن رسم و مرک التیوب ویدرنلک اولدن سکه لرنی دولت علیه ملک
سکه سیله تبدیل ایلمکه جبر اولمیه ل

فراجه لودن و بیراقلری آلتنه اولنلردن بری قاتل اولوب و یا خود بر غیری جرم ایدوب
و شریعت شریفه طرفندن رویت اولنلق مراد اولنقد دولت علیه ملک قضات

Les Marchands françois et autres dépendans de la France pourront voyager avec les passe-ports qu'ils auront pris, sur des attestations de l'ambassadeurs ou des Consuls de France; et pour leur sûreté et commodité, ils pourront s'habiller suivant l'usage du pays, et faire leurs affaires dans mes états, sans que ces sortes de voyageurs, se tenant dans les bornes de leur devoir, puissent être inquiétés pour le tribut nommé Kharaatch, ni pour aucun autre impôt; et lorsque conformément aux Capitulations Impériales, ils auront des effets sujets à la douane, après en avoir payé le droit, suivant l'usage, les Pachas, Cadis et autres officiers ne s'opposeront point à leur passage; Et de la façon ci dessus mentionnée, il leur sera fourni des passe-ports en conformité des attestations dont ils se seront munis, leur accordant toute l'assistance possible, par rapport à leur sûreté.

Les Négocians françois et les protégés de France ne paieront ni droit de douane, sur les monnaies d'or et d'argent qu'ils apportent dans nos états, de même que pour celles qu'ils emporteront; et on ne les forcera point de convertir leurs monnaies en monnaie du mon Empire.

Si un françois ou un protégé françois commettait quelque meurtre ou quelque autre crime, et qu'on voulut que la Justice en eût connaissance, Les Juges de mon Empire, et les officiers ne pourront y procéder qu'en

وضابطانی بود کوفه اولدن دعوائی بولند قلمی محله ایلیچیلرینک و یا خود قوسلورینک
وبا وکیللرینک مواجهه لرنده استماع و شرح شریفه و یدرینه و یریلدن عهد نامه
همایونه مغایر اولماق ایچون طرفیندن دقت ایله تفتیش و تنقیح اونه
طرف میریدن و یا خود دولت علیه مه تابع تجار و سایر دن فرانسه اوزیرنه تحریر

اولمشی بویچه تعبیر اولنان کاغذ ل کلوب اوزیرنه تحریر اولمشی فرانجه لو و انله تابع
اولدن مکته ل قبول ایلمه لری حاله بی وجه شرعی آداسنه جبر اولمیه ل و ذکر
اولنان بویچه قبول اولمیه یعنی مشر کاغذ و یریلوب بویچه کاغذینی و یرندن اوجهی

طلب و تحصیلنه در علیه مه اولدن ایلی و کذلک اول محله دولتان فوسلوسی ممکن
مرقبه سعی ایلیه
فرانجه لودن ممالک محروسه مه متمکن اولنلر اگر متأهل و اگر بکار در کیلرایه جریه
مطالبه سیله ربخیده اولمیه ل

فرانجه تاجر لرندن و اهل حرفت و ضابطلرندن و مداحلرندن بری اسلامه کلوب کندو
مساعدنن غیر ییدننه فرانجه لویه تابع اولنلرک اشیا اولدیغی ثابت و متحقق

مواجهه *Préface*

تفتیش *examen*

تنقیح *information*
recherche

میری *trésor public*

مشر *qui indique*

متأهل *marie'*

بکار *non marie'*

اهل حرفت *Artisan*

مدح *matelot*

ثابت *constant - const*
= tati

متحقق *Vérifié*

présence de l'Ambassadeur et des Consuls ou de leurs substituts, dans les endroits où ils se trouveront, et afin qu'il ne se fasse rien de contraire à la noble justice ni aux Capitulations impériales, et sera procédé de part et d'autre, avec attention, aux purgations et recherches nécessaires.

67.

Lorsque notre Miry ou quelque'un de nos Sujets, marchand ou autre tire une lettre de change sur un Français, si celui sur qui elle est tirée ou les personnes qui en dépendent ne les acceptent pas, on ne pourra sans cause légitime les contraindre au paiement de ces lettres, et si on en exigera seulement une lettre de refus, pour agir en conséquence contre le tireur, et l'Ambassadeur, de même que les Consuls se donneront tous les mouvemens possibles pour en procurer le remboursement.

68.

Les Français qui sont établis dans nos états, soit mariés, soit non mariés, quel qu'ils soient, ne seront point inquiétés par la demande du tribut nommé Kharaç.

69.

Si un Français, marchand, artisan, officier ou matelot, embrasse la religion musulmane, et qu'il soit vérifié et prouvé qu'il a des propres marchandises il a entre ses mains des effets appartenant à des dépendans

اولورایسه او کونه اشیا اصحابنه ویرلک اودزه بولندیغی محله اولدن ایلمیرنه *Pias justificatus* سند
و قونسولیرنه و بولندقلری محله سندیرله واران ادمایرنه رفع و تسلیم ایتدیرله *caution* کفیل
retenir. relater. آلیقومق

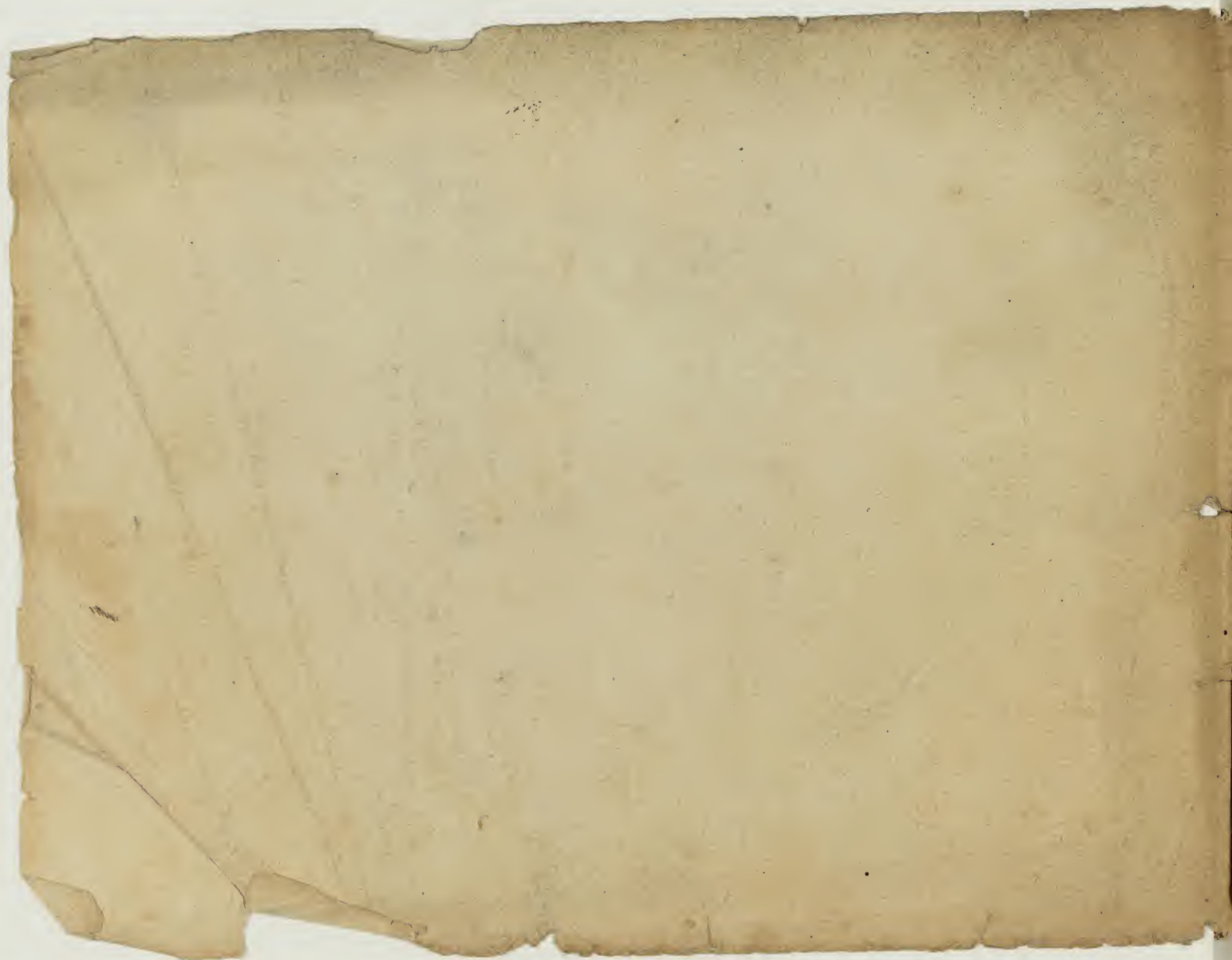
فراچیه تجارندن بری بر طرفه غیرت ایلمک مراد ایدوب دینی ایچون ایلمیری و یا قونسول محکم *Plus de* محکم
اکا کفیل اولدقه اداک دینی ایله دیو یولندن آلیقولیه و کندوردن دت یک اچیه *tribunal* اهل عرف
زیاده اولدن دعوک معناد اودزه و عهدنامه هایون موجبیه استافه معادته حواله اونه *officiers de justice*
طرف محاکدن و دولت عالیته مضابطانی جانلرندن و اهل عرف طایفه سندن فراچیه لو *Quesne* قادیب ایتمک
اولنلرک ساکن اولدقلری خانیه بلد موجب جبراً دخول اولتیوب خانه سنه دخوله ه *Juges* حجت ایتمک
حاجت مس ایلمیکی حاله ایلمی و قونسولوسی بولنان یرره انزه اخبار و طرفلرندن *apparaître* مس
تعیین اولنان آدمیرایله اولدیغی محله واریلوب بو خصوصیه خلافه حرکت ایدربولنور *recevoir*

ایسه بعد اتحقق قادیب اولنار

فراچیه تجاری ایله آخرک بینده وقوع بودوب بردفعه شرعه فصل و حکم و حجت اولنشی
ماده یرنک ولدت و قضات و سایر ضابطان طرفلرندن تکرار استماع و فصل اولنشی

129

46 mib

Deutscher Leinwand

130

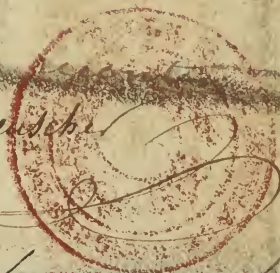
10: Cabrio

1849

Chl

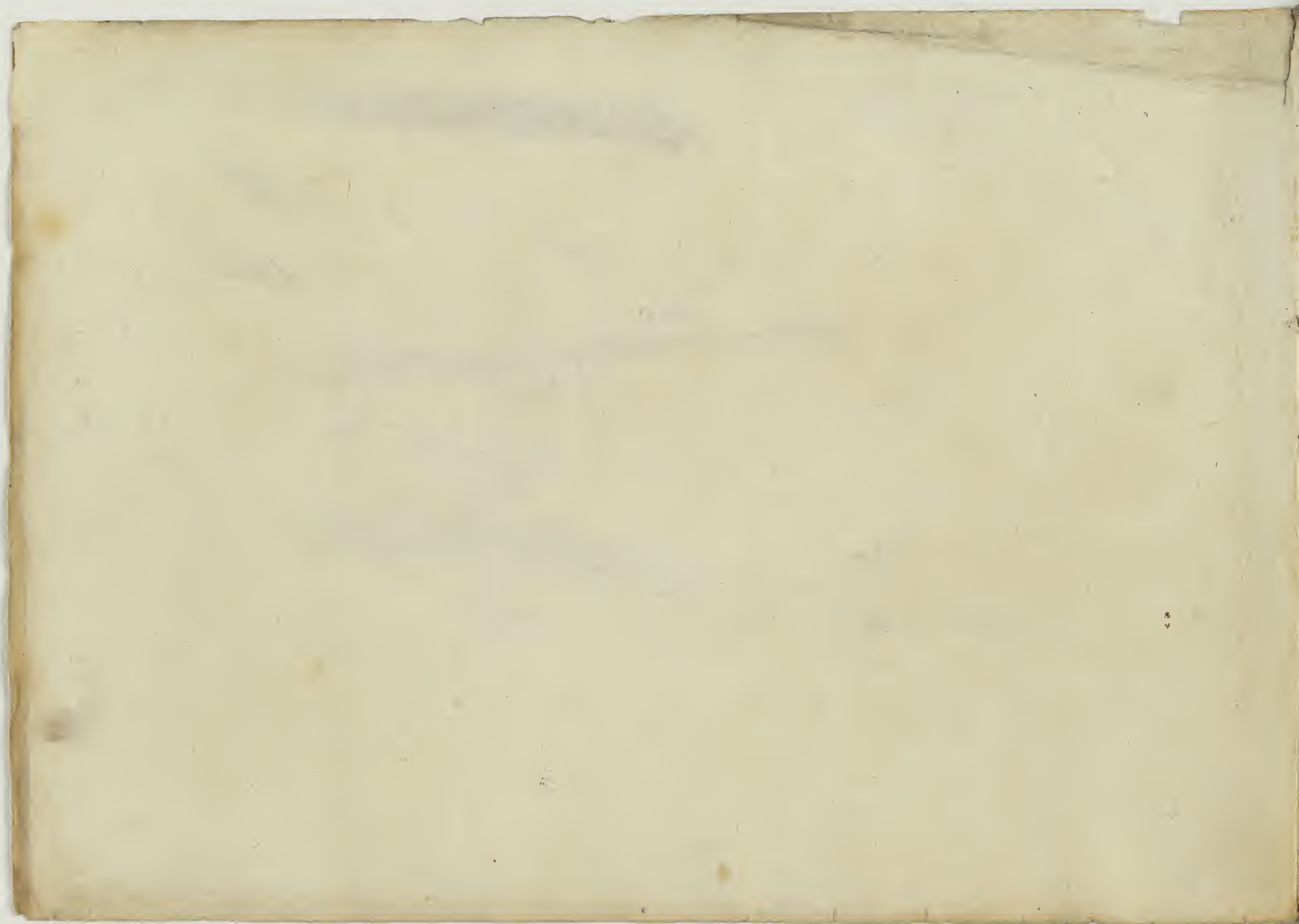
Carl
Mojens

Deutsche

جو کتبہ ...
...
...

8
6
6

131

des Français, ces sortes d'effets seront consignés à l'Ambassadeur ou aux Consuls, dans les endroits où il y en aura, pour être ensuite remis aux propriétaires; Et dans les endroits où il n'y aura ni Consul ni Ambassadeur, ces effets seront consignés aux personnes qui en auront de leur part avec des pièces justificatives.

70.
Si un marchand Français, voulant partir pour quelque endroit, l'Ambassadeur ou le Consul le rendent sa caution, on ne pourra retarder son voyage sous prétexte de lui faire payer ses dettes, et les procès qui les concernent précédant quatre mille aspres seront renvoyés à ma Sublime Porte, selon l'usage, et conformément aux Capitulations Impériales.

Les gens de justice et les Officiers de ma Sublime Porte, de même que les gens d'épée, ne pourront, sans nécessité, entrer par force dans une maison habitée par un Français; Et lorsque le cas requerra d'y entrer, on en avertira l'Ambassadeur ou le Consul, dans les endroits où il y en aura, et l'on se transportera dans les endroits en question, avec les personnes qui auront été commises de leur part; et si quelqu'un contrevient à cette disposition, il sera châtié.

72.
Comme il aurait été représenté que les Pachas, Cadis et autres Officiers, voulaient quelquefois recevoir et juger de nouveau des affaires survenues entre les Négocians Français et d'autres personnes, quoique ces affaires eussent

خصوصی اراده و بالذات واقع اولوب بو تقدیرجه اوکونه فصل اولنان دعوی *Dans est et est* بو تقدیرجه

chose de forte que.

صحت

امیتلی اولدیغندن ماعداً بر محله فصل اولنان دعوانکینه اول محله خلافته

حکم اولنور ایتمی دیو انزا اولنغله بر وجه محرر فراجه تجاری ایله اخراک بیننده ظهور *faire comparaitre* احضار اتمک

Prendre de vant

estimation

صفت

ایدوب بردفعه شرعیه فصل و حکم و حجت اولنشی دعوی اول محله کوزلیوب و

se faire terminer

constituer

intention

صدد

تکرار رویت اولنق استدعا اولنور ایسه فراجه ایلمیسنه اخبار اولنق سیزین

و ایلمی موی الیهات قوسلوسدن و مدعی علیه دن جوابی و کیفیت احوالک

صحتی خبری کامسکیزین ادعا و مدعی علیه ی احضار ایچون امر شریف ویرلیوب و

مباشرو چاوشی دخی کوندرلیوب اوکونه خصوصی استفهام و اعلام اولنغله وفا

ایه جگ وقت تعیین اولنق جایز اوله و بوکونه دعوانک تکرار استماعی فرمان

اولنور ایسه در علیه مده رویت و قطع و خسم اولنسنه دقت اولنوب و بویابده

فراجه کوبه تابع اولنلرک بالنفسی کلمری و یا خود یریرنه وکیل شریف نصب اللمری

جایز اوله و دولت علیه مه تابع اولنلر فراجه لوالله دعوی صد دنده اولد قلرنده

مَدْعِيكَ شَرِي سَنَدَات و تَمَكَّاتُكَ اُولْمَقْجِه دَعْوَايِ اسْتِمَاعِ اُولْمِيَه

*droit pour faire
comparaitre
l'habitude
cadi*

ظهور ایدن دَعْوَى اِيچُون خَرَج و صرف اُولْتَان اخضاريَه و رسوم عاديَه دَعْوَا *conforme à la justice* مشروع
مشروع و ادعايه صلاحيتي معلوم اوكُن مَكْنَه دَن اخذ و استيفا اُولْمَدِينِي *Intégrité bon droit* صلاحيت
حَالِه دَعْوَايَه صلاحيتي اُولْمِيَان اَشْرًا مَقُولَه اَوِيْلَه بِلَه مصرف ادعا و افتردان *payer entièrement* استيفاءك
خَالِي اُولْمَزَلَر دِيو ايراد اُولْمَغْلَه فَمَا بَعْد ذَكَر اُولْتَان خَرَج و مصرف بِلَه صلاحيت *Plu. de
micham* مشرر اَشْرًا
و بِلَه وَجْه شَرِي دَعْوَى ايدوب خلاف شرع حَرَكَت و تَعْدِي يَه جَارَت ايدنك *colonne, apance* افترا
طَرَفَن دَن اخذ و استيفا اُولْمَغْلَه رَحْصَت و يَرْمَلَك جَايز اُولُوب و لَكِي فَرَايْجَه لَو و *audace* جرات
اَنَلَرَه قَايِع اُولْمَزَلَر دَوْلَت عَلِيَه مَه قَايِع مَكْنَه لَرَه و رَعَايَا سَنَدَه وَاَقَع اوكُن *aborder* يَنَامَشَق
اَلَه جَعْلَرَك دَعْوَى اُولْمَدَقْدَه حَكْم اُولُوب خَاَصْل اوكُن اِيچَه لَرَن دَن خَرَج مَحْكَمَه لَرِي
و كَذَلِكَ مَبَاشَرِيَه و اخضاريَه لَرِي دَفِي عَهْد قَايِمَه قَدِيمَه مَوْجِبْجَه يُوْزْغَرُوشَه
اِيكِي شَرْعُوشِي اَلُوب زِيَادَه طَلْبِيلَه رَنجِيَه اُولْمِيَه لَر
دَوْلَت عَلِيَه مَك مَعْتَاد اَوْرَزَه اَسْكَلَه لَرَنَه فَرَايْجَه مَسَايِنِي يَنَامَشَق قَلَرَنَه دَوْلَتَق

français, si le demandeur n'est muni de titres juridiques ou de billets,
leur procès ne sera point écouté.

133

73.

On nous aura aussi représenté que, dans les procès qui surviennent, les
dépenses qui se font pour faire comparaitre les parties et les autres droits
conforme à la Justice, étant supportés par celui qui a le bon droit, et
les avaristes qui intentent injustement des procès n'étant soumis à aucun
frain, sont incités par là à faire toujours de nouvelles avances; sur quoi nous
voulons qu'à l'avenir il soit permis de faire supporter les susdites dépenses au frain
par celui qui s'en prend, contre la Justice, son procès dans lequel il
n'aura aucun droit; Mais lorsque les Français ou les dépendans de la
France poursuivront juridiquement des sujets ou des dépendans de ma
Sublime Porte, en recouvrement de quelques sommes dues, on n'exigera
d'eux pour droit de Justice ou Mehtrem, de commissaire ou Mubach-
irie, d'assignations ou Ekzarié, que deux pour cent sur le montant de
la somme recouvrée par Sentence, conformément aux anciennes capitulations,
et on ne les molestera point par des prétentions plus considérables.

74.

Les Batimens Français qui, selon l'usage, aborderont dans les ports de

معامله اولوب يالکز كفاف نفی ایچون ماکولات و مشروباتی اچیه لریله
آلوب بومقوله اولدن ماکولات و مطبخ ذخایرنک بیع و شراسته و تحمیل اولمسه
مانعت اولمیوب و بوبابده رسم و ویرکودنی طلب اولمیه
دولت علیه مک بانجمله اسکله و لیمان و سواحله فرائجه سفاینی قبودانلری
ویشلری اقتضا سیله سفینه لری یاغلق و قلفات و تعمیر اتمک لازم
کلدکه قلفات و تعمیر ایچون صرف اولنه حق روغن و زفت و قطران قلفات کونه کی
و علیه ایچیه لریله آلیرمه و طویلر مه ضابطان طرفلرندن مانعت اولمیه و مالک
محرومه کلدن فرائجه سفایندن برینک ادواته آفت اصابت ایدرایسه
انجق اوسفینه ایچون دیرک و سرن و لنگر و خلط و یلانی بزی و درک کراسته سنی
دنی اچیه لریله آغله رخصت ویریلوب بو خصوصلری ایچون ویرکود طلب اولمیه و فرائجه
سفاینی وارد قلمی اسکله دره ملتزم و مستلیم و سایر ضابطان و جزیه دارلر
طرفندن جزیه برهانه سیله آلیقونمیوب یو لچیلر نی تعیین اولنان محله کوتوره لرکی
درونلر نه جزیه گذار رعایا بولنور ایه انلر دنی اداسی لازم کلدن جزیه لری شروطی

Craster. معامله ایتک

graisser. دیرمیدیفیت. یاغلق

reparer. تعمیر اتمک

employer. صرف ایتک

Suit. روغن

soie. زفت

agres. ادوات

malheur. آفت

atteindre. اصابت

Nerque. سرن

Arctenne. درک کراسته

matériau pour les mât. ملتزم

fermier. مستلیم

lieutenant de pacha. یعقوب

retenir. یعقوب

mon Empire seront traités amicalement; ils y achèteront avec leur argent, leur
simple nécessaire pour leur boire et leur manger; et l'on empêchera ni l'achat
et la vente ni le transport des Dites provisions, sans de bouche que pour
la cuisine, sur les quelles on n'exigera ni droit ni donative.

75.
Dans toutes les Leshelles, ports, côtes de mon Empire, lorsque les
capitaines ou patrons des Bâtimens Français auront besoin de faire cafter
d'augmenter le suif et redoubler leurs Bâtimens, les Commandans n'empêcheront
point qu'il leur soit fourni pour leur argent, la quantité de suif, goudron,
poix et ouvriers qui leur seront nécessaires; et si il arrive que, ^{quelque} par quelque
un Bâtimen Français rien ne manque d'agré, il sera permis seulement
pour ces Bâtimens, d'acheter mats, ancrs, voiles et matériaux pour le
mat, sans que pour ces articles il soit exigé aucune donative. Et lorsque
les Bâtimens Français se trouveront dans quelque Leshelle, les fermiers,
Mousselmans, et autres officiers de même que les Wharatchis, ne pourront
les retenir, sous prétexte de vouloir exiger le Wharatch de leurs passagers,
qu'il leur sera libre de conduire à leur destination; Et si il se trouve
dans le Bâtimen, des Naïas sujets au Wharatch, ils le paieront au di-

اوزده محلته و یروب جو وسیله ایله جانب میری به غدر اولمیه

noyen occasion وسیله

faute tort غدر

motif استیجار

loyer اجرت

faire difficile قتل ایتمک

nominal تسمیه ایتمک

paroles de feu فتنه

دولت علیه مک اهل اسلام و رعایا ممالک محروسه اسکله یرنک بریسنند

آخر اسکله به نقل ایلمک ایچون فراچه سفاینه تجارت متعلق اشیا وضع ایلدکه

مانعت اولمیه لکن دولت علیه ره تابع اولنر بعضی فراچه سفاینی استیجاره

ایلد کلرنه وقت وقت افتای راهده ذکر اولنان سفینه ی ترک ایدوب و قول

و شرط اولنان اجرتی و یرمکه تعلل ایستدگری دخی انزا اولنقله و مقوله استیجار

اولنان سفاینی بلد عذر شرعی افتای راهده مستاجرری ترک ایدر رایسه سفاین

قبودانلری ایله اجاره صحیحی دن بایتمک تسمیه اولنوب قول سفینه تعبیر اولنان

اجرت مسلمانک بالتمام ادا اولنسی قضات و سایر ضابطان طرفلرنه امر و

قنبیه اولنه

ولدت و حکم و قضات و ~~ایستدگری~~ ایستدگری ایتمک و ویودکان و مستلمر و ضابطان

و اعیان و ولایت و ایشی اداری و سایر لردن عهد نامه هایوفه مغایر حرکت

اولنوب و طرفیندن خلف عهد نامه هایون قول و فعله تعدی ایدر اولور

lieu, ainsi qu'il en est de droit, afin qu'à cette occasion il ne soit point fait de tort au jésu.

135

76.
Lorsque les Musulmans ou les Noirs, Sujets de ma Sublime Porte, chargeront des marchandises sur des batimens Français, pour les transporter d'une échelle de mon Empire à une autre, il n'y sera porté aucun empêchement; Et comme il nous a été représenté que les Sujets de notre Sublime Porte qui notifient de ces batimens, les quittent quelque fois pendant la route et font difficulté de payer le notin dont ils sont convenus; si, sans aucune raison légitime, ces sortes de notifiataires viennent à quitter en route les batimens notifiés, il sera ordonné et prescrit aux Cadis et autres Commandans de faire payer en entier le notin des dits batimens ainsi qu'il en aura été convenu par le Kameissab ou contrat connu par un acte formel.

77.

Les Gouverneurs, Commandans, Cadis, Douaniers, Naïfodas, Mustelens, officiers, gens notables du pays, gens d'affaires et autres, ne contreviendront en aucune façon aux capitulations Impériales; et si de parti ou d'autre on y contrevient en molestant quelque l'un, soit par paroles, soit par d'actions de fait.

ایسه فرانچولو اولئرک قونسلوسلری و ضابطلری عهد نامه هایون موجبیه *la connaissance parfaite* *par accident* *assistance* *galère* *جکدری*
عقلرندن کلدلری کی دولت علیه مه تابع اولئرندن ظهور ایدن تعذبات دخی قضا را
فرانچو ایلمچیلری و قونسلوسلری جابند غرضی اولند قده حقیقتنه بعد تحویل الاطلاع معاونت
اقتضاسنه کوره او مقوله لرک عقلرندن کلنک اوزره امر و فرمان صدورک جایز اوله

دولت علیه مک مواجلنه فرانچو سفایندن بری واروب قضا را قره یه دوشر
ایسه اشیاکی تخلیصی ایچون هر وجهه معاونت اولنه و قره یه دوشی سفینه
تغیر اولمسی ممکن اولد قده یا خود بر آخر سفینه یه تخلیصی اولنان اشیاکی تعیین
اولنان محله کو تور مک ایچون تحویل ایلد که مادامکه اول محله بیع و شرا ایتمیه لرک
و بر درلودم طلب اولمیه

قبودان پاشا و میری قالیونلر قبودانلری و جکدری بکلری و فرقه قبودانلری و
سایر دولت علیه مک سفاینی و باخصوی مصر اسکندریه سنه تجارت ایدن سفاین
فرانچو سفاینتی خلف عهد نامه هایون یوللرندن آیسو میوب و دخل و تعرضی ایتمیوب

136
De même que les Français seront châtiés par leur Consul, ou Supérieur,
conformément aux Capitulations, il sera aussi donné des ordres, suivant
l'exigence des cas, pour punir les Sujets de notre Sublime Porte, de
Négociations qu'ils auraient commises, sur des ~~représentations~~ représentations qui
en feraient justice par l'Ambassadeur et les Consuls, après que le fait aura
été bien asuré.

78.

Si, par un malheur, quelques bâtimens Français, venaient à échouer sur
les côtes de mon Empire, il leur sera donné toute sorte de secours pour le recou-
vrement de leurs effets; et si le bâtiment naufragé peut être réparé, ou que
la marchandise sauvée soit chargée sur un autre bâtiment, pour être
transportée au lieu de sa destination, pourvu que ces marchandises ne soient
point négociées sur les lieux, on ne pourra exiger, sur les dites marchandises
ni de Douane, ni aucun droit.

79.

Outre que le Capitan-pacha, les Capitaines de nos Vaisseaux
de guerre, les Beys de galères, les Commandans de galiotes et les autres
bâtimens de ~~mon~~ ^{notre} Sublime Porte, et notamment ceux qui font le commerce
d'Alexandrie, ne pourront détenir ni inquiéter les bâtimens Français contre

کرت تجارت

بر درلو بهانه ایله جبراً هدیه طلب اولمیه جغندن بشفه فراچیه لونک کرت جنک
سفایسته روی دریاه راست کلد کلرنه بر معتاد قدیم طرفیندن دوستلوق ه
معامله اضلها اولنه

Proceda معامله
Intention نیت
Promptement عجله
faire descendre ایند رماق

میری قالیونلر و چکدیلر و سایر سفاین سلطانیه نی فراچیه لونک تجارت سفینه لری
کوردکله اوقه دن برو معتاد اولدن اکر اسیرینی ایلمک نیتنه ایکن بحب آقتضا
فلقه لر نی عجله ایندره میوب و سفاین مرقومه یه در حال واره مدقلری حبیلله
تعدی اولنور ایمنی مادامکله معتاد اوزره حرکت غریب لری متعینی اوله کیچ کلدیلر دیو
تعدی اولمیه و فراچیه سفاین لمانده بیوجه آلیقول میوب و جبراً فلقه لر نی و کیچیلر نی
آلیوب خصوصاً اشیا ایله ملو اولدن سفینه لری آلیقول ندیغی حاله عظیم ضرورت
ایتمکدن ناشی من بعد بمقوله حرکت جواز ویرلیه و ذکر اولنان میری سفاین ه
ضابطانی فراچیه لو ساکن اولدقلری اسکلره وارقلرنه کوندات و نقراتی
مرقوملر ضرر و تعدی ایلماک ایچون اول محله کفایت مقداری نقر ضابطا یله

la tenue des Capitulations Impériales, ni en exiger par force des présents
sous quelque prétexte que se soit; lorsqu'ils rencontreront en mer des
bâtimens français, soit de guerre, soit marchands, ils se donneront récipro-
quement suivant l'ancien usage, des marques d'amitié.

80.

Lorsque les bâtimens marchands français voient nos vaisseaux de
guerre, galères, sultanes et autres bâtimens de guerre, il arrive que, quoiqu'ils
soient dans l'intention de leur faire les politesses usitées depuis long-
temps, ils sont cependant inquiets pour n'être pas tenus sur le champ
à leur bord, par l'impossibilité où ils sont quelquefois de mettre avec
promptitude leur chaloupe à la mer: ainsi pourvu qu'on voie qu'ils se
mettent en état de remplir les usages pratiques, on ne les ^{pourra} molester ~~pas~~
sous prétexte qu'ils auront tardé de venir à bord.

Les bâtimens français ne pourront être détenus sans raison dans nos
ports, et on ne leur prendra pas force ni leur chaloupe ni leurs matelots;
et la détention surtout des bâtimens chargés de marchandises, occasionnant
un préjudice considérable, il ne sera plus permis à l'avenir de rien commettre
de semblable. Lorsque les Commandans des bâtimens de guerre susdits vont
dans des échelles où il y a des français établis, pour empêcher leur départ
et leurs gens de faire aucun tort aux français, et de les inquiéter, ils ne les

اخراج و فراچله لوفك محافظه و تجارتلر نك اميتي ايچون قوللق بكلمكه تعيين اوتوب.
 و فراچله لور قريه جعد قلرند دفي قلع و اسكله و ساير قريه ضابطاني طرفلرندن
 خلاف شرع و قانون بردر و تعدي اولميه لر و بو خصوصيله خلاف عهد نامه هايون
 حركت وقوع بولوب تشكي اولنور ايسه اول مقوله تعدي ايدنلرك بعد اتحقق
 محكم عقرلرندن كلنه و فراچله لور طرفلرندن دفي و مستلغه منافي فاملي حركته بردر و
 رخصت كوسميريله
 ميرى طرفلرندن بحسب اقتضا فراچله سفارتمدن بعضيلري استيجار اولمسه
 حاجت مستي ايله ككه بو خصوصيله مأمور اولون حكام و ساير ضابطان ايلمي و قونسلوك
 بولنان محللره انلره خبر و يروب انلر دفي مناسب كوردكلري سفارتي تعيين و بولميسان
 محلكه رضاليله استيجار ايدوب بو بهانه ايله بالجمله فراچله سفارتي آليقونيب و يوكلو
 اولان سفارتمك يوكني اخراج ايلمكه جبر و تعدي اولميه
 غرض اوجاقلر نك قورساكلري خصوصيله عهد نامه هايونغه مذكور اولون مواد

Garde
 garder
 Plaine
 تشكي
 fortemen-
 sévèrement
 محكم
 qui n'est pas
 فاملي
 d'oups. peu modéré.

laisseront aller à terre, qu'avec un nombre suffisant d'officiers, et ils
établiront une garde pour la sûreté des Français et de leur commerce; et
lorsque les Français iront à terre, les Commandans des places ou des échelles,
et les autres officiers de terre, ne les molesteront en aucune façon contre la justice
et les usages; de sorte que si l'on se plaint qu'à ces égards, il ait été
commis quelque action contraire aux Capitulations Impériales, ceux qui seront
en faute seront sévèrement punis, après la vérification des faits; et
parillemment de la part des Français, il ne sera nullement permis aucune
démarche peu modérée contre l'amitié.

81.

Lorsque, pour cause de nécessité, on fera dans un cas urgent de
notifier quelque bâtiment français de la part du Miry, les Commandans
ou autres officiers qui seront chargés de cette commission, en avertiront
l'Ambassadeur ou les Consuls, dans les endroits où il y en aura, et ceux-ci
designeront les bâtimens qu'ils trouveront convenables; Et dans les endroits
où il n'y aura ni Ambassadeur ni Consul, ces bâtimens seront notifiés de
leur bon gré et on ne pourra, sous ce prétexte, détenir les bâtimens français,
et ceux qui seront chargés, ne feront ni molestés ni forcés de décharger leurs
marchandises.

82.

Comme il a été représenté, que malgré l'assistance soudaine accordée

مرعی و معتبر طوقلوب بالدفعت مساعد اولنشیکن مرقوم قورسانلر فراجه لونک *accordas de l'apptona* مساعد اتمک
تجار سفاینه روی دریا راه راست کلد کلرنه تعدی ایله کلرندن ماعدا اوغراد قلی *rencontres* اوغراق
اسکله لره بولنان فراجه قونسوسنه و تجارنه دشنام و تعدی ایدر دیوانها اولنملا *Plu. d. action. Procéd.* وضع اوضاع
بولندن صکره بومقوله اوضاع فاهمواری واقع اولور ایسه دولت علیه مک ولت *non contentable* فاهموار
و حکای و سایر ضابطانی طرفلرندن فراجه قونسوسی و تجاری حمایت و صیانت *irregulier* فاهموار
اولوب و فراجه ایلمچسک و قونسوسنک صحیح فراجه سفینه سیدر دیو شهادت *deduite en etela* استرقاق
ایله کلری سفینه لر دولت علیه مک قلع و اسکله لری آلتنه وارقلرنه ذکر اولنان *faire partent. Caquer.* ایصال
قورسانلر طرفلرندن اخذ و استرقاق اولنسی هر وجهه منع و دفع اولوب و طوب *porte. Damage.* خسارت
آلتنه سفینه آغیه و دولت علیه مک ولت و حکای اولد قلی یرره ذکر اولنان *reparation.* تضمین
قورسانلردن فراجه طوبه ایصال خسارت اولنور ایسه وقوع بولان ضرر و زیان *intimider.* ترهیب
کند و ردن تضمین اولنور دیو ترهیب ایچون مؤکد امر و فرمان صدورک جایز اوله
بولندن اقدام و حال تجدید اولنان مواده مذکور اولدیغی اوزره فراجه طوبه تابع اولان

139

aux Français, conséquemment à l'exacte observation des articles ^{des} précédentes capitulations concernant les corsaires de Barbarie, ceux-ci ne contents de molester les bâtimens français qu'ils rencontrent en mer, insultent et separent encore les Consuls et les négocians français qui se trouvent dans les échelles ou ils abordent; lorsqu'à l'avenir il arrivera des procédés irréguliers de cette nature, les Pachas, commandans et autres officiers de notre Empire, protégeront et défendront les Consuls et les marchands français; et sur les témoignages que rendront les Ambassadeurs et les Consuls, que les bâtimens qui tiendront sous les fortresses et dans les échelles de nos états seront véritablement français, on empêchera de toutes manières que ces Corsaires ne les prennent, et l'on ne prendra aucun bâtiment sous le canon; si ces corsaires causent quelque dommage aux Français dans les endroits de notre empire où il y aura des Pachas et des Commandans, il sera permis pour intimider de donner des ordres rigoureux pour leur faire supporter les pertes et les dommages qu'ils feront sur eux.

89.

Lorsque les endroits dont les religieux dépendans de la France ont

صبطه ترقف *propulsion*

مرور *passage*

مشرف *luminous*

احتیاط *precaution, reserve*

محتاج *nécessaire*

مناخ *tolérance*

مخفی *cache, secret*

ترجم اینک *rançonner*

قبر *sepulture*

فقط *seulement*

اهل دنت *tributaire*

داهلری قدسی شریفه واقع ضبط و تصرفلرنه بوثان محللر مورد ازمان ایله خرابه ها
مشرف اولوق احتیاطی ایچون تعمیره محتاج اولدقه آستانه "معادنه مقیم فرانجه"
ایلمیشک التماسیه مساف شرع اوزره تعمیر اولمیشی بایند اقتضایلیان اوارلر
صدورک جایز اولوب و زمانی اولدن خصوصه ولده و قضات و حکام و سایر ضابطا
طرفلرندن بر درلوماعت اولمیه و ذکر اولتان محللر ایچنده ضابطاندن مخفی
تعمیر دیومسند بر قاج دفعه یوقلمه اولوب داهلری تجرم اولنورلیمیشی بنا علیه
اول طرفه بوثان ولدت و حکام قضاه و سایر ضابطان جاضلرندن قبر عیسی
تعمیر ایلدکلری محللر کلیسا و سایر کلیسا و زیارتگاهلری سنه فقط بر
دفعه یوقلمه اولنه و مالک محروسه مد بونوب فرانجه پادشاهنه تابع اولدت
پسپوسلری و داهلری کند و حاللرنه اولدقه محی قلوب ویدرنه اولدن کلیسا
و سایر ساکن اولدکلری محللر معادلری اوزره آیینلرینک ابراسنه مانعت
اولمیه و اهل دنت رعایا فرانجه لوائله بیع و شرا و مصالح آخری ایچون بربریزنه آمد
شد ایلدکلرنه اول مقوله آمد شد ایچون خلاف شرع شریف ریخیده و تعدک

la possession et la jouissance à Jérusalem, ainsi qu'il en est fait mention
 dans les articles précédemment accordés et actuellement renouvelés, auront
 besoin d'être réparés pour prévenir la ruine à laquelle ils seraient exposés
 par la suite des temps, il sera permis d'accorder, à la requête de l'Amba-
 sassade de France résidant à la Porte de Jérusalem, des commandemens pour
 que ces réparations soient faites d'une façon conforme aux usages de la
 justice, et les Cadis, commandans et autres officiers ne pourront mettre aucune
 sorte d'empêchement aux choses accordées par commandemens. Et comme
 il est arrivé que nos officiers, sous prétexte que l'on avait fait des réparations
 secrètes dans les susdits lieux, y faisaient plusieurs visites dans l'année et ran-
 -camaient les religieux, nous voulons que des la part des Cadis commandans
 et autres ^{officiers} qui s'y trouvent, il ne soit fait qu'une visite par an ^{à l'église} de l'endroi-
 qu'il nomment le Sepulchre de Jesus, de même que dans les autres églises et
 lieux de visitation. Les Séigneurs et religieux dépendans de l'Empereur de France
 qui se trouvent dans mon Empire seront protégés tant qu'ils se tiendront dans les
 bornes de leur état, et personne ne pourra les empêcher d'exercer leur ré-
 ligieux usage, dans les églises qui sont entre leurs mains, de même que dans les
 autres lieux ^{où ils habitent}. Et lorsque nos sujets tributaires et les Français
 iront et viendront les uns chez les autres, pour ventes, achats et autres affaires
 on ne pourra les molester contre les lieux sacrés, pour cause de cette fréquentation,

اولئیه و بوندن اقدم عقد اولئان موادله غلطاه اولدن بیمارخانه لرنه کند و حال لرنه *line* تدوت

*fitipale de
manifestem* تصریح

انجیل تدوت ایلدکلرنه بنجیده اولئیه دیو تصریح اولوب و لکن اجرا اولنماغله ذکر اولئان

*employer faire
agir* بیمارخانه بوندن صکره وجه شرعی اوزره نه محله اولور ایسه عهدنامه قدیمه و جنبه

matelot مدوع

کند و حال لرنه انجیل تدوت ایلدکلرنه رسیده اولئیه لر

*disgrace
abjection* و دولت علیه ملک

فراچه دولتی سایر زدن زبانه قدیمی دوستی اولوب وجه لیتی

ancien عتیق

اوزره کند و سته معامله اولفق ایچون سایر مستأمنلر اولدن ساعده و رعایت

*Plu. de
corporation* طایفه

فراچه پادشاهنک رعایا حقنه دخی مرگی و معتبر طوقیله

corporation

poterium مؤخر

کرک فراچه لونک ایلمی و فونسلوی و برهانلری و کرن انلر تابع اولدن تجار و اهل

ordure کارلری و کرک فراچه لوسفانی اعمال ایلان قبودان و مدح لری و کرک دهبان و

بسمبولری مادامکه کند و حال لرنه یوریب دوستلق مراسمه و صداقت

لوازمه خلل کتوره جک حرکتدن مجابست اوزره اولدر اشیو عتیق و جدید عقد

اولئان مواد فیما بعد طوایق اربعه مذکوره فلک حق لرنه مرگی و معتبر طوقیلوب

مواد مرقومه فلک مفروماقمه مغایر مقدم و مؤخر تواریخ ایله امر دخی ایران اولنور

Et comme il en porte par les articles précédemment stipulés, qu'ils pourront lire l'Evangile dans les bornes de leur ~~devoir~~ ^{devoir} dans l'hôpital de Galata; - Cependant, cela n'ayant pas été exécuté nous voulons que dans tel endroit ou cet hôpital pourra se trouver à l'avenir dans une forme juridique, ils jouissent conformément aux anciennes capitulations, y lire l'Evangile dans les bornes du devoir, sans être inquiétés à ce sujet.

84.

Comme l'amitié de la cour de France avec ma Sublime Porte est plus ancienne que celle des autres cours, nous ordonnons, pour qu'il soit traité avec elle de la manière la plus digne, que les privilèges et les honneurs pratiqués envers les autres nations franques aient aussi lieu à l'égard des sujets de l'Empereur de France.

85.

A Constantinople, les consuls et les drogmans de France, ainsi que les négociants et artisans qui en dépendent; plus les capitaines des bâtiments français et leur gens de mer, enfin leurs religieux et leurs évêques, sans qu'ils seront dans les bornes de leur état et qu'ils s'y attendront. De toutes desmarches qui pourraient porter atteinte aux devoirs de l'amitié et aux droits de la sincérité, jouiront dorénavant de ces anciens et nouveaux articles ci présentement stipulés, les quels seront exécutés en faveur des quatre états ci dessus mentionnés; et si l'on venait à prodire même quelque commandement d'une date antérieure ou postérieure, contraire à la teneur de ces articles, il fera

ایسه عهد نامه هایون موجبیه بلد محلاری رفع و رقیق اولنه

sans effort sans
de la part de

ste. fluprime رفع ایتمک

raye. biffer رقیق ایتمک

day موهبت

paix. pacification مسالنه

tenir sa parole ایفا

remplir sa promesse ایفا

apporter ضمیمه

raffermer. fortif. تأکید

principat معین

ferme. rigoureux ایتمک

lie. fixer قید

rendre ferme. stable ایتمک

bourse. bon اردانی قلیق

permettre خصوصیت

attachement خصوصیت

partituel انتساب

appartenir انتساب

avoir du rapport وفا

tenir sa promesse وفا

دولت علیه موهبت نمودم و آنچه لوائیه مقدما معقود اولدن مواد مسالیه فی حال

تجدید و بوندن بویله دخی ایفای مراسم خلوی اچون بعضی اقتضا ایلیان مناسب

ماده لری ضم و تأکید ایتمک فجا بعد عهد نامه هایون ملک شروط و قیودینه رعایت

و خلافیه حرکتن بجانبت اولفق اوزره دولت علیه مان معین اولدن اسکله لرنه

و سایر اقتضا ایدن محللرنه واقع بانجمه حکام و ضابطانه تنبیهات اکیهینی

حاوی او امر علیه اصدار و ارسال و محاکمه مجله قید و اثبات اولمنه مساعد

علیه اردانی قلنه ایمدی دولت روز افزون خلقت دستگاه و مصلحت ه

موهبت نمودن شوکت بنا هره حشمت ماب مشارایه فرانجه پادشاهی جنابری

و اعقاب خصوصیت انتسابری طرف لرنه مادامکه اظهار مراسم صدق و ود

و ابراز لوائیه عهد و وفا حال قه مداومت و مواظبت اولنه جانب هایون

شهنشاهانه مردن دخی عهد و میثاق و بیوفد مسوکنده خسر و افه مزایله تأکید روابط

و ثاق ایستد مکه من بعد طرف کامل اشرف پادشاهانه و کذلک اخلاف نصفت

sans exécution, et sera supprimé et biffé, conformément aux Capitulations
impériales.

86.

Ma ~~généralité~~ ^{généralité} et Sublime Porte ayant présentement renouvelé la
la paix ci-devant conclue avec les Français, et pour donner de plus en
plus des témoignages d'une sincère amitié, y ayant à cet effet ajouté et
fortifié certains articles convenables et nécessaires, il sera expédié des comman-
demens rigoureux à tous les Commandans et officiers des principales échelles
et autres endroits où besoin sera, aux fins qu'à l'avenir il soit fait bonneur
aux articles de ma Capitulation Impériale et qu'on ait à l'observer de toute
démarche contraire à son contenu, et il sera permis d'en faire l'enregistrement
dans les Mechtéms ou tribunaux publics. Conséquemment tant qu'il
de la part de sa majesté le très magnifique Empereur de France et de
ses successeurs, il sera constamment donné des témoignages de sincérité et
de bonne amitié envers notre glorieux Empire siège de Califat, Pareillement
de la part de notre majesté Impériale, je m'engage sous notre auguste
serment le plus sacré et le plus inviolable, soit pour nos augustes successeurs
de même que pour nos Suprêmes Viscirs, nos Honorés Pachtas et généraux
- le même tous nos illustres serviteurs qui ont l'honneur et le bonheur

142

بشاق
بیوند
موکد
تأیید
دواب
وفاق
رضعت

tratte.
lien.
serment
raffermer
Mu. d. d. d.
lien
tratte.
justice équie

اقصاف ملوکانه مردن و وزرای عالیه مقام و میر میران کرام و بالجمله شرف عبودیت *conspiration, califfat*
 ایله مستعد و مشرق اولدن خدام و اک معاصرین سر موخلدفته بر درو جواز و *obedience, service*
 رخصت و برلیوب طرفیندن دایما تاکید اساسی موالت و تشید بنیان خلوی *qui a le bonheur*
 مصافیات ایچون اشبو عهد نامه هایون عنایت مشهور ملک مضمون منیق اطاعت *restait d'un grand*
 ردیفی موجب نه عمل و حرکت اولنه *dignité, illustre*
 تحریر فی آیوم آربع من شهر ربیع *formidable*

کھو آک ول منه ثلث و خمین و مائت و آلف من هجرة من لیس له خلق *consolider*
 منیق *eleve civil*
 اطاع *obedience*
 ردیف *quifin*
 حین *cinquante*

بمقام
 قطنینة
 المعروسة

ثم ثم ثم ثم ثم ثم
 ثم ثم ثم ثم
 ثم ثم ثم
 ثم ثم
 ثم

d'être dans notre esclavage, que jamais il ne sera rien permis de
contraire aux préjens articles; et afin que de par et d'autre on soit
toujours attentif à fortifier et cimenter les fondemens de la sincère
amitié et de la bonne correspondance réciproque, nous voulons que ces
gracieuses capitulations impériales soient exécutées selon leur noble
tenue.

Ceci le quatrième de la lune de Rebiat-ellet, l'an del'Hyg
onze cent cinquante trois.

Dans la résidence Impériale
de Constantinople la bien
gardée.

Pour Copie Conforme.

~~Signature~~ Beusche ~~Signature~~

Le 1493 unie de
notre seigneur

~~Signature~~ ~~Signature~~ ~~Signature~~
icatures et being vaguet aucun ne
trime dait d'ad aguerit ~~Signature~~

قونسوی براتی

فراچہ پادشاہنک استافہ سعادتمہ مقیم ایلیچی قدوة امر اللہ لسیحہ قونہ
شوزل غوفہ خمت عواقہ بالخیر سہ سعادتمہ مہولو عرضحال کوندروب
ردوی جزیرہ و اکا قابع اولان اسکالہ کلوب کیدن فراچہ لو و فراچہ لویہ قابع
تجار طایفہ سنک امور و مصالحین کورمک ایچون قونسوی اولان بو طوفیہ
نم بلزادہ فاک مدتی تمام اولمغلہ یرمہ کند و جنس لردن دافع توقیع رفیع الشان
خاقانی قدوة اعیان اللہ لسیحہ دوروی نم بلزادہ قونسوی نصیب و تعین
اولوب فراچہ پادشاہی طرفندن یدینہ مہر لومکوت ویرلمک عہد نامہ ہمایون
موجبہ اولیکریکی اوزدہ یدینہ برات شریف ویرلمک بامندہ عنایت رجا ایتمکی عہد
نامہ ہمایون شروطی موجبہ اشبوشان ہمایونی ویردم و میوردملک مرسوم دوروی
نم بلزادہ سالف الذکر ردوی و اکا قابع اسکالہ یرمہ فراچہ قونسوی اولوب

Diplôme de Consul.

144

L'Ambassadeur de France, ~~résidant~~ résidant à ma Porte de
félicité, modèle des Grands de la nation du Neffie, le Comte de Choiseul
Gouffier, que ses fiers se terminons dans le bonheur, ayant envoyé, à
ma Porte élysée, une requête scellée, dans la quelle il a fait savoir que
le terme des fonctions du Seigneur Boutonier, Consul pour examiner
les affaires des Français qui sont et viennent à l'Isle de Rhodes
et aux échelles qui en dépendent et des négocians Français qui
leur sont attachés était fini; que le Beïrads ^{de la même nation,} nommé Dutru, le
modèle ^{des grands de la nation} de la nation du Neffie, Porteur de ce chiffre élysée, avait
été nommé et désigné Consul à sa place. Comme une lettre scellée
a été remise entre les mains de la part du Roi de France, pour
pour ^{les} fiers qui suivent la coutume et d'après les Capitulations
Impériales qu'on lui remis ce Diplôme impérial. J'ai, donc donné
ce chiffre élysée conformément aux Capitulations et j'ai ordonné
que le Beïrads susdit, nommé Dutru, soit Consul à Rhodes
et dans les échelles qui en dépendent, que les corps des

ذکر اولنان محلله فرایچه لویه متعلق اولان تجارتایفه عهدنامه هایون شروی
موجبنجه مرسوم دوروی فرایچه لوی قونسولی ملوب جمله احوالرفته و امور شکله
اکامراجه ایدوب من بعد افریر واریوب اطاعت اوزره اوله در وکتدو آیینارک
اوزره حکم ایدوب سوزینه مخالفت ایلمیه ر و عهدنامه هایون سعادتمقرونه
مستور اولدینی اوزره استافه سعادتمه اولان فرایچه ایلمچی دیوان
هایوننه و وزرای عظام دیوانلرینه ~~کلا~~ کلاکه اسپانیه قالی و سایر قرائل
اوزرینه تصدرو تقدم ایبه کلاکی اوزره اولجانبه دنی فرایچه قونسولی جمله
قونسولر تصدرا ایدوب اسلام بکارینه اولان رعایت انلر دنی اوله و
مزبورک اومنه اهل عرف طایفه سندن سوباشی و کمنه کیرمیوب تجاوز ایلمیه ر
و ذکر اولنان اسکالره واران فرایچه تجاری بندره داخل اولدقه عادت
اوزره اتوبلرینک صورت دفترلرین مزبوره ویره ر و کیلری کتله استدکه

obediencia اطاعت

négocians, attachés à la nation française dans ^{les} lieux susdits
 reconnaitront le ~~Sultan~~ ^{Grand} ~~Dit~~ Consul de français susmentionné,
 D'autrui conformément aux Capitulations Impériales; qu'ils aient
 recours à lui dans toutes les affaires difficiles, que deormais il
 ne s'adressent point à d'autres et qu'ils lui obéissent. Que ces
 affaires soient jugées d'après leurs loix et qu'ils ne s'opposent point
 à ce qu'il dira. Comme il est spécifié dans mes Capitulations
 Impériales, généralement que l'Ambassadeur de France résidant
 à ma Porte de félicité, a coutume d'obtenir des pas et la
 préférence sur les Ambassadeurs du Roi d'Espagne et des autres
 Rois, lorsqu'il vient à mon Divan Impérial et à l'audience
 de mes Visirs, le Consul de France qui réside auprès de vous
 aura la préférence sur tous les Consuls. Les Egards que l'on a
 pour les Gouverneurs Musulmans, seront également observés envers
 lui. Aucun Soubachi, ni personne des officiers goubies n'entrera
 dans la maison du Juedi et ne commettront aucune violence sur
 la personne. Lorsque les négocians français qui sont aux échelles
 susdites entreront dans un place de commerce, ils donneront au

باعث *autus*

قانون اوزده بایلاج حقن و یروب مخالفت ایلمیه در و مزبور ک تزرک اولینجه
کیمینه اجازت و یرمه در و تجار اراسنه بر بر ریه اختلاف واقع اولدقه ه
قونسولری اولرینه کیدوب فصل ایلیه ضابطلردن کمنه دخل ایلمیه اولرینه
برنج شیرر اولوب اختلاطه باعث اولور ایسه اولمقوله یی قید و بند ایله
ولایتنه کوند رماک است که کمنه مانع اولمیه مزبور قونسولی ^{اول ولایتنه} صرف
اولنان عوایدی ایچون کتورتدیکی ^{خاندانه} نسه دردن باج و کمرک طلب اولمیه و عادت
اوزده قونسولسه مخصوص ملبوسات و مفروشات و ماکولات و مشروبات
قنغی بندره داخل اولور ایسه کمرک و باج طلب اولمیه و فرانجه قونسولی
ایسه هر کمرک دعوی و ارایه انه استماع اولمیب آستانه معادته
حواله اولنه و مزبور سه معادته و یا خود فرانجه ولایتنه کمرک مراد ایلدکه
یرینه قائم تعیین ایلدکه نصکره کیدر ایکنی و کلور ایکنی عمالک محروسه منه واقع
منازل و مراحل دریاه و قره کنه کنویه و ادمایرینه و اثواب و طواریرینه دخل اولمیه

۵ ارالینه کیدوب

Sussie - Suivant l'usage, une copie de manifeste de leurs mar-
 chandises. Lorsque leurs vaisseaux voudront partir, ils payeront, suivant
 la loi, le droit de Consulat et ils ne s'y opposeront pas. Bien qu'il
 n'auront pas un litigier du Sussie on ne leur permettra pas de
 partir. S'il arrive quelques contestation entre les négociants ils iront
 à la maison de leurs Consuls on y décidera l'affaire sans qu'aucun
 de nos officiers puisse s'immiscer. Si parmi eux il se trouve un
 malfaisant et qu'il cause du trouble, Personne n'empêchera le
 Consul d'envoyer ces sortes de gens dans leur pays, chargés de
 chaînes. On ne demandera pas le Bajj ni la douane sur les objets que
 le Consul Sussie fera venir pour les revenus qu'il dépense. En quelque
 lieu de commerce qu'il entre les vêtements, liti, mets, boissons appartenant
 au Consul, on ne demandera point suivant l'usage la douane et le Bajj.
 Quelque soit la personne qui ait un procès avec le Consul de France, il ne
 sera point entendu sur les lieux, il sera renvoyé à ma porte de f.
 Si le Sussie veut aller à Constantinople ou en France, après avoir
 désigné à sa place un lieutenant, tandis qu'il ira et viendra on ne
 molestera point sa propre personne, ses gens, ses vêtements, ses bestes
 charge par terre et par mer, dans les postes et les stations situées

و هر چند داخل اولورایه آنچه سیاه زاد و ذوازه و سایر ذفیر و یملوب ^{Sudan la} ارکان و حیل ^{manire usita}
مکنه مانع اولیه و قوسلوی مزبور خانه عوارضه بغلو املرک و اراضی
اشترایلیه و سرکه ذکر اولنان اسکله درک حاکمری سر ارکان و حیل مقید اولوب
ذکر اولنان خصوصیه فرمان هایونگی اجرا ایدوب مزبور دوتروی قوسلوی
یملوب فرانچهلویه عنایت اولنان عهد نامه هایونده مسطور و مقید اولان عهد
و قیود و شروط ایله عمل ایدوب خل فنه جواز کوستریه سر و الارنده اولان عهد
نامه هایون و او امر علیه به مغایر تجاران / غیریدن بر فزه ممانعت ایتدرلیوب
دائما عهد نامه هایون موجب به عمل ایتدرله شویله باسین و

Dans les provinces bien gardées. Quelque part qu'il entre les Vixres
 et les autres provisions lui seront données pour son argent et perfon-
 ne s'y opposera. Le Consul susdit n'achettera pas de biens ni
 de terres sujet aux impôts fonciers. Nous qui étions les officiers des
 échelles susdites, nous y aurons égard avec politesse, nous exé-
 cuterons mon ordre impérial suivant ce qui est écrit plus haut.
 Dans les affaires nous reconnaitrons pour Consul le susdit Dabru
 et nous agirons ~~suivant~~ ^{for} conformément aux Conventions, écritures
 et articles consignés en écrit dans les Capitulations impériales.
 accordées aux Français, et nous ne permettrons pas qu'il soit agi
 contrairement. Nous ne permettrons pas ^{qu'aucun des négociants} ~~qu'aucun des négociants~~
 ou autres personnes ^{soient molestés} ~~contrairement~~ aux Cap. imp. et aux ordes
 élevés qui sont entre les mains; Nous ferons toujours agir conformemen-
 aux Capitulations impériales. Sachez le ainsi.

سلطان محمود علی پاشا به مکتوب هایابی در

معلوم است که این *qui a pour but l'affection*

حاله وزیر اعظم و سردار اکرام علی پاشا کنی معلوم سلامت انجام ایله قلعین *l'attache honore*

ایله ملکه سلفک درویشی پاشا کنک علت مزاجی و ساد دل اولدیغندن امور *cause de maladie*

دولت علیه مک و عباد الله مسلمانک امور درنده مقامت و قدرتی اولدیغی *faiblesse de tempérament*

یقیناً معلوم شاهانم اولمغله اولدن برو سنک مامور اولدیغک مصالحین *maladie*

غیرت و صداقت معلوم شاهانم اولمغله اقران و ذرائع میافندن انتخاب *en approchant*

و مهر صدارتی مکا تفویضی ~~ایله~~ ایلمشمد ر کوره ایم سنی امور عباد الله *la place de ministre*

فان عزیز و لحم غنم و روغن زیت استانه علیه مه کثرته اهتمم ایدوب فقرا و *confier*

رعایادن دوام شوکمه دعا الدرغه اهتمم و امور دولتمه غیرت و صداقت *confier*

ایندلردن کوکل بریوب اهتمم ایله ~~ایله~~ اتفاق ایله سنک ایله اتفاق *Viande de mouton*

ایدوب امور دولتمه اهتمم وجده و سنی ایدلری حق تعالی حضرتلری ایلی *durée*

جرفانک بر مراد ایلیه آمین *accord*

affection

1
Lettre du Sultan Mahmoud à Ali Pacha.

148

Mon grand Visir et mon lieutenant-général actuel, Ali Pacha, après t'avoir honoré de mon salut affectueux, je t'annonce ce qui suit : Sachant de science certaine que ton prédécesseur Berrich Pacha a un tempérament faible et peu de capacité et que ses maladies lui ôtaient les forces nécessaires pour s'acquies aux affaires de ma S. P. et des musulmans serviteurs de Dieu. Connaissant en même temps le zèle et la fidélité que tu as montrés depuis longtemps dans toutes les affaires dont tu as été chargé, je t'ai choisi parmi les Visirs les plus égaux et je t'ai confié le Secau du Nilirial. Je serai comme tu t'y prendras, mais attache toi à procurer à la S. P. l'abondance du pain, de la viande et de l'huile qui sont les objets de première nécessité aux serviteurs de Dieu. Fais faire des prières aux pauvres et à tout le peuple pour la durée de mon règne. Réunis les cœurs de tous ceux qui montrent du zèle et de la fidélité pour les affaires de mon Empire, donne-leur tes soins et réunis tes efforts aux leurs.

Que Dieu très bon-comble dans les deux mondes de ces ^{les} qui réunis à toi consacrent leurs soins et leurs travaux aux affaires de mon Empire. f.

مفاخر النواب المشرعین جوغاز حصاردری فائزری زید علمهم و مفاخر الثقات *Plus de* ثقة *hommes affidés* ثقات
و المستنظین جوغاز حصاردری دزدادری زید حفظهم توقيع رفیع هایون *conformément* قیاساً
واصل اولیحق معلوم اولکه فرانچہ جمہورینک درعلیہ مدہ مقیم مصاحتگذار
و کلی قدوة اعیان الملة السیچیہ روفنی ختمت عواقبہ بالخیر سده سعادتہ
مہرلو عرضحال کوفدربوب بودند اقدم آستانہ سعادتہ ورود ایدن فرانچہ
بحالات سفایندن فرقتین تعبیر اولنور بر قطعہ سفینہ کیرو ولایتی
طرفنہ عزیمت ایلدی مکی بلدربوب سفینہ مرقومہ جوغاز حصاردرندہ یوقلنق
بہافہ سیلہ مکث و تاخیر ایستدلیوب مروینہ مانعت اولنق بامندہ مثل
مبوقنہ قیاساً امر شریف صدورینی استدعا ~~استدعا~~ وجہ مشروح اوزرہ
عمل اولنق فرمانم اولمغنی امدی سزکہ مولانا و دزدادرموی الیہم سی بروجہ

149

with with

alla Schomak
in

with

Suite.

150

~~H.~~ Cabus.

1890

Beycher

fermans, - Bonjourildi.

157

Gloires Des Juges Reus Dans la jurisprudence, Substitus Des Juges
Des chateaux Des Dardanelles que leurs sciences soient augmentées.
Gloires Des hommes affidés et Des Commandans Des chateaux Des
Dardanelles que leurs surveillances soient augmentées. Lorsque ce
Diplôme Vous sera arrivé qu'il Vous soit connu que le chargé
d'affaires de la république française qui réside à ma porte
de félicité, le modèle Des Grands De la nation Du Meftin,
M. Nisfin, que ses fins se terminent Dans le bonheur, a
envoyé à notre Cour une requête scellée, Dans la quelle il a fait
connaître qu'un Vaisseau nommé 'brigade, Des Vaisseaux de
l'état, qui étoit venu précédemment à Constantinople, alloit
partir De nouveau pour son pays, et Dans la quelle il a demandé
l'émanation De mon ordre illustre comme par le passé, pour qu'on
n'arrête pas et qu'on ne retarde pas, au Vitron Des Dardanelles,
le Vaisseau susdit, sous prétexte De le visiter et qu'on ne
s'oppose pas à son passage. Mon ordre étoit pour qu'on
agisse ainsi. ^{comme par le passé} ~~et comme par le passé~~ En conséquence Vous qui êtes

مشروع و قیاسی تعبیر اول نور بر قطعه و آنچه بکلیک سفینه که جوغاز حصار در ^{نینه} ^{femblabtemen} ^{مشالو} ^{ainfi}

وصولند سابقه اولدنی مثل او یوقلنق بهانه سیله مکث و قاضیر استدر ^{لیوب}

مروینه مانعت اولنق باینده فرمان عالیشانم صادر اولمشدر میورد مکه حکم

شرعیله وصول جولده وجه مشروع اوزره شرفیافته صدور اولان

فرمان واجب الاتباع و لازم الامتثالک مضمون اطاعتقر و نیله

عمل و حرکت و خلوفندن حذر و مجانبت ایلیه سی مشوبله بله سی علامت

شریفه اعتماد قیله سی تحریرانی اوائل شهر رجب الفرد سنه اثنی

عشر و مایتن و الف

قطنطیه

محروم

دارد فراده چونکه کزدم روزنه
فالکمان اردوی بی و ساجه نهند

دقت ایله نظر ایله شورازم طامشه
عاقل ایست غافل اولده عتانی الیباشنه
صالنجه کزدم مردم فلوکلیک باشنه
عاقبت رب اولدم طانی دکلیک باشنه

152
Les Commandans susdits sachez que mon ordre éxé est émané
afin qu'on n'arrête pas et qu'on ne retarde pas sous prétexte de
le visiter & comme on a fait jusqu'ici, le vaisseau de l'Etat nommé
frégate, désigné suivant la manière susdite, lorsqu'il arrivera aux
château des Dardanelles. J'ordonne, lorsqu'il arrivera avec mon
ordre illustre, que vous agissiez suivant le contenu de mon ordre
qui exige obéissance et qui est émané de la manière expliquée.
que vous vous gardiez d'y agir contrairement. Sachez le ainsi.
ajoutez foi au chiffre royal.

Écrit dans les premiers jours du mois de Nadjibafferd
de l'année 1212.

مفاخر القضاة و التحام معادن الفضائل و الكلام استانه معاد تمدن طرابلس
شاه و ارنجه يول اوزرته واقع قضاة و ذواب زید فضلهم و مفاخر الاماثل
والاقران کتخد ایرلی و یکچری سرداری و سایر ضابطان زید قدرهم توقيع
رفیع همایون و اصل اولیجی معلوم اوله که فرانجه جمهورنک در علیه مد منیم
مصلحتگذار و کیلی قدوة اعیان الملة للمیحه دوفی ختمت عواقبه بالخیر سده
معادته مهولو عمر ضحال کوندرب و فرانجه تجاری و اکا قابع اولنر فرانجه الیجیلر ^{نک}
و قونسلوسلر نیک اعلون کاغدلی اوزره یدیر منه الدقاری مور فامه لریله
بور میوب و امنیت و راحت لری ایچون قاعده ملکته اوزره کوه کیوب
ممالک محروسه مد کار و کسب ایلد کلرنده او مقوله کند و حال لریله کرنلری حریه
و سائر تکالیف ایله بنجیده اولنیه دیو فرانجه لویه اعطا اولنان عهد فامه همایونده
مستور و دولت علیه دائم القرا مله فرانجه پادشاهی بیسته مقدما منعقد

Gloires Des Juges mines de Vertu et d'éloquence Juges et
substitus de Juge situés sur le chemin depuis ma porte de
bélécité jusqu'à ce qu'on arrive à Crispoly de Syrie; que vos
vertus soient augmentées. Gloires de ^{des} leurs semblables et des égaux
officiers des Jannissaires et autres que leurs possessions soient
augmentées. À l'arrivée de ce diplôme Impérial qu'il vous
soit connu que le chargé d'affaires de la République
française qui réside à ma Porte de bélécité, le modèle des grands
de la nation du Meppie M. Rasin, que ses fins se terminent
dans le Corbeud, a envoyé à notre cour élevée une requête scellée
dans laquelle il a fait savoir, ~~que tendant qu'il est~~ ^{qu'il est} écrit dans
les capitulations qui ont été données aux Français; que les marchands
Français et autres dépendants de la France pourront voyager avec les
voies postales qu'ils auront prises, sur des attestations des Ambassadeurs
ou des Consuls de France; Et que pour leur sûreté et commodité, ils
pourront s'habiller suivant l'usage du pays et faire leurs affaires
dans mes états sans que ces sortes de voyageurs se tiennent dans
les bornes de leur devoir, puissent être inquiétés pour la capitation,
ni pour aucun autre droit et que mon ordre élevé ~~est~~ ^{est} écrit dans
mon Distan Impérial renferme ce sens, que les capitulations

اولدن عهد نامه همایون شروطی حالا فرانجه جمهوری حقه دخی جوندن بوبله
مرغی و معتبر اولدیغنی حاوی صادر اولدن فرمان عالی دیوان همایونده مقید
اولدیغنه بناء وکیل موی الیه بود دفعه بعضی امورینی روئت ایچون فادر طور بای
ولد یاقوب طور بای نام بر نفر مستأمن ارمی طرابلسی شامه ارسال اراده سنده
اولدیغندن بحکله مستأمن مرسوم آستانه سعادت مدن طرابلسی شامه وارنجه
مرورنه و اتنای راهده حسب الاقتضا مکث و اقامتیه خلاف عهد نامه
همایون جریمه دار لر طرفلرندن جریمه طلبی و سایر طرفلرندن تکالیفی طلبیه ریجیه
ورمیه اولمییوب بر موجب عهد نامه همایون حمایت و صیانت اولوب باینده
امر تریغم صدورینی استدعا ایتمکینی وجه مشروح اوزره عمل اولنوق باینده فرمان
عالیشانم صادر اولمشد بر میورد مکله حکم تریغله وصول بولدقده بوباینده صادر اولدن
امر اوزره عمل دخی بر وجه محرم مستأمن مرسوم آستانه سعادت مدن طرابلسی

Impériales qui ont été conclues précédemment entre le Roi de France et la Sublime Porte (sous la durée en éternelle) seraient présentement observés dans la suite en faveur de la République Française. Et cause de cela, le susdit chargé d'affaires, désirant ~~cette fin~~, envoyer à Tripoly de Syrie, une personne privilégiée de la nation Arménienne, nommée Hadji Gourbein fils de Jacob Gourbein, pour examiner quelques affaires, à demande l'émanation de mon ordre afin que les percepteurs de la Capitation, n'inquiète pas ^{à son passage} la demande de la Capitation, et des autres droits contrairement à mes Capitulations Impériales, le susdit privilégié, ~~à son passage~~, lorsqu'il ira de ma Sublime Porte à Tripoly de Syrie, ni dans les lieux où il s'arrêtera par nécessité, et que conformément aux Capitulations Impériales il soit protégé.

Mon ordre étant émané pour que l'on agisse ainsi, j'ai ordonné qu'il soit agi à son égard suivant l'ordre qui en émane. Que les percepteurs de la Capitation n'inquiète pas, suivant la manière expliquée le susdit privilégié lorsqu'il prendra de ma Sublime Porte à Tripoly de Syrie.

شماره و آنچه مرورینه و انشای راهله حسب الاقتضا مکث و اقامتند خلاف
عهد نامه هایاون جزینه دار در طرفه دندن جزینه طلبی و سایر طرفه دندن تکالیف مطالبه
و آخر بهانه ایله رنجیده و ریمیده اولمیشوب بر موجب عهد نامه هایاون حمایت
و صیانت اولمیشوب مضمون امر عالیشانله عامل اوله سر شویله بله سر علامت
شریفه اعتماد کلا قیلله سر
تحریر افخ اوائل رجب الفرد سنه اثنی
عشر و مائتی و الف

قدوة الأنب المتشرعی انقرة قضا فائبی مولانا زید علمه توقع رفیع
هایون و اصل اولیحق معلوم اولاکه فرانجه جمهورنک در علیه مده مقیم الیجسی
قدوة امر الملة السیحه اورد بایه ختمت خواقبه بالخیر سده سعادتیه مهرلو

Dans les lieux où il s'arrêtera par nécessité, Par la demande
 de la Capitation et des autres droits, ou bien sous quelque autre
 prétexte mais qu'on le protège et qu'on l'assiste conformément
 aux Capitations Impériales. Agissez suivant le contenu de
 mon ordre élevé. Sachez le ainsi; Ajoutez foi au chiffre noble
 écrit dans les premiers jours du mois de Février de
 l'année 1712.

De Constantinople.

Modèle des juges supérieurs dans la jurisprudence l'Ordo de la
 juridiction d'Angora, que la science soit augmentée. Nous connaissons par
 ce Diplôme Impérial que l'Ambassadeur de la République Française
 qui réside à ma porte de félicité le modèle des grands de la nation
 du messie M. Oberdubais, que les fins se terminent dans le bonheur
 a envoyé à notre foud une requête dans la quelle il a fait savoir

عرضه کند و فرانجه ایلیچاری و قونسلوسری و ترجمانری و قاجارری و سایر
رعایای اسوه حال و مرقه البال مرغی و محمی قلنار و اصحاب اغراضدن بعضیاری
فرانجه تجارینه خلاف عهد نامه تعرضی مراد ایدوب و اجر ایدوب مدکزدن ناشی تجار مرقه^{نک}
تجار تهرینه خلل ویرمیر چون وقت و وقت بلا صلوحیت مساریرنه تعدی ایله کاری
انها اولمغله فرانجه تجارینک مصانچون تجارینسته واروب کلون ~~مساریر~~ مساریره
بردو تعدی اولمیب استعمال ایله کاری مساریرنه ملتدن اولور ایسه کسته
جبراً مانعت ایلمیه دیو فرانجه لویه اعطا اولنان عهد نامه هایونده مسطور و دولت
علیه دائم القرامله فرانجه پادشاهی یشته منعقد اولان عهد نامه هایون شروط
حالا فرانجه جمهورک حقنه دخی بوندن بویله مرغی و معتبر اولدیغنی حاوی صادر
اولان فرمان عالی دیوان هایونده مقید اولدیغنه بناء مدینه انقره لاجل التجاره

qu'en vertu des Capitulations les Ambassadeurs, Consuls, Interprètes, Négociants et les autres Sujets ne seront aucunement ~~inquietés~~ ^{molestés} comme quelques malveillans qui n'ont ^{aucune} ~~aucune~~ d'autres intentions que d'inquiéter les négociants français contrairement aux Capitulations ^{qui ne} ~~qui ne~~ pourrions y résister, ils ont inquiété leurs Consuls de temps en temps et sans aucun motif pour troubler le commerce des négociants susdits. Comme il est écrit dans les Capitulations qui ont été données aux Français, qu'on ne tourmentera d'aucune manière les Consuls qui sont et résident entre les négociants pour les affaires des négociants français, que personnellement ne troublera les négociants ^{simples} de cette capitale ^{ou de quelque autre ville} de quelque nation que ce soit, quelque fois la Nation se accuse que l'ordre est écrit dans mon Diktan Impérial est émané un فرمان qui les articles de capitulations qui ont été conclus entre la sublime porte, dont la durée est éternelle et le magnifique Roi de France feraient aussi dans la suite obtenir en faveur de la République Française comme il ne peut pas lui déplaire d'inquiéter à ses Négociants Français qui résident à Ancaria pour y faire le commerce ^{et} les courtiers qu'ils emploieront de la nation arménienne.

اقامت. اوزره اولان فراجه تجاری و استخدام ایلدکلری ارمنی طایفه سندن معلوم
الاسامی سمساری کند و حالرنه امور دیرله مشغول اولوب سمساری مرسومونک
اوز دیرنه ادا لازم کلون جزیه و سائر اوامر شریفه ایله وارده اولان تکالیفدن دخی
تکالیفه کوره حصه دیرنه دوشنی تماماً ادا و قصودری اولوب تعدی اولملری ایجاب
ایتمکلی انفرقه ساکنی اصحاب اغراضی و اهل قنای کسنه لر مجده اضرار و تکیده قصدیه
انواع تعدیات ایله مغائر عهد نامه هایون واقع اولان مداخله و تعدیات منع و رفع
و بر موجب عهد نامه هایون حمایت و سیانت اولفق بامنه امر شریف صدورینی استدعا
ایمکله عهد نامه هایون شریکلی موجبنه عمل اولفق فرمانم اولمغین ایدکی فراجه جمهوری
دولت علیه مک دوست احب اصدق اولوب تجار و سمساری منک خلف عهد نامه
هایون ارزه و ریدک اولملرنه رضای هایونم اولدیغی و بالااه محرر عهد نامه هایون شریکونک
علی الدوام اجماع مطلوب ایدوکی معلومکن اولدقه بر منوال محرر تجار مرسومون کند و حالرنه

Donc les nous sont connus, ^{lorsqu'ils sont} ~~seulement~~ occupés de leurs affaires sans se
 mêler d'autres choses, ainsi que les courtiers susdits qui ne
 manquent jamais de payer la totalité du paiement qui leur
 tombe suivant leurs facultés, tant de la capitation qu'il en méritent
 de prendre par eux, que sur les impôts qui viennent avec mes ordres
 Impériaux. L'ambassadeur a demandé l'émission de mon ordre
 illustre afin qu'on empêcha les malveillans et tous les hypocrites
 qui demeurent à Ancara seulement avec l'intention de causer du
 dommage, de troubler la tranquillité, de seper ~~en~~ de molester
 par toutes sortes de molestations, comme cela est arrivé, contrairement
 à mes capitulations impériales, mais encore qu'on protégé les
 négocians et les courtiers conformément à mes capitulations. Mon
 ordre étant bon qu'on agisse suivant les articles des capitulations, En conséquence lorsque
 nous saurons que ^{est} la République française la plus amicale et la plus sincère des puissances
 de ma sorte de bonté ^{qu'} contre cela mon consentement n'en pas qu'on
 inquiète les négocians et les censures contrairement aux capitulations
 et que l'exécution perpétuelle des traités des capitulations expliqués
 plus haut a été demandée, Ce qu'il faut suivre la manière expliquée les

و استخدام ایله کاری سمساری دخی انہا اوندیخی اوزره جریمه و سایر اوامر شریفه ایله
واردہ اولان تحالیفدن تمہارمنہ کورہ حصہ دینہ دوشنی اداہ قصوری و دخل و تعدی
موجب حرکتی اولیہ اصحاب اعراضی طرفلرندن بیوجہ و مغایر عہد نامہ ہایون مداخلہ
و تعدی ایتدر بموجب ~~برای~~ بموجب عہد نامہ ہایون حمایت و سیانت خصوصہ
اہتمام و دقت اولفق باینہ فرمان علیشاخ صادر اولشد بریورد ملکہ حکم شریفہ و وصول بولڈ
جوبابہ وجہ مشروح اوزره شرفیافہ صدور اولان فرمان واجب الامتثال و لازم الامتثال
مضمون اطاعت و فیہ عمل و حرکت و خلوفندن بغایت تخاصی و مجاہبت ایلیہ سز شویلیہ
تحریر اف او اخر شہر جمادی

بسم

الاخر سنہ اثنی عشر و مائتی و الف

قطنطنیہ

محروسم

دستور مكرم مشير منعم نظام العالم مدبر الجمهور بالفكر الناقب متم مهام الانام بالراي ^{امور}
 الصايب محمد بنان الدولة والاقبال مشيد اركان السعادة والاجلال الخفوف بصنوف ^{celui qui en distingue}
 عواطف للملك الاعلى مصر واليسى وزير محمد باشا ادام الله تعالى اجله واقضى ^{assistance}
 قضاة المسلمين اولى ولاية الموحدين معدن الفضل واليقين رافع اعلام ~~الدين~~ الشريعة
 والدين وارث علوم الانبياء والمرسلين المختار ^{المختص} عرند عناية الملك للعين مولانا مصر قاهره
 قاضى زبدت فضائله ومفاخر القضاة والحكام معادن الفضائل والكلام اسكندريه
 قضى استانة معادن بر او بحر مصر واسكندريه واروب كلنجة دول اورنده
 واقع قضاة وخواب زيد فضلهم ومفاخر الاماثل والاقران يليجى سردارى واسكندرية
 وسائر ضابطان زيد قد هم توقيع رفيع همايون واصل اوليحق معلوم اولدكه فرائجه جمهور منك
 در عليه منه مقيم اليجيسى قدوة امراء الملة السعيه ودينناق ختمت عواقبه بالخير

يقين

science certaine

مختار

celui qui en distingue

معاني

assistance

Vif honore, Confeille magnifique, l'ornement du monde, le Gouverneur
des affaires de la république, le maintien du bon ordre des peuples
l'instrument de la gloire et de la prospérité, celui qui en don' de toutes
sortes de bienfaits du Roi très bon, le Gouverneur d'Egypte, mon
Né^{lacha} qui Dieu fasse durer éternellement sa puissance, le meilleur des
juges parmi les musulmans, le meilleur parmi les gouverneurs qui
reconnaissent l'unité de Dieu Prince de Vertu et de Science, qui élève le
drapeau de la justice et de la religion, l'héritier de la science du
Prophète qui en distingue par l'augmentation des faveurs du Roi
Secourable Molla Juge du faire que ses Vertus soient augmentées.
Gloires des juges et des magistrats mine de Vertu et d'éloquence
Juge d'Alexandrie; Juges et substituts de juges, situés sur le chemin
par terre et par mer depuis ma porte de félicité jusqu'à ce qu'on
arrive en Egypte et à Alexandrie que leurs Vertus soient augmentées.
Gloires de leurs semblables Commandans des Janissaires, Docteurs
des écoles et autres officiers que leur puissance soit augmentée.
A l'arrivée de ce diplôme Impérial nous saurez que l'Ambassadeur
de la République Française qui réside à ma Porte de félicité, le
modèle des grands de la nation du messie M. de Terninac que ses

بود دفعه سده سعادتیه تقدیم ایلدیکلی مهور عرضحال مفروضه بعضی مصالحتی رویت *contenant qui renferme* مندرج

ضممنده یاننده بابر ات عالی برحمان اولان انطون باتوی ولد بطروی نام برحمانی اسکندریه
و مصر قاهره ارسال مراد اینکله غرمت اوزره اولدیغنی بلدوب برحمان مرسوم در علیه مدن ذکر اودن
محکم واروب کلنجه مرور و عبورینه مخافت و خلاف شروط برات جریمه و عوارض و قضایه اچیه
وسائر رسوم و تکالیف عرفیه تکلیفیه رنجیده و تعدی اولنمیوب حمایت و صیانت اولنمق باینده
امر شریف صدورینی استدعا و دیوان های اودنده محفوظ نشان قیدینه مراجعت اولندقله
مسفور انطون باتوی ولد بطروی میک ایکوز رمضانک او تنجی کونی تاریکله و بریلون برات
شریفله در علیه مده ایلمچی یاننده برحمان اولوب و برحمانلق خدمتده اولنلر و اوغلاری و یدرینه
بشق او امر شریفه و بریلون ایکی نفر خدمتکاری خراج و عوارض و قضایه اچیه و سائر رسوم
و تکالیف عرفیه تکلیفیه رنجیده اولنلری یدینه و بریلون براتی شروط مندرج ایدوکی مقید

finis se terminent dans le Contreband et fait savoir dans le contenu
d'une requête qu'il a présentée cette fois à notre Porte de Felicité
qu'il désirait envoyer à Alexandrie et au Caire un interprète
nommé Antoine Batou fils de Chiene, qui est interprète auprès
de sa personne, avec un diplôme, pour examiner quelques affaires
et qu'il allait se mettre en route. Qu'il a demandé l'exemption de
mon ordre pour qu'on n'arrête pas à son passage l'interprète susdit,
lorsqu'il ira de ma Porte de Felicité dans les lieux susdits, et qu'on
ne le taxe pas contrairement aux conditions du diplôme par la
demande de la capitation, d'impôt de l'argent de la Capabie
d'autres droits ou charges publiques et pour qu'on l'affecte
et qu'on le protège. Ayant eu recours aux registres confier
dans mon Ditain Impérial, et ayant trouvé écrit dans le contenu
du diplôme qui a été remis entre ses mains que le susdit Antoine
Batou fils de Chiene était interprète de l'ambassadeur qui réside pour
de ma Porte de Felicité, avec un diplôme qui lui a été donné sous
la date de l'année 1200, le 10e jour du mois de Ramazan, qu'on
n'espérera pas par la demande de la capitation d'impôt de l'argent
de la Capabie des autres droits ou charges publiques ceux qui sont
interprètes, leurs fils et d'autres domestiques auxquels on adonne

بولمغی ترحمان اولنلرک دایما خدمتده بولنلری لایم اولمغله انجق ترحمان مرسوم سیرعا کیدو
کلام شریطله شروط براتی موجبجه عمل اولنق باینده فرمان عالیشانم صادر اولمشدر بیوردمله حکم
شریفله وصول بولدقده بوبایده صادر اولان ارم اوزره عمل ایدیج دخی بروجه محررانجق ترحمان
مرسوم استافه سعادتدن مسرو اسکندریه سیرعا وارچ کلام شریطله مرور و عبورده
عافیت و خلاف شروط برات جزیه و عوارضی و قصابیه ایچه و سایر رسوم و تکالیف عرفیه
تکلیفیه ریجیده و تعدی اولنیوب هر موجب شروط برات حمایت و صیانت اولنوب مضمون
امر عالی شانمله عامل اوله سی شویله بله سی علامت شریفه اعتماد قیله سی

تحریر اف او اخر شهر صفر اخیر سنه عشر و مابتنی و الف

قطنطینه

محرورم

161

separément un ordre éléré. Comme il est nécessaire que le
l'entrepreneur se trouve toujours dans son service, mon ordre en
émane pour que l'on agisse conformément au contenu du diplôme
mais à condition que le fusée ira promptement aux lieux d'assignés
J'ordonne que lorsqu'il arrivera avec mon ordre que tous agissent
suivant ce qui en émane à cet effet et que suivant la manière
écrite, on n'arrête pas le fusée à son passage, mais à condition
qu'il ira promptement de ma porte de l'écluse en Egypte et à
Alexandrie, qu'on ne le s'empêche par aucun contraire aux conditions
du diplôme par la demande de la Capitation, des impôts de l'argent
de la Capitation, des autres droits ou ^{charges} ~~impôts~~ publics et qu'on
l'assistera et qu'on le protégera conformément au diplôme.

Agissez suivant mon ordre éléré. Sachez le ainsi; ajoutez foi
au chiffre noble.

Écrit dans les derniers jours du mois de Safar ilhaka
de l'année 1210.

A Constantinople.

شریفیست فقره قضای فانی افندی زید علمه بعد السلام ازها اولنور که افقده
 لاجل التجاره اقامت اوزره اولان فرانجه تجاری واستخدام ایله کلری اومنی طایفه سند
 معلوم الاسای سمسارلی کندو حاللرند امور دیرله مشغول اوله رق سمسارلی
 مرسومونک اوزر دیرنه ادا لازم کلون جرینه و سائر اوامر شریفه ایله واره اولان
 تکالیفدن دخی تحمللر نه کونه حصه دیرنه دوشنی عیانا ادا قصور دیر اولیوب تعدی
 اولملری ایجاب ایتمیر لکن افقده ساکن اصحاب اغراضدن و اهل نفاق کمسنه لری مجرد
 اضرار و تکلیر قصدیلله انواع تعدیات ایله مغایر عهد نامه همایون مداخله
 و تعدیدن خالی اولدقارندن بحکله واقع اولان مداخله و تعدیات منع و دفع و
 بر موجب عهد نامه همایون حمایت و صیانت اولنق باینده امر شریف صدورینی فرانجه
 دولت علیه نك دوست احب و اصدقی اولوب و سمسار دیر نك خلاف عهد نامه
 همایون آزرده و رسیده اولملر نه رضای علیه اولمغله اعدی تجار مرقومه کندو حاللرند

فرمودن خانم بیگم افندی
 در عهد نامه همایون
 فرانجه تجاری

162
Refuge de la loi, l'Orde de la juridiction d'Ancora que ^{notre} Science soit
augmentée. Après les Citations sachez qu'il ne contient pas de Nèges
les négocians français qui résident à Ancora pour y faire commerce
ni les courtiers qu'ils emploient de la nation arménienne dont les
noms sont connus lorsqu'ils sont dans les bornes de leur état et qu'ils
s'occupent de leurs affaires, lors qu'ils passent entièrement la portion
qui leur arrive suivant leurs facultés de la Capitation qu'il est
nécessaire d'exercer sur eux, ainsi que les autres impôts qui
sont imposés par des ordres impériaux. À cause que des méchants
qui demeurent à Ancora ^{seulement pour y causer du trouble} ne cessent d'opposer ~~contrairement~~ aux
capitulations Impériales par toutes sortes de contestation.
L'Ambassadeur de la République Française qui réside près notre
cour a demandé dans un Exposé l'émanation de mon ordre, et se
pour qu'on empêche les vexations qui ont lieu et qu'on
protège les négocians conformément aux Capitulations Impériales.
Comme la République Française est la plus amie de la Sublime Porte
et que mon consentement ^{qu'on} est pour ne l'inquiéter pas leurs courtiers
contrairement aux Capitulations. En conséquence une lettre a été

و استخدام ایله کلری سمسارری دخی انہا اولندیغی اوزره جزیہ و سائر اوامر شریفہ الہ
واردہ اولان تکالیفدن تحمل لرنہ کورہ حصہ لرنہ دوشنی اداہ قصورری و دخل و تعدیاتی
موجب حرکتی اولیہ اصحاب اغراضی طرفدن بیوجہ و مغائر عہد نامہ ہمایون مداخلہ
و تعدی امتد میوب حمایت و سیافتری خصوصنہ اہتمام و دقت الملک بامندہ صادر
اولان فرمان عالیشتی موجب مکتبہ تحریر و ارسال اولتمشدر ان شا اللہ
تعالی وصولندہ موجب امر عالی عمل و حرکت ایلیہ سن وال سلام

عزمتب حالا ارپہ لغر اولان مدینہ انقرہہ فائز مولانا افندی
بعد السلام انہا اولنورکہ مدینہ مزبورہ لاجل التجارہ اقامت اوزره اولان فراخجہ بجاری
و استخدام ایله کلری ارمنی طائفہ سندن معلوم الاسای سمسارری اوزر لرنہ لانم
کلن جزیہ و سائر واردہ اولان تکالیفدن حصہ لرنہ دوشنی اداہ قصورری اولیوب

163

reste et envoie conformément à l'ordre qui en émane, afin que vous
sachiez que lorsque les Négocians susdits seront dans les bornes de leur
état, que leurs Courtiers ne mangieront pas de payer la portion qui
leur arrive suivant leurs facultés, de la Capitation et des autres impôts
qui sont imposés par des ordres Impériaux, et qu'il ne feront rien
pour troubler la tranquillité, nous empêcherez qu'ils soient molestés
d'aucune manière de la part de malveillans et contrairement aux
Capitations Impériales et que vous mettiez tous vos soins à ce qu'ils
soient protégés. Si'il y a à Dieu, bien haut, à son arrivée nous
agirez suivant l'ordre ci-dessus. Salut.

Refuge de la Gloire, Motta mon substitus de la Ville d'Ancora
et ^{et excellent} ~~mon fermier~~. Après les salutations, sachez qu'il
ne contiennent pas de molester les négocians français qui sont établis
à Ancora pour y faire le commerce, ainsi que les courtiers, qu'ils
emploient, de la nation arménienne, dont les noms sont connus lorsqu'ils
payent la portion qui leur vient suivant leurs facultés de la
Capitation qu'il est nécessaire de percevoir sur eux ainsi que des
autres impôts qui leur sont imposés par des ordres Impériaux.

تعدی اولملاری اقتضا ایتمز ایکی مدینه مُرزوره مکاندن بعضی کسان مجرد اضرار و قلدیر
قصدهله مغایر عهد نامه هایون مدخله و تعدیدن خالی اولدقلری لدی الانها بر موجب
عهد نامه هایون مدخله و تعدی امدرلیوب حمایت و صیانتلری خصوصه دقت اولنوق
باینده شرف صدور اولان امر عالیشان موجبیه مکتوب تحریر و ارسال اولمشدر وصولته
بر منطوق امر عالی عمل و حرکت ایلیه سن وال

در علیه مده ایلمی یافته بابر ت عالیشان فرانجه برجمانی اولان غراغوریو میرانک
حسب الاقتضا برجمانلی رفع اولنوب اولوصیله محلول اولغله برمه رافع توقیع رفیع
الشان خاقانی انطون باتوسی ولد بطروسی برجمان نصب و تعیین اولنوب عهد نامه
هایون و نظام جدید شروطی موجبیه اولکلیدکی اوزره یدینه برت شریف و بر ملک باینده
فرانجه تجارتک در علیه مده مقیم و کیلی و نسان پیش مهرور عرضحال ایلله دجا اتمکلی عهد نامه

Après avoir été informé que plusieurs personnes qui demeurent
dans la ville susdite seulement avec l'intention de causer du trouble
ne font que les inquiéter contrairement aux Capitulations Impériales.
Une lettre a été écrite et vous a été envoyée conformément à l'ordre
qui est émané pour qu'on l'inquiète pas les négociants contrairement
aux Capitulations, mais encore ^{que vous} ~~qu'on les protège~~ mettiez tous vos
soins à les protéger. A son arrivée vous agirez suivant ce qui
en sera dans l'ordre. Saluez.

La place d'interprète de Grégoire Miran qui est interprète
français avec un diplôme élevé auprès de l'Ambassadeur qui réside à Con-
stantinople ayant été retiré par nécessité et pour cette raison se trouvant
vacante, on a ^{nommé} ~~designé~~ à sa place Antoine Batut fils de premier porteur
de ce diplôme élevé, Impérial. Le représentant des négociants français
qui réside à notre cour, M. Nincan de Peche nous a prié dans une
requête de lui remettre entre les mains un diplôme suivant les Capitula-
tions et comme il a coutume d'être d'après les conditions des nouveaux
réglements. J'ai donné ce signe magnifique, Impérial, conformément

همایون شروطی موجب نظام جدیدی و اولیادیکلی اوزده اشبوشان همایون عنایتتوفی
ویردم و بیورد ملک مسفور انطون باقوسی ولد بطروسی جو دفعه فرماغم اولدیغی و جلاله در علیه
ایلمی معیتند بر همان قیافیه بر همان مقیم ^{خدمتند} اولوب آخر ولایتد اقامت ایلمک و خانلره و
دکاکینده اصنافق و طشره ملکده قوجه باشلیق و ساترملک و جوظر امثالی وظیفه لرندن
خارج مصالح ملک و اصنافق امورینه قارشمق و بر همان اولدیغی محاکم غیری محاکم تلکی
ایتمک و اگر جو شرطان خلوفی خرکنده جو نورابه برای ترقیتی و بر همانغی الغاویرینه
شرایط مذکوره به رعایت ایدر آخری عمری اولنمق اوزده ایلمیسنه انرا اولنمق شرطیه بر همانق
خدمتند مقیم اولوب بر همانق خدمتند اولنلر و اغلاری ویدرینه بشقه بشقه اوامر
شریفهم ویریلدن ایکی نفر خدمتکار دی خراج و عوارضی و قصابیه اچقه و سایر رسوم و
تکالیف عرفیه تکلیفیه رنجیده اولنیه و قول و جاریه استخدام ایدر مشی سن دیو کمنسه
خراج و رسوم طلب ایلمیه و ملبوسات و مفروشات و ماکولات و مشروباته کمنسه دخل

aux articles des Capitulations suivant les nouveaux réglemens et
 comme il en est d'usage Et j'ai ordonné que le Tufdu Antoine Batur
 fils de Pierre soit traité cette fois suivant mon ordre, qu'il fera drogman
 auprès de l'ambassadeur ~~après~~ ^{qui} en à Constantinople avec le costume de
 drogman, qu'il n'ira demeurer dans aucun autre pays. qu'il ne se mêlera
 pas des affaires de corporation dans les khans dans les boutiques sans de
 la primauté, de la ferme que d'autres choses semblables au dehors du pays,
 ni des affaires de l'état et de corporation qui sont hors de son devoir.
 qu'il ne demeurera pas dans un lieu autre que celui où il est interprète
 que si'il agit contrairement à ces conditions son diplôme sera révoqué
 et sa charge d'interprète annulée. Cependant à condition qu'on en proci-
 =endra l'ambassadeur pour qu'il en désigne un autre à sa place qui
 observe ces conditions. On ne tourmentera pas les interprètes, les personnes
 attachées à leur service, leurs fils et deux domestiques aux quels on
 aura ~~donné~~ ^{remis} à chacun d'eux et entre leurs mains des ordres éles
 par la demande du kharaïj de l'avarice d'argent de khapabie ni des
 autres droits et charges publiques. On ne leur demandera ni droit ni
 kharaïj en protestant qu'il faut leur servir d'esclaves des deux sexes.
 Personne ne s'immiscera dans leurs amusements leurs comestibles et leur

و تفرقی ایلیج قدیدن اولیکلیدی اوزره عفو النوب و رسوم کمرک و باج طلب اولنیه *randomness* عفو الملک
و اینه عسکریدن قوناق قونقلغله رنجیده اولنیه و کند و باغندن حاصل اولان شیریدن *abundance* ایراد
غرامینی اولنرو و دیوه و سایریری اولیکلیدی اوزره فوجی اچیه طلب ایلیج کندو *persecution* تصرف
و اولادیری تصریفنه اولان جاریه لری خراج و عوارضی و قصابیه اچیه مسندن و ایراد *dependant* لواحق
اولق اوزره مرزورلک یدلرینه بولنان عوارضه بغلو املک و اراضیدن و کذلک *recapite* ضرور
صله دن اشترای ایلدکلری املک و اراضیدن ماعد مسکن اولدقلری منزللری و قدیدن
منزللری لواحق اولق اوزره باغ و باغچه نك عوارضی و نکالین ~~و عو~~ عرفه سنک بمله مسندن
معاف و مسلم اولوب و مرزور ایله هر کیمک دعوا اولور ایله اللرنه اولان عهد نامه
همایون موجبیه درت بیک اچیه مسندن زیاده دعوالری استانه سعادتیه حواله النبا
غیریره استماع اولنیه و مرزور برحمان بعضی زمانده حسب الضرور بریره کیمک اقتضا
ایلدکله جود دفعه و یریلدن نظام جدید موجبیه سیرعا کیدوب کلوب کدشده و کلشده

boissons et ils seront traités comme s'ils n'avaient pas demandé ni droit de douane ni de badij. On ne les forcera pas de payer des troupeaux chezeux et les Doimiers du Nin les Noïodes et les autres ne leur demanderont aucun argent pour le bœuf comme il a coutume d'être fait le Nin qu'ils auront recueilli de leurs propres vignes. Seront exemptés de l'ikharadj et de l'atarice et de l'argent du Haffabî les domestiques qui sont à leur propre service et celui de leurs enfans. Seront exemptés encore ^{de tous les} impôts et des charges publiques, les terres et les propriétés foncières qui se trouvent entre les mains des Sudîs pour y être percues, les terres et les propriétés qu'ils auront achetées après mais encore les lieux où ils demeurent, et les jardins et les vignes qui sont depuis longtemps des dépendances de leurs habitations.

Quiconque aura un procès avec le Sudî, conformément aux Capitulations Impériales, s'il en a plus de quatre mille aspres, le Sudî se fera renvoyer à notre porte de félicité et ne sera point entendu autrement. Lorsque la nécessité exigera que le Sudî Interprète aille pour quelques temps dans un lieu, conformément aux nouveaux réglemens qui ont été donnés cette fois-ci, lorsqu'il ira et viendra promptement, personne ne l'inquiètera et ne s'immiscera dans ses effets.

وقته و دریاك منازل و مراحل كندویه و انوب و طوایر منه و اموال و اوراق و مانند اولان *au p'trip courant* نرغ
آدمی منه اولاقدن و اولاق اچه كندن و غیری جانبدن كمنه دغل و قوچی ایلمیوب *puissant la tige & jumeau liere*
و هر قنده داخل اولور ایسه زاد و زواله و سائر ذخیص سی نرغ روزی اوچه سیله *incomparable* منیغی

الدقه بر فرد تعلل و نزع ایلمیه و مخوف و محاصره اولان بر دونه باشنه آق صار منوب
قلج و اوق و یای و مهموز و سایر آلات حرب کو تور دكه قاضیلر و بكابکیلردن و غیردن
بر فرد رنجیده و ریده ایلمیوب عهد نامه هایون و اولیكایدی اوزده حمایت و صیانت
و دائمًا اشیونشان هایونك مضمون منیغی ایله عمل اولنوب خلد قنده رضا و جوار کوسر لیه
شویله با له له عدمیت شریفه اعتماد قیلا له

تحریر آف اليوم الثامن من شهر رمضان سنه ثمان و مائتین و الف

قطنطنه
محرومة

ses bestiaux, ses biens, ses provisions lorsqu'il ira par terre ou par
mer, si dans les ~~dans~~ lieux où ils s'arrêteront, les uns ou les autres
pas le outath des Persans qui sont à leurs côtés. En quel lieu où
il ira, il achètera pour son argent et au prix du jour les vivres et
les autres provisions qui lui seront nécessaires sans que personne ne lui
cherche dispute. Personne des Juges des villes, des villages et des autres
ne l'inquièteront lorsqu'il recevra sa tête d'un turban blanc, dans
les lieux où il y a du danger et qu'il apportera des sabres, des
flèches, des arcs, des épées ou d'autres ^{armes} ~~instruments~~ de guerre.

Mais ils le protégeront suivant les Capitulations Impériales et suivant
l'usage, ils agiront toujours suivant le contenu incomparable de ce
titre impérial. Je ne permets pas d'agir contrairement. Qu'ils le
sachent ainsi et qu'ils ajoutent foi au chiffre noble.

Le 11e dans le huitième jour du mois de Ramazan de l'année
mil deux cent quatre-vingt.

Dans Constantinople
l'athénien gardé.

5

With some few things

2